

İSTİKLÂL MARŞI'MIZ

ve

MEHMET ÂKİF ERSOY

ETKİNLİKLERİ EL KİTABI

ANKARA
2020

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Bu doküman **HİZMETE ÖZEL** olarak Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlanmıştır. Başka bir amaçla kullanılamaz, hiçbir ortam ve şartlarda dağıtımı yapılamaz.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Editörler

Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI

Doç. Dr. Adnan ALTUN

Dr. Öğr. Üyesi Neval AKÇA BERK

Dr. Öğr. Üyesi Fatma GÜLTEKİN

Redaksiyon

Gülay YENİHAYAT

Seniha Saadet YILDIRIM

Suat ATASEVER

Son Okuma

Mihriban UYAR

Oktay KEÇİŞ

Grafik Tasarım ve Uygulama

Barış Burçin DEMİR

Ankara'da pilot uygulamayı koordine eden öğretmenler

Ayfer UYSAL

Aysun DEMİR

Ayşe Nurdan GEZER

Cengiz ERTAŞ

Hülya SEZER

Mustafa AKÖZ

Münteha AYDINBELGE

Oğuz KAYA

Ömer POLAT

Semengül ÖZEKİNCİ

Şefika ÇALIK

İLİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANLIĞI

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

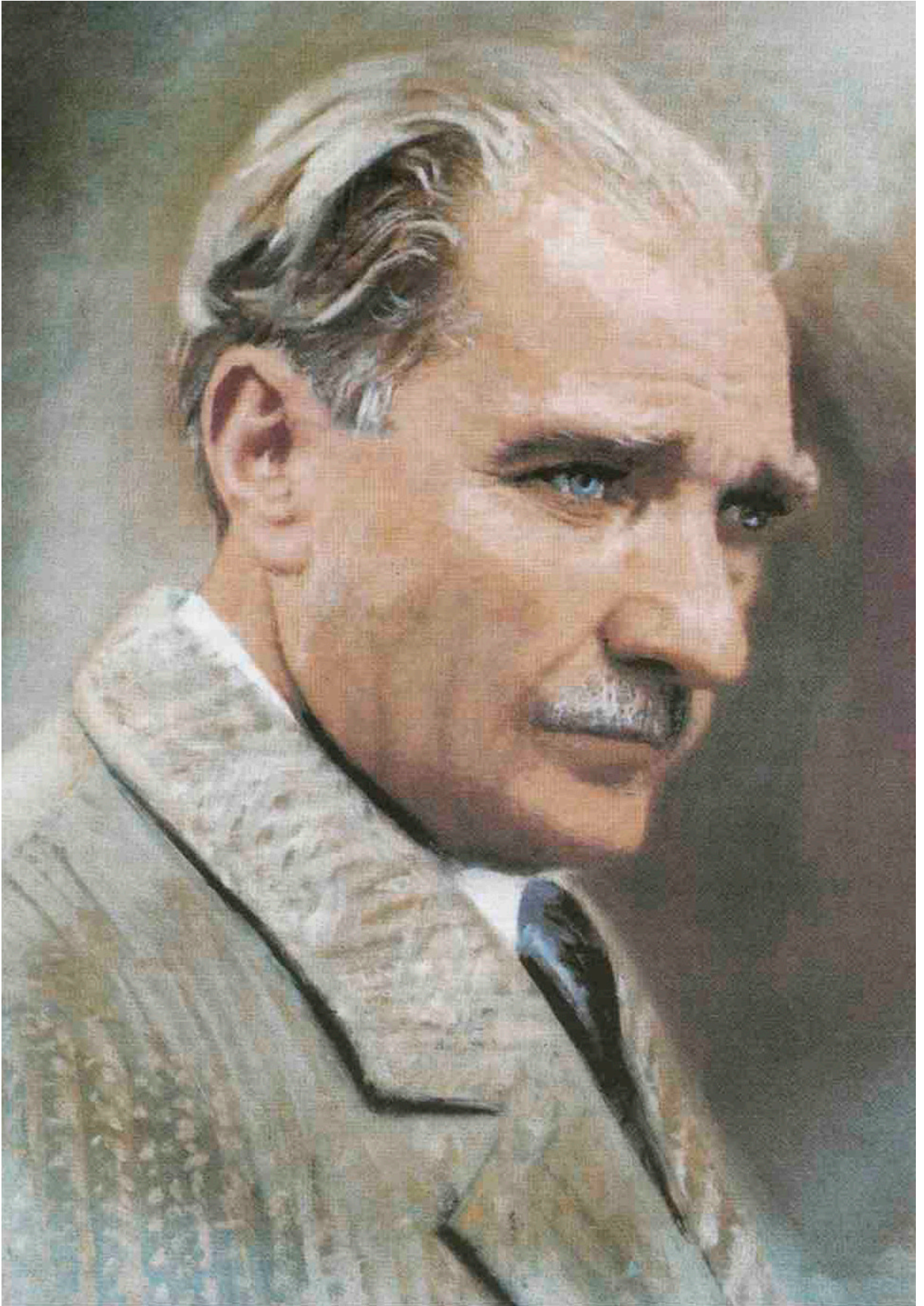
Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

ÖN SÖZ

Safahat ve İstiklâl Marşı şairi, gazeteci, yazar, mütercim, müderris; fikir, sanat, ahlak ve dava adamı; baytar, Millî Mücadele'nin manevi lideri Mehmet Âkif Ersoy; Türk milletinin bağımsızlık ruhunu kişiliğinde somutlaştırmış, sözü ve eylemi bir olan ideal bir şahsiyettir. Milletimizin her bir ferdinin tanıdığı, sevdiği, bağrına bastığı; ülkemizde eseri en çok basılan ve okunan şairlerden biridir. Mehmet Âkif yalnız şiiri ile değil örnek ahlakı ve şahsiyeti ile de büyük bir adamdır.

Mehmet Âkif, yakın tarihimizin en buhranlı dönemine şahitlik etmiş, Osmanlı'nın çöküşünü yüreğinde duyarak yaşamış ve kendine has bir şekilde bu duruma feryat etmiştir. Meşrutiyet, Balkan Harbi, I. Dünya Savaşı, Çanakkale Muharebesi ve Anadolu'nun yer yer işgali gibi büyük felaketlerin ve zaferlerin yakın takipçisi olmuş, vatanın bu buhranlardan kurtulması için üzerine düşen her türlü vazifeyi yerine getirmekten hiçbir zaman kaçınmamıştır. Vatan mücadelesine katılarak Anadolu başta olmak üzere dünyanın muhtelif yerlerinde müdafaa ve istiklal şuurunu ayağa kaldırmak için çırpınmıştır.

Memleketin içinde bulunduğu çetin şartlar karşısında maddi ve manevi tüm kuvvetini harcamaktan çekinmeyen Mehmet Âkif, tıpkı ölesiye savunduğu vatani gibi pek çok sıkıntılar yaşamış ve kimi zaman yalnız kalmıştır. Ancak bu aziz millet, onun kıymetini elbette bilmiş ve İstiklâl Marşı şairini gönül tahtına oturtmuştur. Onu Türk milletinin gönlündeki yerine yerleştiren, yine kendi şahsiyetinde topladığı üç unsur vardır. Bunlar; eserlerine taşıdığı dosdoğru yüreği, sözü, tavrı, yüce değerleri hatırlatmada uyarıcı bir vazife üstlenen idealist kişiliği ve elbette İstiklâl Marşı'mızın şairi oluşu şeklinde ifade edilebilir. Hülasa o; ilim ve sanatın yanı sıra dürüstlük, iffet, merhamet, alçak gönüllülük, sadakat, adalet gibi insani meziyetlerin hepsine birden sahip olan ideal bir şahsiyettir.

“Ne tasannu bilirim çünkü ne sanatkârim” diyerek ilahi hakikatten beslenmeyen, insanlığa ufuk ve ideal çizmeyen bir sanata mesafeli durduğunu bildiren Mehmet Âkif'i tek bir sanat anlayışı veya ifade biçimi ile tanımlamak elbette mümkün değildir. Onun birbirinden ayrılması söz konusu olmayan şiiri ve fikrinin muhatabının millet olduğu açıktır. Öyleyse bizim görevimiz de Mehmet Âkif'i doğru anlayarak onun yolundan yürümek, Âkif ruhlu Asımları yetiştirerek yükü omuzlayabilmektir.

“Sözüm odun gibi olsun, hakikat olsun tek” diyen Mehmet Âkif'in yolundan yürürken karşımıza çıkacak temel kavramlardan en önemli ikisi hakikat ve dürüstlük olacaktır. Çünkü o, hayatında doğruluğu ilke edindiği gibi şiirlerinde de hep 'hakat'ten yola çıkmıştır. Onun eserleri; ülke insanının içinde bulunduğu sıkıntıları, çözülmesi gereken sorunları, yaşanan acıları gözler önüne seren gerçek hayat sahneleridir. Bundan dolayıdır ki onun şiirleri bize tanıdık görüntüleri göstererek acı bile olsa bizi kendimizle yüzleşmeye mecbur bırakır. Âkif'in söylenecek sözü, anlatılacak derdi vardır: “Kanayan bir yara gördüm mü yanar ta ciğerim/Onu dindirmek için kamçı yerim, çifte yerim” dizeleri, milletinin dertlerine

edebî bir feryat ile çareler bulmaya çalışan bir “millet âşığı”nın mısralarından sadece ikisidir. Onun mısralarını merhum Ahmet Kabaklı “Çağdaş Türk adamının ahlak manifestosu” olarak nitelemektedir.

“Âlemde ziya kalmasa, halk etmelisin, halk!/Ey elleri böğründe yatan şaşkın adam, kalk!” diyen şairin Safahat’ındaki şiirlerinde vurgulanan unsurlar bir insanın hangi niteliklere sahip olması gerektiğinin bir listesi gibi uzayıp gider. “Seyfi Baba”da ve “Küfe”de insan sevgisi, merhamet ve sorumluluk duygusu; “Fatih Camii” şiirinde inanmanın gücü; “Durmayalım”da çalışkanlık, azim ve kararlılık; “Çanakkale Şehitlerine” ve “Bülbül” şiirlerinde vatan ve millet sevgisi gibi insana değer katan nice özellik somutlaşmış olarak karşımıza çıkar. Mehmet Âkif’in eserleri bu yönüyle hepimize yol gösteren bir harita olmayı sürdürmektedir.

Bilimle teknolojiyi, ahlakla kültürü, sanatla imanı birleştiren Âkif, elbette yalnız şiirleriyle değil bizzat kendi yaşantısı ve daima gençleri ilim öğrenmeye teşvik edişiyile de bir yol göstericidir. Onun ilme karşı bu üstün gayreti, hikmet-i ilahîde yankı bulmuş olmalı ki Mehmet Âkif hakkında sayısız tezler, makaleler, kitaplar yazılmıştır. Ancak onu genç kuşaklara daha iyi tanıtabilmek için yeni bir ifade biçimi benimsemek şüphesiz faydalı olacaktır. Zira başkanlığımız tarafından ortaya konulan bu çalışma da onun örnek kişiliğini, vatan, millet, bayrak sevdasını ve bu değerler uğruna her şeyden niçin ve nasıl vazgeçilmesi gerektiğini genç dimağlara farklı bir yol ile aktarma çabasıdır.

Bu çabanın anlam kazanması için çok fazla gayret sarf edilmekle birlikte onlarca kitaba ve çalışmaya sığmayan Mehmet Âkif ERSOY’un tek bir çalışmaya sığması elbette söz konusu değildir. Hâliyle bu kısıtlı sayfalar dâhilinde meselenin özünü ifade etme ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Bu doğrultuda, elinizdeki kitapta şairin hayatı ve onun şaheseri hükmündeki İstiklâl Marşı merkeze alınmıştır. Zira Mehmet Âkif’i Türk milleti nezdinde en iyi tarif eden eseri şüphesiz İstiklâl Marşı’dır. Kaldı ki İstiklâl Marşı, yalnız onu değil, bu milleti de en iyi şekilde tarif eden metin sayılabilir. Millî marşlar milletlerin kahramanlık destanları olmanın yanında onların tarihini de ifade eder. Muhakkak ki millî marşımızı dikkatle ve içtenlikle okuyanlar bunu fark edecek, üstelik tarihî ve millî şuur da kazanacaktır. Çünkü İstiklâl Marşı’nın her bir kelimesi hür yaşama inancımızı, vatan, millet ve bayrak sevgimizi, inandığımız değerler söz konusu olunca neleri feda ettiğimizi ve edebileceğimizi en samimi ve gerçek biçimde anlatmaktadır.

İlkokul düzeyindeki etkinliklerin editörlüğünü Prof. Dr. Selahattin KAYMAKÇI, ortaokul düzeyi etkinliklerin editörlüğünü Doç. Dr. Adnan ALTUN, lise düzeyindeki etkinliklerin editörlüklerini ise Öğretim Üyesi Dr. Neval AKÇA BERK ve Öğretim Üyesi Dr. Fatma GÜLTEKİN yaptılar. İlkokul etkinliklerinde 3 akademisyen, 2 öğretmen; ortaokul etkinliklerinde 2 akademisyen, 3 öğretmen; lise etkinliklerinde ise 7 akademisyen, 11 öğretmen ve 2 öğretmen adayı olmak üzere toplam 12 akademisyen, 16 öğretmen ve 2 öğretmen adayı katkıda bulundular. Etkinlik kitabı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına geldikten sonra kitapta yer alan etkinlikler Başkanlığımızda görevli sınıf, Türkçe, sosyal bilgiler, tarih ve Türk dili ve edebiyatı öğretmenleri tarafından incelenerek gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Uygulamaya hazır hâle getirilen etkinlikler

Ankara'da pilot uygulama okulu olarak seçilen bazı okullarda görevli sınıf, Türkçe, sosyal bilgiler, tarih ve Türk dili ve edebiyatı öğretmenleri tarafından uygulanmış ve etkinliklerin değerlendirilmeleri yapılmıştır. Yapılan uygulamalar sonrasında elde edilen değerlendirme verilerine göre etkinlikler tekrar gözden geçirilmiş, son okumaları yapılmış ve baskıya hazır hâle getirilmiştir. Mesailer arasında vakit ayırarak tasarladıkları etkinliklerle bu kitabın oluşmasına yardımcı olan meslektaşlarımıza teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Burhanettin DÖNMEZ
MEB, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı

GİRİŞ

Millî Mücadele Dönemi zorlu şartlar altında devam ederken milletin içinde bulunduğu durumu ve sahip olduğu mücadele ruhunu yansıtacak bir marşa ihtiyaç duyulmuştu. Buna istinaden düzenlenen yarışmada istenen nitelikte bir eserle karşılaşılamayınca Maarif Vekili Hamdullah Suphi Tanrıöver, dönemin ruhundan en iyi anlayan ve bunu eserlerine başarıyla yansıtan bir sanatçı olan Mehmet Âkif Ersoy'dan millî bir marş yazmasını istedi. Mehmet Âkif, sahip olduğu yüce ve mütevazı şahsiyetle ödül karşılığı olmaması kaydıyla bu teklifi kabul etti. Yazdığı eser Mecliste ayakta alkışlanacak kadar çok beğenildi ve Büyük Millet Meclisi tarafından yeni kurulan devletin marşı olarak 12 Mart 1921'de kabul edildi. Aradan geçen 99 yılda memleketimizde zengin bir Mehmet Âkif Ersoy bibliyografyası oluştu. Bu kitapların ortaya koyduğu zengin birikim yanında öğretmen ve öğrencilerin aktif olarak katılabilecekleri bir etkinlik kitabına ihtiyaç duyuldu. Bu ihtiyaçla oluşturulan etkinlik kitabı, Mehmet Âkif Ersoy ve İstiklâl Marşı üzerine hazırlanan birçok kıymetli kitaptan alıntılar da içermektedir. Böylece öğretmen ve öğrencileri etkinlikler sayesinde aktif kılmak ve bahsi geçen bu kitaplara dikkat çekmek amaçlandı.

Öğrencilerimizin İstiklâl Marşı'mızın 100. yıl dönümü geldiğinde İstiklâl Marşı ve Mehmet Âkif ile ilgili farklı bilgiler edinmesi; milletçe ne olduğumuz, nasıl olduğumuz ve neler yaşadığımızla ilgili farkındalık kazanması gibi yüce bir gayeyle ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde etkinlikler hazırlandı. Bu etkinliklerin sayısı toplamda Mehmet Âkif Ersoy'un ömrünün her bir yılı ve İstiklâl Marşı'mızın her bir dizesini ifade etmektedir. Mehmet Âkif Ersoy'un yaşı için ilkokul ve ortaokul düzeyinde 63, İstiklâl Marşı'nın dizeleri için lise düzeyinde 41 olmak üzere toplamda 104 etkinlik hazırlandı.

Tüm sınıf düzeyindeki öğrencilerin etkinlikleri keyifle yaparken Mehmet Âkif Ersoy ve İstiklâl Marşı'na ilişkin bilgi edinebilecekleri ve bu konulara farklı açılardan yaklaşabilecekleri bir ortam oluşturulmaya çalışıldı. Ders içinde veya ders dışında uygulanabilecek farklı sürelerle sahip bu etkinliklerin adlarının belirlenmesinde Ron H. Pahl (2002), Peter Davies ve diğerlerinin (2003), Ata (2013) çalışmaları dikkate alındı. Bu etkinlik kitabı yazılırken öğretmenlerimizin kendi etkinliklerini tasarlama cesareti bulması da örtük olarak hedeflendi. Bu hedef bizlere yapılacak etkinliklerin paylaşıldığı bir portalın da zaman içinde kurulabileceğini düşündürdü.

Geçen yıl başlayan bu projenin başarıyla tamamlanması konusunda bizlere öncülük ederek yol gösteren, çabalarını esirgemeyen TTKB Başkan Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Bahri ATA'ya, başkanlığın her türlü imkânını bizlere sunan TTKB Başkanı Sayın Prof. Dr. Burhanettin Dönmez'e, 2012 ve 2013'te hazırlanan etkinlik kitaplarında olduğu gibi bu kitapta da kıymetli desteklerini esirgemeyen, bizlere her zaman özgür ve rahat bir çalışma ortamı sağlayan Millî Eğitim Bakan Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Mustafa SAFRAN'a gönülden bir teşekkürü borç biliriz.

Editörler

İçindekiler

İ0.01. ETKİNLİK: YAPBOZ.....	16
İ0.02. ETKİNLİK: İSTİKLAL MADALYALI 'MEHMET ÂKİF'.....	18
İ0.03. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'UN DOSTU.....	20
İ0.04. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'A GÖRE MUTLULUK.....	22
İ0.05. ETKİNLİK: İSTİKLÂL MARŞI "KORKMA!" İLE BAŞLAR.....	24
İ0.06. ETKİNLİK: KIRMIZI RENKTEKİ GİZEM.....	26
İ0.07. ETKİNLİK: FOTOĞRAF GALERİSİ.....	28
İ0.08. ETKİNLİK: SEVGİ DOLU EĞİTİM.....	36
İ0.09. ETKİNLİK: ANAHTAR KELİMELER.....	38
İ0.10. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY ÜÇ DİL KONUŞUYOR!.....	40
İ0.11. ETKİNLİK: İSTİKLÂL MARŞI'NIN RESMİNİ YAPAR MISIN?.....	42
İ0.12. ETKİNLİK: İSTİKLÂL MARŞI'NIN KABULÜ 12 MART.....	44
İ0.13. ETKİNLİK: AİLE İÇİ EĞİTİM.....	46
İ0.14. ETKİNLİK: BENİM DE SÖYLECEKLERİM VAR!.....	48
İ0.15. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF KÖŞESİ.....	50
İ0.16. ETKİNLİK: ÜÇ VAZGEÇİLMEZ.....	54
İ0.17. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'UN ŞİİRLERİNDEKİ TOPLUMSAL DEĞERLER.....	58
İ0.18. ETKİNLİK: HAYDİ SOR.....	60
İ0.19. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF'İN ÜNLÜ ESERİ.....	62
İ0.20. ETKİNLİK: AHLAKİ DEĞERLERİ SIRALAYALIM.....	64
İ0.21. ETKİNLİK: SEN MEHMET ÂKİF ERSOY OLSAYDIN?.....	66
İ0.22. ETKİNLİK: DOĞRU-YANLIŞ.....	70
İ0.23. ETKİNLİK: KELİMELERE AYRILAN İSTİKLÂL MARŞI.....	72
İ0.24. ETKİNLİK: MİLLÎ MÜCADELE İÇİN ADIM ADIM.....	74
İ0.25. ETKİNLİK: MİLLÎ ŞAİRE MEKTUP.....	78
İ0.26. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'UN HAYATI.....	80
İ0.27. ETKİNLİK: SPOR, EĞİTİMİN BİR PARÇASIDIR.....	82

İÖ.28. ETKİNLİK: ANLAT BAKALIM	88
İÖ.29. ETKİNLİK: KASTAMONU VE MEHMET ÂKİF ERSOY	90
İÖ.30. ETKİNLİK: SON BASKI	96
İÖ.31. ETKİNLİK: ZAFER, İSTİKLÂL MARŞI'NDA GİZLİ	98
İÖ.32. ETKİNLİK: AHLAK, TOPLUMUN BEL KEMİĞİDİR!	100
İÖ.33. ETKİNLİK: SÖZ SENDE	102
İÖ.34. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'UN UNVANLARI	104
İÖ.35. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'UN DEĞERLERE UYGUN YAŞAMI	106
00.01. ETKİNLİK: KELİME CANLANDIRMA (KECA)	110
00.02. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'UN HAYATINDAKİ DÖNÜM NOKTALARI	114
00.03. ETKİNLİK: İSTİKLÂL MARŞI'NIN KARTPOSTALI	118
00.04. ETKİNLİK: İSTİKLÂL MARŞI'NIN ŞİFRELERİ	120
00.05. ETKİNLİK: BAĞIMSIZLIK SİMGELERİ	122
00.06. ETKİNLİK: NEDEN BİR DAHA YAZDIRMASIN?	124
00.07. ETKİNLİK: ÖZGÜRLÜK YOLUNDA	126
00.08. ETKİNLİK: FİLATELİ; SÖZ UÇAR YAZI KALIR!	128
00.09. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF'İN EVİNDE!	130
00.10. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF'İ TANİYORUM	136
00.11. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF SANA SESLENİYOR	138
00.12. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF'E MEKTUP	140
00.13. ETKİNLİK: ARAŞTIRMA YAPIYORUM	146
00.14. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'UN KELİMELERİ	148
00.15. ETKİNLİK: BİZİM İÇİN MEHMET ÂKİF	150
00.16. ETKİNLİK: DÜŞÜNCEMİ PAYLAŞIYORUM	152
00.17. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF'İ ANLAMAK	154
00.18. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF'İ FOTOĞRAFLARLA YORUMLUYORUM	156
00.19. ETKİNLİK: DEDEM ÂKİF'E ŞİİR	158
00.20. ETKİNLİK: ÖDÜL TÖRENİ	162
00.21. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF'E ŞİİR	164

00.22. ETKİNLİK:	MEHMET AKİF ERSOY ŞİİRİNİN RENKLERİ	166
00.23. ETKİNLİK:	MEHMET AKİF'E HİKÂYE.....	170
00.24. ETKİNLİK:	MEHMET ÂKİF ERSOY'UN ÜTOPYASI	176
00.25. ETKİNLİK:	MEHMET ÂKİF ERSOY'A KARTPOSTAL.....	178
00.26.ETKİNLİK:	KONUŞAN FOTOĞRAFLAR.....	180
00.27.ETKİNLİK:	HEPİMİZ ÂKİF'İZ.....	184
00.28.ETKİNLİK:	KATILYORUM, KATILMIYORUM, KARARSIZIM	186
L.01. ETKİNLİK:	BİR MARŞA İHTİYACIMIZ VAR	190
L.02. ETKİNLİK:	BİR DÖNEMİN ŞAHİTLERİ.....	194
L.03. ETKİNLİK:	DİJİTAL GÖSTERİM	200
L.04. ETKİNLİK:	ULUSAL MARŞLAR	202
L.05. ETKİNLİK:	ANMA PULU TASARLAMA	208
L.06. ETKİNLİK:	İSTİKLÂL MARŞI'NIN KABULÜNÜN 99. YILI ANISINA PUL TASARLAMA....	210
L.07. ETKİNLİK:	MİLLÎ MARŞ DOĞUYOR!	212
L.08. ETKİNLİK:	ALKIŞ	216
L.09. ETKİNLİK:	YAZIYOR!.. YAZIYOR!	220
L.10. ETKİNLİK:	HABER YAZ	226
L.11. ETKİNLİK:	FOTOĞRAFLARIN DİLİ	228
L.12. ETKİNLİK:	ANLA HÂLİMİ.....	230
L.13. ETKİNLİK:	İFADE RESSAMI	234
L.14. ETKİNLİK:	BESTE YARIŞMASI İÇİN AFİŞ	236
L.15. ETKİNLİK:	ÇİZGİLERLE İSTİKLÂL MARŞI.....	240
L.16. ETKİNLİK:	ÖZGÜRLÜK VE BAĞIMSIZLIK ÜSTÜNE.....	246
L.17. ETKİNLİK:	MARŞ NAMZETLERİ.....	248
L.18. ETKİNLİK:	BİRLİK VE BERABERLİĞE ATILAN ADIMLAR	252
L.19. ETKİNLİK:	DUYDUK DUYMADIK DEMEYİN	256
L.20. ETKİNLİK:	MEHMET ÂKİF'İN İZİNDE MİLLÎ UYANIŞ	260
L.21. ETKİNLİK:	DUYGULARIN PEŞİNDE	266
L.22. ETKİNLİK:	FİLM ÇİZER	268

L.23. ETKİNLİK:	YÜREKLERE UMUT AŞILAMAK.....	270
L.24. ETKİNLİK:	MEHMET ÂKİF'İN KASTAMONU HİTABETİ.....	276
L.25. ETKİNLİK:	İKİ DÖNEM, BİR AYDIN	280
L.26.ETKİNLİK:	DOSTLUK	284
L.27. ETKİNLİK:	NE ZAMAN? NEREDE? NEDEN?	290
L.28. ETKİNLİK:	MEKTUPLAŞMA.....	292
L.29. ETKİNLİK:	BERLİN HATIRALARI.....	296
L.30. ETKİNLİK:	MİLLETLERİ KURTARAN ŞAHSİYETLER	300
L.31. ETKİNLİK:	MEHMET ÂKİF'İ KAYBETTİK!.....	302
L.32. ETKİNLİK:	SANATSAL BİR BAKIŞ	314
L.33. ETKİNLİK:	ÇANAKKALE	318
L.34. ETKİNLİK:	ŞİİRLERLE TARİH YAZMAK.....	322
L.35. ETKİNLİK:	ANLA BENİ	326
L.36. ETKİNLİK:	GELECEĞE ÜMİTLE BAKMAK.....	328
L.37. ETKİNLİK:	GEÇMİŞE SELAM OLSUN	330
L.38. ETKİNLİK:	FARKLI GÖZLERDEN MEHMET ÂKİF	334
L.39. ETKİNLİK:	VATAN VE MİLLET ŞAİRİ OLMAK!.....	338
L.40.ETKİNLİK:	MEHMET ÂKİF ERSOY ve İSTİKLÂL MARŞI BİBLİYOGRAFYASI.....	342
L.41. ETKİNLİK:	MEHMET ÂKİF ERSOY MÜZESİ İNŞA EDİYORUZ	344

Not:

Etkinlik kitabın kullanılan alıntı metinlerin bazılarında anlaşılabilirliği artırmak için yazım, noktalama ve anlatım bakımından düzenlemeler yapılmıştır.

1. BÖLÜM

İLKOKUL DÜZEYİNDE ETKİNLİKLER

Bu bölümde 35 etkinliğe yer verilmiştir. Etkinlikler Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI¹, Prof. Dr. Tolga ERDOĞAN², Prof. Dr. Özge ERDOĞAN³, Öğr. Gör. Fazilet BARÇIN KARA⁴ ve Melek YILDIRIM⁵ tarafından hazırlanmıştır.

-
- 1 Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
 - 2 Trabzon Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
 - 3 Trabzon Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
 - 4 Akdeniz Üniversitesi, Serik Gülsün-Süleyman Süral MYO
 - 5 Muğla Bilim ve Sanat Merkezi Öğretmeni

İ0.01. ETKİNLİK: YAPBOZ

Sınıf	: 1
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin, Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı hakkında farkındalık kazanmalarını sağlamaktır.
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: Mehmet Âkif Ersoy ile ilişkili resimler, İstiklâl Madyası görseli
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı ile ilgili EBA'da yer alan video öğrencilere izletilmelidir.
- Mehmet Âkif Ersoy ile ilişkili resimler yapboz şeklinde hazırlanır.
- Sınıf 4-5 kişilik gruplara ayrılır. Her gruba farklı bir yapboz verilir. Öğrencilere yapbozu yapmaları için yeterince süre verilir.
- Yapbozlarını tamamlayan öğrencilerin oluşturdukları resimle ilgili duygu ve düşüncelerini belirtmeleri istenir.
- Daha sonra öğretmen, görsellerden yararlanarak Mehmet Âkif Ersoy'un yaşamıyla ilgili öğrencilerin düzeylerine uygun bilgi verir.

İ0.02. ETKİNLİK: İSTİKLAL MADALYALI 'MEHMET ÂKİF'

Sınıf	: 1
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamaktır.
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: Mehmet Âkif Ersoy'a ait boyama görseli, İstiklal Madalyası'nın renkli görseli, öğrenci sayısı kadar yeşil, beyaz ve kırmızı A4 kâğıtları; zimba, küçük çatal iğne.
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy görseli dağıtılır. Görsel dağıtıldıktan sonra resimdeki kişinin bugünkü dersin konusu olduğu ifade edilir ve öğrencilerden dağıtılan görseli boyamaları istenir.
- Öğrencilere yeşil, beyaz ve kırmızı A4 kâğıtlarından istedikleri bir rengi seçebilecekleri ifade edilir. Seçilen kâğıtlar, öğretmenin desteğiyle üçgen şeklinde kesilir.
- İstiklal Madalyası görseli ve renkli üçgen, verilen şekildeki gibi birbirine zımbalanır.
- Kesilen ve farklı renkleri olan İstiklal Madalyaları küçük çatal iğneler yardımıyla öğrencilerin boyadığı Mehmet Âkif Ersoy görseline takılır.
- Mehmet Âkif Ersoy'un İstiklâl Marşı'mızın şairi olduğu ve milleti için yazdığı bu milî marş için kendisine Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından İstiklal Madalyası verildiği anlatılır.

İSTİKLAL MADALYALI 'MEHMET ÂKİF'

Aşağıdaki Mehmet Âkif Ersoy resmini boyayınız. Size verilen malzemelerle yaptığınız İstiklal Madalyası'nı aşağıdaki resme takınız.

10.03. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'UN DOSTU

Sınıf	: 1
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un mesleğinin ne olduğunu bilmelerini sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: boya kalemleri
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğrencilere evlerinde veya bahçelerinde hayvan besleyip beslemedikleri sorulur. Öğrencilerden, "Hayvanlar, insanlara dost olabilir mi?" sorusuna cevap vermeleri beklenir.
- Besledikleri hayvan dostunun özelliklerini saymaları istenir.
- Öğrencilere Mehmet Âkif'in aslında veteriner olduğu söylenir. Veterinerlik Okulunda en yakın arkadaşları arasında hayvanların da olduğu anlatılır.
- Öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy'un hangi hayvan ile dost olmuş olabileceği sorulur ve öğrencilerin tahminleri alınır. Ardından öğrencilere bulmaca dağıtılır ve rakamları uygun renkte boyayarak Mehmet Âkif Ersoy'un dostu olan hayvanı bulmaları istenir.
- Öğrenciler, Mehmet Âkif Ersoy'un dostu olan hayvanı bulduktan sonra, en sevdikleri hayvanın resmini çizerler. Çizdikleri hayvanın özelliklerini resmin içine yazarlar.

MEHMET ÂKİF'İN DOSTU

Mehmet Âkif Ersoy'un dost olduğu hayvanı bulmak için rakamları uygun renklerle boyayınız.

1.KIRMIZI

2.PEMBE

3.BEYAZ

4.YEŞİL

5.KAHVERENGİ

6.MAVİ

İ0.04. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'A GÖRE MUTLULUK

Sınıf	: 1
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin, Mehmet Âkif Ersoy'a göre mutluluğun nerede olduğunu anlamalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: kalemler, silgi, resim kâğıdı, çeşitli boyalar
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğretmen öğrencilere en çok nerede ve ne olduğu zaman mutlu olduklarını sorar. Öğrencilerin cevapları üzerinde konuşulur. Daha sonra aileleriyle birlikteken hangi durumlarda kendilerini çok mutlu hissettikleri sorulur.
- Öğrencilere kelime tamamlamada harfleri yukarıdan aşağıya takip ederek önce kelimeleri, sonra cümleyi oluşturmalarını söyler. Öğrenciler Mehmet Âkif'e göre mutluluğun nerede olduğunu bulurlar, konu üzerinde konuşurlar.
- Öğrenciler, mutluluğun resmini yaparlar.

MEHMET ÂKİF ERSOY'A GÖRE MUTLULUK

Mehmet Âkif Ersoy'a göre mutluluk nerededir sorusunun cevabı aşağıdadır. Ok işaretlerini takip ederek kelimeleri tamamlayınız. Ardından kelimeleri birleştirerek cümleyi tamamlayınız.

M T U U
U L L K

.....

A İ L E

.....

H Y T N A I
A A I D D R

.....

.....

.....

.....

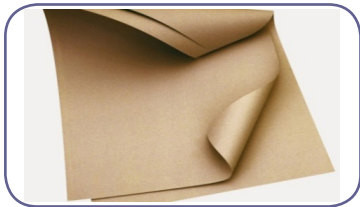
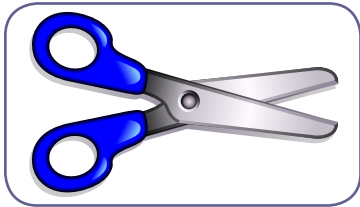
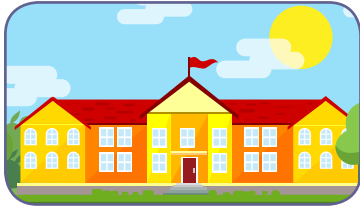
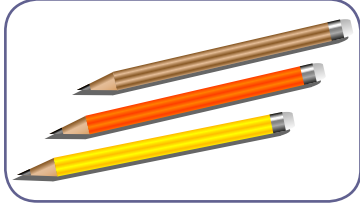
10.05. ETKİNLİK: İSTİKLÂL MARŞI “KORKMA!” İLE BAŞLAR.

Sınıf	: 1
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un yazdığı İstiklâl Marşı'nın ilk cümlesini anlamalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: kalemler
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğretmen öğrencilere nelerden korktuklarını sorar.
- Korktukları şeyler karşısında nasıl tepkiler verdiklerini konuşur, tartışırlar.
- Korkulan şeyler ile ilgili çözüm yolları üzerine beyin fırtınası yaparlar.
- Aşağıda verilen görsellere bakarak adlarını tahmin ederler. Görsel isimlerinin ilk harflerini ok işaretlerini takip ederek ilgili boşluğa yazarlar ve İstiklâl Marşı'nın ilk cümlesinin “Korkma” olduğunu öğrenirler.

İSTİKLÂL MARŞI “KORKMA!” İLE BAŞLAR.

Mehmet Âkif Ersoy, bağımsızlık marşımız olan İstiklâl Marşı'nın şairidir. Aşağıdaki bulmacada İstiklâl Marşı'nın ilk kelimesi yer almaktadır. Görsel isimlerinin ilk harfini okları takip ederek uygun noktalı yere yazınız ve İstiklâl Marşı'mızın ilk kelimesini bulunuz.

3

.....

4

.....

1

.....

5

.....

2

.....

6

.....

||

||

10.06. ETKİNLİK: KIRMIZI RENKTEKİ GİZEM

Sınıf	: 1
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin, Türk bayrağı ve İstiklâl Marşı arasındaki ilişkiyi anlamalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı, kırmızı ve beyaz parmak boyası, İstiklâl Marşı fon müziği, Türk bayrağının boyama görseli.
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Sınıf 6 gruba ayrılır.
- Her gruba öğrenci sayısı kadar Türk bayrağının boyama görseli, kırmızı ve beyaz parmak boya dağıtılır.
- Gruptaki öğrencilerin görevi parmak boya kullanarak Türk bayraklarını boyamaktır. Öğrenciler boyama yaparken fonda İstiklâl Marşı fon müziği çalınır.
- Gruplar çalışmalarını tamamladıktan sonra öğrencilerin yaptıkları çalışmalar sınıf panosunda sergilenmek üzere asılır.
- Tüm çalışmalar asıldıktan sonra öğretmen tarafından "Sizce Türk bayrağı neden kırmızı renkte?" sorusu öğrencilere yöneltilir. Öğrencilerin yanıtları dinlendikten sonra Türk bayrağının oluşum hikâyesi anlatılır. Bayrağın neden değerli olduğu ve İstiklâl Marşı ile arasında güçlü bir bağ olduğundan söz edilir. Milleti yaşatan en önemli değer milletin bayrağı ve marşıdır. Anadolu halkı Kurtuluş Savaşı yıllarında mücadele ederken asla bağımsızlık fikrinden ve ülkesinden vazgeçmemiştir. Düşman işgalinden ülkesini kurtarabilmek için elindeki son ekmeğini, varlığını ortaya koymuştur. İstiklâl Marşı'mızın şairi Mehmet Âkif Ersoy da halkı için hiçbir karşılık beklemeden bir marş yazmıştır. Bu yüzden ülkemiz için önemli olan tüm günlerde bayrağımız göndere çekilirken İstiklâl Marşı'mızın okunduğu anlatılır.

ÖĞRETMENE BİLGİ YAPRAĞI:

İnsanlık tarihinin en eski ve en erdemli duygularından birisi hiç kuşkusuz vatan, millet ve bayrak sevgisidir. Vatan, tarih boyunca Türk milletinin canından dahi aziz kıldığı en yegâne mukaddes varlığı olmuştur. Türk milleti; üzerinde yaşadığı çeşitli coğrafyaları; millî kimlik, kültür ve medeniyet değerleriyle, yediden yetmiş insanları arasında tesis ettiği gönül ve ruh birlikteliğiyle vatanlaştırmıştır. Vatan ve millet sevgisi Türk milleti için tarihsel süreçte sönmez ve söndürülemez yüce bir imana dönüşmüştür. Bu bağlamda vatan ve millet sevgisinin, birlik ve beraberliğin, bağımsız yaşamanın en anlamlı ve en önemli unsurlarından biri Türk kimliğinin ve kültürünün ayrılmaz bir parçası olan bayraklarımız ve sancaklarımızdır.

Türk tarihinde devleti, hanedanı ve milletin bağımsızlığını temsil eden bayraklar ve sancaklar kutsal sayılmaktaydı. Bu kutsal değerleri yere düşürmemek, toprağına kasteden düşmana bırakmamak, onların manevi haysiyetine dokunacak ağır durumlara sokmamak için ölüm dâhil her türlü fedakârlık göze alınırdı. Bayrak ve sancağı hakaret en büyük saygısızlık olarak addedilirdi. O nedenledir ki bayraklar en yüksek yerlerde dalgalandırılıyordu. Çünkü bayraklar bir milletin varlığının ve bağımsızlığının sembolüdür, bu yüzden atlas veya ipek gibi değerli kumaşlardan yapılmakla değil, taşıdığı mana ile değer kazanır. Bu son derece önemli hissî ve millî yaklaşımı M.Kemal Atatürk'ün hayatında da gözlemlemekteyiz. Şöyle ki işgalci emperyalist devletler ve onların Anadolu'daki yeni siyasi aktörleri olan Yunan kuvvetleri hiçbir resmî ve hukuki gerekçe göstermeden 15 Mayıs 1919'da İzmir ve çevresini işgal ve istilâ ettikleri zaman İzmir Konak Meydanı'nda bulunan Türk resmî dairelerine el koyduklarında orada bulunan Türk bayraklarını çiğnemişler ve içeriye öyle girmişlerdi. Oysaki yıllar sonra Atatürk nezdinde Türk milleti böyle davranmamıştır. 9 Eylül 1922 tarihinde Türk ordularının başkomutanı Gazi M. Kemal Paşa İzmir ve çevresini işgalden arındırıp buraları yeniden Türk milletine kazandırdığı zaman kurtuluşun sembolü olarak İzmir Konak'ta bulunan bu resmî devlet dairesine girmeye hazırlandığı esnada ayaklarının altına serilen bir Yunan bayrağını görünce: "Bayrak bir milletin bağımsızlık alametidir. Düşmanın da olsa ona hürmet etmek lazımdır." demiş ve yerde serili olan Yunan bayrağının kaldırılmasını emretmiştir (Sosyal, 2010).

10.07. ETKİNLİK: FOTOĞRAF GALERİSİ

Sınıf	: 1
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin İstiklâl Marşı'nın ilham alındığı dönemin şartlarını anlamalarını ve İstiklâl Marşı'nı millî duygularla okumalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: İstiklâl Marşı fon müziği (1), renkli etkinlik fotoğrafları, Hey On Beşli türküsü fon müziği (2)
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Etkinliğin içerisinde yer alacak fotoğraflar etkinlik öncesinde renkli olarak çıkarılır ve sınıfta bir fotoğraf sergisi oluşturacak şekilde sınıfa asılır.
- Öğretmen İstiklâl Marşı'nın yazılmasına ilham veren savaşlardan birinin de Çanakkale Savaşı olduğunu vurgular. Bu savaş sırasında yapılan büyük fedakarlıkları dile getirir.
- Öğretmen bugün fotoğraflarla bir yolculuğa çıkılacağını ve hep birlikte fotoğraf galerisinin gezileceğini ifade eder.

Öğretmene Not: Fotoğraf galerisinin en sonuna İstiklâl Marşı, Mehmet Âkif ERSOY ve bayrak görselini asınız. Öğretmen Mehmet Âkif ERSOY rolüne girerek olayın daha inandırıcı hale gelmesini sağlayabilir. Fon müzikleri sürece göre öğretmen tarafından sırası ile çalınabilir. İlk olarak fon müziği (2) ile başlanır.

- Fotoğraf galerisi hep birlikte dolaşılır. Sonrasında öğrencilere “Şimdi bu fotoğraf galerisindeki fotoğrafların birbiri ile ilgisi nedir?” ve “Bu fotoğraflar bize ne anlatmak istiyor olabilir?” soruları yöneltilir.
- Öğrencilerin yanıtları dinlendikten sonra öğretmen tarafından bu fotoğrafların çoğunun Çanakkale Müzesinden Kurtuluş Savaşı yıllarına ait fotoğraflar olduğu bilgisi verilir.
- Savaş günlerinin zor şartları altında yaşayan Anadolu halkının bağımsızlığı için girişmiş olduğu mücadeleyi ve bu uğurda yakılan kurtuluş meşalesini daha da ateşlemek amacıyla Âkif de İstiklâl Marşı'nı yazmış ve milletine armağan etmiştir bilgisi verilir.

Osmanlı askerine ait pantolon

Savaş siperlerinde bekleyen Türk askerlerinin balmumundan yapılmış heykelleri

Yaralı bir düşman askerine yardım eden Türk askeri

Savaş sırasında kullanılan bir kısım mühimmat

İSTİKLÂL MARŞI

KORKMA, SÖNMEZ BU ŞAFAKLARDA YÜZEN AL SANCAK
SÖNMEYEN YURDUMUN ÜSTÜNDE TÜTEN EN SON OCAK.
O BENİM MİLLETİMİN YILDIZIDIR PARLAYACAK!
O BENİMDİR, O BENİM MİLLETİMİNDİR ANCAK!

ÇATMA, **KURBAN OLAYIM**, ÇEHRENİ EY NAZLI HİLÂL!
KAHRAMAN İRKİMA BİR GÜL... NE BU ŞİDDET, BU CELÂL?
SANA OLMAZ DÖKÜLEN KANLARIMIZ SONRA HELAL.
HAKKİDİR, HAKK'A TAPAN MİLLETİMİN İSTİKLÂL.

BEN EZELDEN BERİDİR HÜR YAŞADIM, HÜR YAŞARIM;
HANGİ ÇİLGİN BANA ZİNCİR VURACAKMIŞ? **ŞAŞARIMI!**
KÜKREMİŞ SEL GİBİYİM, BENDİMİ ÇİĞNER, AŞARIM.
YIRTARIM DAĞLARI, ENGİNLERE SİGMAM, TAŞARIM.

GARBIN ÂFÂKINI SARMIŞSA ÇELİK ZİRHİLİ DUVAR
BENİM İMAN DOLU GÖĞSÜM GİBİ SERHADDİM VAR.
ULUSUN, KORKMA! NASIL BÖYLE BİR İMÂNI BOĞAR,
'MEDENİYET!' DEDİĞİN TEK DIŞI KALMIŞ CANAVAR?

ARKADAŞ, YURDUMA ALÇAKLARI UGRATMA **SAKIN**;
SİPER ET GOVDENİ, DURSUN BU HAYÂSIZCA AKIN.
DOĞACAKTIR SANA VA'DETTİĞİ GÜNLER HAKK'IN,
KİM BİLİR, BELKİ YARIN, BELKİ YARINDAN DA YAKIN.

BASTIĞIN YERLERİ 'TOPRAK' DİYEREK GEÇME, TANI!
DÜŞÜN ALTINDAKİ BİNLERCE KEFENSİZ VATANI.
SEN ŞEHİD OĞLUSUN, İNCITME, YAZIKTIR. ATANI.
VERME, DÜNYÂLARI ALSAN DA BU CENNET VATANI.

KİM BU CENNET VATANIN UĞRUNA OLMAZ Kİ FEDA?
ŞÜHEDÂ FIŞKIRACAK TOPRAĞI SIKSAN, ŞÜHEDÂ!
CÂNİ, CÂNÂNİ, BÜTÜN VARIMI ALSIN DA HUDÂ,
ETMESİN TEK VATANIMDAN BENİ DÜNYÂDA CUDÂ.

RÜHUMUN SENDEN İLÂHÎ, ŞUDUR ANCAK EMELİ:
DEĞMESİN MA' BEDİMİN GÖĞSÜNE NÂ-MAHREM ELİ!
BU EZANLAR-Kİ ŞEHÂDETLERİ DİNİN TEMELİ-
EBEDÎ YURDUMUN ÜSTÜNDE BENİM İNLEMELİ.

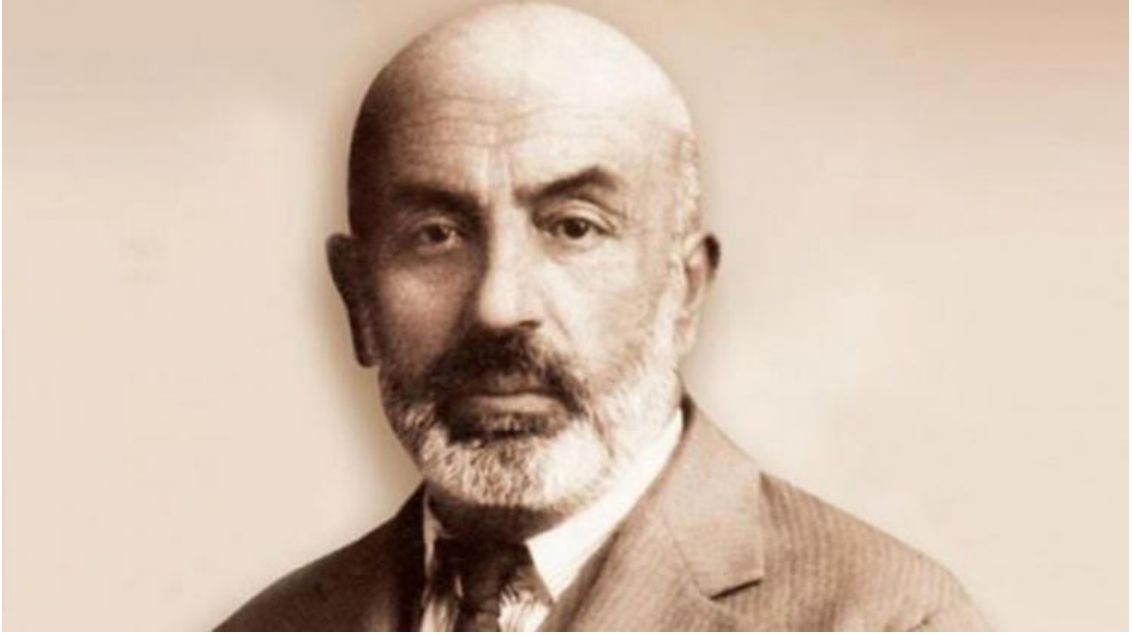
O ZAMAN VECD İLE BİN SECDE EDER -VARSA- TAŞIM.
HER CERİHAMDAN, İLÂHÎ, BOŞANIP KANLI YAŞIM;
FIŞKIRIR RÛH-I MÜCERRED GİBİ YERDEN NA'ŞİM;
O ZAMAN YÜKSELEREK ARŞA DEĞER BELKİ BAŞIM!

DAL GALAN SEN DE ŞAFAKLAR GİBİ EY ŞANLI HİLÂL!
OL SUN ARTIK DÖKÜLEN KANLARIMIN HEPSİ HELÂL.
EBEDİYEN SANA YOK, İRKİMA YOK İZMİHLÂL;
HAKKİDİR, HÜR YAŞAMIŞ, BAYRAĞIMIN HÜRRIYET,
HAKKİDİR, HAKK'A TAPAN MİLLETİMİN İSTİKLÂL!

MEHMET AKİF ERSOY

ÇANAKKALE ŞEHİTLİKLERİ

Mehmet Âkif ERSOY (1873 - 1936)

Cephede yemek için oturmuş komutan ve askerler

Savaş sırasında kullanılmış süngüler

Türk askerlerinin ayaklarına giydikleri çarıklar

10.08. ETKİNLİK: SEVGİ DOLU EĞİTİM

Sınıf	: 1
Etkinliğin Amacı	: Mehmet Âkif Ersoy'un çocuk eğitiminde sevgiye verdiği önemi anlamalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı, alfabe
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Mehmet Âkif Ersoy'un sevgiye verdiği önem anlatılır. Mehmet Âkif Ersoy'a göre hata yapan öğrenciye nasihat edilmeli, sevgi dolu yaklaşılmalı, anlayış ve hoşgörü ile davranılmalıdır.
- Öğrencilere konu ile ilgili duygu ve düşünceleri sorulur. Mehmet Âkif Ersoy'un eğitimde sevgi yolunu tercih ettiği vurgulanır.
- Öğrencilerin yönergeyi okumaları sağlanır. Etkinliği tamamlamaları için süre verilir. "Sevgiyle her sorun çözülür!" cümlesini bulmaları beklenir. Ortaya çıkan slogan okunur ve öğrencilere slogan hakkında ne düşündükleri sorulur.

SEVGİ DOLU EĞİTİM

Alfabedeki harfleri sırasına uygun olacak şekilde boşluklara yazınız ve cümleyi bulunuz.

.....
22.	6.	27.	8.	12.	28.	15.	6.

.....
10.	6.	21.

.....
22.	18.	21.	25.	17.

.....
4.	19.	29.	26.	15.	26.	21.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A	B	C	Ç	D	E	F	G	Ğ	H	I	İ	J	K	L

16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
M	N	O	Ö	P	R	S	Ş	T	U	Ü	V	Y	Z

10.09. ETKİNLİK: ANAHTAR KELİMELER

Sınıf	: 2
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un hayatındaki önemli olay ve durumlar hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı ile ilgili önemli olay ve durumlar hakkında bilgiler verilir.
- Öğrencilerden kutu bulmacadaki Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı ile ilgili önemli olaylarla ilgili kavramları bulup boyamaları istenir.
- Öğrenciler Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili ifadelerin geçtiği kelimelerle cümleler kurarlar.

Bulmacadaki Kelimeler

Marş
Dürüstlük
Bayrak
Madalya
Vatan
Sevgi

ANAHTAR KELİMELEER

Aşağıdaki bulmacada Mehmet Âkif Ersoy'un hayatıyla ilgili olan ifadeleri bulunuz. Bu ifadelerin olduğu kutuları boyayınız.

Bulmacadaki Kelimeler

Marş

Dürüstlük

Bayrak

Madalya

Vatan

Sevgi

G	M	T	Y	Z	M	A	R	Ş	J
C	D	Ü	R	Ü	S	T	L	Ü	K
M	J	S	K	L	A	P	R	Y	Z
A	P	O	D	T	S	E	V	G	İ
D	H	U	K	B	A	G	A	L	O
A	R	Y	U	A	Ş	İ	T	O	Ğ
L	E	G	H	Y	V	B	A	K	L
Y	Z	V	N	R	M	K	N	Ş	İ
A	Z	C	V	A	K	L	İ	T	M
Ğ	P	Ü	Ş	K	S	D	R	U	P

İ0.10. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY ÜÇ DİL KONUŞUYOR!

Sınıf	: 2
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un konuştuğu yabancı diller hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: kalem, silgi
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı hakkında bilgi sahibi olmaları için "www.eba.gov.tr/video/izle/video4f50c2c136d44" adresindeki videonun ilk dört dakikasını izletilir.
- Öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy'un ana dilini iyi kullanmasının yanında üç dil konuşabildiği söylenir. Bu dillere yönelik farklı kurumlarda eğitimler verdiği, yabancılarla da Türkçe öğrenmeleri konusunda yardımcı olduğu anlatılır.
- Öğrencilerden hecelerine ayrılmış kelimeleri birleştirerek Mehmet Âkif Ersoy'un konuştuğu üç dili bulmaları istenir. Öğrencilerden "Fransızca, Farsça ve Arapça" dillerini bulmaları beklenir.
- Etkinliğin tamamlanmasının ardından Mehmet Âkif Ersoy'un çocukların yabancı dil öğrenmesine çok değer verdiği anlatılır. Konu ile ilgili öğrencilerin görüşleri alınır.

MEHMET ÂKİF ERSOY ÜÇ DİL KONUŞUYOR!

Mehmet Âkif Ersoy'un konuşabildiği üç dili bulmak için aynı renk heceleri birleştiriniz. Ortaya çıkan dilleri aşağı boş bırakılan yıldızlara uygun şekilde yazınız.

A

sız

ça

Fars

ça

Fran

rap

ca

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10.11. ETKİNLİK: İSTİKLÂL MARŞI'NIN RESMİNİ YAPAR MISIN?

Sınıf	: 2
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin İstiklâl Marşı'ndan anladıklarını resimle ifade etmelerini sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: kraft kâğıdı, boya kalemleri, İstiklâl Marşı'nın ilk kıtası
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğrencilere içinde İstiklâl Marşı'nın ilk kıtasının yazılı olduğu metinler dağıtılır.
- Öğrencilerden İstiklâl Marşı'na ait bölümü okumaları istenir.
- Öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy'un milleti için bu millî marşı yazdığı söylenir. Ülke için yazılan bu millî marş ile her zaman bağımsızlığımızı hatırladığımızı anlattıktan sonra 'İstiklâl Marşı'mızın Yazılma Sürecinde Yaşananlar' konulu video EBA'dan öğrencilere izlettirilir.
- Video izlendikten sonra öğrencilerden verilen alana veya kraft kâğıtlarına İstiklâl Marşı'nın onlara ne düşündürdüğünü/ hissettirdiğini çizmeleri istenir.
- Yapılan resimler sınıfta sunulur.
- Öğrencilere "Bu resimle bir yarışmaya katıldığınızı ve yarışmayı kazandığınızı düşünün. Size verilen para ödülünü alır mısınız?" sorusu sorulur. Öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy'un İstiklâl Marşı yarışmasına para ödülünden dolayı katılmadığı; ülkesi, ulusu ve bağımsızlığı için kahramanlık duygularıyla yazılan bir millî marşın parasal karşılığının olamayacağını ifade ettiği anlatılır. Sonrasında ortaya konulan para ödülünü kabul etmeyerek kimsesiz çocuklar için bir vakfa bağışladığı da ifade edilir. Ardından öğrencilerin duygularını ifade etmeleri sağlanır.

İSTİKLÂL MARŞI'NIN RESMİNİ YAPAR MISIN?

İstiklâl Marşı'mızın ilk kıtası sizlere neler düşündürdü? Neler hissettirdi? Bunları resimleyiniz ve boyayınız.

İO.12. ETKİNLİK: İSTİKLÂL MARŞI'NIN KABULÜ 12 MART

Sınıf	: 2
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin İstiklâl Marşı'nın kabul edildiği tarihi bilmelerini sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı, kalem
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğretmen, öğrencilere bir başarı elde ettiklerinde neler hissettiklerini sorar. Alışılmaktan mutlu olup olmadıkları ve en son ne zaman bir başarı gösterdikleri hakkında konuşulur.
- Öğrencilere Mehmet Âkif'in başarısı hakkında bilgi verilir. Aşağıdaki açıklama yapılır. Açıklamanın ardından bulmaca yaptırılır. Bulmacada Mehmet Âkif Ersoy resimlerinin altındaki harfler birleşince "12 Mart" yazısı çıkacaktır.

"Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele Dönemi'ndeki en büyük hizmetlerinden birisi de 'İstiklâl Marşı'nı yazması idi. Ankara'da Millî Eğitim Bakanlığı tarafından bir millî marş yarışması düzenlendi. Millî marş yarışmasına yedi yüz yirmi dört şiir katıldı. Fakat hiçbiri millî marş olmaya layık görülmedi. Mehmet Âkif Ersoy, yarışmada herhangi bir parasal ödül veya ikramiyeyi kabul etmeyeceğini kesin bir dille ifade etti. Bunun üzerine yarışma şartları değiştirildi. Mehmet Âkif Ersoy'un yazdığı şiir, Meclis'te Millî Marş olarak kabul edildi. Bin dokuz yüz yirmi bir yılında Mehmet Âkif Ersoy'un yazdığı şiir Meclis'te okunurken alkış sesleri salonu inletiyordu. O ise heyecan ve mahcubiyetinden Meclis'te duramamış, Meclis salonundan ayrılmıştı. Şiir okunurken Mustafa Kemal Paşa, şiiri sıraların önünde ayakta dinliyor ve sürekli alkışlıyordu."

İSTİKLÂL MARŞI'NIN KABULÜ 12 MART

Aşağıdaki bulmacada Kurtuluş Savaşı komutanlarımızdan Kâzım Karabekir Paşa, Fahrettin Altay Paşa ve İstiklâl Marşı şairimiz Mehmet Âkif Ersoy yer alıyor. Mehmet Âkif Ersoy'un görselinin altındaki harfleri birleştirerek İstiklâl Marşı'nın kabul olduğu günü bulunuz.

MEHMET ÂKİF ERSOY

KÂZIM KARABEKİR

FAHRETTİN ALTAY

O

K

E

N

S

Z

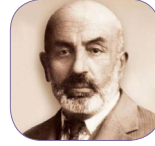
İ

K

İ

İ

M

D

T

E

A

A

R

T

O

R

İstiklâl Marşı,bin dokuz yüz yirmi bir yılında kabul edilmiştir.

10.13. ETKİNLİK: AİLE İÇİ EĞİTİM

Sınıf	: 2
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin eğitimin ailede başladığını fark etmelerini sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğrencilere, beynimizin mükemmel yaratılışından bahsedilir. Beynin okuma yaparken harfleri tek tek değil, kelimeleri bir bütün şeklinde okuduğu anlatılır. Etkinlik için öğrencilerin cümlelerde boş kalan yerlere uygun harfleri yazmaları istenir. Öğrenciler etkinliği tamamladıktan sonra ortaya çıkan metni okumaları sağlanır.
“Bizim adam olabilmemiz için çocuklarımızı okutmaktan, zamana göre terbiye etmekten başka çaremiz yoktur. Kendimiz ister okumuş, ister okumamış, ister iyi bir terbiye görmüş ister görmemiş olalım artık bu gün düşüneceğimiz bir şey varsa o da istikbâldir, evlatlarımızdır.” (Sırat-ı Müstakim)
- Mehmet Âkif Ersoy, aşağıdaki paragrafta çocukları okutup zamanın gereğine göre yetiştirmenin önemini vurguladığı gibi eğitimin, gelecekteki huzur ve refahın kaynağı olduğunu da vurgulamaktadır.
- Buradan hareketle öğrencilerle eğitimin ailede başladığı konusunda konuşulur.
- Öğrencilerden ailelerinden neler öğrendiklerini anlatmaları istenir.

AİLE İÇİ EĞİTİM

Mehmet Âkif Ersoy eğitimin nerede başladığını aşağıdaki eksik bırakılmış metinde açıklıyor. Boş bırakılan yerlere, kelimeye ait eksik harfleri yazarak kelimeleri tamamlayınız. Kelimeleri tamamladıktan sonra ortaya çıkan metni okuyunuz.

“B_z_m / ad_m / ol_bi_me_iz / i_in / ç_cuk_arı_ı_zı /
ok_tma_tan, / zama_a / gör_ / terb_ye / etm_kt_n /
ba_ka / ça_em_z / y_kt_r. / Ke_di_iz / ist_r / ok_m_ş,
/ i_ter / oku_a_ış, / _ste_ / i_i / bi_ / te_bi_e / g_r
m_ş / i_ter / gö_me_iş / ol_lı_ / ar_ık, / b_ gü_ /
düş_nec_ği_iz / b_r / _ey / v_rs_ / o / da / isti_bâl_ir,
/ ev_atl_rı_ız_ır.”

(Sırat-ı Müstakim)

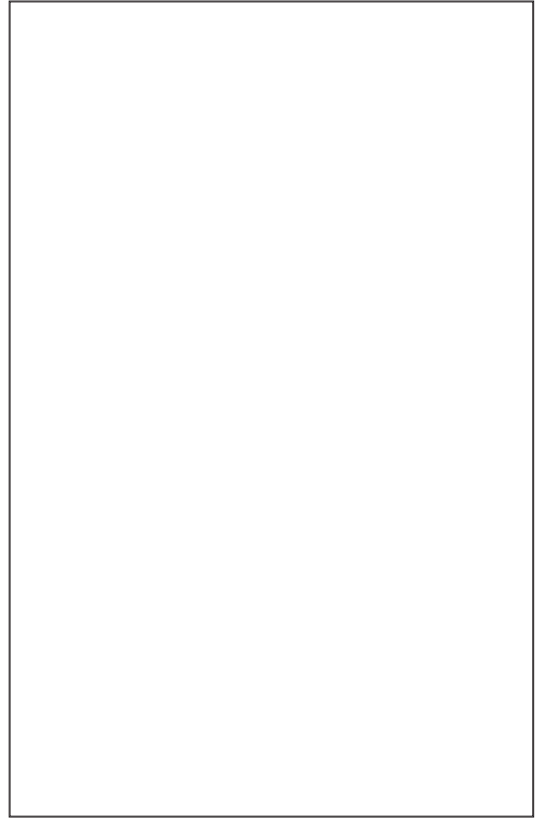
10.14. ETKİNLİK: BENİM DE SÖYLECEKLERİM VAR!

Sınıf	: 2
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilere İstiklâl Marşı'nın Mehmet Âkif Ersoy tarafından yazıldığını ve 12 Mart 1921 tarihinde millî marş olarak kabul edildiğini öğretmek
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı, öğrencilerin fotoğrafları
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Her öğrenciye hazırlanan çalışma yaprağı verilir. Öğrencilerden kendi fotoğraflarını Mehmet Âkif Ersoy'un fotoğrafının sağında yer alan kutuya yapıştırmaları istenir.
- Öğrencilere 12 Mart 1921 yılında İstiklâl Marşı'nın millî marş olarak kabul edildiği ve her yıl 12 Mart'ta hem Mehmet Âkif Ersoy'u hem de millî marşımızın değerini hatırlamamız için tören yapıldığı ifade edilir.
- Öğrencilere çalışma yaprağındaki boş satırlara Mehmet Âkif Ersoy'a söylemek istediklerini yazmaları söylenir.

BENİM DE SÖYLECEKLERİM VAR!

Kendi fotoğrafınızı sağdaki kutuya yapıştırınız. Alttaki boş satırlara Mehmet Âkif Ersoy'a söylemek istediklerinizi yazınız.

A series of ten horizontal dotted lines on a light beige background, providing space for writing a message to Mehmet Âkif Ersoy.

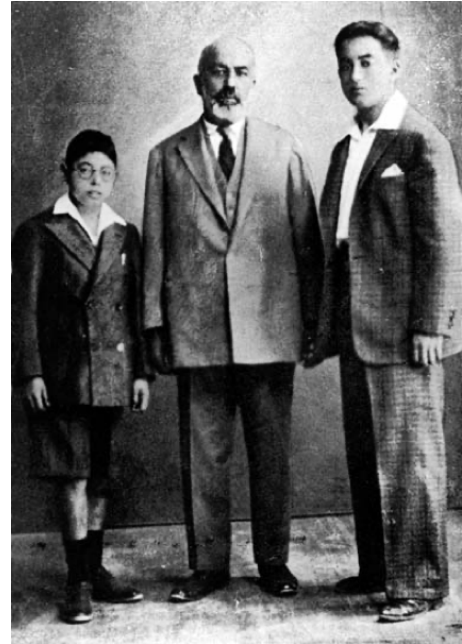
İO.15. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF KÖŞESİ

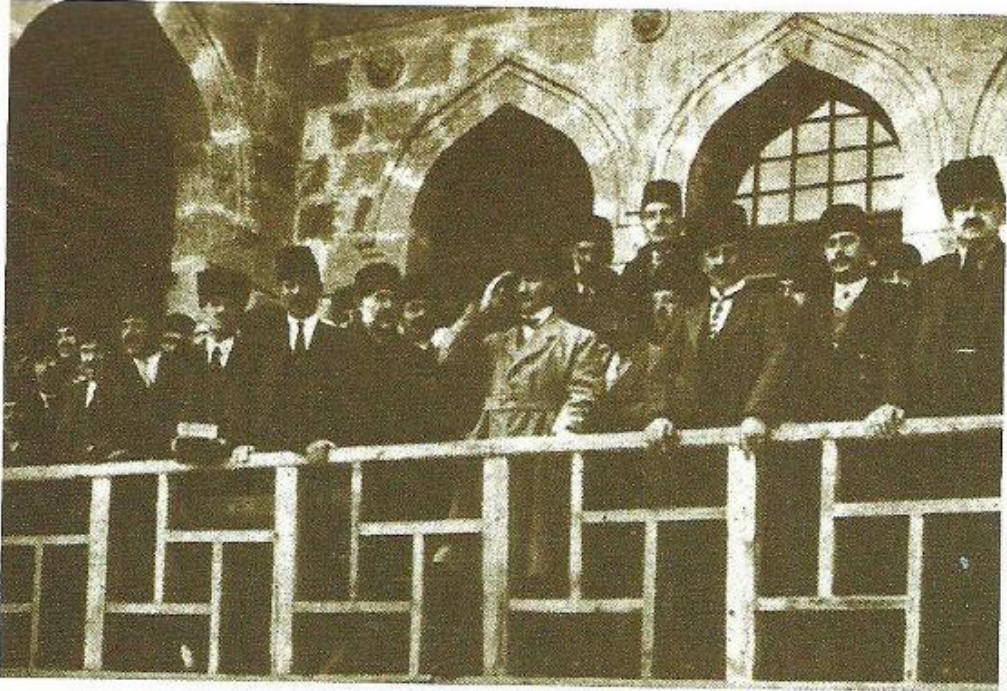
Sınıf	: 2
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'u tanımalarını ve Millî Marş'mız hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili bilgi kartları, Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili fotoğraflar, gazete haberleri, renkli A4 kâğıtları ve fon kartonları, makas, yapıştırıcı, yün ip, minik renkli mandallar, boya kalemleri

Etkinliğin Uygulanışı :

- Öğretmen tarafından tahtanın ortasına "Millî marş nedir?" ve "Millî marş bir ülke için neden önemlidir?" soruları yazılır.
- Soru yazıldıktan sonra öğrencilerle beyin fırtınası yapılır. Öğrencilerin verdikleri yanıtlar tahtaya yazılır.
- Öğrencilerin yanıtları incelendikten ve her öğrencinin konu ile ilgili fikirleri alındıktan sonra, öğretmen tarafından Mehmet Âkif ERSOY, millî marş ve İstiklâl Marşı ile ilgili bilgi verilir.
- Öğrencilere Mehmet Âkif ve İstiklâl Marşı ile ilgili afişler hazırlanacağı ve bu afişleri bir araya getirerek "Mehmet Âkif" köşesi tasarlanacağı söylenir. Öğrenciler gruplara ayrılır. Gruplara İstiklâl Marşı ve Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili görsellerle birlikte bilgi kartları dağıtılır.
- Öğrencilere bu resimleri ve bilgi kartlarını kullanarak bir afiş hazırlayacakları söylenir (Çalışmanın sağlıklı şekilde ilerleyebilmesi için öğretmen tarafından bazı afiş örnekleri de gösterilmelidir).
- Afişler tamamlandıktan sonra sınıfta sunulur. Sunulan afişler bir araya getirilerek "Mehmet Âkif" köşesi hazırlanır.

Mehmet Âkif Ersoy ile İlgili Görseller

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak.

“Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım. / Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım! / Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım. / Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.” 2 Nisan 1921’de Meclis balkonunda halkı selamlayan milletvekilleri, daha bir ay olmamıştı ki, Milli Eğitim Bakanlığı eliyle, bağımsızlık için savaşıyan bir ulusun duygularını yansıtacak, marş olacak bir şiir arayışındayken, bu dörtlülle ayağa kalkmıştı...

İO.16. ETKİNLİK: ÜÇ VAZGEÇİLMEZ

Sınıf	: 2
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un hayatındaki en önemli üç değeri fark etmelerini sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğrencilere “Hayatınızda üç şeyden vazgeçmeyecek olsanız, bunlar neler olurdu? sorusu sorulur ve üzerine konuşulur.
- Öğrencilerden verilen metni okumaları istenir. Metinden hareketle Mehmet Âkif Ersoy'un hayatındaki en önemli üç değeri bulmaları söylenir.
- Görselleri inceleyerek “vatan, bağımsızlık, bayrak” değerlerini bulmaları beklenir. Ardından bu üç değer hakkında konuşulur.

ÜÇ VAZGEÇİLMEZ

Aşağıdaki metni okuyunuz. Metinden yola çıkarak Mehmet Âkif Ersoy'un vazgeçilmezi olan üç değere ait görselleri işaretleyiniz.

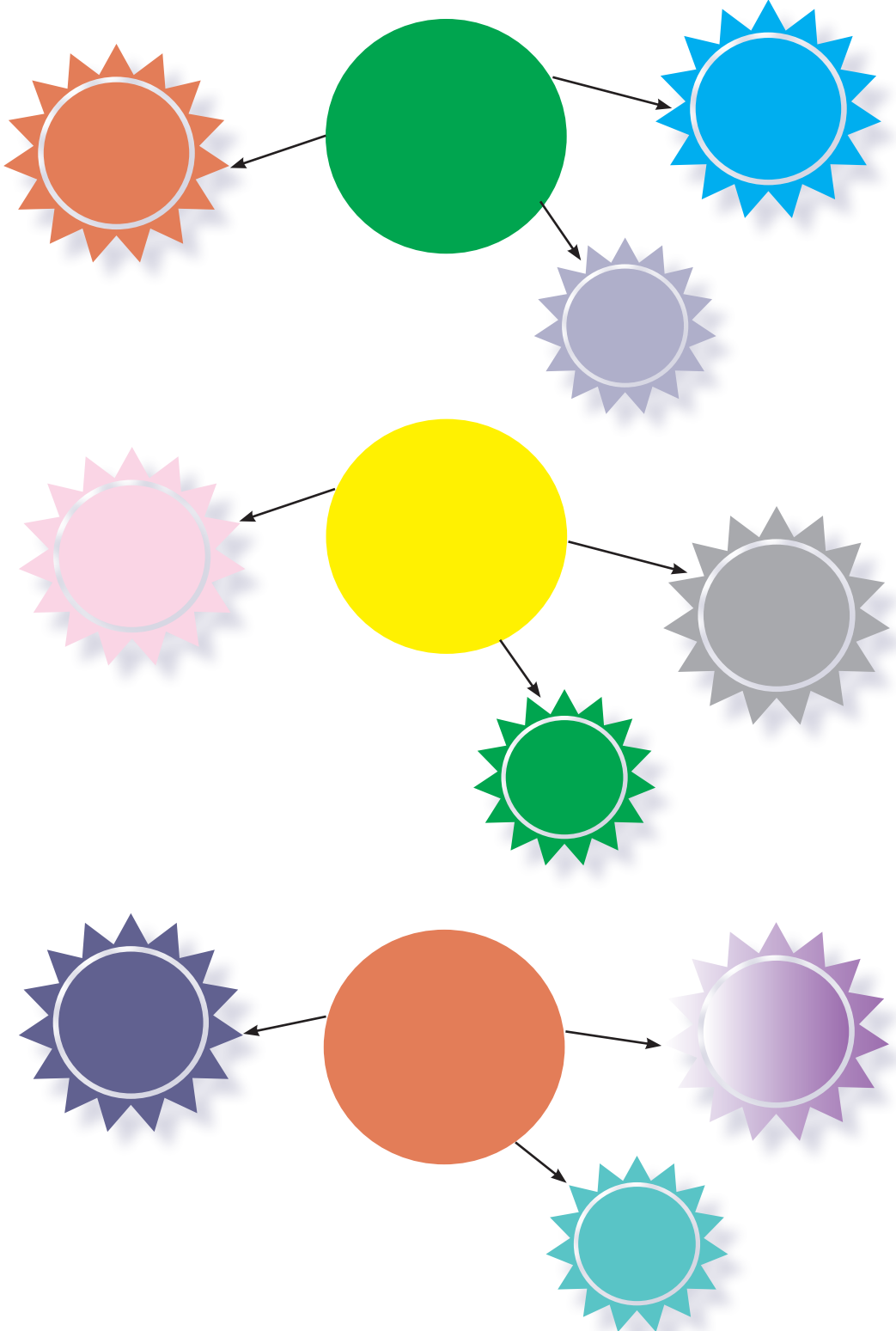
“Kurtuluş Savaşı sırasında Mustafa Kemal, düşmana karşı birlik olmada Mehmet Âkif Ersoy'a güveniyordu. Ondan Ankara'ya gelerek kendisine yardım etmesini ve halkı doğru şekilde bilgilendirmesini istemişti. Mehmet Âkif Ersoy da düşmanlarımızın yurdumuzdan çıkmasını çok istiyordu. Bu nedenle Mustafa Kemal'in teklifini kabul etti.

Mehmet Âkif Ersoy Ankara'ya gelerek, Mustafa Kemal'e destek olmuştur. Yurdun dört bir yanında halkımıza bilgiler vermiştir. Kendi vazgeçilmezi olan üç değer hakkında çeşitli konuşmalar yapmıştır. Vazgeçilmez olarak benimsediği üç değer hakkında çeşitli yazılar ve şiirler yazmıştır. Benimsediği değerler başka şairleri de etkilemiştir. Böylece o şairler de bu değerlere yönelik şiir ve yazılar yazmıştır. Yazdığı şiir ve yazılar halkı bilgilendirmek için çok önemli olmuştur.”

Bulduğunuz üç değeri, dairelerin içine yazınız. Bu değerlerin sizin için ne ifade ettiğini de dairelerin çevresindeki 3 küçük yıldızda yazınız.

10.17. ETKİNLİK:

MEHMET ÂKİF ERSOY'UN ŞİİRLERİNDEKİ TOPLUMSAL DEĞERLER

Sınıf	: 2
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un şiirlerinde yer verdiği değerleri fark etmelerini sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğretmen, öğrencilere azimle çalışarak nelerin başarılabileceğini sorar. Öğrencilerden azimli ve çalışkan olduklarında neler başardıklarını anlatmalarını ister.
- Öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy'un "Azim" şiiri okunarak azmi ve çalışkanlığıyla ilgili bir konuşma yapılır.
- Öğrencilerden Mehmet Âkif Ersoy'un şiirlerinde yer verdiği değerleri bulmacayı çözümler bulmaları istenir.

Bulmacanın Yanıtları

1. Çalışkanlık
2. Kararlılık
3. Ümit
4. Azim

Mehmet Âkif Ersoy'un şiirlerinde yer verdiği toplumsal değerleri bulmak için aşağıda tanımları verilen kelimeleri uygun yerlere yazınız.

1. Çalışkan olma durumu, faaliyet.
2. Kararlı olma durumu, istikrar.
3. Umut.
4. Bir işteki engelleri yenme kararlılığı.

		↓ 3										↓ 1
		—										—
		—										—
		—										—
		—										—
			↓ 4									—
	→ 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			—									—
			—									—
			—									—
												—
												—

- 1-
- 2-
- 3-
- 4-

10.18. ETKİNLİK: HAYDİ SOR

Sınıf	: 3
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un hayatıyla ilgili sorular sormalarını ve bilgi edinmelerini sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı

Etkinliğin Uygulanışı :

- Öğrenciler U düzeninde otururlar. Öğretmen, Mehmet Âkif Ersoy rolünde sınıfa girer ve her öğrencinin görebileceği şekilde sandalyeye oturur. Öğretmen, "Ben Mehmet Âkif Ersoy. Basın toplantımıza hepiniz hoş geldiniz. Hayatımla ilgili merak ettiklerinizi bana sorabilirsiniz ancak önce sorularınızı yazınız." der. Öğrenciler Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili merak ettikleri soruları önce yazarlar. Daha sonra ise öğretmene sorarlar. Öğretmen de öğrencilerin sorularını cevaplar.

HAYDİ SOR

Mehmet Âkif Ersoy'un hayatıyla ilgili merak ettiğiniz soruları yazınız. Daha sonra bu soruları Mehmet Âkif Ersoy'a sorunuz.

A large rectangular area with a light beige background, containing 25 horizontal dotted lines for writing questions.

İO.19. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF'İN ÜNLÜ ESERİ

Sınıf	: 3
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif'in ünlü eseri Safahat'ı bilmelerini sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğretmen öğrencilere “Bir kitap yazmak isteseyiz bu hangi konuda olurdu? Bu kitaba bir isim vermek isteseyiz adı ne olurdu?” sorularını sorar. Öğrencilerin cevapları alındıktan sonra öğrencilere çalışma yaprağı verilir.
- Öğrencilere, İstiklâl Marşı'nın dizelerinin arasına Mehmet Âkif'in ünlü eserinin adının gizlenmiş olduğu söylenir. Öğrencilerin “Safahat” adlı eseri bulmaları sağlanır.

MEHMET ÂKİF'İN ÜNLÜ ESERİ

İstiklâl Marşı'nın bazı dizeleri arasına harfler yerleştirilerek oluşturulmuş aşağıdaki metinde Mehmet Âkif Ersoy'un ünlü bir eserin ismi gizlenmiştir. Önce bu metinde yer alan tüm "j" harflerini siliniz. Sonra İstiklâl Marşı'na ait olan dizeleri boş satırlara yazınız. Bu sırada herhangi bir kelimeye ait olmadığını farkettiğiniz harfleri sırasıyla birleştirerek Mehmet Âkif Ersoy'un ünlü eserinin ismini bulunuz.

benjezeldejnsberidjirhüryaşadımjhüryaşarjımhan-
giçajılginbajnazincirvfujracakmışşajşarımkükjrem-
jişselgibjiyimkendimjiçiğneraşarımıjirtarımdağlja-
riejnginleresaığmjamtaşarımajrkadaşyurdumjaal-
çaklarıuğrajthmasakijnsiperetgövjdenidursunbjü-
hayâsızcaajkindaoğacaktırjsanajvadettiğjigünler-
hakkjinkimbilirbejlkiyarınbjelkiyatrıjindandayajkın

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Mehmet Âkif Ersoy'un Ünlü Eseri:

.....

İ.Ö.20. ETKİNLİK: AHLAKİ DEĞERLERİ SIRALAYALIM

Sınıf	: 3
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un önem verdiği ahlaki değerleri anlamalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğrencilere okumayı nasıl öğrendikleri sorulur. Okumayı öğrenme süreçleri hakkında akıllarına gelen deneyimleri paylaşmaları istenir.
- Öğrencilerden alfabedeki harfleri söylemeleri istenir.
- Öğrencilere başka bir alfabe bilip bilmedikleri ve Mors alfabesini duyup duymadıkları sorulur. Mors alfabesi hakkında bilgi verilir. Mors alfabesinin nokta ve çizgilerden oluşmuş bir alfabe olduğu söylenir.
- Öğrencilerden Mehmet Âkif Ersoy'un önem verdiği ahlaki değerleri, Mors alfabesini kullanarak çözmeleri istenir.
- Bulmacada yer alan ahlaki değerler aşağıdaki gibidir:

•• —••• •• —•••• •• —

—•••• •• —•••• •• ••••

—•••• •• •••• •• —•••• •• —

—•••• •• —•••••• •• •••• —•• —•• —•• —•••••• •• —••••

•••••• •• —•••• •• —•••• —•• —•• —•••• —•••• •• —••••

—•••• •• —•••• •• —•••• —•••• •• —••••

—•••• •••• —•••• —•• —•••• —•••• •• —•••• •• —••••

Adalet

Barış

Cesaret

Çalışkanlık

Fedakârlık

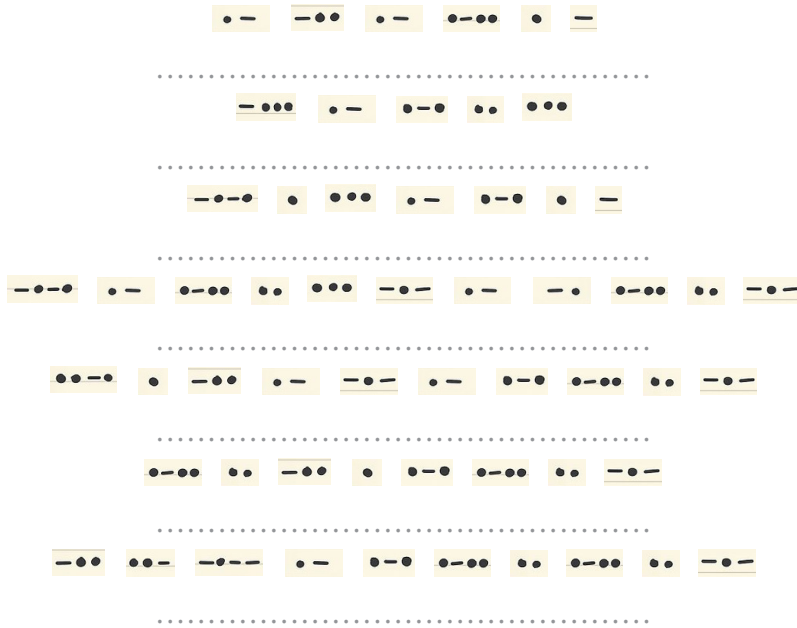
Liderlik

Duyarlılık

AHLAKİ DEĞERLERİ SIRALAYALIM

Mehmet Âkif Ersoy'un önem verdiği ahlaki değerleri, Mors alfabesini kullanarak çözüünüz.

Mors Alfabesi

10.21. ETKİNLİK: SEN MEHMET ÂKİF ERSOY OLSAYDIN?

Sınıf	: 3
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un İstiklâl Marşı'nı hangi duygularla yazdığını anlamalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: Mehmet Âkif Ersoy hakkında hazırlanmış bilgi kartı, EBA'dan "Mehmet Âkif Ersoy Belgeseli" isimli video, öğrenci sayısı kadar A4 kâğıdı, EBA'da bulunan Çanakkale fon müziği
Etkinliğin Uygulanışı	:

- "<http://www.eba.gov.tr/video/izle/389249774c45b3b6c435080f008c334886c6154240002>" genel ağ adresinde yer alan "Mehmet Âkif Ersoy Belgeseli" isimli video öğrencilere izletilir. Ardından linki verilen fon müziği açılır. Bu sırada Millî Mücadele Dönemi'nin zor şartları ve Mehmet Âkif Ersoy'un nasıl şartlar içinde olduğu 1. Bölüm kısmında hazırlanan bilgi kartından öğrencilere okunur.
- Öğrencilere, işte şimdi kâğıt ve kalem sizin elinizde. Çok zor şartlar altındasınız. Ülkemizin neredeyse tamamı işgal altında. Ülkenizin haline çok üzülüyorsunuz ve elinizden ne gelirse yapmaya hazırsınız. Halkınızın güce ve desteğe ihtiyacı var. Halkın gücünü ve moralini yükseltmek adına bir şiir yarışması açılıyor. "Sen Mehmet Âkif Ersoy olsaydın nasıl bir şiir yazardın?" diye sorulur.
- Öğrencilerden kendilerini Mehmet Âkif Ersoy'un yerine koyarak fon müziği eşliğinde bir şiir yazmaları istenir.
- Yazılanlar okunduktan sonra tüm öğrenciler alkışlanır. Daha sonra bilgi kartının ikinci bölümü okunur.

Bilgi Kartı

1.Bölüm

Halkın bütün kesimlerinin katılımıyla Mustafa Kemal önderliğinde işgal kuvvetlerine karşı bir savaş başlatılmıştı. Tüm dünya Türklerin bu savaşı kaybedeceğini öngörüyordu. Çünkü mevcut şartlar içerisinde bu savaşı kazanmak zordu. Böyle bir vaziyet içerisinde halkı direnmeye ve özgürlüğünü kazanmaya teşvik edecek bir millî marşa ihtiyaç vardı. Bunun için 7 Kasım bin dokuz yüz yirmi tarihinde gazeteye ilan verilerek şiir yazılması istendi. Karşılığında para ödülünün olacağı da duyuruldu. Buna karşılık olarak gazeteye birçok şiir gönderildi. Mehmet Âkif Ersoy ise karşılığında bir para ödülü olduğu için şiir yazmayı reddetti. O dönemin devlet adamları Mehmet Âkif'e şiir yazması konusunda ısrarda bulununca Mehmet Âkif, yarışmaya özel çıkarılan bir davetiyeye katıldı.

2.Bölüm

12 Mart bin dokuz yüz yirmi bir tarihinde Mehmet Âkif Ersoy'un yazdığı şiir tüm vekiller tarafından çok beğenilerek milli marş olarak kabul edildi. Mehmet Âkif Ersoy, birinci olmasına rağmen verilen para ödülünü kabul etmeyerek bu parayı bağışladı.

SEN MEHMET ÂKİF ERSOY OLSAYDIN?

Kendinizi Mehmet Âkif Ersoy'un yerine koyarak bir şiir yazınız.

A large rectangular area with a light beige background, containing numerous horizontal dotted lines for writing a poem.

10.22. ETKİNLİK: DOĞRU-YANLIŞ

Sınıf	: 3
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı hakkındaki bilgileri öğrenmelerini sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı ile ilgili bilgi kartları, doğru-yanlış kartı
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Etkinliğe ait bilgi kartında yazılan ifadeler kesilir ve bir torbaya konulur.
- Öğrencilerden sırayla "1" ve "2" diyerek saymaları istenir. Ardından "1" diyenlerin bir grup oluşturmaları, "2" diyenlerin bir başka grup oluşturmaları istenir. Birinci grup A grubu, diğer grup da B grubu olur.
- 2 grup yan yana olacak şekilde arka arkaya dizilirler.
- A grubunun ve B grubunun en ön sırasındaki kişilere doğru - yanlış kartları verilir.
- Öğretmen torbadan bir bilgi kartı çeker ve okur. İki gruptan sırası gelen kişiler okunan bilgiye "doğru" ya da "yanlış" diye yanıt verir. Soruyu doğru yanıtlayan grup 10 puan kazanır.
- Soruyu yanıtlayan öğrenci grubun en arkasına geçer. Bu şekilde oyun tamamlanır.

Bilgi Kartında Yer Alacak İfadeler

- Mehmet Âkif Ersoy, "İstiklâl Marşı" nın şairidir.
- Mehmet Âkif Ersoy Baytarlık Mektebinde (Veterinerlik Fakültesi) okumuştur ve veteriner olarak mezun olmuştur.
- İstiklâl Marşı, 12 Mart Bin Dokuz Yüz Yirmi Bir'de kabul edilmiştir.
- Her yıl 23 Nisan'ı İstiklâl Marşı'nın kabulü olarak kutlanır.
- İstiklâl Marşı 12 kıtadan oluşur.
- Mehmet Âkif Ersoy İstiklâl Marşı'nı Türk milletine armağan etmiştir.
- Mehmet Âkif Ersoy, İstiklâl Marşı'nı para karşılığında yazmıştır.
- Mehmet Âkif Ersoy, İstiklâl Marşı yarışmasında birinci olduktan sonra kendisine verilen ödülü bağışlamıştır.
- İstiklâl Marşı Türk milletinin bağımsızlığı için verdiği mücadeleyi, ülkesini kurtarmak için neler yaptığını anlatan millî bir ruhla yazılmıştır.
- Mehmet Âkif Ersoy, İstiklâl Marşı'nı yazdıktan sonra beğenmeyip yeniden bir marş daha yazmıştır.
- İstiklâl Marşı'nın bestecisi Osman Zeki Üngör'dür.
- İstiklâl Marşı yazılması için yapılan yarışmaya 724 eser katılmıştır.
- Mehmet Âkif Ersoy edebiyat ile de uğraşmıştır.
- Mehmet Âkif Ersoy en önemli eserlerinden birisi de "Safahat" tır.
- Mehmet Âkif Ersoy Anadolu halkının bağımsızlık mücadelesi olan Kurtuluş Savaşı'nı desteklememiştir.
- TBMM tarafından kendisine İstiklal Madalyası verilmiştir.
- Mehmet Âkif Ersoy'a "Yeni bir marş daha yazılabilir mi?" diye sorulduğunda "Allah bir daha bu millete İstiklâl Marşı yazdırmazın." demiştir.

10.23. ETKİNLİK: KELİMELERE AYRILAN İSTİKLÂL MARŞI

Sınıf	: 3
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin, İstiklâl Marşı'nın söyleyiş ve yazılışını doğru şekilde kavramalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: İstiklâl Marşı'nın ilk iki kıtasının kelimelere ayrılmış parçaları, grup sayısı kadar mektup zarfı ve A4 kâğıdı
Etkinliğin Uygulanışı	:

- İstiklâl Marşı'nın yanda verilen ilk iki kıtasının kelimelerini işaretli yerlerden keserek zarflara koyunuz.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her gruba içerisinde İstiklâl Marşı'nın iki kıtasının kelimelerine ayrılmış halinin bulunduğu zarflar verilir.
- Gruplardan kendilerine verilen zarfların içerisindeki kelimeleri kullanarak İstiklâl Marşı'nın iki kıtasını doğru bir şekilde oluşturmaları istenir.

İSTİKLÂL MARŞI'NIN KELİME/KELİME GRUPLARINA AYRILACAK İLK İKİ KITASI

Korkma, / sönmez / bu şafaklarda / yüzen / al /sancak;
Sönmeden / yurdumun / üstünde / tüten / en / son / ocak.
O / benim / milletimin / yıldızıdır, / parlayacak;
O / benimdir, / o benim/ milletimindir / ancak.

Çatma, / kurban / olayım, / çehreni / ey nazlı / hilâl!
Kahraman / ırkıma / bir gül! / Ne bu / şiddet, / bu celâl?
Sana / olmaz / dökülen / kanlarımız / sonra helâl.
Hakkıdır / Hakk'a tapan / milletimin / istiklâl.

İO.24. ETKİNLİK: MİLLÎ MÜCADELE İÇİN ADIM ADIM

Sınıf	: 3
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un halkı Millî Mücadele konusunda bilinçlendirmek için ziyaret ettiği yerleri bilmelerini sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: Türkiye Siyasi Haritası
Etkinliğin Uygulanışı	

- Öğrencilere “Mehmet Âkif, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılmasından sonra, Mustafa Kemal'e verdiği sözü yerine getirmek için, halkı millî mücadeleye yönlendirmek, destek verdimek ve millî mücadele konusunda bilinçlendirmek için çeşitli illere ziyarette bulunmuştur.” açıklaması yapılır.
- Öğrencilerden, Mehmet Âkif'in gittiği Anadolu il ve ilçelerini bulmak için verilen bilmeceleri çözmeleri istenir. Öğrencilerin bulunan cevapları, paragrafta uygun yerlere yazmaları ve paragrafı okumaları sağlanır. Ardından Mehmet Âkif'in gittiği güzergâhı takip ederek kaç kilometre yol gittiği hesaplanır.

Bilmecenin Yanıtları

Bu ziyaretlerin güzergâhı şöyledir: Ankara - Eskişehir - Ankara - Burdur - Afyon Sanklı - Afyon Dinar - Antalya - Burdur - Ankara

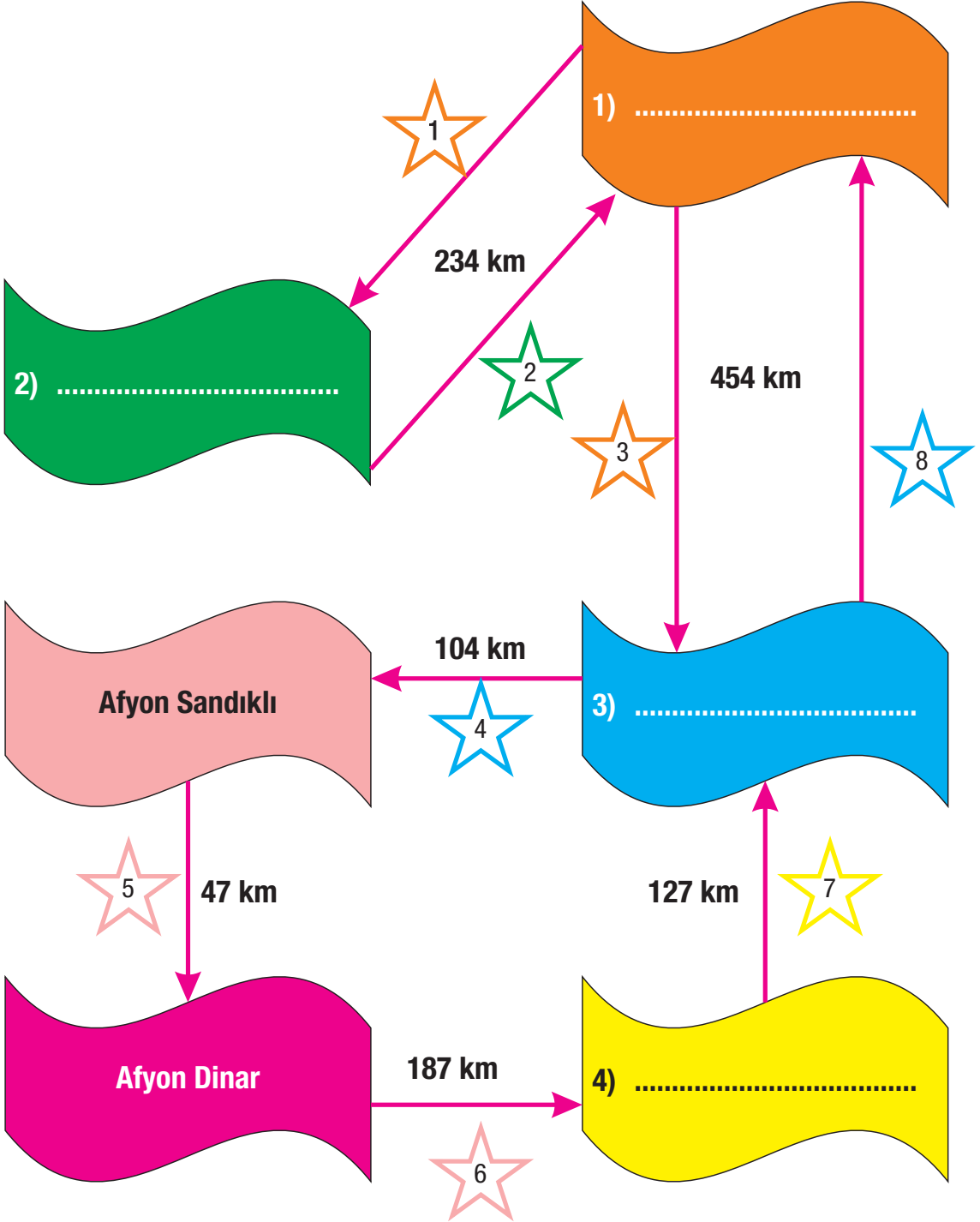
MİLLÎ MÜCADELE İÇİN ADIM ADIM

a) Mehmet Âkif Ersoy'un gittiği Anadolu illerini bulmak için aşağıdaki bilmeceleri çözünüz. Bulduğunuz cevapları, paragrafta uygun yerlere yazınız ve paragrafı okuyunuz.

1. "A" harfi ile başlayan bir ildir. İç Anadolu Bölgesi'nde yer alır. Türkiye'nin başkentidir.
Cevap:
2. "E" harfi ile başlayan bir ildir. İç Anadolu Bölgesi'nde yer alır. Birleşik kelimedir.
Cevap:
3. "B" harfi ile başlayan bir ildir. Akdeniz Bölgesi'nde yer alır. Çok sayıda göl vardır.
Cevap:
4. "A" harfi ile başlayan bir ildir. Akdeniz Bölgesi'nde yer alır. Deniz kenarında yer alır.
Cevap:

"Mehmet Âkif Ersoy, kendisinden beklenen görevi, halkı millî mücadele konusunda bilinçlendirmek, olumsuz propagandaların etkisini zayıflatmak için çeşitli illere ziyaretlerde bulunmuştur. (1).....'dan ilk olarak (2).....'e gitmiştir. Sonra (1).....'ya geri dönmüştür. (1).....'da on beş yirmi gün kadar kaldıktan sonra, güneye (3).....'a gitmiştir. Mehmet Âkif, (3).....'da hükümet konağında halka hitap etmiştir. (3).....'dan Afyon Sandıklı'ya geçen, Mehmet Âkif, burada da halka bilgiler vermiştir. Afyon Sandıklı'dan Afyon Dinar'a, Dinar'dan da (4).....'ya geçmiştir. Burada on beş gün kalındıktan sonra tekrar (1).....'ya hareket etmiştir. Mehmet Âkif, (1).....'ya gitmek için (3).....'dan geçerken halkın ısrarı karşısında (3).....'da bir hafta daha kalmıştır."

b) Paragraftan yararlanarak Mehmet Âkif Ersoy'un gittiği güzergâhı takip ediniz. Kaç kilometre yol gittiğini hesaplayınız.

Toplam gidilen yol km'dir.

10.25. ETKİNLİK: MİLLÎ ŞAİRE MEKTUP

Sınıf	: 3
Etkinliğin Amacı	: Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı üzerinden onunla empati kurmalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: mektup yazmak için kâğıtları, kalem
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğrencilere ülkenin Millî Mücadele Dönemi'ndeki durumu kısaca anlatılır. Mehmet Âkif Ersoy'un bu süreçteki rolünden bahsedilir. Öğrencilerin konu ile ilgili fikirleri alınır.
- Öğrencilerden Mehmet Âkif Ersoy'a bir mektup yazmaları istenir. Yazılan mektuplar sınıfta okunur.

MİLLÎ ŞAİRE MEKTUP

A large rectangular area with a light beige background, containing 25 horizontal dotted lines for writing a letter.

10.26. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'UN HAYATI

Sınıf	: 3
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'u tanımaları ve hayatı hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: Mehmet Âkif Ersoy'un yaşamını anlatan kelimeler ve cümleler (grup sayısı kadar), mektup zarfı ve A4 kâğıdı (grup sayısı kadar), kalemler
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Etkinlik öncesinde Mehmet Âkif Ersoy'un hayatını anlatan kelime ve cümleler zarfların içine yerleştirilir.
- Öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı ile ilgili sorular sorularak öğrencilerin ön bilgileri harekete geçirilir. Böylece Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı ile ilgili konuşma ortamı oluşturulur.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her gruba bir zarf verilir. Gruplardan zarfın içerisinden çıkan kelime ve cümleleri kullanarak Mehmet Âkif Ersoy'un hayatını anlatan bir metin oluşturmaları istenir.

Zarfların İçerisine Konulacak Kelimeler ve Cümleler

- "İstiklâl şairi" unvanı ile anılır.
- Ülkesinin bağımsızlığı için mücadele etmiştir.
- Doğum yılı: 1873
- Doğum yeri: İstanbul
- Baytar Mekteb-i Âlisi'ne (Veterinerlik Fakültesi) parasız yatılı olarak girdi ve bu okulu birincilikle bitirdi.
- Şiir yazmaktadır.
- Ülkesi çok zor günler geçirmektedir.
- Mehmet Âkif ülkesini seven bir vatandaştır.
- Vatansever
- Millî Mücadele ruhuna sahiptir.
- Veteriner
- Burdur milletvekili olarak da görev yapmıştır.

MEHMET ÂKİF ERSOY'UN HAYATI

Zarfin içinden çıkan kelimeleri kullanarak Mehmet Âkif'in hayatını anlatan bir metin yazınız.

A large rectangular area with a light beige background, containing 25 horizontal dotted lines for writing.

İO.27. ETKİNLİK: SPOR, EĞİTİMİN BİR PARÇASIDIR.

Sınıf	: 3
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un yaptığı sporlar hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: boya kalemleri, farklı türde boyalar, spor dallarını gösteren görseller, yapıştırıcı
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğrencilere hangi sporları yapmaktan hoşlandıkları sorulur. Öğrencilerden sevdikleri sporu beden hareketleri ve seslerle anlatmaları istenir. Diğer öğrencilerin anlatılmaya çalışılan bu sporu tahmin etmeleri sağlanır.
- Öğrencilere "Mehmet Âkif Ersoy, sporun da insan eğitiminin bir parçası olduğuna inanan bir aydıydı. Yaşadığı dönemin bilgili ve kültürlü insanları arasında spor yapmak neredeyse boş şeylerle uğraşmak gibi görülmesine rağmen o, sporun insanî meziyete katkılarını bildiği için küçümsenmeyi bile umursamamıştı." açıklaması yapılır.
- Öğrencilerden Mehmet Âkif Ersoy'un ilgilendiği sporlara yönelik hazırlanan bilmece-leri yanıtlamaları istenir.

Bilmecenin Yanıtları

1. KOŞMAK
2. GÜLLE ATMAK
3. YÜZMEK
4. BİNİCİLİK
5. GÜREŞMEK
6. KÜREK ÇEKMEK

SPOR, EĞİTİMİN BİR PARÇASIDIR.

a) Mehmet Âkif Ersoy'un ilgilendiği spor dallarının isimlerini boş bırakılan yerlere yazınız.

(1) Adım atışlarını artırarak ileri doğru hızla gitmek
(.....)

(2) Atletizm dalının içinde yer alan, sporcunun tek elinde taşıdığı demir küre ile kendi etrafında döndükten sonra küreyi en uzağa atmasına dayanan spordur.
(.....)

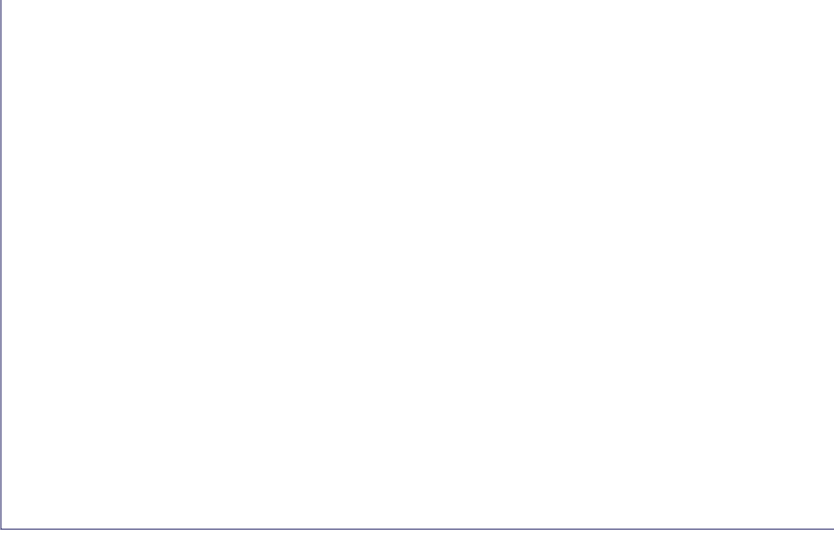
(3) Kol, bacak ve vücudun özel hareketi ile su yüzeyinde veya su içinde ilerlemek.
(.....)

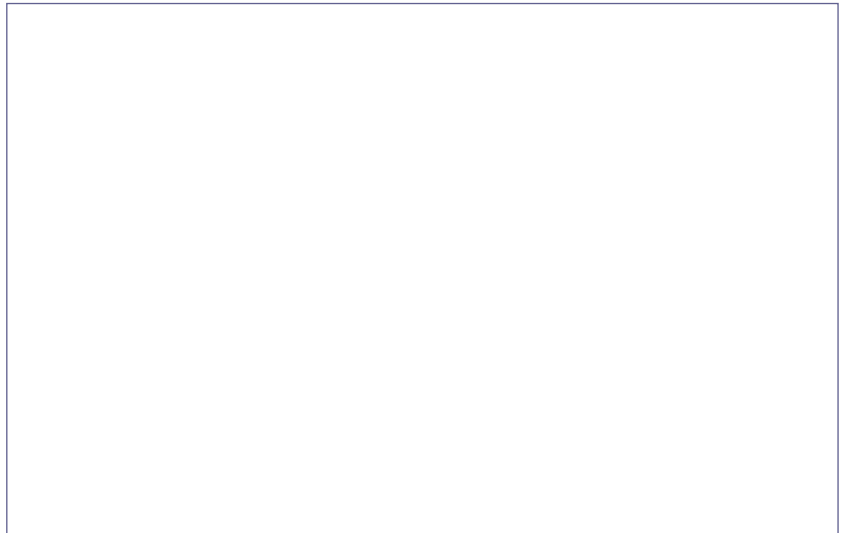
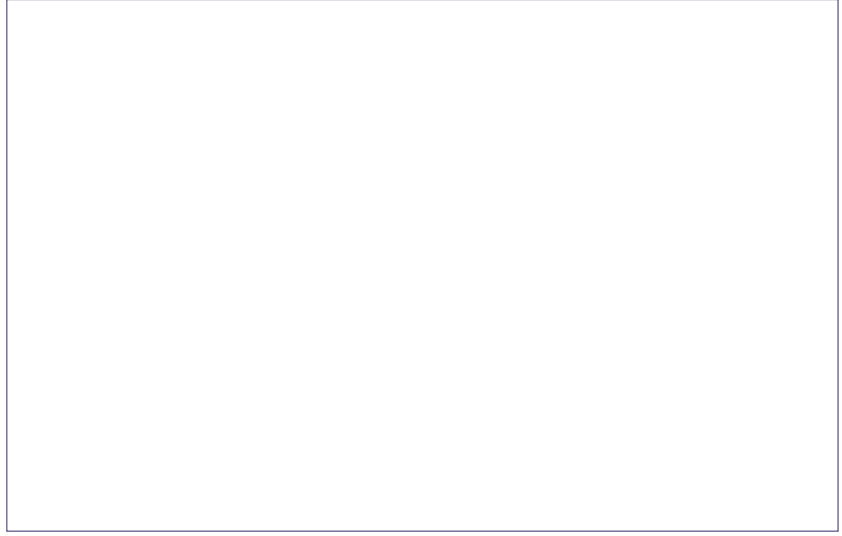
(4) Ata binilerek yapılan spor.
(.....)

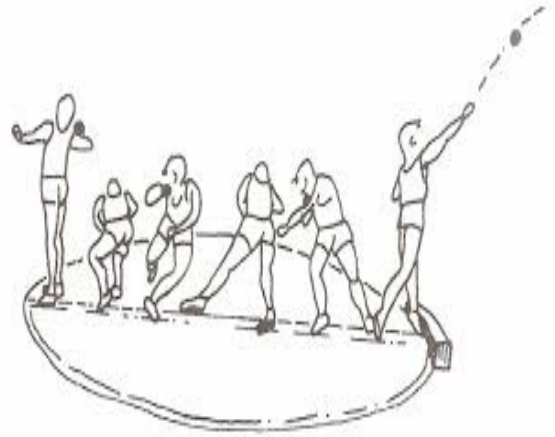
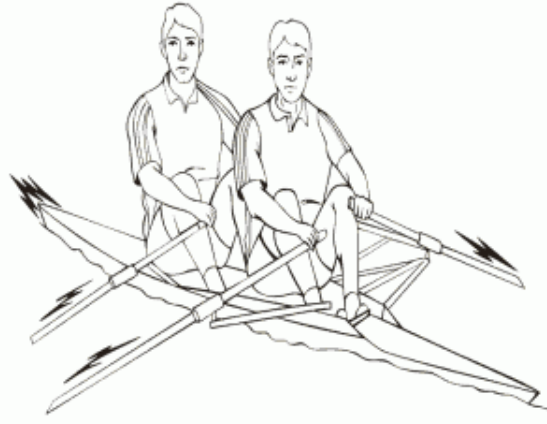
(5) İki kişinin özel bir alanda, belirli kurallara uyarak teknik, kabiliyet ve zekalarını kullanarak birbirlerinin sırtını yere getirme mücadelesi verdiği spordur.
(.....)

(6) Deniz, göl veya nehirlerde bir sandal ve benzeri üzerinde kürek adı verilen uzun saplı araç yardımı ile yol alınan bireysel veya takım olarak yapılan spordur.
(.....)

İlgili spor dallarına ait görselleri aşağıdaki uygun yerlere yapıştırıp, boyayınız.

b) Yapmak istediğiniz ya da yaptığınız 3 spor dalının adını yazınız ve kendi cümleleriniz ile tanımlayınız. Ardından bu spor dallarını anlatan bir çizim yapınız.

1. Spor dalının adı:

Spor dalının tanımı:

Spor dalının çizimi:

2. Spor dalının adı:

Spor dalının tanımı:

Spor dalının çizimi:

3. Spor dalının adı:

Spor dalının tanımı:

Spor dalının çizimi:

10.28. ETKİNLİK: ANLAT BAKALIM

Sınıf	: 3
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili kavramları fak etmelerini sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı ile ilgili kartlar, A4 kâğıtları
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Bir sonraki sayfada yer alan kartlar kesilerek hazırlanır.
- Sınıf 2 gruba ayrılır. Her gruptan altışar öğrenci seçilir.
- Seçilen öğrenciler sırası ile verilen kartlardaki kavramı, altındaki ifadeleri kullanmadan anlatmaya çalışırlar.
- Her kart için öğrenciye 2 dakika süre verilir.
- Süreye uymayan veya alttaki ifadeleri kullanan öğrenci puan kaybeder.
- Öğrenciler doğru bildikleri her bir kavram için 10 puan kazanacaklardır.
- En çok puan alan grup, öğretmen tarafından İstiklâl Marşı'nın ruhuna uygun olarak sembolik bir ödül ile ödüllendirilir.

VATAN

Ülke
Toprak
Yurt

BAYRAK

Kırmızı
Al
Dalgalanmak

BAYTAR MEKTEBİ

Veteriner
Hayvan
Okul

12 MART

İstiklâl Marşı
Mehmet Âkif
Ersoy

SAVAŞ

Ölüm
Yaralanmak
Kan

ÜLKE

Toprak
Vatan

MİLLÎ MÜCADELE

Kurtuluş Savaşı
Çanakkale

ŞAİR

Şiir
Dörtlük

VETERİNER

Hayvan
Baytar
Doktor

YOKSULLUK

Fakir
Açlık
Yiyecek

TÜRK HALKI

Anadolu
Türkiye

İŞGAL

Düşman
Ülke
Yabancı
Devletler

İO.29. ETKİNLİK: KASTAMONU VE MEHMET ÂKİF ERSOY

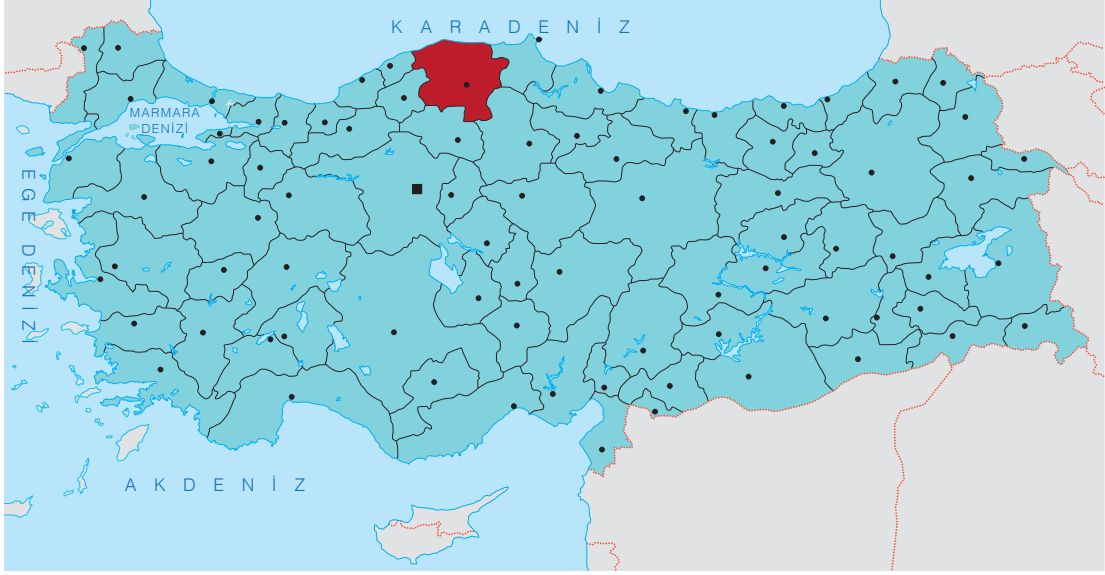
Sınıf	: 3
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy ve Kastamonu ili arasında bağ kurmalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: oryantiring zarfları, bilgi kartları, mektup zarfları, Türkiye iller haritası, etkinlik görselleri.
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Sınıf 3 gruba ayrılır. Etkinlik öncesinde öğretmen tarafından sınıfın, okulun ve bahçenin belirli noktalarına içerisinde görsel ve bilgi kartlarının bulunduğu oryantiring zarfları yerleştirilir.
- Sınıfın tam ortasına büyük şekilde çıktı alınarak hazırlanmış Kastamonu ilinin kırmızıya boyandığı Türkiye iller haritası konulur. Haritanın üzerine de 1. grup, 2. grup ve 3. grup yazan zarflar yer almaktadır.
- Her grup kendine ait zarfı alır ve içerisinden çıkan bilgi kartına uygun hareket ederek bir sonraki aşamaya geçer.
- Öğrenciler kendilerine verilen aşamaları ve görevleri tamamlayarak oyunu sonlandırırlar.

1.Zarfıta Yer Alan Bilgi

İstiklâl Marşı'mızın yazarı Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele Döneminde halkı bilinçlendirmek, milletine destek olmak adına konuşma yapmak için gittiği illerden birisidir.

"KASTAMONU"

Şimdi yukarıdaki ilin ismini kesiniz. Zarfınızın içinden çıkan boş Türkiye haritasına bu ilin adını yerleştiriniz. Sınıf kapısının dışında bulunan ikinci zarfı almak için gidiniz.

2.Zarfıta Yer Alan Bilgi

Fotoğraflardan hareketle Kastamonu ve Mehmet Âkif Ersoy arasında nasıl bir ilişki olabileceğini tartışınız. Zarfın içerisinde yer alan A4 kâğıdına tartışma sonucunuzu yazınız. Yazdıktan sonra her hafta İstiklâl Marşı'mızı okuduğunuz alana asılmış diğer zarfı almak için devam ediniz.

3. Zarfta Yer Alan Bilgi

Verilen bilgilendirici metni okuyunuz. Ardından sınıfınızda İstiklâl Marşı'nın yanında duran bilgi kartını almak için ilerleyiniz.

NASRULLAH CAMİİ VAAZİ

Mehmet Âkif, halkın Millî Mücadeleye katılmasını sağlamak için Anadolu'nun birçok ilinde konuştu ve vaaz verdi. Fakat bunlardan en meşhuru Kastamonu Nasrullah Camii kürsüsünde yapılan konuşmadır. Mehmet Âkif, Nasrullah Camii'nde 19 Kasım 1920 Cuma günü konuştu. Bu konuşma dalga dalga yayıldı ve Millî Mücadele'yi tahkim eden bir metin olarak tarihteki yerini aldı.

4.Zarfta Yer Alan Bilgi

Öğrendiğiniz bilgileri ve fotoğrafları kullanarak bir gazete haberi hazırlayınız.

MEHMET ÂKİF VE KASTAMONU

Öğrendiğiniz bilgileri ve fotoğrafları kullanarak bir gazete haberi hazırlayınız.

10.30. ETKİNLİK: SON BASKI

Sınıf	: 4
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin İstiklâl Marşı'nın TBMM'de kabul edilmesini tüm ulusa duyuracak gazeteyi hazırlamalarını sağlamaktır.
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: örnek gazete sayfası, boya kalemleri, yapıştırıcı
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğrencilere İstiklâl Marşı'nın Meclis'te seçilme süreci anlatılır. Mehmet Âkif Ersoy'un yazdığı şiirin millî marş seçilmesinin ardından bunu tüm ulusa duyurmak gerektiği söylenir. Bu nedenle ertesi gün çıkacak gazete için hazırlık yapılması gerekmektedir (Fotoğraf ve haber metinleri).
- İstiklâl Marşı'nın kabul edilmesinin ardından ertesi gün çıkacak gazetenin öğrenciler tarafından hazırlanması istenir.
- Öğrenciler sınıf mevcuduna uygun olacak şekilde gruplara ayrılır. Bu gazete için bir manşet ve haber metni yazmaları istenir. Ulaştıkları ve hazırladıkları materyallerden de yararlanmaları sağlanır.
- Öğrencilerin hazırlamış oldukları gazeteleri sırası ile sunmaları sağlanır.

10.31. ETKİNLİK: ZAFER, İSTİKLÂL MARŞI'NDA GİZLİ

Sınıf	: 4
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin İstiklâl Marşı'nı öğrenmelerini sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğretmen, etkinlik için kullanacakları Sezar Algoritmasını açıklar. İmparator Sezar generallerine iletileceği mesajları gizlemek için kendi ismiyle anılan Sezar Algoritmasını geliştirmiştir. Bu tekniği en basit şekilde açıklamak gerekirse karakterleri başka karakterlerle değiştirerek bilgiyi gizleme yöntemidir. Kelimedeki her harf kendinden bir sonraki harf ile değiştirilerek şifrelenmiş kelime elde edilmiştir. Y => Z gibi ve sonuç "yakuter=zblüufs"
- Öğretmen tahtaya öğrencilerin anlaması için birkaç kelime yazar. Öğrencilerin bu kelimeleri şifreleyerek çözmelerini ister.
- Öğretmen tahtaya, İstiklâl Marşı'nın iki dizesini Sezar Algoritması ile yazar. Öğrencilerden bu şifreyi çözmelerini ister. Ardından İstiklâl Marşı'ndan istedikleri bir kıtayı Sezar Algoritması ile yazmalarını bekler.

Bulmacanın Yanıtı

"Cfo fafmefo cfsjejs ıvs zbtbein ıvs zbtbsin
Ben ezelden beridir hür yaşadım hür yaşarım,
lboğj dimğio cbob ajoçjs yüsbçblnit tbtbsin
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış şaşarım"

ZAFER, İSTİKLÂL MARŞI'NDA GİZLİ!

a) İstiklâl Marşı'nın Sezar Algoritması ile yazılmış iki dizesini çözünüz.

"Cfo fafmefo cfsjejs ıvs zbtbein ıvs zbtbsin

.....

lboğj dimğio cbob ajoçjs yüsbçblnit tbtbsin

.....»

b) İstiklâl Marşı'ndan istediğiniz bir kıtayı Sezar Algoritması ile yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

10.32. ETKİNLİK: AHLAK, TOPLUMUN BEL KEMİĞİDİR!

Sınıf	: 4
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un ahlaki değerlere verdiği önemi fark etmelerini sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğretmen tarafından öğrencilere hangi davranışlar sergilendiği zaman mutlu oldukları, hangi davranışlar sergilendiğinde üzgün ya da sinirli oldukları sorulur. Öğrencilerden konu ile ilgili duygu ve düşüncelerini açıklamaları istenir.
- Öğretmen tarafından öğrencilere, Mehmet Âkif'e göre toplumun en önemli sorunlarından birinin ahlak bozukluğu olduğu söylenir. Âkif'in toplumsal sorunlara duyarlı bir sanatçı olduğu anlatılır.
- Öğrencilerden bulmacayı çözümler Mehmet Âkif Ersoy'un ahlak dışı davranışlara verdiği örnekleri bulmaları istenir. Öğrencilerden bulmacada "adaletsizlik, sözünde durmamak, yalancılık, korkaklık, ikiyüzlülük, bencillik" kelimelerini bulmaları beklenir.
- Bulmacanın tamamlanmasının ardından öğrencilere anlamını bilmediği kelimeler açıklanır. Bulmacada çıkan ahlak dışı davranışlara örnekler verilerek konu üzerinde tartışılır.

AHLAK, TOPLUMUN BEL KEMİĞİDİR!

Mehmet Âkif'e göre toplumun en önemli sorunlarından biri ahlak bozukluğudur. Mehmet Âkif, bazı ahlak dışı davranışların, toplumu olumsuz etkileyeceğinden bahsetmiştir. Bu davranışları bulmak için bulmacayı inceleyiniz. Bulmacada harfleri eksik bırakılan kutucuklara kendi renklerine uygun harfleri yazarak bulmacayı çözüünüz.

							T	S						
S	Ö		N				U	R						
İ			Y											
			O	R				I						
Y					C	I		I						
		B			C			İ						

kırmızı : A	lacivert : L	pembe : K	mor: N
turkuaz : D	açık yeşil : E	yeşil : M	
sarı : Z	mavi : Ü	gri : İ	

10.33. ETKİNLİK: SÖZ SENDE

Sınıf	: 4
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin İstiklâl Marşı'nın TBMM'de kabul edilmesinin ardından Mehmet Âkif Ersoy'un neler hissettiğini ve düşündüğünü anlamalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili hazırlanmış çalışma yaprağı.
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğrencilere EBA'dan "İstiklâl Marşı'nın Kabulü" videosu izlettirilir.
- Öğrencilere İstiklâl Marşı'nın nasıl seçildiği, o gün Meclis'te nasıl bir atmosfer olduğu anlatılır. İstiklâl Marşı Meclis'te okunduktan sonra tüm Meclis'in marşı ayakta alkışladığı ve millî marşın coşkuyla bir kez daha okunduğu bilgisi öğrencilere verilir.
- Öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy olarak Meclis kürsüsüne çıkıp bir konuşma yapacakları söylenir. Öğrencilere kürsüde konuşurken onları dinleyen Türk halkına neler söylemek istedikleri sorulur ve onlardan bunu çalışma yaprağına yazmaları istenir. Daha sonra yazdıklarından yararlanarak öğrencilerin konuşma yapmaları sağlanır.

SÖZ SENDE

İstiklâl Marşı Meclis'te okunduktan sonra tüm Meclis marşı ayakta alkışladı. Mehmet Âkif Ersoy olduğunuzu hayal ediniz. Meclis kürsüsünde Türk halkına neler söylemek isterdiniz? Konuşmanızı aşağıya yazınız ve arkadaşlarınızla paylaşınız.

A large, light brown rectangular area with rounded corners, containing numerous horizontal dotted lines for writing.

10.34. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'UN UNVANLARI

Sınıf	: 4
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un unvanlarını öğrenmelerini sağlamak
Önerilen Süre	: 40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğretmen, öğrencilere unvanı olan kişileri söyler. Unvan kelimesi ve unvanın bir kişiye niçin verildiği tartışılır. Öğrencilere unvanı olan kişiler tanıyıp tanımadıklarını sorar.
- Öğrencilerden onlara verilen bulmacayı çözmelerini ister. Bulmacada verilen harfleri doğru bir şekilde sıralayarak Mehmet Âkif'e verilen unvanlarını bulmaları sağlanır.
 - Vatan Şairi
 - Millî Şair
 - İstiklâl Marşı Şairi

MEHMET ÂKİF ERSOY'UN UNVANLARI

Aşağıdaki bulmacada verilen harfleri doğru bir şekilde sıralayarak Mehmet Âkif Ersoy'a verilen unvanlarını bulunuz.

VTAAN/AŞRİİ

LÎMİL/RAİŞ

İSKİTÂLL/MAİŞR/İAİRŞ
.....

10.35. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'UN DEĞERLERE UYGUN YAŞAMI

Sınıf	: 4
Etkinliğin Amacı	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un hayatını şekillendiren değerleri kavramalarını sağlamak
Önerilen Süre	: 40+40 dk.
Araç ve Gereçler	: çalışma yaprağı, pastel boya
Etkinliğin Uygulanışı	:

- Öğretmen tahtaya kendi isminin harflerini karıştırarak yazar. Öğrencilerden tahtada yazılan harfleri kullanarak gizlenen kelimeyi bulmaları istenir. Sınıfça öğretmenin adına ulaşılması sağlanır. Bu çalışma başka kelimeler ile tekrarlanarak öğrencilerin deneyim kazanmaları sağlanır.
- Öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy'un hayatını şekillendiren değerleri bulmaları için bulmaca verilir. Bulmacada karışık halde verilen harflerin düzenlenerek bu değerlerin bulunması söylenir. Ardından bu kelimelerin alfabetik sıraya göre düzenlenmesi istenir.
- Öğrenciler 2-3 kişilik grup oluştururlar ve bulmacada buldukları değerlerden birini seçerler. Gruplardan seçtikleri değer hakkında konuşmaları ve o değeri anlatan iki kıtalık bir şiir yazmaları istenir.

Karışık Kelimeler	Anlamli Kelimeler	Tüm Kelimeleri Alfabetik Sıralaması
AELİ ĞİBİLRİ	AİLE BİRLİĞİ	AİLE BİRLİĞİ
GIYAS	SAYGI	BAĞIMSIZLIK
LKÜTRÜSÜD	DÜRÜSTLÜK	DÜRÜSTLÜK
REMAHTE	MERHAMET	MERHAMET
TNVAARVEPELRKİ	VATANPERVERLİK	MİSAFİRPERVERLİK
MVEAFİİKPERRRİSL	MİSAFİRPERVERLİK	ÖZGÜR DÜŞÜNEBİLME
KLSZİMİĞİBA	BAĞIMSIZLIK	SAYGI
RMLUJOSKUL	SORUMLULUK	SORUMLULUK
GRÜZÖ ŞDÜÜBNEIMLE	ÖZGÜR DÜŞÜNEBİLME	VATANPERVERLİK

MEHMET ÂKİF ERSOY'UN DEĞERLERE UYGUN YAŞAMI

Aşağıdaki bulmacada harfleri karışık halde verilen kelimeleri düzenleyerek Mehmet Âkif Ersoy'un hayatını şekillendiren değerleri bulunuz. Bu değerleri boş bırakılan yerlere yazınız. Ardından bu değerleri alfabetik sıraya göre düzenleyiniz.

Karışık Kelimeler	Anlamalı Kelimeler	Tüm Kelimeleri Alfabetik Sıralaması
AELİ ĞİBİLRİ		
KLSZİMİĞİBA		
LKÜTRÜSÜD		
REMMATE		
GRÜZÖ ŞDÜÜBNEİMLE		
MİFASİLRKİ		
GIYAS		
RMLUUOSKUL		
TNVAARVEPELRKİ		

2. BÖLÜM

ORTAOKUL DÜZEYİNDE ETKİNLİKLER

Bu bölümde 27 etkinliğe yer verilmiştir. Etkinlikler Doç. Dr. Adnan ALTUN¹, Dr. Murat TARHAN², Rıdvan GENCER³, Suat ATASEVER⁴ ve Barış ÇAVUŞ⁵ tarafından hazırlanmıştır.

1 Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

2 Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

3 Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi

4 Talim ve Terbiye Kurul Başkanlığı, Sosyal Bilgiler Öğretmeni

5 Talim ve Terbiye Kurul Başkanlığı, Sosyal Bilgiler Öğretmeni

00.01. ETKİNLİK: KELİME CANLANDIRMA (KECA)

Etkinlik Tipi

: Afiş Hazırlama

Etkinliği Hazırlayan

: Adnan ALTUN

Süre

: Dönemlik

Amaç

: Mehmet Âkif Ersoy'un eserlerinde sıklıkla kullandığı ancak günümüzde yaygın olarak kullanılmayan bazı kelimeleri yine onun güzel sözleriyle birlikte kullanarak bu kelimelerin gençlerimizin dimağlarında hayat bulması

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinlikte Mehmet Âkif Ersoy'un sık kullandığı kelimeleri, özlü sözlerini ve fotoğraflarını hazır vermek yerine öğrencilerinizden araştırmalarını isteyiniz. Hazırlık olarak etkinliğin bir veya iki hafta öncesinde aşağıdaki ipuçlarından hareketle öğrencilerinize beklentilerinizi iletebilirsiniz:

- Kelimeler için; öğrencilerinizden Mehmet Âkif Ersoy'dan seçtikleri bazı şiirleri inceleyerek bilmedikleri kelimeleri not almalarını ve daha sonra bu kelimelerin anlamlarını sözlükten veya "www.tdk.gov.tr" adresinden bulmalarını isteyebilirsiniz.
- Özlü sözler için; öğrencilerinizden Mehmet Âkif Ersoy'un eserlerini incelemelerini ve güzel buldukları sözlerini not almalarını isteyebilir, zamanın kısıtlı olması hâlinde öğrencilerinizin genel ağdan araştırma yapmalarını ve doğrudan sözlere erişmelerini sağlayabilirsiniz.
- Fotoğraflar için; öğrencilerinizin genel ağ üzerinden görsel arama yapmalarını isteyebilir, bu hususta öğrencilere aradıkları yönde ve nitelikte fotoğraflara daha kolay ulaşabilmeleri konusunda erişim becerilerini geliştirmeye yönelik yardımcı olabilirsiniz.

Süreç: Etkinlik bir dönem veya bir eğitim öğretim yılı süresince uygulanabilir. Öğrencilerin veya öğrenci gruplarının ulaştıkları kelime, özlü söz ve fotoğraflardan yararlanılarak afiş çalışması yapılması öngörülmektedir. Etkinlik kapsamında hazırlanan afişler, etkinlik süreci sonunda toplu sergi olarak değerlendirilebilir ancak çalışmanın daha etkili olması için her hafta bir öğrencinin veya grubun çalışması öne çıkacak şekilde sınıf panolarında ya da okul koridorlarında sergilenebilir.

Değerlendirme: Etkinlik sonunda çalışmanın yararını gözlemlemek için öğrencilerden derlenen kelimeleri kullanarak Mehmet Âkif Ersoy'un biyografisini (başka bir metin türü) yazmalarını isteyebilirsiniz.

MATERYALLER

Özlü Söz Örnekleri

- Sahipsiz olan memleketin batması hakır;
Sen sahip olursan bu vatan batmayacaktır.
- Donanma, ordu yürürken muzafferden ileri,
Üzengi öpmeye hasretti garbın elçileri!
- Nerde Ertuğrul'u koynunda büyütmüş obalar,
Hani Osman gibi, Orhan gibi gürbüz babalar?
Hani bir şanlı Süleyman Paşa, bir kanlı Selim?
Ah, bir Yıldırım olsun göremezsin, ne efîm!..
- İnsan iki şey bilmelidir: Biri haddini, diğeri de hesabını.
- Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
- Atîyi karanlık görerek azmi bırakmak.
Alçak bir ölüm varsa, eminim budur ancak.
- İlâhî, emrinin âvâre bir mahkûmudur âlem;
Meşiyet sende, her şey sende., hiç bir şey değil âdem...
- Şudur cihanda benim en beğendiğim meslek:
Sözüm odun gibi olsun, hakikat olsun tek...
- İnmemiştir hele Kur'an, bunu hakkiyle bilin,
Ne mezarlıkta okunmak ne de fal bakmak için.
- Bir baksana: Gökler uyanık, yer uyanıktır;
Dünya uyanıkken uyumak maskaralıktır.
- İyilerin tembelliği, kötülerin faaliyetidir.
Allah'ın en çok sevdiği emek, zâlîme doğruyu söylemektir.
- İnsan için ne bu dünyada ,ne öteki dünyada kendi çalışmalarının veriminden,
kendi kazancından başka bir şey yoktur.

Kaynak: TOKER; Fikir ve Edebiyat Dergisi, Sayı 3, Aralık 1975, s. 13.

00.02. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'UN HAYATINDAKİ DÖNÜM NOKTALARI

Etkinlik Tipi

Etkinliği Hazırlayan

Süre

Amaç

: Akış Şeması Oluşturma

: Adnan ALTUN

: 40+40 dk.

: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un hayatının dönüm noktaları olarak adlandırılacak önemli gelişmeleri, verilen ipuçları doğrultusunda araştırmaları ve böylece neden önemli olduklarını da fark etmeleri

YÖNERGE

Hazırlık: Ders süreciniz ve öğrencilerinizin ilgisine göre onlardan Mehmet Âkif'in hayatındaki önemli gelişmeleri ayrıntılı olarak araştırmalarını isteyebilirsiniz. Etkinliği bu yönde değiştirseniz hazırlık aşamasında derse gelmeden önce, Mehmet Âkif'in hayatındaki önemli gelişmeleri araştırmaları için öğrencilerinize daha fazla süre verebilirsiniz.

Süreç: Etkinlik için geliştirilen çalışma kâğıdında, Mehmet Âkif Ersoy'un hayatındaki bazı önemli gelişmelerin tarihlerine ve bu tarihlerin ilgili oldukları gelişmeyi çağrıştıracak ipucu, kelime veya kelime gruplarına yer verilmiştir. Uygulamada sırasıyla şu adımları takip edebilirsiniz:

- Etkinliğin ilk aşamasında öğrencilerden ulaştıkları araştırma bulgularını sıra arkadaşlarının bulgularıyla karşılaştırmalarını, benzer ve farklı olanları belirlemelerini isteyebilirsiniz. Bu çalışma ile öğrencilerin eksikliklerini fark etmeleri ve verilen ipuçları ile de önemli tarihler hususunda tahminlerini güçlendirmeleri amaçlanır.
- Öğrencilerinize çalışma yaprağında yer alan tarihlerin Mehmet Âkif'in hayatındaki önemli gelişmeler olduğunu ve bunların yanındaki kelimelerin de bu gelişmelere ait ipuçları içerdiğini açıklayabilirsiniz.
- Ardından öğrencilerinize çalışma kâğıtlarını dağıtarak onlardan Mehmet Âkif'in hayatının akış şemasını hazırlamalarını isteyebilirsiniz.

Değerlendirme: Öğrencilerinizin akış şemalarını tamamlamalarının ardından, hazırlanan şemaları belirlenen ölçütler doğrultusunda kronoloji ve içerik açısından değerlendiriniz. Sınıfın tamamının katılımıyla Mehmet Âkif Ersoy'un hayatını en iyi yansıtan akış şemasını belirleyiniz.

MATERYALLER

Öğretmen için Bilgi Notu:

- <http://mehmetakifvakfi.org.tr/mehmedakif/kronoloji>

ÇALIŞMA KÂĞIDI		
MEHMET ÂKİF ERSOY'UN HAYATINDAKİ DÖNÜM NOKTALARI		
Yıl	İpucu	Olay
1873	Sarıgüzel Mahallesi (Fatih, İstanbul)	
1888	Büyük acı	
1889	Mesleğe ilk adım	

1892	İlk şiir	
1893	Mezuniyet ve ilk tayin	
1894	Manevi makam	
1898	Aile	
1906	Muallim	
1911	Safahat 1	

1914	Teşkilat-ı Mahsusa	
1920	Burdur Mebusu	
1920	Nasrullah Camii	
1921	İstiklâl Marşı	
1936	Mısır Apartmanı	

00.03. ETKİNLİK: İSTİKLÂL MARŞI'NIN KARTPOSTALI

Etkinlik Tipi	: Hayal Yazımı
Etkinliği Hazırlayan	: Suat ATASEVER
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilere ve öğrencilerin seçtiği kişilere İstiklâl Marşı'nın kabul edildiği günü hatırlatmak

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinlik için aşağıdaki hazırlıkların yapılması öngörülmektedir:

- Ders öncesinde kartpostal yapımı için gerekli malzemeler öğrencilerden istenir.
- Etkinlik sonrası elde edilen ürünlerin elektronik ortamda da sunulacağı dikkate alınarak paylaşım yapılabilecek kitle iletişim araçları hakkında araştırma yapılır.

Süreç: Etkinlik sürecinde aşağıdakilerin yapılması beklenmektedir:

- Ders sırasında öğrencilere A4 boyutundaki kartonun üst kısmına Türk bayrağı çizimleri söylenir. Bu çalışma için yeterli süre verilir. Daha sonra İstiklâl Marşı'nın istenilen herhangi bir kıtası öğrencilere yazdırılır.
- İstiklâl Marşı'nın altına büyük harfle "12 Mart İstiklâl Marşı'nın kabulü kutlu olsun" yazılır veya kendi sloganını kendi belirleyebilir.
- Hazırlanan kartpostallar, 12 Mart günü alıcısının eline ulaşacak şekilde postalanır.
- Kartpostalların fotoğrafı çekilerek 12 Mart günü elektronik ortamda istenilen tüm yakınlarımıza gönderilebilir.

Değerlendirme: Hazırlanan etkinlikler posta yolu ile veya elektronik ortamda alıcısına yollanır (İsteyen her ikisini de yapabilir.). Elektronik ortamda paylaşılan kartpostalların aslı sınıf veya okulda uygun yerlerde sergilenir.

00.04. ETKİNLİK: İSTİKLÂL MARŞI'NIN ŞİFRELERİ

Etkinlik Tipi	: Bulmaca
Etkinliği Hazırlayan	: Suat ATASEVER
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin Türk milletine ait özel kavramları hatırlamasını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinlik için aşağıdaki hazırlıkların yapılması öngörülmektedir:

- Bulmaca ders öncesinde sınıftaki öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
- Bulmaca sonunda ulaşılabilecek olan şifre olan “millî bağımsızlık” kavramı hakkında öğretmen tarafından araştırma yapılır.
- Bulmaca çözümünden önce İstiklâl Marşı ve yazılış süreci hakkında öğrencilerden araştırma yapılması istenir.

Süreç: Etkinlik sürecinde aşağıdaki işlem basamaklarının yapılması beklenmektedir:

- Ders işlenişi sırasında bulmaca öğrencilere dağıtılır ve bulmacayı çözmeleri için süre verilir. Süre belirlemede sınıf seviyesi dikkate alınır.
- Bulmaca çözümünde ortaya çıkan “millî bağımsızlık” kavramı üzerine 10 dk. boyunca öğrencilerle konuşulur.
- Kelimeler bulunduktan sonra dışta kalan harfleri sırayla belirlenen alana yazarak şifreye ulaşılır. Şifre: “millî bağımsızlık”
- Bulmacadaki anlamı bilinmeyen kelimelerin anlamları sözlük yardımıyla öğrenilir.

Değerlendirme: Etkinlik sonunda şifreyi bulan öğrencilerin şifrelerinin doğruluğu kontrol edilir. Eksikliklerin giderilmesine destek olunur. Yeni öğrenilen kavramlarla ilgili araştırma yapılması sağlanır.

Bulmaca:

K	M	M	İ	L	L	E	T	İ	M	İ	N	D	İ	R
O	K	U	R	B	A	N	İ	S	N	A	Z	L	I	L
R	O	C	A	K	S	O	N	Ö	Ç	A	T	M	A	İ
K	H	T	A	P	A	N	L	N	S	Ş	K	K	T	S
M	İ	S	İ	S	A	N	A	M	Ö	A	A	A	Ü	T
A	L	A	H	B	H	O	P	E	N	F	H	N	T	İ
Y	A	N	A	C	E	B	A	Z	M	A	R	L	E	K
U	L	C	K	E	L	E	R	A	E	K	A	A	N	L
R	Y	A	K	L	A	N	L	Ü	D	L	M	R	B	A
D	Ü	K	A	A	L	İ	A	S	E	A	A	I	E	L
U	Z	Ğ	A	L	I	M	Y	T	N	R	N	M	N	G
M	E	B	L	M	E	D	A	Ü	S	D	I	I	İ	Ü
U	N	U	Z	L	Y	İ	C	N	I	A	K	Z	M	L
N	O	L	M	A	Z	R	A	D	O	L	A	Y	I	M
D	Ö	K	Ü	L	E	N	K	E	I	R	K	I	M	A

Şifre : - - - - -

1. YURDUMUN	11. NAZLI	21. TÜTEN	31. OLAYIM
2. KORKMA	12. KAHRAMAN	22. ŞAFAKLARDA	32. HELAL
3. KURBAN	13. BENİM	23. OLMAZ	33. ÜSTÜNE
4. DÖKÜLEN	14. HİLAL	24. SANA	34. İSTİKLÂL
5. MİLLETİMİNDİR	15. SON	25. HAKKA	35. GÜL.
6. SÖNMEZ	16. EY	26. AL	
7. PARLAYACAK	17. ÇATMA	27. O BENİMDİR	
8. OCAK	18. KANLARIMIZ	28. YÜZEN	
9. BENİM	19. SANGAK	29. CELAL	
10. SÖNMEDEN	20. BU	30. İRKİMA	

00.05. ETKİNLİK: BAĞIMSIZLIK SİMGELERİ

Etkinlik Tipi	: Kavram İnceleme
Etkinliği Hazırlayan	: Barış ÇAVUŞ
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin İstiklâl Marşı hakkında genel fikir edinmeleri ve kavramlar üzerinden İstiklâl Marşı'nın önemi ile ilgili farkındalık kazanmaları

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilere İstiklâl Marşı'nın yazıldığı dönem ve yazılış sürecini anlatan kısa bir belgesel izletebilirsiniz.

Süreç: Öğrencilerden İstiklâl Marşı'mızda geçen "istiklâl", "al sancak", "yurt", "millet" kavramlarının anlamlarını açıklamalarını isteyiniz. Verilen kavramları öğrencilerin Millî Mücadele ve bağımsızlığımız ile bağdaştırmalarını ve bunların önemi üzerinde durmalarını sağlayınız.

Değerlendirme: Etkinlik sonunda öğrencilerden İstiklâl Marşı'nda geçen farklı kavramlarla ilgili zihin haritası hazırlamalarını isteyebilirsiniz.

00.06. ETKİNLİK: NEDEN BİR DAHA YAZDIRMASIN?

Etkinlik Tipi	: Metin Analizi
Etkinliği Hazırlayan	: Barış ÇAVUŞ
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin İstiklâl Marşı'nın yazıldığı dönemin şartlarını daha iyi anlamalarını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilere İstiklâl Marşı'nın yazıldığı dönemin şartlarını ve yazılış sürecini anlatan kısa bir belgesel izletebilirsiniz.

Süreç: Mehmet Âkif Ersoy'un "Allah bu millete bir daha İstiklâl Marşı yazdırmayın." sözünü Millî Mücadele yıllarında yaşananları göz önüne alarak, bu sözü neden söylemiş olduğunu yorumlamalarını sağlayınız.

Yukarıdaki sözü tahtaya yazarak öğrencilere bu cümlede yer alan duygu ve düşüncenin Mehmet Âkif Ersoy'a ait olduğunu ve ne zaman söylenmiş olabileceğini sorunuz. Daha sonra Mehmet Âkif Ersoy'un İstiklâl Marşı'mızı Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen yarışma için herhangi bir ödülü kabul etmeksizin yazdığını ve Mecliste okunan marşın 12 Mart 1921 tarihinde İstiklâl Marşı'mız olarak kabul edildiğini belirtiniz. Öğrencilerin bu sözü; Millî bilinci güçlendirme, bağımsızlık ve özgürlük anlayışı açısından değerlendirmelerini sağlayınız. Sonrasında öğrencilere aşağıdaki soruları yöneltebilirsiniz.

- Millî Mücadele yıllarında ülkemizin durumu ile ilgili neler biliyorsunuz?
- Mehmet Âkif Ersoy bu sözü niçin ve hangi duygu düşüncelerle söylemiş olabilir?
- Siz o dönemde yaşamış olsaydınız ülkemizin içinde bulunduğu durum ile ilgili neler hissederdiniz?

Değerlendirme: "Siz o dönemde yaşamış olsaydınız ülkemizin içinde bulunduğu durum ile ilgili neler hissederdiniz?" sorusu doğrultusunda tarihsel empati çalışması yaptırabilirsiniz.

00.07. ETKİNLİK: ÖZGÜRLÜK YOLUNDA

Etkinlik Tipi	: Slogan Bulma
Etkinliği Hazırlayan	: Barış ÇAVUŞ
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin Türk milletinin bağımsızlık ve özgürlüğünü kazanmasında Mehmet Âkif Ersoy'un katkılarını değerlendirmelerini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerinizin bağımsızlık ve özgürlük ile ilgili farklı slogan örneklerini incelemelerini sağlayınız.

Süreç: Öğrencilerinizden Millî Mücadele Dönemi'nde ülkemizin bulunduğu durumu, bu dönem içerisinde Mehmet Âkif Ersoy'un üstlendiği rolü araştırmalarını isteyiniz. Elde edilen bilgiler doğrultusunda öğrencilerinizden Mehmet Âkif Ersoy'un bağımsızlığımızı kazanma sürecindeki katkılarını değerlendirmelerini isteyiniz.

Öğrencilerinizden İstiklâl Marşı'ndan yola çıkarak Millî Mücadele yıllarını yansıtan bir resme slogan bulmalarını isteyiniz. Öğrencilerden bu sloganı belirlerken milletin coşkusunu ve fedakârlığını sloganlarına yansıtmaları gerektiğini belirtiniz. Aşağıdaki veya benzer görselleri etkinlikte kullanabilirsiniz.

Değerlendirme: Öğrencilerin çalışmalarını afiş hâline getirip sergi düzenleyebilirsiniz.

MATERYALLER

Kaynak: Halil Dikmen (1906 – 1964), İstiklâl Savaşı'nda Mermi Taşıyan Kadınlar tablosu, 1933.

Kaynak: Uşak Kent Müzesi (<http://www.usakentmuzesi.com/icerik/29ekim.html>)

Kaynak: TÜRKTOB Dergisi, Sayı 16, s.65.

Kaynak: Anadolu Ajansı (<https://www.aa.com.tr/tr/pg/foto-galeri/millî-mucadelede-kadınlar-fotograf-sergisi-acildi/0>)

00.08. ETKİNLİK: FİLATELİ; SÖZ UÇAR YAZI KALIR!

Etkinliğin Tipi	: Hatıra Pulu Tasarlama
Etkinliği Hazırlayan	: Adnan ALTUN
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin İstiklâl Şairi'miz Mehmet Âkif Ersoy'u anlamaları

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerinizin “<http://www.pttpulmuzesi.org.tr>” adresini ziyaret edip farklı pul örneklerini incelemelerini sağlayabilirsiniz.

Süreç: Öğrencilerinize Mehmet Âkif Ersoy'un neden önemli bir şahsiyet olduğunu açıklayarak dersinize başlayabilirsiniz.

Öğrencilerinize etkinliğin amacından söz ettikten sonra “filateli” kavramından bahsedebilir, pul koleksiyonculuğuna değinebilir ve ilgilerini çekebilecek farklı pul örneklerini gösterebilirsiniz. Ayrıca posta pulları tasarımlarındaki şu noktalara dikkatlerini çekebilirsiniz:

- *Ölçü Birimi:* Genel posta pulu ölçüleri cm ve mm ile hesaplanmaktadır ve zarf üzerine yapıştıracakları için küçük boyutlardadır. Ancak dünyanın en büyük pulu da Avusturya'da basılan “Andi Herzog Lenticular” puludur ve boyutları 6,5 ile 4,7 cm uzunluğundadır.
- *Grafiksel Ögeler:* Posta pullarının tasarımında fotoğraflar, çizimler, şekiller, semboller, işaretler ve farklı türden resimler (tablo, gravür, minyatür vb) kullanılabilir. Pulların daha yalın, daha kolay algılanabilir ve dikkat çekici olması için pullarda en fazla üç figür kullanılmalıdır.
- *Metinsel Ögeler:* Posta pulları üzerinde zorunlu olması gereken ifadeler bulunmaktadır. Bunlar; T.C. (Türkiye Cumhuriyeti), posta, lira yada kuruş gibi. Bazı pullarda basım tarihi ve basım yeri bilgileri de verilmektedir.
- *Hedef Kitle:* Posta pullarında belirli bir hedef kitlesi gözetilmemektedir, bu nedenle evrensel bir dil tercih edilebilir.
- *Tasarım:* Posta pullarının tasarımlarında gelenekselleşmiş bazı unsurlar bulunmaktadır. Çerçeve ve görsel ile metinsel unsurların dengesi örnekler üzerinden incelenebilir.

Değerlendirme: Öğrencilerin pul tasarımı çalışmalarını afiş olarak değerlendirip İstiklâl Marşı'nın Kabulü Haftası'nda sergi düzenleyebilirsiniz.

Okuma Önerisi: Aşağıdaki çalışmalar; posta pullarının öğretim amacıyla kullanımı konusunda farklı fikirler edinmenize yardımcı olabilir.

- Yazıcı, K. (2010). Sosyal Bilgilerde Eğitimsel Bir Araç olarak Posta Pullarının Kullanımı. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 14, Sayı: 1, ss: (321-346).
- Yazıcı, K. (2014). Tarih Öğretiminde Posta Pullarının Kullanılabilirliğine Bir Örnek "100 Posta Pulu İle Türk Tarihinden Bir Kesit -1863-1950 Yılları Arası-", Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 16, ss: (176-199).

MATERYALLER

PUL ÖRNEKLERİ

Kaynak: <https://www.filateli.gov.tr/>

00.09. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF'İN EVİNDE!

Etkinlik Tipi	: Sanal Müze Gezisi
Etkinliği Hazırlayan	: Adnan ALTUN
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin İstiklâl Şairi'miz Mehmet Âkif Ersoy'un Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde restore edilen evinin sanal müze yoluyla incelenmesi ve çocukluk dönemine dair önemli noktaları keşfetmeleri

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinliğe hazırlık için aşağıdaki adımları takip edebilirsiniz:

- Sınıfta sanal müze uygulamasının gerçekleştirilebilmesi için varsa etkileşimli tahtanızın genel ağ bağlantılarının kontrol edilmesi.
- Etkileşimli tahta yoksa bilgisayar ve projeksiyon gibi donanımların elde edilmesi ve genel ağ bağlantısının sağlanması.
- Sanal müze turunun öğretmen tarafından ön incelemesinin yapıp öğrencilerin dikkatlerinin çekileceği noktaların belirlenmesi ve uygun sorulara dönüştürülmesi, öğrencilere verilecek gerekli ipuçlarının belirlenmesi ve öncesinde arka plan bilgilerinin araştırılması.
- Sanal gezi sırasında özellikle metinlerin okunma güclüğü dikkate alınarak bazı bölümler ile ilgili ilave araştırmalar yapılması.

Süreç: Öğrencilerinize Mehmet Âkif Ersoy'un çocukluğunun geçtiği Çanakkale ili Bayramiç ilçesinden ve orada restore edilen evinden söz edebilirsiniz. Etkinlik sürecinde ekte verilen gezi yönergesini takip edebilirsiniz.

Değerlendirme: Sanal gezi sonrasında öğrencilerin izlenimlerine dair görüşlerini alabilirsiniz; en çok etkilendikleri, şaşırdıkları, üzüldükleri, mutlu oldukları vb. için.

Bilgi Notu: Dönemin birçok aydınının olduğu gibi Mehmet Âkif Ersoy'un da çocukluk yıllarına dair bilgiler sınırlıdır. Derlenen bu bilgilerden bazıları aşağıda verilmiştir:

- Mehmet Âkif, İstanbul'un Sarıgözel semtinde, Sarı Nasuh Mahallesinde 1873 yılında dünyaya geldi.
- Babası, İpek kasabasında doğmuş Hoca Tahir Efendi, annesi ise Emine Şerife Hanımdır. Babasına temizliğe olan fazla düşkünlüğünden dolayı Temiz Tahir Efendi denilmiştir.
- Babası Mehmet Tahir Efendi oğluna ebcet hesabıyla onun doğum tarihini gösteren "Ragıyf" adını vermiştir. Ancak, alışılmamış olan bu kelime çevresindekiler tarafından "Âkif" şeklinde telâffuz edilmekle birlikte babası "Ragıyf" adını kullanmıştır.
- Âkif 4 yaşında başladığı eğitimini sırasıyla "Mahalle Mektebi, Emir-i Buharî Mektebi, Fatih Merkez Rüştîyesi"nde sürdürmüştür. Rüştîyede çok sevdiği hoca, Hersekli Hoca Kadri Efendi ismini taşıyan Türkçe öğretmeni idi. O, Âkif üzerinde önemli bir tesir bırakmıştır.
- Mehmet Âkif'in olgunlaşmasında babasının tesiri fazladır. Arapçayı ve dinî bilgilerini hep babasından öğrenmiştir. Bu yüzden Mehmet Âkif, babası için "O benim hem babam, hem de hocamdır. Ben hayatta ne öğrendi isem ondan öğrendim" demiştir.
- Mehmet Âkif, Fatih Rüştîyesinden sonra Mülkiye Mektebinin idadî kısmına yazılmıştır. Burada da üç yıl okuyarak şهادetnamesini (mezuniyet belgesini) alan Mehmet Âkif, bu sefer Mülkiyenin yüksek kısmına devam etmiştir.
- 1887 yılında babası Temiz Tahir Efendi hayata gözlerini yummuştur. Bu acı yetmiyormuş gibi bir müddet sonra da Sarıgözel semtindeki ailenin sığındığı biricik ev, çıkan bir yangında kül hâline gelmiştir. Bu yüzden zaten zorluk içinde geçiren aile daha sıkışık bir duruma düşmüştür. Böylesine zor bir dönemde Mehmet Âkif, o dönemde sınırlı sayıda olan yatılı okullardan birine, Halkalı'daki Baytar (Veteriner) Mektebine yatılı talebe olarak kaydolmuştur.
- 1888 senesinde girdiği bu baytar mektebinde Mehmet Âkif sınıfı hep başarı ile geçmiştir. 1893'te Baytar Mektebinden şهادetnamesini (mezuniyet belgesini) almıştır. Mehmet Âkif mektepten birinci olarak mezun olmuştur.
- Ayrıntılı Bilgi İçin: www.mehmetAkifersoyevi.com/biyografi.html, <http://www.mehmetAkifersoy.org.tr>, www.mehmetAkifarastirmalari.com

MEHMET ÂKİF ERSOY EVİ SANAL GEZİ REHBERİ

BAŞLANGIÇ: Çanakkale'nin Bayramiç ilçesinde yer alan "Mehmet Âkif Ersoy Evi ve Müzesi"ne sanal olarak " <http://mehmetAkifersoyevi.com/sanal-tur.html>" adresten erişebilirsiniz.

Mehmet Âkif Ersoy Evi ve Müzesi sanal gezisini açılan sayfadaki mavi okları takip ederek (tıklayarak) gerçekleştirebilirsiniz. Ya da kumanda butonunda yer alan kısımları kullanarak da gerçekleştirebilirsiniz. Tam ekran butonunu (14) kullanarak görsel olarak daha nitelikli bir gezi gerçekleştirilebilir. Kumanda butonları ile otomatik turu (12) başlatabilir; gezinize müzik ekleyebilir (11); başlangıca dönebilir (9); görüntüyü 360 derece (5, 6, 7, 8) yönlendirebilir; yakınlaştırabilir ve uzaklaştırabilirsiniz (3 ve 4). Ayrıca geziyi sırasıyla elle de (1 ve 2) gerçekleştirebilirsiniz. Sanal gezi sırasında belirli noktalara odaklanılacağı ve açıklama yapılması gerekeceği veya sorulara cevap aranabileceği için elle (1 ve 2) kumanda butonunu kullanmanız ses (11) ve otomatik döndürme (13) seçeneklerini kullanmamanız daha uygun olabilir.

6. Panorama: Mehmet Âkif'in balmumu heykelinin bulunduğu ve çalışma odasının temsil edildiği bu bölümde; Âkif'in eserlerinin çeşitli dönemlerdeki baskılarının örneklerini görmek mümkündür. Tarihî nesne olarak telefon ve gaz yağı lambasına dikkat çekilebilir. Ek olarak Osmanlıda ilk telefonun 1908 yılında kullanıldığı bilgisi de paylaşılabilir.
 - (1. Soru)
 -
 -
7. Panorama: Burada babası Tahir Efendi ile Mehmet Âkif'in çocukluğunun balmumu heykellerinin olduğu bir oturma odası temsil edilmiştir. Oda duvarlarındaki aile fotoğraflarına, eşya ya da nesnelere dikkat çekilerek dönemin yaşam şartlarına vurgu yapılabilir.
 - (1. Soru)
 -
 -
8. Panorama: Giriş katında bulunan bahçe kısmında Mehmet Âkif ve aile üyelerinin çeşitli görsellerinin yer aldığı küçük bir sergi alanı vardır. Fotoğraflara yönelik çeşitli sorular sorulabilir.
 - (1. Soru)
 -
 -

Gezi sırasında dönemin genel kültürü (giyim, yemek, gündelik hayat vb.) ve çocuk kültüründen de söz edilebilir.

00.10. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF'İ TANIYORUM

Etkinlik Tipi	: Araştırma
Etkinliği Hazırlayan	: Murat TARHAN & Adnan ALTUN
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Mehmet Âkif Ersoy'un ailesinin, kişisel özelliklerinin, mesleğinin, edebî ve sportif yönünün öğrenciler tarafından bilinmesini sağlamak; Mehmet Âkif Ersoy'un aile hayatı, edebî yönü, mesleği, spora olan ilgisi bakımından bireylere farkındalık kazandırmak

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinliği yapmadan bir hafta önce M. Âkif Ersoy'un hayatını öğrenebilecekleri kaynaklar konusunda öğrencileri bilgilendiriniz. Grup çalışması olarak uygulanacak bu etkinlik için, bir hafta öncesinden sınıfta "Mehmet Âkif Ersoy'un Edebi Yönü, Mehmet Âkif Ersoy ve Spor, Mehmet Âkif Ersoy'un Kişiliği, Mehmet Âkif Ersoy'un Ailesi, Mehmet Âkif Ersoy'un Mesleği" grupları oluşturularak öğrencilerin etkinliğe grup hedefleri doğrultusunda hazırlanması istenebilir. Aşağıda öğrencilerinize önerebileceğiniz çeşitli kaynaklara yer verilmiştir:

- Mustafa Orakçı (2009). Mehmet Âkif'le Bir Gün. Timaş Çocuk
- Nefise Atçakarlar (2017). Can ile Canan; Mehmet Âkif'i Seviyoruz (5 kitaplık set). Timaş Çocuk
- Metin Özdamarlar (2018). Eğlenceli Tarih-Millî Şâirimiz Mehmet Âkif. Eğlenceli Bilgi
- Recep Şükrü Apuhan (2012). Mehmet Âkif Ersoy Özgürlük Peşinde. Genç Timaş
- Mehmet Âkif Ersoy (2009). Çocuklar için Güzel Şiirler. Nesin Yayınevi
- MEB Eğitim Bilişim Ağında yer alan Mehmet Âkif Ersoy videoları
- TRT Arşiv Videoları (www.trtarsiv.com)

Kilometre Taşları 10. Bölüm

İstiklâl Marşı'nın Kabulü

Portreler Galerisi 7. Bölüm

Süreç: Etkinlik bir ders süresi içerisinde uygulanabilecek şekilde tasarlanmıştır. Gruplar; Mehmet Âkif Ersoy'un Edebî Yönü, Mehmet Âkif Ersoy ve Spor, Mehmet Âkif Ersoy'un Kişiliği, Mehmet Âkif Ersoy'un Ailesi, Mehmet Âkif Ersoy'un Mesleği başlıklarından oluşturulacaktır. Süreç içerisinde gruplardan bir hafta öncesinden hazırlığı yapılan bu etkinliğe ait belge, görsel ve materyalleri kullanarak grup çalışma yaprağını hazırlamaları istenecektir.

Değerlendirme: Öğrencilerin hazırlamış oldukları grup çalışma yaprağı (yararlandıkları kaynak sayısı ve niteliği, ulaştıkları kanıtlar: bilgi, belge ve görseller vb.) değerlendirme amacıyla kullanılabilir.

ÇALIŞMA KÂĞIDI	
MEHMET ÂKİF'İ TANIYORUM	
Grubun Adı	
Grubun Amacı	
Grubun Üyeleri	
KANITLAR	
Önemli Bulduklarınız	
İlginç Bulduklarınız	
Güldükleriniz ve Üzüldükleriniz	
Merak Ettikleriniz	
Size göre Mehmet Âkif	

00.11. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF SANA SESLENİYOR

Etkinlik Tipi	: Empati
Etkinliği Hazırlayan	: Murat TARHAN
Süre	: 10-15 dk.
Amaç	: “Çanakkale Şehitlerine” isimli şiirden hareketle çocukların empati kurarak dönemi ve Mehmet Âkif Ersoy’u daha derinlemesine anlamaya çalışmaları

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinlik ile çocuklardan Mehmet Âkif Ersoy’un “Çanakkale Şehitlerine” isimli şiiri neden yazdığına ve hangi şartlar altında yazdığına yönelik küçük bir araştırma yapmaları istenir. Uygulama öncesinde öğrencilere Çanakkale Savaşı ile ilgili kısa bir belgesel izletilebilir.

Süreç: Süreç içerisinde etkinlik yönergesi takip edilir. Etkinliğin çalışma yaprağı çocuklara dağıtılır. Çalışma yaprağında yer alan şiirdeki anlamı bilinmeyen kelimelere yönelik bilgi kutucuğu hazırlatılarak etkinliğin ana teması çıkarılmaya çalışılır. Süreç içerisinde:

- Sizce Mehmet Âkif bu şiirde hangi konulara değinmiştir?
- Bu şiir size ne hissettirdi?
- Sizce bu şiir neden önemlidir? gibi yönlendirici sorulara başvurabilirsiniz.

Değerlendirme: Süreç sonrasında “Sizce Mehmet Âkif bu şiiri yazarken neler hissetmiş olabilir?” sorusuna verilen en etkili üç örnek cevap seçilir ve sınıfta okunarak panoya asılır.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

MEHMET ÂKİF SANA SESLENİYOR

Sevgili arkadaşım,
Bu şiiri, 1915 yılının 18 Mart'ını 19'a bağlayan gecesinde kaleme aldım. Çanakkale Zaferi'ni görmek için Rabb'ime çok dua ettim. Zafer sonrasında çok mutlu oldum ve bu dizeleri 1915 yılındaki heyecanımı paylaşmak için hatıra olarak sana bırakıyorum.

Çanakkale Şehitlerine

Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyâda eşi?
En kesif orduların yükleniyor dördü beşi,
-Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya-
Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.
Ne hayâsızca tehaşşüd ki ufuklar kapalı!
Nerde -gösterdiği vahşetle- "Bu: bir Avrupalı!"
Dedirir -yırtıcı, his yoksulu, sırtlan kümesi,
Varsa gelmiş, açılıp mahbesi, yâhud kafesi!

Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş asker!
Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alnı değer.
Ne büyüksün ki kanın kurtarıyor Tevhîd'i...
Bedr'in arslanları ancak, bu kadar şanlı idi.
Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın?
"Gömelim gel seni târîhe" desem, sığmazsın.
Herc ü merc ettiğin edvâra da yetmez o kitâb...
Seni ancak ebediyetler eder istiâb.

Ey şehîd oğlu şehîd, isteme benden makber,
Sana âgûşunu açmış duruyor Peygamber.

Kaynak: Mehmet Âkif Ersoy, Safahat (Âsım), Ankara: Yazarlar Yayınları-18, 2014, s.98-101.

Bilinmeyen Kelimeler

harp: Savaş
kesif: Yoğun, çok fazla, çok kuvvetli.
hayâsızca: Utanmadan.
tahaşşüt: Yığınak.
ecdâd: Ata
tevhîd: Allah'ın birliğine inanmak
makber: Mezar
herc ü merc: Altüst
edvâr: Çağlar
istiâb: İçine alma
âgûş: Kucak

Sizce Mehmet Âkif bu şiiri yazarken neler hissetmiş olabilir?

.....

.....

.....

.....

00.12. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF'E MEKTUP

Etkinlik Tipi	: Yaratıcı Yazma
Etkinliği Hazırlayan	: Murat TARHAN & Adnan ALTUN
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin hem Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili duygu ve düşüncelerini ifade etmelerini hem de dönemin dil, üslup ve kültürel özelliklerinin farkına varmalarını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinlik öncesinde öğrencilerinizin Mehmet Âkif Ersoy'un duygu dünyasını daha iyi anlamalarını sağlayabilecek kısa ve etkili bir yazı okumalarını veya belgesel izlemelerini sağlayabilirsiniz. Bu amaçla kısa bir konuşma ile derse başlayabilirsiniz.

Süreç: Hazırlık kısmında dile getirilenler yapıldıktan sonra etkinliğe Mehmet Âkif Ersoy'un aile mektuplarından alınan örneklerin incelenmesiyle devam edilebilir. Öğrenciler mektupları incelerken Mehmet Âkif Ersoy'un şahsiyeti ve ailesine dair çıkarımlarda bulunur. Ayrıca öğrencilerin mektuplardaki dilin kullanımı üzerinden Âkif'in insan ilişkilerine dair tespitler yapmaları da sağlanabilir. Gerek Mehmet Âkif'in şahsiyeti gerekse dili kullanımı üzerinden ulaşılan insan ilişkileri dikkate alınarak öğrencilerden Mehmet Âkif Ersoy'a bir mektup yazmaları istenebilir.

Değerlendirme: Öğrencilerin mektuplar incelenirken Mehmet Âkif Ersoy'un şahsiyetine, ailesine ve insan ilişkilerine dair çıkarımlar yaptıkları çalışma yaprakları ve yazdıkları mektuplar "çıkarma yapma" ve "yaratıcı yazma" bağlamında değerlendirilebilir.

MATERYALLER

Öğretmen İçin Kaynak: Daha farklı mektup örneklerini ele almak için aşağıdaki eseri inceleyebilirsiniz:

Karaer, N. (2010). Mehmet Âkif Ersoy'un Aile Mektupları. Mehmet Âkif Ersoy Üniversitesi Yayınları. URL: <https://mae.mehmetAkif.edu.tr/yayinlar/mehmet-Âkif-ersoyun-aile-mektuplari-2010.pdf>

ÇALIŞMA KÂĞIDI

MEHMET ÂKİF'E MEKTUP

Örnek Mektup

Suad

Bu seferki mektûbun o kadar hoşuma gitmedi. Fazlaca sıkılmakta olduğundan, medenî şehirlerdeki hayâtın başkalığından bahsediyorsun. İyi ammâ, sizler o medeniyetten, umrândan (bayındırlıktan, gelişmişlikten) uzak yerlerde ebediyyen (sonsuzca kadar) bulunmak ıztırârında (zorunluluğunda) değilsiniz ki! İşte üç yılın biri hemen bitmek üzere! Mütebâkî (geride kalan) iki sene de göz yumup açıncaya kadar gelir geçer.

Evet, muntazam (düzgün), ma'mûr (bayındır, gelişmiş) şehirlerde, refah ile ömür sürmeyi herkes arzû eder. Fakat bu arzûnun tatmîni için ara sıra fedâkârlık zarûrîdir. Bugün yüzlerce milyon efrâd-ı beşere (insana) hâkim bulunan İngilizleri gözümüzün önüne getirelim. Acabâ heriflerin bu kudretleri, bu muvaffakiyetleri (başarıları) tesâdüfen mi oluvermiş, yoksa milletçe birçok mesâ'îye (çalışmaya), birçok şedâ'ide (afete, felakete) katlanmak sâyesinde mi elde edilmiş? Londra'da doğmuş, nâz u na'îm (şımarıklık) içinde büyümüş, ebeveyninin milyonları sâyesinde her türlü ihtiyaçtan fersahlarca uzak bir lordun oğlu; kalkıyor, Sudanlara, Afrika'nın en yaşanmaz, en cehennemî bucaklarına (yerlerine) giderek gençliğinin en kıymetli çağlarını, İngiltere hesâbına, o kumlara gömüyor. Vatani uğrunda çektiği tahammülsüz (dayanılamayacak) meşakkatleri (zorlukları, eziyetleri) hiçe sayıyor. Daha doğrusu kendisi için şeref biliyor. Biz biçârelerse (çaresiz durumdakiler ise) İstanbul'dan çıkıp Bursa'ya gitmeyi felâket telakkî (kabul) ediyoruz! Bizim Midhat Cemal* "Bizler dünyâya gelmemişiz, İstanbul'a gelmişiz!" der ki pek doğrudur.

Dünyâda ne mes'ûd (mutlu) kimseler vardır ki: Sa'âdetlerinden (mutluluklarından) haberleri yoktur, kendilerini bedbaht (talihsiz, şanssız) sanır dururlar! Gâlibâ Su'âd Hanım da yavaş yavaş onların sürüsüne katılacak! Bugün dünyânın garbı (batısı), şarkı (doğusu), cenubu (güneyi), şimâli (kuzeyi) gûn-â-gûn (gün be gün) buhranlarla (krizlerle) kıyâmete dönmüş; yüzlerce milyon benî adem sefâletin, işsizliğin, ümitsizliğin pençeleri altında kıvranıyor; mahşer meydanı gibi kimse nefsinden başkasıyla kat'îyyen meşgûl değil; hiçbir ferдин diğerine dönüp bakacak hâli yok. İşte o zavallıları göz önüne getirmeli de insân bir yeyip bin şükretmeli. Hamdolsun, bizlerin hiçbir şeyimiz eksik değil. Bizler bugün en bahtiyâr (mutlu) adamlarız.

Bunu hiçbir zaman unutmaya gelmez. Şâir “Şükr-i ni‘met dahî bir ni‘mettir” diyor ki en beğendiğim sözlerdendir. Evet, elindeki ni‘metin kadrini bilerek ona müteşekkir olmak ayrıca bir ni‘met. Allah’tan bu ikinci ni‘meti istemeli. Zira o olmadıkça sa‘âdetin (mutluluğun) imkânı yok.

Çayı bıraktığına isâbet etmişsin. Süt daha iyi. Şâyet o da hazımsızlık verirse yoğurt ye, ayran iç. Çocukların sıhhatlerine itinâyâ devâm et. Gerçek, bir-iki ay sonra sizin kaplıcanız var. Gidip başında çadır kuracaksınız, bes-bedava günlerce, haftalarca yıkanacaksınız. Daha ne istiyorsunuz?

Yedinci Safahât’ı hesâpça almış olacaksınız. İçinde bilmediğin az şey varsa da hepsinin topluca olması tabî-i hoşâ gider.

Tâhir iki gün evvel sana uzun bir mektûb yazıp postaya vermişti. Muhyiddin Ford’un hizmetinden çıktı, bir yağ şirketine girdi. Cemile ablan bir seneye yakın ayağından hasta idi. Hastalık bir müddet anlaşılamadı. Verîdlerin (toplar damar) iltihâbı dediler, romatizma dediler. Birkaç kere alçıya koydular şimdi evinin içinde aksaya aksaya dolaşıyormuş. Nasîb olursa bir buçuk ay sonra annen İstanbul’a gidecek, gelirken Cemile’yi de iki ay için buraya getirecek.

Hamdolsun iyiyiz. Vâliden de iyi. Her ikimiz dördünüzün de gözlerinizi öperiz kızım Su’âd
fî 19 Nisan 1934 Perşembe baban Mehmed Âkif

Kaynak: Karaer, N. (2010). Mehmet Âkif Ersoy’un Aile Mektupları. Mehmet Âkif Ersoy Üniversitesi Yayınları, s. 115-118.

Mektupta Geçen Kişiler:

Suad (Mehmet Âkif Ersoy’un kızı)

Feride (Mehmet Âkif Ersoy’un kızı)

Tahir (Mehmet Âkif Ersoy’un küçük oğlu)

Şerif Muhyiddin Targan (çok yakın bir arkadaşı)

Midhat Cemal Kuntay (M. Âkif’in çocukluk arkadaşı)

İNCELEYELİM: Mektubu inceledikten ve çeşitli çıkarımlara ulaştıktan sonra aşağıdaki sorulara cevaplandırınız:

Mehmet Âkif Ersoy nasıl bir kişiliğe sahiptir?

O dönemin koşulları (ekonomik, sosyal, kültürel vb.) hakkında neler söyleyebilirsiniz?

O dönem kullanılan dil ve üsluba dair neler söyleyebilirsiniz?

O dönemdeki aile içi iletişime dair neler söyleyebilirsiniz?

Senin Mektubun

00.13. ETKİNLİK: ARAŞTIRMA YAPIYORUM

Etkinlik Tipi	: Araştırma
Etkinliği Hazırlayan	: Murat TARHAN
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili duydukları, merak ettikleri herhangi bir konu ile ilgili araştırma yapmalarını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Araştırmanın nasıl yapılacağına, hangi kaynaklardan yararlanılabileceğine yönelik çocuklara bir hafta öncesinden gerekli bilgiler verilmelidir. Çocuklardan Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili herkesin ilgisini çekecek bir araştırma konusu seçmeleri, birkaç konu alternatifi de oluşturmaları istenir. Çocuklardan belirledikleri konular ile ilgili faydalanacakları kaynakların listesini oluşturmaları istenir.

Süreç: Araştırma sürecinde çocuklardan belirledikleri konu ile ilgili araştırma yapmalarını ve araştırmalarına alternatif konuları da hesaba katarak devam etmeleri istenir. Konuların avantaj ve dezavantajları değerlendirilir. Araştırma planının hazırlanması grupça gerçekleştirilecektir. Bu süreç içerisinde;

1. Fikriniz ne olabilir?
2. Hangi konuyu araştırmak istediniz?
3. Bu konuyu neden değerli buluyorsunuz? gibi yönlendirici sorular sorulabilir.

Değerlendirme: Belirlenen yönergeler doğrultusunda hazırlanan araştırma planları sınıfta öğretmen tarafından değerlendirilir. Araştırma planlarının değerlendirmesinde yönergelere uygunluk, özgünlük, uygulanabilirlik vb. gibi kriterler göz önünde bulundurulur.

MATERYALLER

Çalışma kâğıdı.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

ARAŞTIRMA YAPIYORUM

Araştırma planı hazırlamadan önce bir fikriniz olması gerekmektedir. Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı, eserleri, kişiliği gibi farklı alanlarda merak ettiğiniz herhangi bir hususu araştırma konusu yapabilirsiniz.

Yönerge:

1. Herkesin ilgisini çekecek bir araştırma konusu seçmeye dikkat ediniz.
2. Araştırmaya belirlediğiniz konu ile ilgili kaynaklar listesi oluşturarak başlayınız?
3. Belirlediğiniz araştırma konusu ile ilgili araştırma sürecine giriniz. Bu süreç içerisinde konunuzu destekleyecek bilgileri not alınız.

Not: Gruplar halinde çalışınız. Süreç içerisinde aşağıdaki önermelerden yararlanabilirsiniz?

1. Fikrimiz budur. Çünkü.....
2. Bu/diğer konuyu araştırsak iyi olur. Çünkü...
3. Bu düşünceye/diğer düşünceye katılıyorum. Çünkü....
4. Bu düşünce/diğer düşünce ile aynı fikirde değilim. Çünkü....

Aşağıdaki tablodan yararlanabilirsiniz.

Araştırma Konusu	Avantajları	Dezavantajları
Fikir 2		
Fikir 3		

Not : Konuların seçiminde önerilen düşüncelerin avantaj ve dezavantajlarını belirleyerek eleme yöntemine gidebilirsiniz. Aynı zamanda oylama yöntemi ile de konunuzu seçebilirsiniz.

Örnek Materyal Listesi

Bilgisayar sunum programı
Fotoğraf
Yazılı doküman(şiir, yazı, belge vb.)
Kalem

Not : Araştırma süresince edindiğiniz bilgileri nasıl sunacağınızı düşününüz. Gerekli sunum materyallerinin neler olacağını belirleyiniz.

00.14. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'UN KELİMELERİ

Etkinlik Tipi	: Kelime Bulmacası
Etkinliği Hazırlayan	: Murat TARHAN
Süre	: 10-15 dk.
Amaç	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un sıkça kullandığı ve kendisiyle özdeşleşen kelimelerin öğrenciler tarafından öğrenilmesini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğretmen “Sizce Mehmet Âkif Ersoy en çok hangi kelimeleri kullanmış olabilir?” sorusundan yola çıkarak çocuklara Mehmet Âkif Ersoy'un sıkça kullandığı kelimelerden örnekler verir. Bu kelimelerin önemini, anlamlarını sınıfta tartışır. Öğretmen Mehmet Âkif Ersoy'la özdeşleşen kelimeleri ve o kelimelerin neden değerli olduğunu açıklar. Kelimelerin kullanımına yönelik örnekler verir.

Süreç: Etkinlik sürecinde öğretmen çocuklara “Mehmet Âkif Ersoy'un sıkça kullandığı kelimelerden oluşan bulmacayı verir ve çözmelerini ister. Süreç içerisinde ipuçlarından yararlanılabilir.

Değerlendirme: Verilen süre içerisinde en fazla kelime bulan öğrenciler ödüllendirilir.

MATERYALLER

Çalışma kâğıdı.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

MEHMET ÂKİF ERSOY'UN KELİMELERİ

Yönerge: Aşağıda yer alan kelimeleri bulmaca içerisinde bularak daire içerisine alınız? Kelimeler yukarıdan aşağıya, sağda sola aranmalıdır.

İ	M	A	N	N	B	E	N	D	E	N	R	A
S	İ	S	E	N	E	Y	B	G	İ	B	İ	G
T	L	M	A	H	Ş	E	R	M	İ	Ü	D	U
İ	L	M	E	D	E	N	İ	Y	E	T	İ	Ş
K	E	D	E	R	R	İ	A	P	S	Ü	Ş	U
L	T	E	S	E	L	L	İ	E	K	N	E	N
A	T	İ	S	T	E	M	E	Y	İ	M	H	U
L	A	L	A	M	F	A	Ş	G	D	A	İ	O
A	D	Ü	N	Y	A	K	E	A	Ü	R	T	Ğ
A	K	V	A	M	I	B	H	M	N	Ş	J	L
V	U	V	S	D	G	E	İ	B	Y	I	K	U
A	M	A	I	C	K	R	T	E	A	L	E	Ş
C	A	Ç	M	I	Ş	D	U	R	U	Y	O	R

Kelimeler

1. İstiklâl	10. Asım	19. Kum	28. Benden
2. Marşı	11. Medeniyet	20. Gibi	29. Makber
3. Atı	12. Eski	21. Mahşer mi	30. Sana
4. İman	13. Dünya	22. Sen	31. Ağuşunu
5. Millet	14. Yeni	23. Ey	32. Açmış
6. Keder	15. Dünya	24. Şehit	33. Duruyor
7. Teselli	16. Bütün	25. Oğlu	34. Peygamber
8. Lal	17. Akvamı	26. Şehit	
9. Yetiş	18. Beşer	27. İsteme	

00.15. ETKİNLİK: BİZİM İÇİN MEHMET ÂKİF

Etkinlik Tipi	: Bugünde Geçmiş
Etkinliği Hazırlayan	: Murat TARHAN
Süre	: 10-15 dk.
Amaç	: Mehmet Âkif Ersoy'un bizim için neden değerli olduğunun çocuklar tarafından öğrenilmesini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğretmen "Sizce Mehmet Âkif Ersoy bizim için neden değerli?" sorusundan yola çıkarak vatan sevgisi, millet sevgisi, bayrak sevgisi, millî bağımsızlık düşüncesi gibi değerlerin bizim için neden önemli olduğunu açıklayarak arka plan bilgisi ve bu bilgiyi sunacak materyallerin kullanımına yönelik hazırlık yapmalıdır.

Süreç: Etkinlik sürecinde öğretmen öğrencilere "Sizce Mehmet Âkif Ersoy bizim için neden değerli?" sorusunu yönelterek, vatan sevgisi, millet sevgisi, bayrak sevgisi, millî bağımsızlık düşüncesinin önemini ifade etmeli, Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele'ye katkılarından, kişisel özelliklerinden bahsetmelidir.

Değerlendirme: Verilen süre içerisinde yönerge ve sorulara en güzel cevap veren çocukların ifadeleri sınıfta paylaşılmalıdır. Eksik veya yanlış ifade içeren bilgiler düzeltilmelidir.

MATERYALLER

- Çalışma kâğıdı.
- Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele yıllarına ait belgesel, görsel, belge ve şiirleri.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

BİZİM İÇİN MEHMET ÂKİF

Amacımız: Bu etkinliğin amacı, öğrencilerin Mehmet Âkif'in neden insanlar nezdinde değerli olduğu ile ilgili fikir edinmesine yardımcı olmak, "Mehmet Âkif Ersoy neden değerlidir?" sorusunun cevabını bulmaktır. Basit bir beyin fırtınası çalışması bu soruyu cevaplandırmaya yardımcı olacaktır.

Düşünelim: Aşağıdaki sorulara 5 ila 10 dakika ayırın ve olabildiğince çok farklı nedenler listelemeye çalışın. Mehmet Âkif'i değerli kılan yaklaşık 5 ila 10 değer listelemeye çalışın. İşte size düşünmenizi sağlayacak bazı sorular:

1. Neden Mehmet Âkif'i anlamaya çalışıyoruz?

2. Mehmet Âkif'i diğer insanlardan farklı kılan özellikleri neler olabilir?

3. Mehmet Âkif'i günümüzde hâlen değerli kılan unsurlar nelerdir?

00.16. ETKİNLİK: DÜŞÜNCEMİ PAYLAŞIYORUM

Etkinlik Tipi	: Sunum
Etkinliği Hazırlayan	: Murat TARHAN
Süre	: 10-15 dk.
Amaç	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili merak ettikleri konuya veya onun herhangi bir özelliğine yönelik düşüncelerini ifade etmek için afiş oluşturması

YÖNERGE

Hazırlık: Öğretmen etkinliğin bir hafta öncesinde öğrencilere “Mehmet Âkif Ersoy'un hangi yönü veya özelliğini merak ediyorsunuz?” sorusundan hareketle öğrencilerin hangi materyalleri nasıl kullanabileceklerine yönelik ön hazırlık yapar. Öğrencilerden sonraki derse hazırlıklı gelmelerini ister.

Süreç: Etkinlik sürecinde öğretmen öğrencilere sorduğu “Siz Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili düşüncelerinizi ifade etmek için ne yaptınız?” sorusu üzerinden çocuklardan düşüncelerini en uygun şekilde ifade edecek afiş yapmalarını ister.

Değerlendirme: Düşüncenin açık bir şekilde ifadesi, bilginin doğruluğu, belge, görsel ve şiirlerle konunun desteklenmesi gibi kriterler göz önünde bulundurularak yapılır.

MATERYALLER

- Çalışma kâğıdı.
- Millî Mücadele yıllarına ait Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili belgesel, görsel, belge ve şiirler.
- Afiş için çeşitli bilgisayar yazılımları

AFİŞ YÖNERGESİ

Bu etkinliğin amacı, Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili öğrendiklerimizi ve düşüncelerimizi ifade edebilmektir. Bunun için notlarınızı gözden geçirin, size verilen süre içerisinde bilgi ve düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşın. Bu aşamada afişlerinizi kullanabilirsiniz.

Bu etkinliği sınıf içerisinde grupça gerçekleştirebilirsiniz. Ortaya çıkan materyalleri birleştirerek Mehmet Âkif Ersoy etkinlikleri şeklinde görsel bir “Mehmet Âkif Ersoy Köşesi” oluşturabilirsiniz.

Afiş için bu sırayı izlemelisiniz:

1. Kendinizi tanıtip ve Mehmet Âkif Ersoy'a karşı hissettiklerinizi yazarak kısa bir giriş metni oluşturunuz.
2. Sunum esnasında kullanmak istediğiniz görsel ve metinlerinizi belirleyiniz.
3. Metinlerin anlatımınızla ilişkili olup olmadığını kontrol ediniz.
4. Mehmet Âkif Ersoy'un merak ettiğiniz yönünü kısaca anlatınız.
5. Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili merak ettiğiniz hususu ifade edecek bir araç (mektup, resim, şiir vb.) üretiniz.
6. Sınıf arkadaşlarınıza nasıl hitap edeceğinizi tasarlayınız.
7. Ürettiğiniz araçları arkadaşlarınıza tanıttıktan sonra Mehmet Âkif Ersoy köşesine yerleştiriniz.

00.17. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF'İ ANLAMAK

Etkinlik Tipi	: Metin Yazımı
Etkinliği Hazırlayan	: Murat TARHAN
Süre	: 10-15 dk.
Amaç	: Öğrencilerin Millî Mücadele'de Mehmet Âkif Ersoy'un hangi sorumlulukları aldığını, neler yaptığını ve hangi şartlar içerisinde Millî Mücadele'nin yapıldığının farkına varmalarını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğretmen tarafından etkinlik öncesinde Mehmet Âkif Ersoy'un hayatına ve Millî Mücadele yıllarında ne derece çaba gösterdiğine yönelik çocuklara sunulacak belge, belgesel, görsel ve edebî ürünlerin tespit edilmesi gerekmektedir.

Süreç: Öğretmenin "Mehmet Âkif Ersoy Millî Mücadele'ye nasıl katkı sağlamış olabilir?" şeklindeki sorusundan sonra Mehmet Âkif Ersoy'un hayatından kesitler sınıfla paylaşılır. Anadolu'nun işgaline verdiği tepki ifade edilmeye çalışılır. Bu süreç içerisinde Mehmet Âkif'in hangi faaliyetleri gerçekleştirdiği nasıl fedakârlıklar yaptığı ifade edilir. Duyarlı olma, çalışkan olma, öz güven sahibi olma, iş birliği içerisinde çalışma gibi değerlerin öneminden bahsedilerek bu değerlerle Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı ilişkilendirilir.

Değerlendirme: Öğrenciler Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele'de nasıl bir sorumluluk aldığını fark eder ve öğrencilerden Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele'ye nasıl katkıda bulunduğunu açıklamaları istenir.

MATERYALLER

- Çalışma kâğıdı.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

BİZİM İÇİN MEHMET ÂKİF

Mehmet Âkif Ersoy hakkında edindiğiniz bilgilerden yola çıkarak onun hayatındaki önemli dönüm noktalarını anlatan görsel bir tarih şeridi hazırlayınız.

00.18. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF'İ FOTOĞRAFLARLA YORUMLUYORUM

Etkinlik Tipi	: Fotoğraf Analizi
Etkinliği Hazırlayan	: Murat TARHAN
Süre	: 10-15 dk.
Amaç	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'a ait fotoğraflardan yola çıkarak onun hayatıyla ilgili bilgi sahibi olmalarını sağlamak ve öğrencilerin değerlendirme, yorumlama ve fikir üretme becerilerinin gelişimine katkı sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğretmen tarafından etkinlik öncesinde öğrencilerden Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili ulaşabildikleri fotoğrafları sınıfa getirmeleri istenebilir.

Süreç: Öğretmen sınıfta öğrencilere gösterdiği Mehmet Âkif Ersoy'a ait fotoğraflar üzerinden sorduğu "Bu fotoğraflar size ne ifade ediyor", "Bu fotoğraflardan ne anlıyorsunuz?" gibi yönlendirici sorularla öğrencilerin fikirlerini ifade etmelerini sağlar.

Değerlendirme: Öğretmenden fotoğrafın teması, farklı bakış açılarının ifadesi, ilişkilendirme, anlamlandırma ve yorumlama kriterleri doğrultusunda etkinliği değerlendirmesi beklenmektedir.

MATERYALLER

- Çalışma kâğıdı.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

FOTOĞRAFLARI YORUMLUYORUM

Aşağıda yer alan fotoğrafları verilen sorular çerçevesince yorumlayınız?

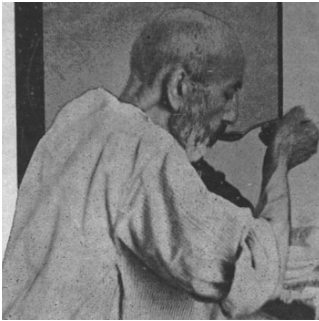
- Bu fotoğraflarda neler dikkatinizi çekti?
- Bu fotoğrafların konuları neler olabilir?

FOTOĞRAFLAR

YORUMLAR

Kaynak: Mehmet Âkif Vakfı Fotoğraf Albümü (<http://mehmeta-kifvakfi.org.tr/magazine?id=fotograf-albumu-1>)

Kaynak: Yedigün Mecmuası, 1936, Sayı 193, s. 6.

Kaynak: Mehmet Âkif Vakfı Fotoğraf Albümü (<http://mehmeta-kifvakfi.org.tr/magazine?id=fotograf-albumu-1>)

00.19. ETKİNLİK: DEDEM ÂKİF'E ŞİİR

Etkinlik Tipi	: Yaratıcı Yazma
Etkinliği Hazırlayan	: Adnan ALTUN
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Bu etkinlik ile öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy ve torunu Ferdâ'nın iletişimi üzerinden empati kurarak duygu ve düşüncelerini şiir yoluyla ifade etmeleri amaçlanmaktadır.

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinlik öncesinde öğretmen öğrencilerden Mehmet Âkif Ersoy'un torunu Ferdâ Argon hakkında araştırma yapmalarını ister.

Süreç: Mehmet Âkif Ersoy ve torunu Ferdâ'dan kısaca söz edilerek başlanır. Ardından dede ve torun arasındaki ilişkiyi somutlaştırmak için aile içi yazışmalardan alınan kesitler öğrencilerle paylaşılabilir. Mehmet Âkif'in torununa gönderdiği resminin arkasına onun için yazdığı şiir incelenip öğrencilerden cevap niteliğinde bir şiir yazmaları istenir.

Değerlendirme: Türkçe öğretmeninden görüş alınarak yazılan şiirlerin niteliği değerlendirilebilir.

MATERYALLER

Öğretmen İçin Bilgi Notu:

Ferdâ, Mehmet Âkif Ersoy'un kızı Suad Hanım'ın kızı, yani torunudur. Mehmet Âkif Ferdâ'yı çok sevmektedir. Mektuplarında bu açıkça görülmektedir. Dedesinin Ferdâ'ya bakışını, duygularını daha iyi anlatmak için aşağıdaki mektup kesitlerini kullanabilirsiniz:

“...Nasıl? Milas'ın sıcakları başladı mı? Ferdâ sıhhatce iyi ya? Ahmed Bey'in resmî vazifesi hâricindeki işleri yine devâm ediyor mu? Keman çalıyor musun? Resim yapıyor musun? Milas'ın sıtması bol mu? Her halde Ferdâ Kadına kinin yutturmayı ihmâl etmeyin, kendiniz de arasra yutun olmaz mı?...”

“...Cümlemiz Ferdâ Hatun'un kara gözlerini öperiz. Cenâb-ı Hakk'ın sıyânetine emânet olun oğlum. İnşâallah bundan böyle derhal cevâb vermekten geri durmayız. Hamd olsun cümlemiz âfietteyiz. Ferdâ Kadın'ın çığır çığır konuşmasına çok memnûn olduk. O, şimdi sizin için doyulmaz bir eğlence teşkîl eder. Allah sizi ondan, onu sizden ayırmasın...”

“...Ferdâ Kadın yeni yeni ma'lûmât ediniz size bilgiçlik satıyor mu? Buradan gideli hesâbca hayli fark etmiş olacak. Herbirinizi ayrı ayrı göreceğimiz geldi. Cenâb-ı Hakk âfiyetten, sa'âdetten ayırmasın...”

“...Ferdâ'nın rahatsızlığı için doktorlar bir teşhis vaz' edemediler mi? Aman evlâdım, bizi merâkta bırakmayarak üç-beş satırlı mektûblarla çocuk hakkında ma'lûmât veriniz. Cenâb-ı Hak onu size, sizi ona, her üçünüzü de bize bağışlasın. Âmîn!...”

“...Bilhâssa gözlerinizden öper. Ferdâ Kadın'ın hepimiz ayrı ayrı gözlerini öperiz. Artık şimdi o her gün yeni bir kelime, yeni bir ma'rifet öğrenerek sizi hem eğlendirir, hem memnûn eder, öyle değil mi? Cenâb-ı Hakk onu size, sizi ona bağışlasın, âmîn...”

“...Ferdâ Hatun ne âlemde? Ben ona bir resmimi hediye etmişim. Hiç bahsetmiyorsunuz, yoksa vâsıl olmadı mı?...”

“...Ferdâ'ya bir resmimi göndermişim. Kaç def'adır soruyorum; bir türlü elinize geçip geçmediğini...”

“...Ferdâ Kadın yumurtalarını yutuyor mu? Onun ineği, buzağısı yok mu? Suad burada yeni bir lalanga öğrendi. Size pişirsin de yeyin, pek haff oluyor...”

“...Ferdâ'nın ma'rifetlerine ayrıca memnûn olduk. Mâ-ba'dinin ta'dâdına üşenmemeni bilhâssa ricâ ederiz. Tavuk besleyişiniz çok iyi. Ferdâ'ya taze yumurtayı bol bol yedir...”

“...Benim kıymetli minicik Ferdâ'm mâşâallah eni konu büyümüş, o benim pek sevgili ve pek kıymetli bir malımdır. Onun güzel, zekî gözlerinden şapır şapır benim için öpünüz! Olmaz mı? Mâşâallah seni de, Ahmed Bey'i de çok iyi gördüm. Allah dâ'im etsin...”

Kaynak: Karaer, N. (2010). Mehmet Âkif Ersoy'un Aile Mektupları. Mehmet Âkif Ersoy Üniversitesi Yayınları, s. (23-29-61-67-89-91-99-145-165-167)

ÇALIŞMA KÂĞIDI

DEDEM ÂKİF'E ŞİİR

Mehmet Âkif torunu Ferdâ'ya bir fotoğrafını ve fotoğrafın arkasına onun için, onun adıyla yazdığı şiiri göndermiş. Sizce torunu babası ile çekilen fotoğrafının arkasına dedesi için nasıl bir şiir kaleme aldı?

FOTOĞRAFLAR

Kaynak: Karaer, N. (2010). Mehmet Âkif Ersoy'un Aile Mektupları. Mehmet Âkif Ersoy Üniversitesi Yayınları, s. 183.

YORUMLAR

Ferda Kadın'a

Ferdâ Kadın! Ferdâ Kadın!
Ben görmeden sevdim seni.
Sen gâlibâ, gördün beni,
Pek ihtiyar, hoşlanmadın!
Ferdâ Kadın! Ferdâ Kadın!
Ey yavrumun ilk yavrusu!
Pek tatlı şeysin doğrusu.
Lâkin neden çirkin adın?
Yok yok, adın cidden güzel;
Dünyâda her şeyden güzel;
Aydan güzel, gündenden güzel;
Ay, gün nedir? Senden güzel;
Hattâ derim: Benden güzel!
Zîrâ "yarın" "dün"den güzel.

Deden

Mehmed Âkif

20 Şewal 1345

Kaynak: Karaer, N. (2010). Mehmet Âkif Ersoy'un Aile Mektupları. Mehmet Âkif Ersoy Üniversitesi Yayınları, s. 185.

	Dedem Âkif'e
 <p>Kaynak: Karaer, N. (2010). Mehmet Âkif Ersoy'un Aile Mektupları. Mehmet Âkif Ersoy Üniversitesi Yayınları, s. 207.</p>	

00.20. ETKİNLİK: ÖDÜL TÖRENİ

Etkinlik Tipi	: Metin Yazımı
Etkinliği Hazırlayan	: Rıdvan GENÇER
Süre	: 40+40 dk.
Amaç	: Mehmet Âkif Ersoy'un edebî ve kişisel özelliklerini öğrencilere fark ettirmek ve öğrencilerin bu özellikleri etkileyici bir anlatım yolu olan şiir ile ifade etmelerini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinliğe başlamadan önce, etkinliğin daha faydalı olması için öğrencilerden Mehmet Âkif Ersoy'un edebî eserlerini araştırıp incelemeleri istenebilir. Öğrenciler ile paylaşılan matbu materyalde Mehmet Âkif Ersoy'un bazı kısa şiirleri yer almaktadır. Öğrencilere şiirleri bireysel olarak incelemeleri için kısa bir süre verilebilir.

Süreç: Etkinlik için sınıf 4 gruba ayrılır. Sınıf mevcuduna göre grup sayıları değiştirilebilir. Öğrenciler grup etkileşiminin yüksek olacağı ve verimli çalışabilecekleri tarzda gruplara ayrıldıktan sonra etkinlik yönergesi öğrencilere aktarılır.

- Grupların yazacakları şiirlerde Mehmet Âkif Ersoy'un edebi yönünü ve kişisel özelliklerini anlatmaları gerektiği vurgulanır. Gruplara kendi şiir yazma süreçlerine yardımcı olması için Mehmet Âkif Ersoy'un şiir örneklerinden yararlanabilecekleri söylenir.
- Gruplar şiirlerini yazdıktan sonra öğretmen etkinliğin ikinci kısmı için yönergeleri aktarır. Öğretmen sınıf içinde bir şiir komisyonu kurar. Şiir komisyonunda her gruptan bir temsilci yer alır ve öğretmen komisyon başkanı olarak süreci yönetir.
- Gruplar sırayla yazıkları şiirleri sınıf önünde okurlar. Şiir komisyonu her okunan şiiri değerlendirerek puanlandırır. Değerlendirme puan aralığı 1 ile 5 arasındadır. Okunan her şiir için komisyon üyeleri takdir ettikleri puanı gerekçesiyle verir. Puan tabelaları öğretmen tarafından önceden hazırlanarak komisyon üyelerinin önüne bırakılır. Bu süreç bütün grup, şiirleri için devam ettirilir. En yüksek puanı alan şiir ve grup komisyon başkanı tarafından sınıfa duyurulur. İkinci, üçüncü ve dördüncü olan şiirler de sınıfla paylaşılır.

Değerlendirme: Birinci olan grubun şiiri sınıfta tekrar okunarak şiir üzerine bir tartışma ortamı yaratılabilir. Şiir ve Mehmet Âkif Ersoy'un kişisel özellikleri üzerine öğrenci görüşleri alınarak etkinlik sonlandırılır. Yazılan şiirler sınıf panosuna ve eğer varsa okul dergisinde yayınlanabilir.

MATERYALLER

Mehmet Akif Ersoy'un bazı kısa şiirleri

Safahat için

"Arkamda kalırsın, beni rahmetle anarsın."
Derdim, sana baktıkça, a bîçâre kitabım!
Kim derdi ki: sen çok de senin arkana kalsın,
Uğrunda harâb eylediğim ömr-i harâbım?

Kaynak: <https://safahat.diyaret.gov.tr/PoemDetail.aspx?bID=12&pID=101>

Kıssadan Hisse

Geçmişten adam hisse kaparmış... Ne masal şey!
Beş bin senelik kissa yarım hisse mi verdi?
"Tarih"i "tekerrür" diye tarif ediyorlar;
Hiç ibret alınsaydı, tekerrür mü ederdi?

Kaynak: <https://safahat.diyaret.gov.tr/PoemDetail.aspx?bID=12&pID=96>

İtiraf

Safahât'ımda, evet, şi'r arayan hiç bulamaz;
Yalnız, bir yeri hakkında "hazin işte bu!" der.
Küfe? Yok. Kahve? Hayır. Hasta? Değil. Hangisi var ya?
Üç buçuk nazma gömülmüş koca bir ömr-i heder!

Kaynak: <https://safahat.diyaret.gov.tr/PoemDetail.aspx?bID=1&pID=52>

Hüsran

Ben böyle bakıp durmayacaktım, dili bağlı,
İslâmı uyandırmak için haykıracaktım.
Gür hisli, gür imanlı beyinler, coşar ancak,
Ben zaten uzun boylu düşünmekten uzaktım?
Haykır! Kime, lâkin? Hani sâhipleri yurdun?
Ellerdi yatanlar, sağa baktım, sola baktım;
Feryâdımı artık boğarak, na'şını, tuttum,
Bin parça edip şi'rime gömdüm de bıraktım.
Seller gibi vâdîyi enînim saracakken,
Hiç çağlamadan, gizli inen yaş gibi aktım.
Yoktur elemimden şu sağır kubbede bir iz;
İnler "Safahât"ımdaki hüsran bile sessiz!

Kaynak: <https://safahat.diyaret.gov.tr/PoemDetail.aspx?bID=12&pID=78>

00.21. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF'E ŞİİR

Etkinlik Tipi	: Şiir Yazma
Etkinliği Hazırlayan	: Rıdvan GENÇER
Süre	: 40+40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'u şiir ile anlatma becerilerini geliştirmek, öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy'u düşüncelerini aktardığı şiirleri ile tanıtmak

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinlik için sınıfın farklı köşelerine posterler asılarak hazırlık yapılır. Sınıfa asılacak poster sayısı sınıf mevcudu göz önünde bulundurularak belirlenir. İstasyon tekniğinin uygulanacağı bu etkinlikte öğrencilerin gruplar hâlinde posterlerin üzerinde bir süre çalıştıktan sonra farklı posterlere geçmelerini kolaylaştırmak için sınıf ortamı düzenlenebilir.

Süreç: Etkinlik öncesinde sınıf gruplara ayrılır. Gruplardaki öğrenci sayısının belirlenmesinde bireylerin çalışmalara aktif katılım sağlamaları ve grup dinamiğine uyumları göz önünde bulundurulur. Öğrencilere etkinlik yönergesi aktarılır. Öğrencilere sınıfın farklı yerlerine asılan posterler üzerinde çalışma yapacakları söylenir. Gruplardan Mehmet Âkif Ersoy'u anlatan bir şiir yazmaları istenir. Öğrencilere her bir grubun asılan posterlere bir kıta şiir yazmaları ardından öğretmenin yönlendirmesiyle yer değiştirmeleri gerektiği söylenir. Grupların her bir istasyonda çalışma süreleri göz önünde bulundurularak yer değiştirme yönergeleri verilir. Bütün gruplar her bir postere katkı sağladıktan sonra kendi başladıkları posterlerine dönüp yazılan şiirleri inceler. Gruplar şiirlerini sınıfta okuyarak yorumlar. Ardından sınıfta oluşturulacak olan şiir köşesinde sergileyebilirler.

Değerlendirme: Öğrenciler ile Mehmet Âkif Ersoy'u şiirler aracılığıyla anlatma süreci üzerinde konuşulabilir. Grup çalışmalarında nelerin yaşandığı, hislerin neler olduğu ve yazılmış bir şiiri nasıl devam ettirdikleri üzerinde bir sohbet ortamı oluşturulabilir.

00.22. ETKİNLİK: MEHMET AKÎF ERSOY ŞİİRİNİN RENKLERİ

Etkinlik Tipi	: Kavram Renklendirme
Etkinliği Hazırlayan	: Rıdvan GENÇER & Adnan ALTUN
Süre	: 40+40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin şiirlerdeki duygu ve düşünceleri farklı tekniklerle anlatmalarını sağlamakla beraber duygularını çeşitli görsel formlar ile aktarmalarına fırsatlar sunmak

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinlik için Mehmet Âkif Ersoy'un farklı eserlerinden alınan şiirleri çoğaltılarak sınıfa dağıtılır. Öğrencilerden şiirleri incelemeleri ve okumaları istenir. Etkinlik öncesi öğrencilere boya kalemlerini getirmeleri söylenir. Etkinlik öncesinde öğretmenin hazırlıksız gelen öğrenciler için malzeme temin etmesi etkinliğin verimliliği açısından önemlidir.

Süreç: Etkinliğe başlarken öğrencilerden ellerindeki şiirleri okumaları ve verdikleri duyguları hissetmeleri için çeşitli sorular ile zihin açma egzersizleri yapılabilir. Elinizdeki şiir neler anlatıyor? Bu şiirde hangi duygular öne çıkmaktadır? Bu sorulardan sonra öğrencilere "Bu şiirdeki duygular renklerle anlatılsaydı nasıl görünürdü?" sorusu sorulur. Her öğrenciden okuduğu şiirlerin mısralarını, içerdiği duygular ve onda uyandırdığı hislerden hareketle renklendirmesi istenir. Renklendirmenin şiirin tamamı için yapılması istenir. Bütün öğrenciler ellerindeki şiirleri renklendirdikten sonra renkli çalışmalar tahtaya yapıştırılıp bütün öğrencilerin görmeleri sağlanır. Bu sürecin daha sistematik yürütülmesi için ekteki "Renklerin Dili" şemasına başvurulabilir. Öğrenciler "Renlerin Dili" şemasında yer alan açıklamalar doğrultusunda şiirin çevresini çağrıştırdığı renklerle boyayabilirler.

Değerlendirme: Tahtaya asılan renkli çalışmalar üzerinde konuşma ve tartışma sürdürülebilir. Öğrencilere bireysel çalışmalar hakkında sorular sorularak tartışma başlatılabilir. Öğrencilere şiirleri okurken neler hissettikleri ve bu hisleri hangi renklerle ifade ettikleri buna nasıl karar verdikleri sorulabilir. Tahtaya asılan çalışmaların geneli içinde nasıl bir duygu ve renk uyumu içinde olduklarını fark ettirmek için tartışma çeşitli sorular ile sınıfın geneli için devam ettirilebilir.

MEHMET AKİF ERSOY ŞİİRİNİN RENKLERİ

İYİMSERLİK, AÇIKLIK, ÜRETİM, VERİMLİLİK, MUTLULUK, SICAKLIK,
AYDINLANMA, YARATICILIK, NEŞE, CANLILIK

ENERJİ, NEŞE, GÜVEN, DAYANIKLILIK, SAĞLIK, YETKİNLİK,
HEYECAN, MANTIK, YENİLİK

HEYECAN, GENÇLİK, CESARET, HAREKET, MACERA,
AŞI, TUTKU, HIZ, KARARLILIK

YARATICI, HAYALPEREST, BİLGELİK,
ASALET, ZENGİNLİK, SİHİR, GİZEM

GÜVENİLİRLİK, GÜÇ, HUZUR, SADAKAT, SORUMLULUK
VERİM, BAŞARI, DÜRÜSTLÜK, SONSUZLUK

HUZUR, DOĞALLIK, SAĞLIK, TAZELİK, DENGE,
DOĞURGANLIK, PRATİKLİK, SEMPATİK, CÖMERTLİK

UYUM, NEŞE, ÇOCUKSULUK, SICAKLIK, UMUT,
TATLILIK, MASUMİYET, SAFLIK

BİLGİ, ZEKA, GÜVEN, KALICILIK, KLASİK,
PROFESYONEL, DOĞALLIK, SAKİNLİK

GÜÇ, ÖZGÜVEN, DİSİPLİN, GİZEM,
DENGE, OTORİTE, SOFİSTİKE

SAFLIK, TEMİZLİK, MASUMİYET, ASALET,
ÇOCUKSULUK, SADELİK, EŞİTLİK

BEREKET, ZARAFET, RAHATLIK,
PROFESYONELLİK, BAĞLILIK, BASİTLİK

AÇIK FİKİRLİLİK, İLHAM VERİCİ
UYUM, İYİLEŞTİRİCİ, DİNGİNLİK

KANAATKÂR, DÜRÜSTLÜK, SADAKAT,
SORUMLULUK, VİZYONER, KARİZMA

BECERİ, KARARLILIK, AZİM,
ÇEKİCİLİK, DENGE, YENİLİK

RENKLERİN DİLİ

Ey Yolcu

Gitme, ey yolcu, beraber oturup ağlaşalım:

Elemim bir yüreğin kârı değil, paylaşalım:

Ne yapıp ye'simi kahreleyeyim, bilmem ki?

Öyle dehşetli muhitimde dönen matem ki!..

Ah! Karşımda vatan namına bir kabristan,

Yatıyor şimdi... Nasıl yerlere geçmez insan?

Şu mezarlar ki uzanmış gidiyor, ey yolcu,

Nereden başladı yükselmeye, bak, nerde ucu!

Kaynak: <http://www.mehmetakifersoy.org.tr/siirleri.html#36>

MEHMET ÂKİF ERSOY ŞİİRİNİN RENKLERİ

İYİMSERLİK, AÇIKLIK, ÜRETİM, VERİMLİLİK, MUTLULUK, SICAKLIK, AYDINLANMA, YARATICILIK, NEŞE, CANLILIK

ENERJİ, NEŞE, GÜVEN, DAYANIKLILIK, SAĞLIK, YETKİNLİK, HEYECAN, MANTIK, YENİLİK

HEYECAN, GENÇLİK, CESARET, HAREKET, MACERA, ASİ, TUTKU, HIZ, KARARLILIK

YARATICI, HAYALPEREST, BİLGELİK, ASALET, ZENGİNLİK, SİHIR, GİZEM

GÜVENİLİRLİK, GÜÇ, HUZUR, SADAKAT, SORUMLULUK VERİM, BAŞARI, DÜRÜSTLÜK, SONSUZLUK

HUZUR, DOĞALLIK, SAĞLIK, TAZELİK, DENGE, DOĞURGANLIK, PRATİKLİK, SEMPATİK, CÖMERTLİK

UYUM, NEŞE, ÇOCUKSULUK, SICAKLIK, UMUT, TATLILIK, MASUMİYET, SAFLIK

BİLGİ, ZEKA, GÜVEN, KALICILIK, KLASİK, PROFESYONEL, DOĞALLIK, SAKİNLİK

GÜÇ, ÖZGÜVEN, DİSİPLİN, GİZEM, DENGE, OTORİTE, SOFİSTİKE

SAFLIK, TEMİZLİK, MASUMİYET, ASALET, ÇOCUKSULUK, SADELİK, EŞİTLİK

BEREKET, ZARAFET, RAHATLIK, PROFESYONELLİK, BAĞLILIK, BASİTLİK

AÇIK FİKİRLİLİK, İLHAM VERİCİ UYUM, İYİLEŞTİRİCİ, DİNGİNLİK

KANAATKÂR, DÜRÜSTLÜK, SADAKAT, SORUMLULUK, VİZYONER, KARİZMA

BECERİ, KARARLILIK, AZİM, ÇEKİCİLİK, DENGE, YENİLİK

RENKLERİN DİLİ

BİRLİK

Cehennem olsa gelen, göğsümüzde söndürürüz.
Bu yol ki Hak yoludur, dönme bilmeyiz, yürürüz;
Düşer mi tek taşı sandın harim-i namusun,
Meğer ki harbe giden son nefer şehid olsun.
Şu karşımızdaki mahşer kudursa, çıldırsa,
Denizler ordu, bulutlar donanma yağdırsa,
Bu altımızdaki yerden bütün yanardağlar
Taşıp da kaplasa âfakı bir kızıl sarsa,
Değil mi cephemizin sinesinde iman bir;
Sevinme bir, acı bir, gaye aynı, vicdan bir;
Değil mi ortada bir sine çarpıyor, yılmaz,
Cihan yıkılsa emin ol bu cephe sarsılmaz!

Kaynak: Safahat (<https://safahat.diyaret.gov.tr/>)

00.23. ETKİNLİK: MEHMET AKÎF'E HİKÂYE

Etkinlik Tipi	: Metin Yazımı
Etkinliği Hazırlayan	: Rıdvan GENÇER
Süre	: 40+40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin yazma kabiliyetlerinin Mehmet Âkif Ersoy metinleri üzerinden gelişmesini Mehmet Âkif Ersoy'un hikâyelerini ve anlatım tarzını fark etmelerini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinlik için Mehmet Âkif Ersoy'un Safahat adlı eserinden bazı şiirler seçilir. Seçilen şiirler öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerin bu şiirleri okumaları ve şiirlerin üzerinde düşünmeleri sağlanır.

Süreç: Öğrencilerden dağıtılan şiirlerdeki konu ve temayı içeren bir hikâye yazmaları istenir. Öğrencilere yönergeler aktarılırken hikâye ile ilgili önemli noktalara değinilir. Öğrencilerden, onun ile empati kurup hikâyeleri bu çerçevede yazmaları istenir.

Değerlendirme: Öğrenciler yazdıkları hikâyeleri sınıfta okuyup, tartışıp şiirler ile birlikte değerlendirebilirler.

MATERYALLER

Örnek şiirler:

HASTA

Bence, doktor, onu siz bir soyarak dinleyiniz;
Hastalık çünkü değil öyle ehemmiyetsiz...
Uyku yokmuş; gece hep öksürüyormuş; ateşin
Olmuyormuş dindiği...
Ben zaten işin,
Bir ay evvel biliyordum ne vahim olduğunu...
Üç buçuk yıl katlandı bu mektep, üç gün
Katlansa kıyamet mi kopar? Hem ne için?
O kadar sa'y-i belğin bu sefalet mi sonu?
Biri, evvelce söylemiş olsaydı bana,
Çalışıp ömrümü çılgınca heba etmezdim,
Ben bu müstakbele mâzimi feda etmezdim!
Merhamet bilmeyen insanlara bak, yârabbi,
(Sa'y-i belğ: Canlı ve kudretli çalışma)

Kaynak: Safahat (<https://safahat.diyaret.gov.tr/>)

SEYFİ BABA:

Ne işin var kiremitlerde a sersem desene!
İhtiyarlık mı nedir, şaşkınım oğlum bu sene,
Hadi aktarmayayım... Kim getirir ekmeğimi?
Oturup kör gibi, nâmerde el açmak iyi mi?
Kim kazanmazsa bu dünyada bir ekmek parası:
Dostunun yüz karası; düşmanının maskarası!...
Ortalık açmış, uyandım. Dedim, artık gideyim,
Önce amma şu Fakir âdemi memnun edeyim.
Bir de baktım ki: tek onluk bile yokmuş kesede;
Mühürüm boynunu bükmüş duruyormuş sâde!
O zaman koptu içimden şu tehassür ebedî:
Ya hamiyetsiz olaydım, ya param olsa idi!

Kaynak: Safahat (<https://safahat.diyaret.gov.tr/>)

BAYRAM:

Biraz gidin: kocaman bir çadır... önünde bütün,
Çoluk çocuk birer onluk verip de girmek için
Nöbetle bekliyorlar. Aceb içinde ne var?
“Caponya'dan gelen, insan suratlı bir canavar!”
— Muhallebim ne de kaymak!
— Şifalıdır mâcun!.
Simid mi istediğin ağa?
— Yokmuş onluğum, dursun.
O başta: kuskunu kopmuş eğerli düldüller
Bu başta: paldım düşmüş semerli bülbüller!
Baloncular, hacı yatmazlar, fırladıklar,
Horoz şekerleri, civciv öten oyuncaklar;

Kaynak: Safahat (<https://safahat.diyane.gov.tr/>)

SELMA:

—Görme, Âkif'im, çocuğu!
Senin değil, yedi kat ellerin yanar ciğeri
Ölüm döşekleri üzerinde görse yavrucağı.
“Şükür bugün azıcık farklıdır diyorduk dün...
O penbe penbe yanaklar kireç kesildi bugün!”
Filân hekim dediler, geldi, baktı, anlamadı
Ne çare hükm-ü kader âkıbet zuhura gelir,
Cenaze şekline girmekte böyle faide ne?
Senin bu yaptığın Allah'a karşı isyandır
Asıl, felakete sabreleyenler insandır...

Kaynak: Safahat (<https://safahat.diyane.gov.tr/>)

KÜFE

O, harab evlerin saçaklarına
Sığınmış öyle giderken, hemen ayaklarıma
Delilimin koca bir şey takıldı... Baktım ki:
Genişçe bir küfe yatmakta hem epey eski.
Bu bir hamal küfesiymiş... Acep kimin? Derken:
On üç yaşında bir çocuk gelip öteden,

Gerildi tekme yi indirdi öyle bir küfeye: . . .
Zararlı sen çıkacaksın bütün bu hiddetle,
Benim de yandı içim anlayınca derdini . . .
Fakat, baban sana ısmarlayıp da gitti sizi.
O, bunca yıl çalışıp alnın teriyle seni
Nasıl büyüttü? Bugün, sen de
Yetim bırakmayarak besleyip, büyütmelisin.
— Küfeyle öyle mi? . . .

Söz anladım ki uzun, hem de pek uzun sürecek;
Benimse vardı o gün birçok işlerim görecek.
Bıraktım onları, saptım yokuşlu bir yoldan,
Ne oldu şimdi acep, kim bilir, zavallı Hasan?

Kaynak: Safahat (<https://safahat.diyinet.gov.tr/>)

DİRVAS:

Der: Sus a çocuk, büyük dururken,
Söz sâdir olur mu hiç küçükten?
Dirvâs o zaman kelâmı tekrar
Teshir ile der: "Nedir bu âzâr?
Mikyası mıdır zekâvetinsin?
Dirvâs'ı çocuk mu zannedersin?
Bir dinle de sor gör çocuk mu?
İnsâf nedir o sizde yok mu? . . .
Yok, şendeki ihtişâma pâyân
Bizlerse alay alay seflân!
Bir yanda demek ki fazla var, çok;
Hayfâ ki öbür tarafta hiç yok.
Öyleyse biraz tevâzün ister.
Evel beni dinle, sonra hak ver: . . .
Nerden buldun bu ihtişâmı?
Halkın mı, senin mi, Hâlıkın' mı?
Allah'ın ise eğer bu servet,
Bizlerde onun kuluyken, elbet
Bir pay talebinde hakkımız var.

Kaynak: Safahat (<https://safahat.diyinet.gov.tr/>)

MEHMET ÂKİF'İN ŞİİRİ

MAHALLE KAHVESİ:

“Mahalle kahvesi” hâlâ niçin kapanmamalı?
Kapansın elverir bu perde pek kanlı!
Hayır, bu yerde, bu şark'ın bakılmayan yarası;
Bu, çehresindeki levsıyla yurda yüz karası; . . .
Mahalle kahvesi Şarkin harîm-i kaatildir;
Tamam, o eski batakhaneler mukabbilidir.
Zavallı ümmet-i merhume ölmeden gömülür;
Söner bu hufrede idrâki, sonra kendi ölür.
Kış uykusunda mı geçmişti ömrü ecdâdın?
Hayır, o nesl-i necibin, o şanlı evlâdın,
Damarlarında şehâmet yüzerdi kan yerine;
Yüreklerinde ölüm şevki vardı can yerine.
Fakat biz onlara âit ne varsa elde, yazık,
Birer birer yıkarak kahvehâneler yaptık!
— Nedir elindeki yâhu?
— Ceride.
— At şu pisi.
— Neden?
— Yalan yazıyor, oğlum, onların hepsi.
Tavanın pervazı atfındaki toprak yuvadan
Bakıyor bunlara, yan yan, iki çift ince nazar:
“Ya sizin bir yuvanız yok mu?” diyor anlaşılın,
Dişi erkek çalışan yavrulu kırlangıçlar. .

Kaynak: Safahat (<https://safahat.diyabet.gov.tr/>)

SEÇTİĞİM ŞİİR :

HIKÂYESİ :

00.24. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'UN ÜTOPYASI

Etkinlik Tipi	: Metin Yazımı
Etkinliği Hazırlayan	: Rıdvan GENÇER & Adnan ALTUN
Süre	: 40+40 dk.
Amaç	: Mehmet Âkif Ersoy'un hayal ettiği gelecek ve bu geleceği oluşturan gençlerin özellikleri, amaçları ve düşünce dünyaları doğrultusunda öğrencilerin geleceğe dair fikir üretmelerini sağlamak

YÖNERGE

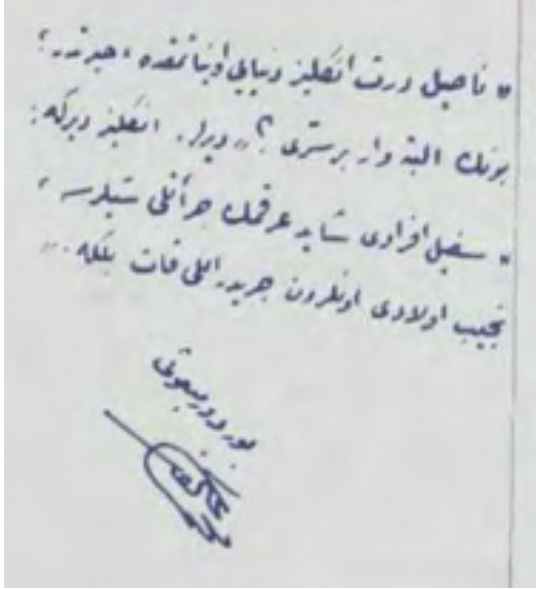
Hazırlık: Etkinlik öncesinde öğrencilerden Mehmet Âkif Ersoy'un şiirlerinde geçen "Asım'ın nesli" ifadesinden hareketle Asım'ın nesli fikir ve hayalini araştırmaları istenebilir. Öğrencilerin yapacakları bu araştırma, etkinliğin verimli ilerlemesini sağlayabilir.

Süreç: Araştırma sürecinden sonra öğrencilere "Mehmet Âkif nasıl bir gelecek hayal ediyordu?" sorusu sorulur. Öğrencileri etkinlik sürecine hazırlamak için sorulan bu soru etrafında öğrencilerin yaptıkları araştırmalarda neler üzerinde durdukları konuşulabilir. Bu soru çerçevesinde öğrencilerden gelecek ile ilgili bir yazı yazmaları istenir. "Mehmet Âkif'in hayal ettiği bir gelecek sizce nasıldı?" vb. sorular ile öğrencilerin yaratma süreçlerine yardımcı olunur. Öğrenciler yazılarını bitirdikten sonra sınıfta yazılar ve Mehmet Âkif'in şiirlerinde geçen "Asım'ın nesli" nitelemesi üzerinde konuşulur, öğrencilerin duygu ve düşünceleri alınarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme: Öğrenciler ütopyalarını Mehmet Âkif Ersoy'un Asım'ın nesli ideali etrafında tartışabilirler.

MEHMET ÂKİF ERSOY'UN ÜTOPYASI

Milî Mücadele sürecinde 1. TBMM'de milletvekillerine bir anket çalışması yapılmıştır. Bu anket çalışmasıyla vekillerin gelecekte neler bekledikleri araştırılmıştır. O dönem Burdur milletvekili olan Mehmet Âkif Ersoy da bu ankete katılmış ve şu manidar satırları kaleme almıştır:

Kaynak: İlk Meclis Anketi, TBMM Yayınları, 2004, s. 85.

“Nasıl dört İngiliz dünyayı oynatmakta, hayrettir;

Bunun elbette var bir sırrı?” derler. İngiliz der ki,

“Eğer ırkımın alçak üyeleri cüretli şeylerse, Dürüst olanları onlardan belki elli kat daha cesurdur.”

Açıklama: Burada kısaca İngilizlerin güçlü bir devlet olabilmelerinin sebebini içlerinde dürüst olanların diğerlerinden daha cesur olmaları ile açıkladıkları ifade edilmektedir.

Ütopya: Gerçekleştirilmesi imkânsız tasarı veya düşünce (TDK).

“Asım'ın nesli” ile Mehmet Âkif Ersoy nasıl bir gelecek hayal etmektedir?

00.25. ETKİNLİK: MEHMET ÂKİF ERSOY'A KARTPOSTAL

Etkinlik Tipi	: Tasarımcı
Etkinliği Hazırlayan	: Rıdvan GENÇER
Süre	: 40+40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un memleket sevgisi ve özlemini fark etmelerini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinlik öncesinde öğrencilerden Mehmet Âkif Ersoy'un Mısır'da geçirdiği dönemi araştırmaları istenebilir.

Süreç: Öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy'un çeşitli sebeplerden dolayı memleketinden ayrılıp Mısır'da yaşadığı bir dönemin olduğu anlatılır. Bu dönem hakkında ayrıntılı bilgiler verildikten sonra Mehmet Âkif'in İstanbul'daki yakınlarına mektuplar ve Mısır'ı gösteren kartpostallar gönderdiği, bu süreçte derin bir memleket özlemi çektiği anlatılır. Öğrencilerden Mehmet Âkif Ersoy'a bir kartpostal hazırlamaları istenir. Öğrenciler kartpostalları istedikleri gibi hazırlayıp boyayabilirler. Kartpostalların arkasına Mehmet Âkif Ersoy'a iletmek istedikleri mesajları da eklemeleri hatırlatılır. Öğrenciler kartpostallarını yaptıktan sonra kartpostallar sınıfta sergilenecek arkalarındaki mesajlar üzerine konuşulur. Öğrencilerin hazırladıkları kartpostallar ile sınıfta "Mehmet Âkif Ersoy Köşesi" oluşturulabilir.

Değerlendirme: Hazırlanan kartpostalların arkasındaki mesajlar, Mehmet Âkif Ersoy'un memleket sevgisi ve özlemi etrafında tartışılabilir.

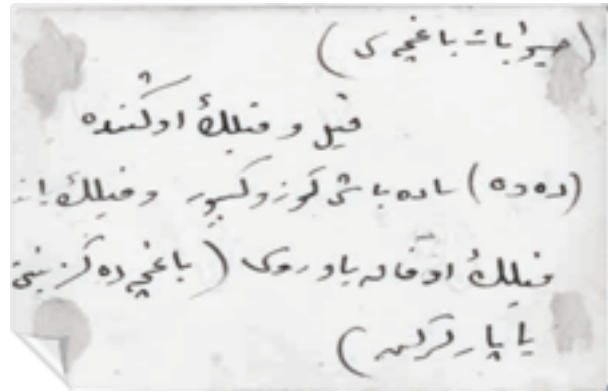
MATERYALLER

Mehmet Âkif Ersoy'un gönderdiği kartpostallardan bir örnek:

Hayvanat bahçesi kartının arkası: "(Hayvanat bahçesi) Fil ve filin önünde deve, sâde başı gözükmüyor ve filin yanında filin ufak yavrusu (bahçede gezinti yapırlarken)"

Kaynak: Karaer, N. (2010). Mehmet Âkif Ersoy'un Aile Mektupları. Mehmet Âkif Ersoy Üniversitesi Yayınları, s. 215.

Kaynak: Karaer, N. (2010). Mehmet Âkif Ersoy'un Aile Mektupları. Mehmet Âkif Ersoy Üniversitesi Yayınları, s. 216.

00.26.ETKİNLİK:

KONUŞAN FOTOĞRAFLAR

Etkinlik Tipi

: Fotoğraf Analizi

Etkinliği Hazırlayan

: Rıdvan GENÇER & Adnan ALTUN

Süre

: 40+40 dk.

Amaç

: Mehmet Âkif Ersoy'un hayatının çeşitli dönemlerinde çektiği fotoğraflar üzerinden öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un günlük hayatı ve yaşantısı hakkında fikir sahibi olmaları ve çıkarımlarda bulunmalarını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinlik öncesinde Mehmet Âkif Ersoy'un farklı dönemlerde çekilmiş fotoğraflarından bir kolaj oluşturup sınıfta sergilemek.

Süreç: Sınıfa Mehmet Âkif Ersoy'un günlük hayatı ile ilgili birkaç soru sorulur. Öğrencilere, "Sizce Mehmet Âkif bir gününü nasıl geçiriyordu?" sorusu yöneltilerek onlardan cevaplar alınır. Öğrencilerin cevapları alındıktan sonra tahtada Mehmet Âkif'in seçilen bazı fotoğrafları gösterilerek öğrencilere sorular sorulur. Bu sorular her bir fotoğraf için tekrar edilir. Farklı bir yerde çekilen fotoğraflar için yeni sorular geliştirilir.

Genel Sorular:

- Bu fotoğrafta ne görüyorsunuz?
- Bu fotoğrafta neler dikkatinizi çekiyor?
- Bu fotoğraf Mehmet Âkif Ersoy hakkında hangi bilgileri verebilir?

Yaratıcı sorular:

- Bu fotoğrafta hangi sesleri duyuyorsunuz? (ses, görüntü, koku vb.)
- Bu fotoğrafta neleri görmüyorsunuz? (Sizce neler olmalıydı? / Nelerin olmasını isterdiniz?)

Değerlendirme: Öğrencilerin fotoğraflar üzerinde gerçekleştirdikleri tartışmalara değerlendirme sürecinde değinilebilir.

MATERYALLER

Mehmet Âkif Ersoy'un çeşitli fotoğrafları

KONUŞAN FOTOĞRAFLAR

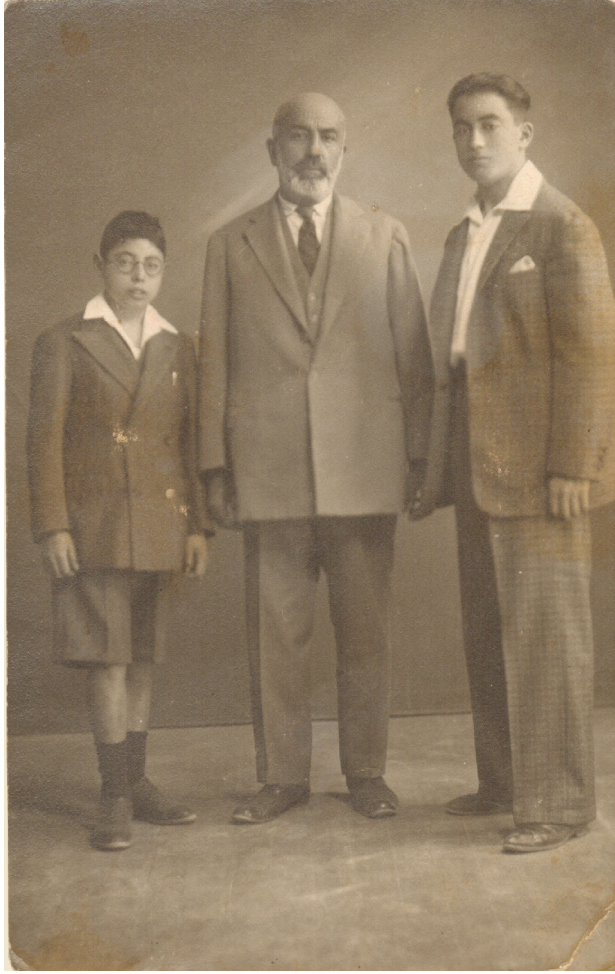
Mehmet Âkif Ersoy'un kendisine ve aile üyelerine ait fotoğrafları verilmiştir:

Kaynak: Mehmet Âkif Ersoy Vakfı Fotoğraf Albümü, s.9(<http://mehmetakifvakfi.org.tr/magazine?id=fotograf-albumu-1>)

Kaynak: Mehmet Âkif Ersoy Vakfı Fotoğraf Albümü, s.30(<http://mehmetakifvakfi.org.tr/magazine?id=fotograf-albumu-1>)

Kaynak: Mehmet Âkif Ersoy Vakfı Fotoğraf Albümü, s.23(<http://mehmetakifvakfi.org.tr/magazine?id=fotograf-albumu-1>)

Kaynak: Mehmet Âkif Ersoy Vakfı Fotoğraf Albümü, s.25(<http://mehmetakifvakfi.org.tr/magazine?id=fotograf-albumu-1>)

Kaynak: Mehmet Âkif Ersoy Vakfı Fotoğraf Albümü, s.15(<http://mehmetakifvakfi.org.tr/magazine?id=fotograf-albumu-1>)

Kaynak: Mehmet Âkif Ersoy Vakfı Fotoğraf Albümü, s.17(<http://mehmetakifvakfi.org.tr/magazine?id=fotograf-albumu-1>)

00.27.ETKİNLİK: HEPİMİZ ÂKİF'İZ

Etkinlik Tipi	: Yaratıcı Drama
Etkinliği Hazırlayan	: Rıdvan GENÇER
Süre	: 40+40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un gözünden İstiklâl Marşı'nın yazılış sürecini ve İstiklâl Marşı'nın önemini fark etmelerine olanak sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinlik öncesinde sınıf, öğrencilerin yaratıcı performanslarını sergileyecekleri şekilde düzenlenerek öğrencilere yardımcı olmak adına roller önceden hazırlanıp verilebilir. İstiklâl Marşı'nın seçilen dizeleriyle örnek kısa bir canlandırma sergilenebilir.

Süreç: Sınıf gruplara ayrılır ve her bir gruba yaratıcı drama yapacakları söylenir. Her gruptan kendi içinden bir öğrenciyi Mehmet Âkif olarak seçip bir diyalog sürecini canlandırmaları istenir. Sohbetin konusu İstiklâl Marşı'nın yazım süreci ve konusudur. Her grup kendi yaratıcılık becerileri doğrultusunda hazırladıkları 5 dakikalık tiyatral bir gösteriyi sınıfta sunacaktır. Bütün gruplara çalışmalarını için süre verilir. Gruplar hazırlıklarını yaparken öğretmen gruplar arasında gezerek onların takıldıkları noktalarda öğrencilere fikir verebilir. Her grup gösterisini sunduktan sonra sınıfta süreçte neler yaşandığı üzerine konuşulur. Bu sürecin daha verimli olabilmesi için öğretmen belli başlı sorular ile tartışmayı yönlendirebilir. Örnek bazı sorular aşağıda verilmiştir.

Değerlendirme: Öğrenciler gruplar hâlinde gösterilerini gerçekleştirdikten sonra süreç ile ilgili tartışma ortamı oluşturulabilir. Bunun için önceden hazırlanmış sorularla tartışma sürdürülebilir.

- Neler hissediyorsunuz?
- Neler yaptınız, gösterileri hazırlarken nasıl bir yol izlediniz?
- Rollerini nasıl dağıttınız?
- Mehmet Âkif'i canlandıranlar neler yaşadı, neler hissetti?
- Karşılıklı konuşmaları nasıl belirlediniz?

00.28.ETKİNLİK:

KATILIYORUM, KATILMIYORUM, KARARSIZIM

Etkinlik Tipi

: Görüş Bildirme

Etkinliği Hazırlayan

: Rıdvan GENÇER

Süre

: 40+40 dk.

Amaç

: Öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy'un az ve çok bilinen yönleri üzerinden erdemli bir birey olduğunu farketirmek ve öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un bu yönlerini örnek almalarını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinlik için öncelikle öğrencilerden İnternet aracılığıyla Mehmet Âkif Ersoy hakkında araştırma yapmaları ve ulaştıkları biyografisini okumaları ve önemli buldukları kısımları not almaları istenir. Ardından sınıfın farklı uç noktasına “Katılıyorum, Katılmıyorum ve Kararsızım” yazan kâğıtlar yerleştirilir. Öğrenciler için Mehmet Âkif Ersoy'un farklı kişilik özellikleri ve yaşamı boyunca yaptığı işlerin yazılı olduğu soru yönergeleri hazırlanır.

Süreç: Öğretmen etkinliğe başlamadan önce etkinliğin yönergelerini paylaşır. Etkinlikte Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı ile ilgili bazı önermelerin okunacağı ve eğer öğrencilerin bu önermeye katılırlarsa “Katılıyorum” kısmına gitmeleri, eğer katılmıyorsa “Katılmıyorum” kısmına ve eğer kararsız iseler “Kararsızım” kısmına gitmeleri söylenir. Öğrenciler daha sonra bu önermeye neden katılıp katılmadıkları veya kararsız kaldıklarını söz hakkı alarak dile getirirler. Bütün etkinlik boyunca bu şekilde devam edileceği söylenir. Etkinliğe başlamadan önce öğrencilerin sorularını cevaplamak etkinliğin verimi açısından önemlidir.

Değerlendirme: Bütün yönergeler okunduktan sonra. Öğrenciler ile durdukları yerler hakkında sorular sorularak bunları daha önce biliyor muydunuz, Mehmet Âkif Ersoy denilince hangi özellikleri aklınıza gelmektedir, Neden? gibi sorular ile Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili bildikleri üzerinde konuşulabilir.

MATERYALLER

Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili bazı yönergeler.

- Mehmet Âkif Ersoy bir şairdir
- Mehmet Âkif Ersoy bir düşünürdür
- Mehmet Âkif Ersoy iyi bir yüzücüdür.
- Mehmet Âkif Ersoy hayatı boyunca hiç güreşmemiştir.
- Mehmet Âkif Ersoy iyi bir koşucudur.
- Mehmet Âkif Ersoy bir veteriner hekimdir(baytar).
- Mehmet Âkif Ersoy bir siyasetçidir.
- Mehmet Âkif Ersoy bir vaizdir.
- Mehmet Âkif Ersoy hayatı boyunca Almanya'da bulunmamıştır.
- Mehmet Âkif Ersoy edebiyat öğretmenliği hiç yapmamıştır.
- Mehmet Âkif Ersoy gazetecilik yapmamıştır.
- Mehmet Âkif Ersoy bir dil bilimci değildir.
- Mehmet Âkif Ersoy bir devlet adamıdır.

3. BÖLÜM

LİSE DÜZEYİ İSTİKLÂL MARŞI VE MEHMET ÂKİF ERSOY ETKİNLİKLERİ

Bu bölümde İstiklâl Marşı'nın her bir dizesine atfen 41 etkinlik yapılmıştır. Etkinlikler Akademisyenlerimiz Dr. Neval AKÇA BERK¹, Dr. Fatma GÜLTEKİN², Doç. Dr. Sezai ÖZTAŞ³, Doç. Dr. Tuba ŞENGÜL BİRCAN⁴, Dr. Besime Arzu GÜNGÖR AKINCI⁵, Doç. Dr. Namık ÇENÇEN⁶, Doç. Dr. Hasan IŞIK⁷; öğretmenlerimiz Seniha Saadet Yıldırım⁸, Gülay YENİHAYAT⁹, Neriman ŞAHİN¹⁰, Seçil Buket HARUT¹¹, Volkan CİVELEK¹², Yasemin KOÇ¹³, Gülşah KARAGÖZ¹⁴, Eda ALAGÖZ¹⁵, Fatih BERK¹⁶, Yeliz KALE¹⁷, Yusuf Ziya AKTAŞ¹⁸ ve öğretmen adaylarımız Leylanur ÇELİKAĞI¹⁹ ve Elif AYDIN²⁰ tarafından oluşturulmuştur.

- 1 Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
- 2 Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
- 3 Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi
- 4 Çankırı Karatekin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
- 5 Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi
- 6 Gazi Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölüm Başkanlığı
- 7 Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
- 8 Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Tarih Öğretmeni
- 9 Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Tarih Öğretmeni
- 10 Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Tarih Öğretmeni
- 11 Yenimahalle Bilim ve Sanat Merkezi, Tarih Öğretmeni
- 12 Rize-Merkez Fatma-Nuri Erkan Bilim ve Sanat Merkezi, Tarih Öğretmeni
- 13 Sakarya Karasu Atatürk Anadolu Lisesi, Tarih Öğretmeni
- 14 Ordu Korgan Çayırkent Çok Programlı Lisesi, Tarih Öğretmeni
- 15 Karamürsel 100. Yıl Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Tarih Öğretmeni
- 16 Adana Sarçam Cemil Meriç Ortaokulu, Sosyal Bilgiler Öğretmeni
- 17 Ankara Altındağ Zübeyde Hanım Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Tarih Öğretmeni.
- 18 Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tarih Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi
- 19 Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Tarih Öğretmenliği Anabilim Dalı Aday Tarih Öğretmeni
- 20 Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Tarih Öğretmenliği Anabilim Dalı Aday Tarih Öğretmeni

L.01. ETKİNLİK:

BİR MARŞA İHTİYACIMIZ VAR

Etkinlik Tipi

: Dramatizasyon

Etkinliği Hazırlayan

: Seniha Saadet YILDIRIM

SÜRE

: 40+40 dk.

Amaç

: İstiklâl Marşı'nın millî bir marş olarak kabul edilme sürecini öğrencilere yaşatmak ve duygu yoğunluğunu hissettirmek

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinlikten 2 hafta önce gönüllü öğrenciler arasında Mehmet Âkif (Ersoy), Hamdullah Suphi (Tannöver) ve Eşref Edip Bey'i canlandıracak öğrenciler ve bir anlatıcı seçiniz. Sınıftaki diğer öğrencilerin etkinlik sırasında Birinci Meclis Dönemi'nde Mecliste yer alan vekilleri canlandıracağını ifade ediniz.

Süreç: Canlandırma yapılmadan önce seçilen tarihî karakterlerden tüm sınıfa kendilerini tanıtmalarını isteyiniz. Mehmet Âkif Ersoy, Hamdullah Suphi Bey ve Eşref Edip Bey'i canlandıracak öğrencilere, aşağıda verilen örnek metinden yola çıkarak canlandırma yapmaları gerektiğini ifade ediniz.

Değerlendirme: Etkinliğin sonunda öğrencilerinize tarihsel bağlam ile ilgili açıklamada bulunarak onlardan canlandıkları tarihî karakter veya kendilerini en çok etkilediklerini düşündükleri karakterin diliyle o günden günümüze bir mektup yazmalarını isteyiniz. Söz konusu bu mektupları değerlendirirken mektupların dönemin dili, olayları, canlandıkları tarihî karakterin yarattığı duygu ve düşünce durumu gibi unsurları ne ölçüde yansıttığına dikkat ediniz.

MATERYALLER

Anlatıcı:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti kurulduktan sonra, çeşitli ülkelerden yabancı temsilcilerin Ankara'ya gelişleri sırasında ve onlarla yapılan temaslarda ülkelerin resmî millî marşları çalınmaktaydı. Bu durum bizde de bir resmî marş ihtiyacını ortaya çıkardı.

“Maarif Vekâleti” memleketin bütün şairlerini tertip edilecek güfte yarışmasına davet eden bir ilan yayımladı. 24 Ekim 1920 tarihinde Maarif Vekâleti tarafından hazırlanan Hâkimiyet-i Millîye ve Açıksöz gazetelerinde de yer alan bu ilanda şöyle denmekteydi:

Hamdullah Suphi Maarif Vekâletinden:

“Türk Şâirlerinin Nazar-ı Dikkatine,

Milletimizin dâhilî ve haricî istiklâlî uğrunda girişmiş olduğu mücadelâtı ifade ve terennüm için bir İstiklâl Marşı müsabakaya vaz' edilmiştir. Maarif Vekâleti nezdinde bir hey'et-i edebiyeye tarafından intihap olunacaktır. İntihap olunacak eserin yalnız güftesi için beş yüz lira mükâfat vardır. Bütün müracaatların yapılacağı yer Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi Maârif Vekâletidir.”

Anlatıcı:

Bu duyurunun ardından her taraftan güzel şiirler yağmaya başlamıştır. Sürenin sona ermesinin ardından gelen 724 parça şiir içinden bazıları seçilerek Meclis üyelerine ve orduya dağıtılmış, Maarif Vekâleti bu şiirlerin hepsini itina ile okuyup değerlendirmiş ve takdir etmiş ise de asıl aradığı şiiri bulamamıştı. Mücadelenin büyüklüğü nispetinde kuvvetli bir şiir, gönülleri heyecanla tutuşturacak heyecanlı bir ses isteniyordu. Maarif Vekili Hamdullah Suphi Tanrıöver, bu şiiri ancak bütün bu heyecanları ve nağmeleri ruhunda duyan ve yaşayan, şiirlerini “en yüksek ilahi bir belagatla yazan” Mehmet Âkif Bey'in yazabileceğini biliyordu. Âkif'in mutlaka yarışmaya katılmasını istiyordu. 5 Şubat 1921 tarihinde bir mektup yazarak onu marş yazmak için ikna etmeye çalışmış, para ödülü meselesini de Âkif'in istediği şekilde halledeceklerini söylemişti.

Maarif Vekili Hamdullah Suphi Tanrıöver:

“Pek aziz ve muhterem efendim, İstiklâl Marşı için açılan yarışmaya katılmamanızdaki sebebin giderilmesi için pek çok tedbir vardır. Amacımıza ulaşmamız için yüce üstat kişiliğinizin istenen şiiri yazması, son çare olarak kalmıştır. Asaletli endişenizin gerektirdiği ne varsa hepsini yaparız. Memleketi bu etkili telkin ve heyecanlandırma vasıtasından mahrum bırakmamanızı rica ve bu vesile ile en derin hürmet ve muhabbetimi arz ve tekrar ederim efendim.”

Anlatıcı:

Hem Hamdullah Suphi'nin ricası hem de Balıkesir Milletvekili Hasan Basri Çantay'ın iknası sonucu, Âkif marş yazmaya karar vermiştir.

Hasan Basri Çantay'ın da ısrarları üzerine Mehmet Âkif'in, Taceddin Dergâhına kapandığı o günleri Eşref Edip şöyle anlatıyordu:

(Eşref Edip konuşmasını yaparken Âkif karakteri canlandırma yapar.)

Eşref Edip:

“Bu marşı ne vakit okusam üstadın, Taceddin Dergâhında bu şiiri yazarken düşündüğü zamanları hatırlarım: Odanın bir tarafına çekilmiş, elinde ufak bir kâğıt. . .

Tefekküre dalmış, ara sıra bir kelime yazıyor. . .

Bazen yazdığını çiziyor. . . Sonra tekrar yazıyor, bazen saatlerce düşünüyordu. Üstat şiirini yazmak için çok zaman sarf ederdi. O sehl-i mümteni dediğimiz şiirler öyle kolay kolay olmuyordu. Bazen bir beyit üzerinde günlerce uğraştığı olurdu.”

Anlatıcı:

Nihayet Âkif, şiirini bitirdikten sonra imzasız olarak Maarif Vekâletine gönderdi. . . 17 Şubat 1337 (1921) Perşembe sabahı her mısrasında Türk ve İslam ruhunun ulvi ve mübarek hisleri ile titreyen ve “kahraman ordumuza” ithaf edilen bu abidevi sanat eseri Sırat-ı Müstakim’in (Sebîlürreşad’ın) baş sayfasında, 21 Şubat’ta ise Kastamonu’daki Açığöz gazetesinde yayımlandı.

1 Mart 1921’de tarihî günlerinden birini yaşayan TBMM, Mustafa Kemal başkanlığında toplanır. Bu toplantıda, İstiklâl Marşı, Hamdullah Suphi Tanrıöver’in güçlü sesiyle Meclis kürsüsünden okunduğu zaman milletvekillerinin alkışlarıyla bütün meclis inler.

(Hamdullah Suphi’yi canlandıran öğrenci İstiklâl Marşı’nın en az 2 kıtasını okur.)

(M. Âkif’i canlandıran öğrenci 2. mısradan itibaren meclis sırasında başını kollarının arasına alarak mahcup oturma sahnesini canlandırır.)

Hamdullah Suphi:

Korkma! sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak

Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.

...

(Anlatıcının “Herkes bir ağızdan haykırıyordu.” cümlesinden sonra vekilleri canlandıran öğrenciler bir ağızdan İstiklâl Marşı’nın son iki mısrasını coşkuyla okurlar ve alkışlarlar.)

Anlatıcı:

Ruhlar, heyecan içinde çarpan bir kalp gibi coşkuluydu. Mehmet Âkif ise mahcubiyetinden başını kollarının arasına almış, sırada oturmaktaydı. Okunan mısralar herkesin imanını yükseltmiş, milletin hürriyet ve istiklâlinin dünyalar durdukça parlayacağına bütün gönülleri inandırmıştı. Herkes bir ağızdan haykırıyordu: “Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet, Hakkıdır Hakk’a tapan milletimin istiklâl!” Marşın her mısrası, her kıtası sürekli alkışlarla karşılanıyordu.

Meclisin 12 Mart 1921 tarihli oturumunda İstiklâl Marşı’nın resmen kabulü merasimi yapıldı. Birçok konuşmadan sonra Mehmet Âkif Bey’in şiirinin Maarif Vekili tarafından bir defa daha Meclis kürsüsünden okunması teklif edildi. Tüm üyeler ayağa kalkarak büyük bir heyecan içinde iken marş tekrar okundu. Bütün mebuslar, Hamdullah Suphi’nin kürsüye gelerek heyecanla tekrar okuduğu İstiklâl Marşı’nı derin ürpertiler içinde ve sürekli alkışlayarak dinlediler.

Hamdullah Suphi daha sonra hatıralarında o günü şöyle anlatır:

Maarif Vekili Hamdullah Suphi:

“Âkif’in ölmüş eserini Büyük Millet Meclisinde ben okudum. Meclis tarafından büyük tezahüratla karşılandı. Alkışlandı, defalarca alkışlandı. Meclis manzumeyi ayakta dinlediği gibi Mustafa Kemal de ayağa kalkmış alkışlıyordu; herkes heyecan içinde idi.”

Bu, Millî Mücadele'nin ruhunu eşsiz bir belâgatla ifade eden İstiklâl Marşı'nın millî marş olarak ilk okunuşuydu. Fakat Âkif o sırada Mecliste yoktu çünkü görüşmeler başladığında mahcubiyetinden fazla kalamamış, bir gölge gibi çıkıp gitmişti.

(1. kıta bitiminde de sessizce Meclis salonundan çıkma sahnesi canlandırılır.)

Marş, yapılan oylama sonucunda ezici çoğunlukla kabul edildi ve 21 Mart 1921 Pazartesi tarihli Ceride-i Resmîye'de (Resmî Gazete) yayımlandı.

Mehmet Âkif, yarışma birincisine verilecek olan beş yüz lirayı almış fakat fakir Müslüman kadınlara ve çocuklara çeşitli işler öğretmek amacıyla kurulan Dârülmüşâd adlı derneğe bağışlamıştır.

1986 yılında Âkif'i hastanede ziyarete giden gazeteci Ziyad Ebuzyiya, Âkif'e; İstiklâl Marşı'nı nasıl yazdığını sorduğunda, hafifçe doğrularak yastığına dayanan Âkif : “Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın,” mısrasını okur ve ardından şunları söyler:

-Bu, ümitle, imanla yazılır. O zamanları düşünün. İmanım olmasaydı yazabilir miydim? İçimde ne varsa bütün duygularım yazılarımdadır.

-Ah!..

-Allah'ım ne muazzam zaferdi. Artık herc ü merc oldu. Beş altı saat içinde bir başka dünya doğdu. Ve biz mest olduk. . .

Anlatıcı:

Zafer sonrası neden bir şey yazmadığını ise şöyle açıklıyor.

Mehmet Âkif:

-Artık benim ne düşünecek, ne yazacak ne de duyacak hatta yaşayacak takatim kalmıştı. Bizim dilimiz tutulmuştu. Ordu bizzat yazıyordu.

-Allah bir daha bu millete İstiklâl Marşı yazdırmamasın. Bu marş benim değil, milletimindir.

Kaynaklar:

Eşref Edip, Mehmet Âkif, 1938, “Türk Edebiyatı” Aylık Fikir ve Sanat Dergisi, M.Âkif Anıt sayısı, Aralık 1986, sayı:158

“Türk Kültürü” Aylık Dergi, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Hamdullah Suphi Tannöver sayısı, sayı:45, s.54-59

Hakan Bacanlı, “Birinci TBMM'de Burdur Milletvekili Mehmet Âkif (Ersoy) ve Faaliyetleri” Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, sayı:97, s.24-26

Selahattin Ağaladağ, “TBMM Tutanaklarına Göre İstiklâl Marşı'nın Kabulü” Türkiyat Araştırmaları Dergisi, Konya, 1994, s.221-232

L.02. ETKİNLİK:

BİR DÖNEMİN ŞAHİTLERİ

Etkinlik Tipi

: Radyo Programı

Etkinliği Hazırlayan

: Seçil Buket HARUT

Süre

: 40+40 dk.

Amaç

: Öğrencilerde Kurtuluş Savaşı Dönemi'nde Millî Marş olarak kabul edilen İstiklâl Marşı'nın yazılması ve kabul edilmesi sürecinde yaşanan gelişmelere ilişkin farkındalık oluşturmak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerden “Bir Dönemin Şahitleri” isimli bir radyo programının yapım ekibinde olduklarını düşünmelerini isteyiniz. Onlara bu ay, İstiklâl Marşı'nın yazılması ve kabul edilmesi sürecini dinleyicileriyle paylaşacaklarını, programa konuk olarak Maarif Bakanı Hamdullah Suphi Bey'i davet edeceklerini ifade ediniz. Programınızda “dinleyici soruları” adlı bir bölüm de olacağını söyleyiniz. Verilen kaynakları inceleyerek konuklara sorulabilecek soruları hazırlamalarını isteyiniz. Daha sonra öğrencilerin kendi aralarından sunucu, Maarif Bakanı Hamdullah Suphi, sürpriz konuk ve seyircileri seçmelerini sağlayınız. Öğrencilerin belgeleri anlamakta güçlük çekmeleri hâlinde sözlük kullanarak sadeleştirmelerini isteyebilirsiniz.

Not: Etkinliğin sonunda sözlük bölümü verilmiştir.

Süreç: Öğrencilerinize radyo programında soracakları sorularını ve cevaplarını hazırlamaları için 40 dakika, programı sunmaları için de 40 dakika süre veriniz. Öğrencilerin belge ve bilgi notlarını incelemelerini sağlayınız. Öğrencilerinizin hazırladıkları radyo programının içeriğini:

- Millî bir marşın yazılmasına neden ihtiyaç duyulduğu,
- Yarışmanın kim tarafından düzenlendiği ve ne şekilde ilan edildiği,
- Mehmet Âkif Ersoy'un yarışmaya katılmama nedeni,
- Mehmet Âkif Ersoy'un yarışmaya katılmasına ikna edilme süreci,
- Mehmet Âkif Ersoy'un “İstiklâl Marşı”nı yazarkenki ruh hâlini,
- Mehmet Âkif Ersoy'un “İstiklâl Marşı” şiirinin Mecliste okunması ve yankıları,
- Mustafa Kemal Atatürk'ün “İstiklâl Marşı” hakkındaki düşüncelerini,
- Mehmet Âkif Ersoy'un para ödülünü ne şekilde değerlendirdiği gibi konulara yer verecek şekilde hazırlamaları gerektiğini ifade ediniz.

Değerlendirme: Öğrencilerden inceledikleri belgeler ve radyo programından hareketle Mehmet Âkif Ersoy'a duygu ve düşüncelerini anlatan bir mektup yazmalarını ya da Mehmet Âkif Ersoy'un kişiliğini anlatan bir metin hazırlamalarını isteyiniz.

MATERYALLER

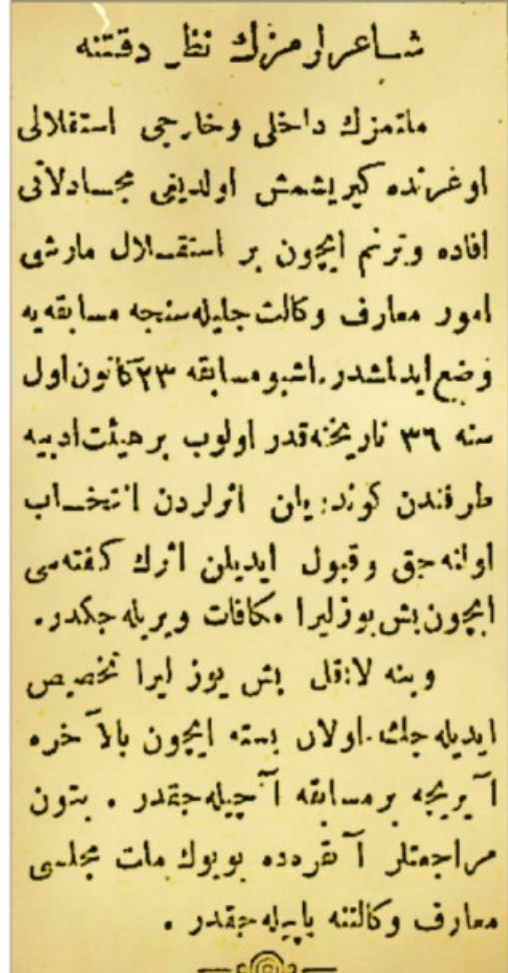
Bilgi Notu 1:

İstiklâl Savaşı'nda Anadolu'da yakılan kurtuluş meşalesini daha da ateşleyecek, mücadeleye katılanların heyecanını, vatan sevgisini ve inançlarını canlı tutacak bir millî marşın eksikliği hissedilir. Dönemin Genelkurmay Başkanı İsmet İnönü, o sırada Millî Eğitim Bakanı olan Hamdullah Suphi Bey'e bu konuyu iletir. Bakanlığın da konuyu benimsemesiyle millî marş belirleme süreci başlar. Yarışma açılır.

Belge 1.

24 Ekim 1920 tarihli Hâkimiyet-i Millîye gazetesinde yarışma şöyle ilan edilir:

Şairlerimizin nazar-ı dikkatine: "Milletimizin dâhili ve harici istiklâl uğruna girişmiş olduğu mücadeleyi ifade ve terennüm için bir İstiklâl Marşı Umur-u Maarif Vekâleti Celilesi'nce müsabakaya vaz edilmiştir. İşbu müsabaka, 23 Kanun-i ewel 1336 tarihine kadar olup bir heyet-i edebiye tarafından gönderilen eserler arasından intihap olunacak ve kabul edilen eserin güftesi için beş yüz lira mükâfat verilecektir. Ve yine laakal beş yüz lira tahsis edilecek olan beste için bilahare ayrıca müsabaka açılacaktır. Bütün müracaatlar Ankara'da Büyük Millet Meclisi Maarif Vekâletine yapılacaktır."

İstiklâl Marşı yarışması için Hakimiyet-i Millîye gazetesine verilen ilan

Kaynak: İstiklâl Marşı'nın Kabulünün 94. Yılı ve Mehmet Âkif Ersoy'u Anma Günü, 12 Mart 2015, TBMM, Ankara.

Bilgi Notu 2:

Açılan yarışmaya 724 şiir gönderilir. Bunlardan 7'si seçilir ama beğenilmez. İstiklâl Marşı için yarışmanın açıldığı günlerde Mehmet Âkif görevli olarak Kastamonu'da çalışmaktadır. İstiklâl Marşı için sonunda ödül olan bir yarışma fikrinden hoşlanmayan şair, yarışmaya katılmak istemez. Maarif Bakanı Hamdullah Suphi, ünlü bir şair ve aynı zamanda Büyük Millet Meclisinde Burdur Milletvekili olan Mehmet Âkif'in neden yarışmaya katılmadığını, Âkif'in dostu olan Karesi Milletvekili Hasan Basri Bey'e sorar. Şairin yarışmaya ödül koyulması nedeniyle katılmadığını öğrenir. Bakan, Mehmet Âkif'e yazdığı bir mektupta şairin yarışmaya katılmasını rica eder. Hasan Basri Bey, yarışma koşullarının şairin istediği gibi düzenleneceğini, ikramiyeyi ise bir hayır kurumuna vereceklerini söyleyince Mehmet Âkif İstiklâl Marşı'nı yazmaya ikna olur.

"Pek Aziz Muhterem Efendim,

İstiklâl Marşı için açılan müsabakaya iştirak buyurmamalarındaki sebebin izalesi için pek çok tedbirler vardır. Zat-ı üstadenelerinin matlup şiiri vücuda getirmeleri, maksadın husulü için son çare olarak kalmıştır. Asil endişenizin icap ettirdiği ne varsa hepsini yaparız. Memleketi bu müessir telkin ve tehyiç vasıtasından mahrum bırakmamızı rica ve bu vesile ile en derin hürmet ve muhabbetimi arz ve tekrar eylerim efendim. "

5 Şubat 1337 (1921)

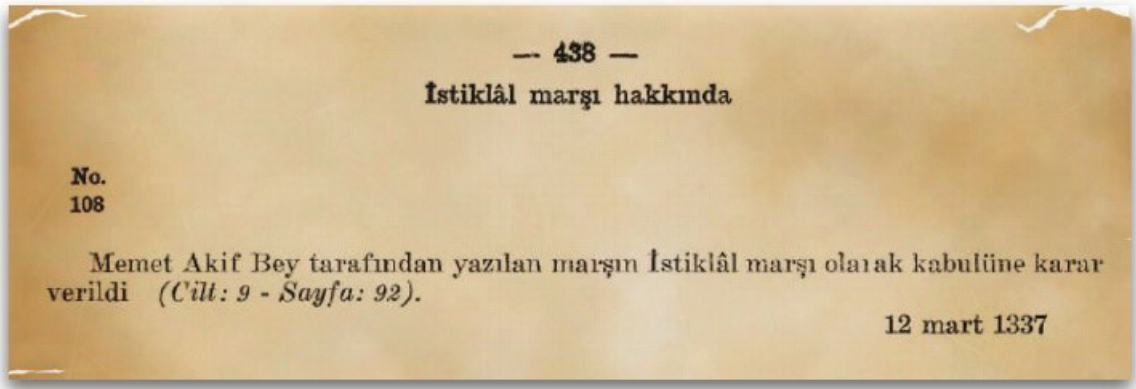
Umur-u Maarif Vekili Hamdullah Suphi

Bilgi Notu 3:

Mehmet Âkif Ankara'ya geldikten sonra Tacettin Dergâhında ikamet etmiş; şiirlerini, yazılarını burada yazmıştır. İstiklâl Marşı'nı yazarken âdeta dünya ile ilişkisini kesen şairin hâlini kendisi gibi Tacettin Dergâhında ikamet eden Konya Milletvekili Hafız Bekir Efendi şöyle anlatır: "17 Şubat 1921 gecesi dergâhta merdivenden çıkınca hemen sol taraftaki küçük odada, rafta küçük gaz lambası yanmakta; yatağında yatmakta olan Mehmet Âkif uyanmış, kâğıt arıyor... Yok... Eline geçirdiği kurşun kalemle yatağının sağındaki duvara dönmüş, İstiklâl Marş'mızı yazmaya başlamış... "Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım." mısrası ile başlayan kıtasını yazıyor. Ben sabah namazına kalktığımda üstadı çakısıyla duvardaki yazısını kazırken gördüm. Herkesin sabırsızlıkla beklediği şiir on gün içerisinde tamamlanır ve 17 Şubat 1921 tarihinde Sebilürreşad dergisinin ilk sayfasında kahraman ordumuza ithaf edilerek yayımlanır. Şiiri 21 Şubat 1921 tarihinde Açıksöz gazetesi de yayımlar. 26 Şubat 1921 tarihinde ise İstiklâl Marşı konusu Meclis görüşmelerine taşınır. Hitabetiyle meşhur Maarif Vekili Hamdullah Suphi gur ve güzel sesiyle şiiri baştan sona kadar okumak üzere kürsüye çıkar. İlk mısradan itibaren alkışlar kopar. Öyle ki mısralara devam etmesi mümkün olmaz. Herkes gözyaşları

içinde dinler ve alkışlar, kimi vekiller yüksek sesle dua ederler, bu arada Mustafa Kemal de şiiri ayakta dinler ve sürekli alkışlar. O gün orada Hamdullah Suphi bu şiiri istek üzerine arka arkaya dört defa okur. Şiirin millî marş olarak kabulü 12 Mart 1921'de gerçekleşti. Mehmet Âkif'in şiirinin kabul edilmesinin ardından Konya Vekili Refik Bey ise milletin ruhuna tercüman olan bu marşın ayakta okunmasını teklif eder. Meclis başkanı ise cevabında : “Müsaade buyurunuz efendim. Heyeti muhterem, bu marşı kabul ettiğinden tabii resmî İstiklâl Marşı olarak tanınmıştır. Binaenaleyh, ayakta dinlememiz icap eder. Buyurunuz efendiler.” Marşı en ön sırada ayakta, alkışlayarak dinleyenlerden biri de Cumhuriyetin kurucusu Mustafa Kemal Paşa'dır. Marşın kabulünden sonra, İstiklâl Marşı'nın önemini şu sözlerle anlatır: “Bu marş, bizim inkılabımızın ruhunu anlatır... İstiklâl Marşı'nda davamızı anlatması bakımından büyük manası olan mısralar vardır. En beğendiğim yeri şu mısralardır: 'Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet; Hakkıdır Hakk'a tapan, milletimin istiklâl! ' Benim bu milletten asla unutmamasını istediğim mısralar işte bunlardır. Bu demektir ki efendiler, Türk'ün hürriyetine dokunulamaz!”

Kaynak: İstiklâl Marşı'nın Kabulü 'nün 94. Yılı ve Mehmet Âkif Ersoy'u Anma Günü, 12 Mart 2015, TBMM, Ankara.

Kaynak: İstiklâl Marşı'nın Kabulü 'nün 94. Yılı ve Mehmet Âkif Ersoy'u Anma Günü, 12 Mart 2015, TBMM, Ankara.

İstiklâl Marşı'nın ödülü olan 500 liraya dönersek bu meblağ o dönem için ciddi bir paraydı. Meclisin muhasebecisi, tahakkuk kuralları gereği bu paranın kasada kalamayacağını bildirince ödülü kabul etmeme kararlığındaki Mehmet Âkif onu Dârülmesâî isimli yoksul kadın ve çocuklara iş öğreten bir hayır derneğine bağışladı. Oysa böylesi bir ödülü reddeden Âkif 'in o günlerde sırtında paltosu yoktu. Tacettin Dergâhında kaldığı günlerde, Ankara'nın keskin şubat, mart soğuşunda ceketle geziyor, kimi zaman da bir paltosu, birlikte kaldığı arkadaşı Baytar Şefik Kolaylı ile nöbetleşe kullanıyordu. Âkif'in çok soğuk bir günde palto sırası arkadaşında olduğu için dergâhtan çıkamadığı bilinir.

17 Mart 1921 tarihli Hâkimiyet-i Millîye gazetesinde bu durum şöyle ifade edilmiştir:

“Tebberru: Burdur mebusu, şairi muhterem Mehmet Âkif Beyefendi'nin Büyük Millet Meclisin-

de kabul edilen İstiklâl Marşı için mahsus beş yüz lira mükâfatı nakdîyeyi, müşarünileyh fakir İslam kadın ve çocuklarına iş öğreterek sefaletlerine nihayet vermek emeliyle teşekkür eden Dârülmeseât menfaatine hedeye eylemiştir.”

Kaynak: İstiklâl Marşı'nın Kabulü'nün 94. Yılı ve Mehmet Âkif Ersoy'u Anma Günü, 12 Mart 2015, TBMM, Ankara.

SÖZLÜK

bilahare	: Sonra, sonradan, daha sonra.
celile	: Ulu, büyük, yüce.
dâhili	: İçle ilgili, iç.
harici	: Dışla ilgili, dıştan olan.
heyet-i edebiye	: Edebiyat heyeti.
intihap	: Seçme, seçim.
izale	: Yok etme, giderme.
laakal	: En azından, hiç olmazsa.
Kanun-i evvel	: Aralık ayı.
Maarif Vekâleti	: Eğitim Bakanlığı.
maksadın husulü	: Amacın gerçekleşmesi.
matlup	: İstenilen, aranan şey.
mebus	: Milletvekili.
menfaat	: Çıkar.
müessir	: Etkili, sonuçlu.
Mükâfat-ı nakdîye	: Nakit ödül.
müşabaka	: Karşılaşma, yarışma.
müşarünileyh	: Adı geçen, adı anılan kişi.
nazar-ı dikkat	: Dikkate alma.
tahakkuk	: Gerçekleşme, yerine gelme.
tebberru	: Bağış.
tehyiç	: Coşturma, heyecanlandırma.
telkin	: Bir duyguyu, bir düşünceyi aşılama.
terennüm	: Anlatma, ifade etme, güzel okunma.
umur	: İşler.
üstadene	: Üstada yakışır surette, ustaca.
vazedilmek	: Ortaya konulmak.

L.03. ETKİNLİK: DİJİTAL GÖSTERİM

Etkinlik Tipi

: Bilgisayar Destekli Öğretim

Etkinliği Hazırlayan

: Volkan CİVELEK

Süre

: 40+40 dk.

Amaç

: Mehmet Âkif Ersoy'un İstiklâl Marşı'nı yazma sürecinde yaşananlara yönelik öğrencilerde farkındalık oluşturmak, bundan hareketle öğrencilerin "Web 2.0" eğitim yazılımlarını kullanarak bu sürece ilişkin materyal üretmelerini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerinize İstiklâl Marşı'nın yazıldığı ve kabul edildiği dönem ile ilgili bilgi vererek öğrencilerinizin konuyla ilgili tartışmalarını sağlayınız.

Süreç: "Materyaller" bölümünde yer alan "Bilgi Notu 1"i öğrencilerinize veriniz ve öğrencilerinizin hazırlık aşamasında Mehmet Âkif Ersoy'un 1920'li yıllarda düzenlenen marş yarışmasına niçin katılmadığı ile ilgili öne sürdükleri görüşlerini "Bilgi Notu 1" deki bilgilerle karşılaştırmaları gerektiğini ifade ediniz.

Dönem ile ilgili tarihsel bağlamı anlattıktan sonra öğrencilerinize "Bilgi Notu 2"yi vererek Mehmet Âkif Ersoy'un marşı yazmaya nasıl davet edildiğini ve kendisinin gözünden İstiklâl Marşı'nı nasıl değerlendirdiğinin analiz edilmesini sağlayınız.

Değerlendirme: Etkinlik sonunda öğrencilerinizi 5 gruba ayırınız. Ayırdığınız gruplara;

Grup I--- Mehmet Âkif Ersoy konulu özgeçmiş hazırlayıp sunması gerektiği,

Grup II--- Mehmet Âkif Ersoy / İstiklâl Marşı temalı online quiz hazırlayıp uygulaması gerektiği,

Grup III--- Mehmet Âkif Ersoy / İstiklâl Marşı temalı multimedyal ve etkileşimli öğeler içeren bir oyun hazırlaması gerektiği,

Grup IV--- Yeşil ekran teknolojisi ile İstiklâl Marşı videosu hazırlayarak sunması gerektiği,

Grup V--- Mehmet Âkif Ersoy / İstiklâl Marşı temalı bulmaca hazırlaması gerektiği yönergesini veriniz.

Beşinci grubun hazırlamış olduğu Mehmet Âkif Ersoy / İstiklâl Marşı temalı bulmacanın uygulamasını tüm sınıf ile birlikte gerçekleştirerek değerlendirmenizi yapınız.

MATERYALLER

Bilgi Notu 1:

Millî İstiklâlimizin güzel ve uyar bir marşını yazmak üzere Maârif Vekâleti şâirlerimize mürâcaat etmişti, bir müsâbaka açmıştı. Birinciliği kazanan şâire 500 lira mükâfât verecekti. Aradan kısa bir zaman geçtikten sonra Vekâlete bir çok marş gelmeye başladı.

Bu marşın – İstiklâl Mücadelesi'nin içinde, Büyük Millet Meclisinin sakf-ı hamiyeti altında bulunan – Mehmet Âkif tarafından yazılmasını kendisine söylediğimiz zaman o:

- Ben ne müsâbakaya girerim, ne de “caize” alırım!.. cevâbını vermişti. Ben recâlarımı tekrar ettikçe o da aynı sözünü söylüyor ve:
- Bırak yazsınlar. Ben bu yaştan sonra yarışa mı çıkacağım, ayıp değil mi? diyordu.

Bir gün Maarif vekili Bay Hamdullah Suphi Mecliste beni gördü. Dedi ki:

- Şimdiye kadar 500'den fazla marş geldi. Ben hiçbirini beğenmedim. Üstâdı ikna' edemez misin?

Cevap verdim:

- Âkif Bey müsâbaka şeklini ve ikrâmiyyeyi kabul etmiyor, eğer buna bir çâre ve bir şekil bulursanız yazdırmaya çalışırım.

Düşündü, “Dur, dedi, ben kendisine bir tezkire yazayım. Arzusuna tâbi' olacağımızı bildireyim. Fakat, tezkireyi kendisine siz veriniz. . .”

Ben de muvâfık gördüm. Yarım saat sonra şu tezkireyi getirip bana verdi:

Kaynak: Hasan Basri Çantay (1962). Âkifname, Ahmet Said Matbaası, İstanbul, s.62.

Bilgi Notu 2:

“ Pek Aziz ve Muhterem Efendim,

İstiklâl marşı için açılan müsâbakaya iştirâk buyurmamalarındaki sebebin izalesi için pek çok tedbirler vardır. Zâti üstâdânelerinin matlub şiiri vücuda getirmeleri maksadın husulü için son çâre olarak kalmıştır. Asîl endîşenizin îcab ettiği ne varsa hepsini yaparız. Memleketi bu müessir telkin ve tehyîc vâsıtasından mahrum bırakmamanızı recâ ve bu vesile ile en derin hürmet ve muhabbetimi arz ve tekrar eylerim efendim.”

5 Şubat 1337

Umuru Maârif Vekili Hamdullah Suphi

Kaynak: Hasan Basri Çantay (1962). Âkifname, Ahmet Said Matbaası, İstanbul, s.62.

L.04. ETKİNLİK: ULUSAL MARŞLAR

Etkinlik Tipi	: Karşılaştırma
Etkinliği Hazırlayan	: Gülay YENİHAYAT
Süre	: 40+40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin; farklı ülkelerin millî marşları ile İstiklâl Marşı'nı siyasi, kültürel, tarihî ve dinî dayanaklar açısından karşılaştırarak öğrencilerde millî marşların ülkelerin değerlerini yansıttığına yönelik farkındalık oluşturmak

YÖNERGE

Hazırlık: Bu etkinliği öğrencilerinize araştırma ödevi olarak veriniz. Öğrencilerinize “Materyaller” bölümünde verilen “Çalışma Kâğıdı 1” ve “Çalışma Kâğıdı 2” yi dağıtınız. Öğrencilere İstiklâl Marşı'mız ile aşağıda listesi verilen millî marşlardan birini seçerek “Çalışma Kâğıdı 1” de yer alan bölüme eklemelerini, seçtikleri marşın aslının ve Türkçesinin sunumda olması gerektiğini belirtiniz. Ardından öğrencilerden seçtikleri marş ile İstiklâl Marşı'mızı siyasi, kültürel, tarihî ve dinî dayanaklar açısından karşılaştırmalarını ve “Çalışma Kâğıdı 2” de yer alan kriterlere göre tabloyu doldurmalarını ve bir sunum hazırlamalarını isteyiniz.

Süreç: Öğrencilerinizin karşılaştırma yapacağı marşlar aşağıda yer alanlar arasından seçilebilir;

- Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Marşı – “The Star-Spangled Banner”
- Alman Millî Marşı – “Deutschland Deutschland über Alles”
- Afgan Ulusal Marşı – “Welsi Tarana”
- Avrupa Birliği Marşı – “Ode To Joy”
- Azerbaycan Ulusal Marşı
- Filistin Ulusal Marşı – “Fida'i”
- Fransa Millî Marşı – “La Marseillaise”
- İngiltere Millî Marşı – “God Save the Queen”
- Japonya Ulusal Marşı – “Kimigayo”
- Karadağ Ulusal Marşı – “Oj, svijetla majska zoro”
- Ruanda Ulusal Marşı – “Rwanda Nziza”

Değerlendirme: Sunum sonrasında öğrencilerinizin;

- Millî marş nedir?
- Millî marşın özellikleri nelerdir?
- Millî marşların siyasi dayanakları nelerdir?
- Millî marşların tarihî dayanakları nelerdir?
- Millî marşların kültürel dayanakları nelerdir?
- Millî marşların dinî dayanakları nelerdir?
- Millî marşın toplumlar için anlamı nedir?
- İstiklâl Marşı'mızın bizim için anlamı nedir? gibi sorulara cevap bulabileceği 20 dakikalık bir tartışma ortamı oluşturunuz.

MATERYALLER

Çalışma Kâğıdı 1

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

..... MİLLÎ MARŞI

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden îlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan îlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

Çalışma Kâğıdı 2

KARŞILAŞTIRMA KRİTERLERİ	İSTİKLÂL MARŞIMİLLÎ MARŞI
Marşın kabul edildiği tarih		
Marşın kabul edildiği şartlar		
Marşın teması		
Marşta yer alan semboller ve sembollerin anlamları		
Marşlarda yer alan ortak kavramlar		
Marşın meşruiyet kaynağı		
Kendini tanımlama		
Marşın kendine bakış açısı		
Zamanla ilişkisi yönünden		
Birey devlet ilişkisi		
Düşman açısından		
Diğer ülkeleri etkileme		
Şiirin sizi en çok etkileyen bölümü neresidir? Neden?		
Marş hakkındaki değerlendirmeleriniz		

Tabloda yer alan bazı ölçütlerin açıklamaları:

1. **Meşruiyet Kaynağı:** Varlığını haklılaştırmak bunu kendilerine ve başkalarına meşrulaştırmak için tarih, tanrı, mitoloji, halk, atalar gibi kavramlara yer verilmesidir.
2. **Kendine Bakış Açısından:** Tarihsel sürece dayanarak kendinden yola çıkması ya da düşmanı yermek şeklinde ele alınmasıdır.
3. **Düşman Açısından:** Marşların en belirgin ögesi başkalarının varlığından yola çıkılarak işlenen temadır.
4. **Birey-Devlet İlişkisi:** Vatani ön plana çıkarıcı öğeler kullanması ona anne, baba, ordu, kardeş vb. nitelendirmeler yapılmasıdır.
5. **Kendini Tanımlama:** Kendisini savaşçı, kahraman, barışçıl, vatansever vb. olarak anlatılmasıdır.
6. **Zamanla İlişkisi Yönünden:** Geçmişe ya da geleceğe dönük vurgulardır. Tarihî unsurlar etkilidir. Geçmiş bu açıdan daha iyi vurgulanabilir.

Kaynak: Serhat YENER, Hakan DURAN, Avrupa Birliği Ülkelerinin Ulusal Marşlarının Sosyo-Kültürel ve Müzikâl Açından İncelenmesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, 2010.

L.05. ETKİNLİK:

ANMA PULU TASARLAMA

Etkinlik Tipi

: Tasarımcı

Etkinliği Hazırlayan

: Yeliz KALE

Süre

: 120 dk.

Amaç

: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele sürecindeki rolünü kavramalarını sağlamak ve ayrıca araştırma yapma, işbirliği içinde çalışma, yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmek.

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilere yıl dönümlerinin, anma etkinliklerinin tarihsel kişi ve olayların öneminin yeniden gözden geçirilmesi için bir fırsat sunduğunu, Mehmet Âkif Ersoy'un; şair, hatip, gazeteci ve bir siyasetçi olarak Millî Mücadele'ye destek vermiş önemli bir isim olduğunu söyleyiniz. Daha sonra öğrencilerinizi 4-5 kişilik gruplara ayırınız. Bir ders öncesinden bu gruplardan Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele sürecindeki rolü ile ilgili araştırma yapmalarını isteyiniz. Ardından bir sonraki ders yapılacak anma pulu tasarlama etkinliğine yönelik "Pul nedir?, Niçin kullanılır?, Anma pulu nedir?" soruları doğrultusunda öğrencilere kısa tanıtıcı bilgiler veriniz.

Süreç: Ekte sunulan Mehmet Âkif Ersoy'un anısına basılan örnek pulları gösteriniz. Aşağıdaki soruları öğrencilere yönelterek sorulardan hareketle yapılacak etkinliğe yönelik ön bilgi veriniz.

- Pullarda ne görüyorsunuz?
- Pullar Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele sürecindeki rolüne ilişkin ne tür bilgiler vermektedir?
- Anma pulları tarihi hatırlamak açısından neler sunabilir?

Etkinlik için oluşturulan gruplara bu pulların örnek olarak gösterildiğini, kendilerinin yapacakları araştırmadan edindikleri bilgiler doğrultusunda Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele sürecindeki rolünü yansıtan farklı ve özgün anma pulu tasarımları gerektiğini belirtiniz. Grupların, tasarladıkları anma pulları hakkında sınıfta kısa bir sunum yapmalarını sağlayınız. Etkinlik sonrası, tasarlanan pulları okul panosunda sergileyiniz.

Değerlendirme: Etkinlik sonunda öğrencilere aşağıdaki soruları yönelterek çalışmanın genel bir değerlendirmesini yapınız.

- Çalışmada öğrendiğiniz en dikkat çekici bilgi ne oldu? Neden?
- Çalışma sürecinde hangi noktalarda zorlandınız? Neden?

MATERYALLER

1956 Yılına Ait Anma Pulu

Kaynak: <http://koleksiyonodasi.com/1950-1959-yili-emisyonlari/>

1986 Yılına Ait Anma Pulu

Kaynak: <http://koleksiyonodasi.com/1980-1989-yili-emisyonlari/>

2006 Yılına Ait Anma Pulu

Kaynak: <https://koleksiyonmarket.com/2006-mehmet-âkif-ersoy-un-olumunun-70-yildonumu-pullari.html>

L.06. ETKİNLİK:

İSTİKLÂL MARŞI'NIN KABULÜNÜN 99. YILI ANISINA PUL TASARLAMA

Etkinlik Tipi

: Tasarımcı

Etkinliği Hazırlayan

: Neval AKÇA BERK

Süre

: 40 dk.

Amaç

: Öğrencilerin geçmişe ait değerleri kültür ögesi olarak kullanabilme becerilerini geliştirmek, öğrencilerin İstiklâl Marşı'nın kabulünün 99. yılına ithafen pul tasarımlarını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerinizin tarihî olayların değerlendirilmesinde posta pullarının ne gibi işlevlerinin olabileceğine ilişkin fikir yürütmelerini sağlayınız. Öğrencilerinize bu konuda bilgi veriniz. Bunun için "Materyaller" bölümünde verilen "Öğretmenler İçin Bilgi Notu"ndan yararlanabilirsiniz.

Süreç: Öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy'u anmak üzere farklı yıllarda çıkarılan posta pullarını gösteriniz ve öğrencilerden Posta Hizmetleri Genel Müdürlüğüne sunulmak üzere İstiklâl Marşı'nın kabulünün 99. yılına özel posta pulu çizimi/tasarımı yapmalarını isteyiniz. Öğrencilere bu etkinlik için 10 dakika veriniz ve öğrencilerinizin tasarlayacağı pullarda;

- Ulusal olayları ve önemli durumları vurgulamak,
- Uluslararası dostluğa katkıda bulunmak,
- Doğal, kültürel ve ticari temaların tanıtımını ve sunumunu yapmak,
- Bilim ve kültür alanlarına katkıda bulunan millete mal olmuş kişileri hatırlatmak,
- Ulusal ve uluslararası kampanyalara katılımı sağlamak,
- Ulus için önemli olan tarihsel olayları hatırlatmak

gibi amaçlardan birini belirleyip bu amaca uygun olarak pullarını tasarımlarını gerektiği bilgisini veriniz.

Değerlendirme: Etkinlik sonrası gönüllü öğrencilerinizden posta pullarını hangi amaçla tasarladıklarını, çizim/tasarımda yer alan figür, resim ya da herhangi bir görsel-yazılı ifadeye neden yer verdiklerine ilişkin açıklama yapmalarını isteyiniz. Sonrasında tüm öğrencilerinizle birlikte İstiklâl Marşı'nın kabulünün 99. yılına ithafen tasarlanan pulların; amacını en iyi yansıtan, görsel ve tasarımı en iyi olan gibi belirlenen kategorilere göre sınıfça değerlendirilmesini sağlayınız.

MATERYALLER

Öğretmenler İçin Bilgi Notu:

Konu tarih araştırmaları olduğunda Reid, (1984: 224-225) posta pullarında kullanılan sembollerin tarihçiler için önemli olduğunu ifade etmektedir. Ona göre posta pulları, en az üç nedenle tarihçiler için kanıt olarak kullanılabilir. Bunlar;

- Pullarda kullanılan mürekkep, zambak ve kâğıdın fiziksel özellikleri,
- Pulların ait olduğu ülkede posta hizmetinin verildiği bilgisini aktarması,
- Pulların iletişimin bir parçası olarak sembol taşıyıcısı olmalarıdır.

Tarih öğretimi açısından ele alındıkları zaman ise pulların bir öğretim aracı olmalarını sağlayan esas unsur, aynı zamanda tarih araştırmalarında da kullanılabilmesine imkân sağlayan bir özellik olan içeriklerindeki yazılı ve görsel öğelerdir. Bu öğeler bazen doğrudan bazen de dolaylı olarak çeşitli bilgileri bünyelerinde taşırlar. Her türlü posta pulu, tarih öğretiminde bir eğitim aracı olarak kullanılabilir. Ancak içerdikleri bilgiler açısından hatıra pulları ile sürekli pulların, tarih öğretiminde daha fazla kullanılabilmesi tarafımızdan düşünülmektedir. Bu bağlamda ise hatıra pullarının gerek konu çeşitliliğine sahip olmaları gerekse pullara konu edilen olay, kişi ya da nesnelere farklı boyutlarda ele alınmasını sağlamaları açısından, tarih öğretiminde kullanılmalarının daha elverişli olduğu dile getirilebilir. Çünkü bu pulların ekseriyetle içerdikleri bilgiler, konu çeşitliliğinden dolayı diğer pullardan daha fazladır.

Pulların politikadan arındırıldıkları ya da ideolojik açıdan masum olduklarını ifade etmek çok zordur. Çünkü onların tasarım aşamasında, sosyal ve politik anlaşmazlıkların çözümüne, davranışsal ve ideolojik kurallara özen gösterilmektedir (Deans ve Dobson 2005). Bu bağlamda basıldıkları dönemde pullara konu edilen her şey, pulların ait oldukları ülke hakkında resmî bir mesajın verilmesini sağlamaktadır (Jones 2001: 415). Bu mesaj ise çoğu kez devletin siyasi bakış açısıyla şekillenen bir propaganda kimliğine bürünmektedir. Çünkü politikacılar ve bürokratlar, toplumun belirli bir duruma karşı sergilediği bakış açısını oluşturma, onları yönetme ve kendi çıkarlarını toplumda şekillendirme amacıyla posta pullarını sıklıkla kullanmaktadırlar (Dobson 2002).

Kaynak: Kubilay Yazıcı (2014). Tarih Öğretiminde Posta Pullarının Kullanılabilirliğine Bir Örnek "100 Posta Pulu İle Türk Tarihinden Bir Kesit -1863-1950 Yılları Arası-", Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 16, s.176-199.

L.07. ETKİNLİK: MİLLÎ MARŞ DOĞUYOR!

Etkinlik Tipi	: Belgesel Analizi
Etkinliği Hazırlayan	: Sezai ÖZTAŞ
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin İstiklâl Marşı'nın yazılış sürecini öğrenmelerini ve değerlendirmelerini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık:

- Belgeselin belirtilen bölümlerini klipler hâlinde hazırlayınız (İlgili belgesel <https://www.youtube.com/watch?v=kgwTlfZ7Bm0> adresinden indirilebilir.).
- Derste kullanacağınız "Materyaller" bölümünde verilen "Fotoğraf, Bilgi Notu, Çalışma Yaprağı 1"i öğrenci sayısı kadar çoğaltınız.

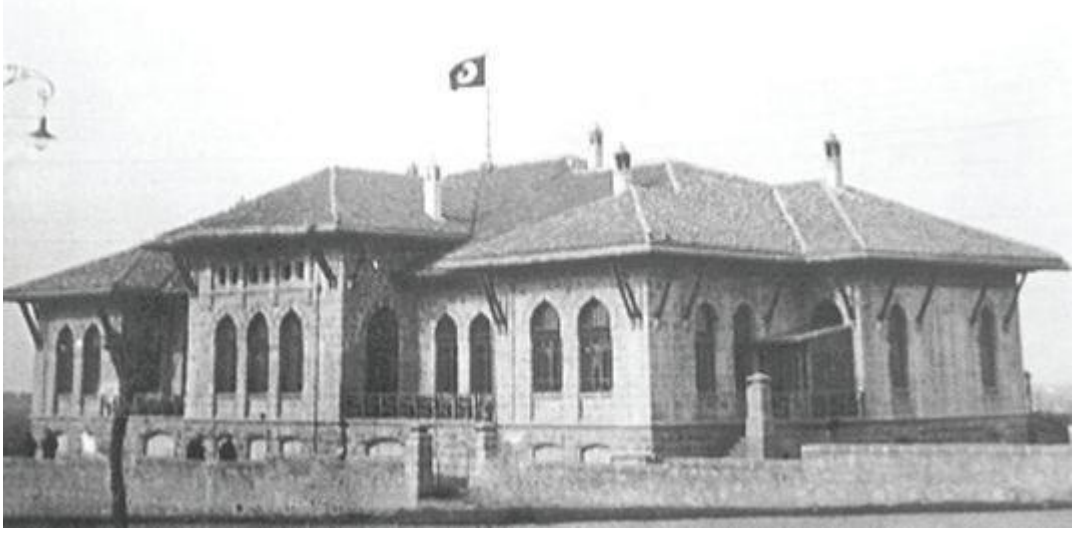
Süreç:

- Fotoğraf Analiz Etme:** Fotoğrafı öğrencilerinize dağıtınız. Derse fotoğrafı kullanarak başlayınız. Öğrencilerinizin onlara sorduğunuz sorular vasıtasıyla fotoğrafın I. Büyük Millet Meclisi binası olduğunu ve İstiklâl Marşı'nın bu binada kabul edildiğini bulmalarını sağlayınız. Böylece hem öğrencilerinizin konuya ilgi ve meraklarını uyandırmış hem önceki bilgilerini de öğrenmiş olursunuz.
- Bilgi Notunu Değerlendirme:** Okuma parçasını öğrencilerinize dağıtınız. Öğrencilerden okuma parçasını okumalarını ve bu okuma parçası ile ilgili soruyu cevaplamalarını isteyiniz.
- Belgesel Film Analiz Etme:** "Çalışma Yaprağı 1"i öğrencilerinize dağıtınız. Öğrencilere belgeselden klipler hâlinde hazırlanan bölümler izleteceğinizi söyleyiniz. Öğrencilerinizin "Klip 1" (19'50"-22'30") ve "Klip 2"yi (27'.00"-29'.15") izlemelerini ve "Çalışma Yaprağı 1"deki soruları cevaplamalarını sağlayınız. Bu klipler ve sorular ile öğrencilerinizin İstiklâl Marşı'nın yazılış sürecini kavramalarını ve değerlendirmelerini sağlayınız.
- Mektup Yazma:** Öğrencilerinizden, Hamdullah Suphi Bey'in yaptığı gibi Mehmet Âkif Bey'i millî marş yazmaya ikna etmek amacıyla bir mektup yazmalarını isteyiniz. Gönüllü öğrencilere yazdıkları mektupları okutunuz.

Değerlendirme:

Sunum Hazırlıyorum: Bir sonraki ders için öğrencilerinizden İstiklâl Marşı'nın yazılış sürecini anlatan bir bilgisayar sunumu hazırlamalarını isteyiniz. Hazırlanan çalışmalardan bazılarının sınıfta sunulmasını sağlayınız. Sunum sonrası çalışmalarını değerlendiriniz.

MATERYALLER

Kaynak: <http://mimargozundenankara.weebly.com/yaz305lar/ulusta-cumhuriyeti-koklamak>

1. Bu bina nerede olabilir?
2. Bu binanın kullanım amacı ne olabilir?

Bilgi Notu:

İstiklâl Marşı'nın Kabulü

Her ülke, milletinin duygu ve heyecanını yansıtan bir marşı millî marş olarak kabul etmiştir. Bu marş ülke insanı için bayrağı gibi kutsaldır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışı ile millî devletini fiilen kurmuş olan Türk milleti de bir millî marşa sahip olma ihtiyacını hissetmiştir.

Millî marş konusunda yapılan ilk çalışma, Maarif Vekaletinin (Millî Eğitim Bakanlığı) 1920 Ekiminde açtığı yarışma olmuştur. Gazeteler aracılığıyla halka duyurulan ve kazanana 500 lira ödül verileceği ilan edilen bu yarışmaya 700'den fazla eser başvurusu olmuştur.

Eserler incelenirken daha önce yazdığı şiirlerle millî duyguları dile getiren Burdur Milletvekili Mehmet Âkif Bey'in yarışmaya katılmadığı görülmüştür. Araştırıldığında nedeninin kazanan şiire verilecek ödül olduğu anlaşılmıştır. Mehmet Âkif, ödülü almak istememiştir.

Maarif Vekili Hamdullah Suphi, daha önce Mehmet Âkif'in yazdığı şiirleri dikkate alarak millî duyguları yansıtacak ve millî heyecan yaratacak şiirin Mehmet Âkif tarafından yazılacağına inanmıştır. Bu düşüncedeki Hamdullah Suphi, Mehmet Âkif'e gönderdiği 5 Şubat 1921 tarihli mektupla ödül konusundaki endişelerinin giderileceğini bildirmiş ve İstiklâl Marşı'nı yazma görevini ona vermiştir.

5 Şubat'ta marşı yazma görevini üzerine alan Mehmet Âkif, hiç vakit geçirmeden çalışmalarına başlamıştır. Kısa bir zamanda tamamlanan İstiklâl Marşı, 17 Şubat'ta gazetelerde yayımlanmıştır.

Biri İstiklâl Marşı olmak üzere yarışmaya katılan yedi şair Türkiye Büyük Millet Meclisinin 26 Şubat 1921 tarihli oturumunda ele alınmıştır. Bunlardan birinin okunması talebi karşısında, Maarif Vekili Hamdullah Suphi Bey kendi tercihinin Mehmet Âkif Bey'in kaleme aldığı İstiklâl Marşı olduğunu söyleyerek bu marşı sürekli alkışlar arasında okumuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 12 Mart 1921 tarihli oturumunda yapılan oylama ile belirlenen yedi marş içinden İstiklâl Marşı, millî marş olarak seçilmiş ve Hamdullah Suphi Bey tarafından okunarak ayakta dinlenmiştir.

Mehmet Âkif (Ersoy) Bey, bu yarışmada ortaya konan 500 liralık ödülü, fakir kadın ve çocukları meslek sahibi yapmak amacıyla kurulan Dârülmesai adlı bir hayır kurumuna bağışlamıştır.

Millî marşlar, yazıldığı günlerdeki millî duyguları yansıtır. Millî Mücadele'nin en zor günlerinde kabul edilen İstiklâl Marşı da, o günlerin karakterini ve ruhunu yansıtacak şekilde yazıldığından Türk halkı ve ordusu üzerinde beklenen etkiyi yapmış; halka, orduya moral ve güç vermiştir.

1930'da Osman Zeki (Üngör) tarafından günümüzdeki hâliyle bestelenen İstiklâl Marşı, Türk Bayrağı ile birlikte Türkiye Cumhuriyeti'nin simgelerinden biri olmuştur.

- Mehmet Âkif Bey ortaya konan para ödülünü ne yapmıştır? Ödülü siz alsaydınız, nasıl değerlendirirdiniz?

Kaynak: Durmuş YALÇIN vd. (2008). Türkiye Cumhuriyeti Tarihi I, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, ss.275-277.

ÇALIŞMA YAPRAĞI 1

Filmin Künyesi

Filmin Adı	: "İstiklâl Marşı"
Yönetmeni	: Mustafa YÜREKLİ
Yapım Yılı	: 2000
Süresi	: 41'09"*

Belgesel Filme İlişkin Sorular

Klip 1: İstiklâl Marşı Yarışması (19'50"-22'30")

1. Mehmet Âkif Bey başlangıçta yarışmaya katılmayı niçin düşünmemiştir?

.....

2. Millî marş yarışmasını kazanacak şaire kaç lira ödül verilecektir?

.....

3. Sizce Hamdullah Suphi Bey marşın neden sadece Mehmet Âkif Bey tarafından yazılabileceğini düşünmüştür?

.....

.....

Klip 2: İstiklâl Marşı Mecliste (27'00"-29'15")

1. Millî marş yarışmasına kaç şiir katılmıştır?

.....

2. İstiklâl Marşı, millî marş olarak hangi tarihte kabul edilmiştir?

.....

3. Belgeselde en çok hangi sahneyi/olayı/durumu beğendiniz? Niçin?

.....

.....

Belgeselin yönetmeni siz olsaydınız;

Bu belgeselin adı ne olurdu?

Bu belgeseli nasıl sona erdirirdiniz?

* "İstiklâl Marşı" belgesel filminin tamamı değil 19.50-22.30 ve 27.00-29.15 dakikalar arası izletilecektir.

L.08. ETKİNLİK: ALKIŞ...

Etkinlik Tipi	: Değer Açıklama
Etkinliği Hazırlayan	: Fatma GÜLTEKİN
Süre	: 30 dk.
Amaç	: Öğrencilere, sahip oldukları değerler hakkında farkındalık kazandırmak

YÖNERGE

Hazırlık: Materyaller kısmında verilen İstiklâl Marşı'nın Meclis zabıtlarından alınmış hâlini öğrencilere vermek üzere hazırlayınız.

Süreç: Öncelikle öğrencilerden İstiklâl Marşı'nın tümünde en etkileyici buldukları dizeleri yazmalarını isteyiniz. Ardından yazdıkları dizelerin kendileri için neden etkileyici olduğunu açıklamalarını isteyiniz. Sonrasında öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy'un yazdığı şiirin oylama ile İstiklâl Marşı olarak onandığı gün meclis kürsüsünden tekrar okunduğunu belirtiniz. Söz konusu zabıtın alkış seslerini de yazdığını belirterek materyallerde yer alan meclis zabıtını veriniz. Ardından aşağıdaki yönergeleri öğrencilere yöneltiniz.

1. Meclis zabıtında marşın alkış ve destek alan bölümlerine bakarak bunların kendi yazdıklarınız ile eşleşip eşleşmediğini inceleyiniz.
2. Kendi yazdıklarınız ile eşleşen noktalar varsa bunların konusunu ifade ediniz.
3. Kendi yazdıklarınız ile eşleşmeme durumu varsa bunun sebeplerini sıralayınız.
4. Meclis zabıtında alkışlanan kısımların ortak özellikleri var mıdır? Varsa nelerdir?
5. Alkışlanan kısımlardan hareketle meclisteki ruh durumunu tasvir ediniz.
6. Alkışlanan kısımlardan hareketle o dönem için öne çıkan değerleri yazınız.
7. Kendi yazdıklarınızda öne çıkan değerleri yazınız.
8. Meclistekilerin değerleri ile kendi değerlerinizin benzeşen ve benzeşmeyen yönlerine etki eden faktörleri sıralayınız.

Mümkün olduğunca çok öğrencinin cevap vermesi ve görüş belirtmesini sağlayınız. Öğrencileri yargılamayınız. Öğrencilerin sahip oldukları değerler hakkında düşünerek farkındalık kazanmalarına imkân veriniz.

Değerlendirme: Öğrencilerden kendi değerleri ile 1921'de Meclisteki görüşmelerde ifade edilmiş değerlerden ortak olanların zamanla anlam değiştirip değiştirmediğini araştırmalarını isteyiniz.

MATERYALLER

İstiklâl Marşı

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;

(Şiddetli alkışlar)

Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.

O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;

O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!

Kahraman ırkıma bir gül... Ne bu şiddet, bu celâl?

Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl;

Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

(Alkışlar)

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.

Hangi çılgın bana zincir vuracakmış?

Şaşarım! Kükremiş sel gibiyim: Bendimi çiğner, aşarım;

Yırtarım dağları, enginlere sığmam taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;

Benim îman dolu göğsüm gibi serhaddim var.

Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir îmânı boğar,

«Medeniyet! » dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;

Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.

Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...

Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

(Alkışlar)

Bastığın yerleri «toprak! » diyerek geçme, tanı!

Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.

Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:

Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

(Alkışlar)

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
(Alkışlar) Şühedâ fıskıracak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün vârimı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.
(İnşallah sadaları)
Rûhumun senden İlâhî şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli;
Bu ezanlar -ki şehâdetleri dînin temeli-
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.
O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım;
Her cerîhamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fıskırır rûh-i mücerred gibi yerden na'sım!
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki, başım.
(Alkışlar)
Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.
(Sürekli Alkışlar)

(Kaynak: TBMM Zabıt Ceridesi. Cilt 9. Birinci İctima, 1-III-1337 Salı).

L.09. ETKİNLİK: YAZIYOR!.. YAZIYOR!..

Etkinlik Tipi	: Manşet
Etkinliği Hazırlayan	: Elif AYDIN
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Mehmet Âkif Ersoy'un İstiklâl Marşı'nı nasıl ve hangi aşamalardan geçerek yazdığının öğrenciler tarafından anlaşılmasını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerinizden etkinliğin yapılacağı dersten önce Mehmet Âkif Ersoy'un hayatını okuyup gelmelerini isteyiniz. Öğrencilerinizin gazete haberi oluştururken faydalanabilecekleri İstiklâl Marşı'nın yazılışı ile ilgili bilgi metni ve görseller hazırlayınız.

Süreç: Öğrencilerinizi üçer kişilik gruplara ayırınız. Gruplara "Materyaller" bölümünde verilen bilgi notu ve belgeleri dağıtınız. Öğrencilerden, o dönemde yaşayan bir gazeteci olduklarını düşünmelerini ve İstiklâl Marşı'nın kabul edilişi ile ilgili bir ilk sayfa haberi hazırlamalarını isteyiniz. Süreç sonunda gruplardan hazırladıkları haberleri sunmalarını isteyiniz. Yapılan çalışmaları sınıf panosunda sergileyebilirsiniz.

Değerlendirme: Bu etkinliğin sonunda öğrencilerden metne bağlı kalarak canlandırma yapımları istenebilir.

MATERYALLER

Bilgi Notu 1:

İSTİKLÂL MARŞI'MIZI ANLAMAK

24 Ekim 1920 tarihinde Hâkimiyet-i Millîye gazetesinde bir ilan yayınlanır. Buna göre Umur-ı Maarif Vekâleti (Millî Eğitim Bakanlığı) tarafından milletimizin iç ve dış düşmanlarla girmiş olduğu İstiklâl Mücadelesi'ni ifade ve terennüm etmek üzere bir istiklal marşı yarışması açıldığı belirtilir. Yarışmayı kazanacak eserin güfte ve bestesi için beşer yüz lira ödül konmuştur. Bu yarışma konusunda bilgi verilmek üzere şairlere mektup, okullara da genelge gönderilmiştir.

Yarışma için belirlenen son katılım tarihi 23 Aralık 1920'dir. Bu tarihe kadar yarışmaya 700'den fazla eser katılır (Bazı kaynaklarda 724 eserin katıldığı söylene de kesin rakam belli değildir.). O vakit Ankara'da bulunan Mehmet Âkif, para ödülü konduğu için yarışmaya katılmaz. Gelen metinleri beğenmeyen Maarif Vekili Hamdullah Suphi; çok güzel, etkili ve kaliteli bir marş ortaya çıkması için Âkif'in mutlaka yarışmaya katılmasını ister ve 5 Şubat 1921 tarihli bir mektup yazarak onu marş yazmaya ikna etmeye çalışır, para ödülü meselesini de Âkif'in istediği şekilde hâlledeceklerini söyler. Hamdullah Suphi'nin bu mektubu sadeleştirerek verilmiştir:

“Pek Aziz ve Muhterem Efendim,

İstiklâl Marşı için açılan yarışmaya katılmamanızdaki sebebin giderilmesi için pek çok tedbirler vardır. Amacımıza ulaşmamız için yüce üstat kişiliğinizin istenen şiiri yazması, son çare olarak kalmıştır. Asaletli endişenizin gerektirdiği ne varsa hepsini yaparız. Memleketi bu etkili telkin ve heyecanlandırma vasıtasından mahrum bırakmamanızı rica ve bu vesile ile en derin hürmet ve muhabbetimi arz ve tekrar ederim efendim.”

Hem Hamdullah Suphi'nin ricası hem de Balıkesir Milletvekili Hasan Basri Çantay'ın iknası sonucu Âkif, marş yazmaya karar verir.

İslam ilmihali yazmış, fıkıhçı, din âlimi olan Hasan Basri Çantay, Âkif'in İstiklâl Marşı'nı nasıl yazmaya başladığı konusunda aralarında geçen şu konuşmaya yer vermiştir:

“Meclis'te Âkif'le yan yana oturuyoruz. Çantamdan bir kâğıt parçası çıkardım. Ciddi ve düşünceli bir tavır ile sıranın üstüne kapandım, güya bir şey yazmaya hazırlanmışım. Üstat ile konuşuyoruz:

- Neye düşünüyorsun, Basri?
- Mani olma, işim var!
- Peki. Bir şey mi yazacaksın?
- Evet.
- Ben mani olacaksam kalkayım.
- Hayır, hiç olmazsa ilhamından ruhuma bir şey sığar!

- Anlamadım.
- Şiir yazacağım da.
- Ne şiiri?
- Ne şiiri olacak? İstiklâl şiiri! Artık onu yazmak bize düştü!
- Gelen şiirler ne olmuş?
- Beğenilmemiş.
- Ya!
- Üstat, bu marşı biz yazacağız!
- Yazalım, amma şartları berbat!
- Hayır, şartlar filan yok. Siz yazarsanız müsabaka (yarışma) şekli kalkacak.
- Olmaz, kaldırılmaz, ilân edildi.
- Canım, Vekâlet (Bakanlık) buna bir şekil bulacak. Sizin marşınız yine resmen Mecliste kabul edilecek, güneş varken yıldızı kim arar!
- Peki bir de ikramiye vardı?
- Tabii alacaksınız!
- Vallahi almam!
- Yahu lâtife ediyorum, onu da bir hayır müessesesine (kurumuna) veririz. Siz bunları düşünmeyin.
- Vekâlet kabul edecek mi ya?
- Ben Hamdullah Suphi Bey'le konuştum. Mutabık kaldık (anlaştık). Hatta sizin namınıza söz bile verdim!
- Söz mü verdiniz, söz mü verdiniz?
- Evet!
- Peki ne yapacağız?
- Yazacağız!

Tekrar tekrar “Söz verdin mi?” diye sorduktan ve benden kati cevapları aldıktan sonra elimdeki kâğıda sarıldı, kalemimi eline aldı...

Âkif iki gün tam bir istiğrak (kendinden geçme) hâlindeydi. Evde, sokakta, camide, Mecliste, uyurken, yürürken, yemek yerken hep İstiklâl Marşı'nı yazmakla meşgul oldu. Bu konuda Konuya mebusu (milletvekili) Hafız Bekir Efendi, Cemal Kutay'a: “Âkif, bir gece birden uyanır, kâğıt arar, bulamayınca kurşun kalemiyle yer yatağının sağındaki duvara marşın 'Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.' mısrasıyla başlayan kıtasını yazar.” demiştir.

Âkif, marşın bazı kısımlarını Tacettin Dergâhında kendinden geçmiş dalgın hâllerde, gece uyku

aralarında, bazı kısımlarını da Mecliste meclis görüşmeleri sırasında, bazı kısımlarını Hâkimiyet-i Millîyye gazetesi idarehanesinde yazar.

Yarışmaya katılan eserler Maarif Vekâletine gelir. Orada seçilen 7 şiir meclise sunulur ve Meclisin bunlardan birini seçmesi istenir. İstiklâl Marşı konusu, Türkiye Büyük Millet Meclisinde 26 Şubat 1921 ve 1 Mart 1921 tarihlerinde görüşülür. Hamdullah Suphi, Âkif'in şiirini 12 Mart 1921 tarihli meclis görüşmesinde okur. Milletvekilleri hararetle alkışlar. Meclis, İstiklâl Marşı'nın nasıl seçilmesi gerektiği üzerinde tartışır. Bir kısmı marşı meclisin seçmesini, kimi de özel bir komisyon tarafından seçilmesini ister.

Tartışmalar sonunda M. Kemal'in reisi olduğu Meclis, Âkif'in şiirini büyük bir oy çoğunluğuyla Türk İstiklâl Marşı olarak kabul eder. Mehmet Âkif, o sırada Burdur milletvekilidir. İstiklâl Marşı'mız, Anayasamıza göre Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez millî marşıdır. Resmî törenlerde marşın sadece ilk iki kıtası çalınmakta ve söylenmektedir. İstiklâl Marşı'mız, ay yıldızlı al bayrağımız göndere çekilirken çalınıp söylenmektedir.

O sırada borçlu olan ve sırtında giyecek paltosu olmayan Âkif, yarışma ödülü olarak konan 500 lirayı alıp kimsesiz kadın ve çocuklara iş, sanat öğretme ve fakirlikle mücadele amacındaki "Dârülmesaî" adlı kuruma bağışlar. Âkif, İstiklâl Marşı'nı şiirlerinin toplandığı kitabı olan Safahat'a almaz. Kitabına almama sebebini de şöyle açıklar: "Onu millete hediye ettim. Artık o millettir. Benimle alakası kesilmiştir. Zaten o milletin eseri, milletin malıdır. Ben yalnız gördüğümü yazdım."

Kaynak: Çetin, N.(2014). "İstiklâl Marşı'mızı Anlamak". Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi. 21(2). 32-35

حزیرده رسمییه

بازار ايرتسی
۱۱ رجب ۱۳۳۹
۲۱ مارت ۱۳۳۷
تاریخ تأسیسی
۷ تشرین اول ۱۳۳۶

آبونه شرایطی
پوز نهمه سی ۲۵۰ غروش
الی > ۱۲۵
هر نهمه سی ۱۰۰ بادهدر

نومروسی: ۷ تورکیا بولک ملت مجلسی حکومتک رسمی غزتمسی ولوبشده. بلك هفته ده بر دفته نشر اولنور . سنه ۹

استقلال مارشی

۱
تورفا ، سونمز بوشفقرده یوزدن آل سنجاق ؛
سوغه دن بوردیمک اوستنده توتنک الوک اوجاق .
اوتیم ملتک بیلدیزیدر ، پارلا یاجق ؛
اوبندر ، اوتیم ملتکدر آنجاق .

۲
چانغا ، قریان اولام ، چهره ک ای نازلی هلال
قهرمان عرقه برکول ! نه بوندت ، بوجلال ؛
سکا اولماز دوکون قانلریز سوکره - هلال . .
حقیدر ، حقه طابن ، ملتک استقلال .

۳
بن ازلدن بریدر حر یاشادم ، حر یاشارم
هانسی جیدین بکا زنجیر اوردیمقش ؛ ناشارم ؛
کوکره - ش سل کیم ؛ بندیمی چیکتر آشارم ؛
بیرلرم طاغتری ، انکیلره صیدام ، طاشارم .

۴
ضربک آقانی صارمشته چلیک زرهل دیوار ،
بم یمان طولو کوکیم کی سر سدم وار .
اولسون ، تورفا ! ناصل بویله بر ایمانی بوغار ،
«مدنیت !» ویدیگ تک دینی قلش جانلوار ؟

۵
آرقداش بوردجه ! آیلانلره اوزرانه ، سابقین
سیر ایت کوکده کی ، طورسون بو حایسزجه آقین .
طوغه جقدر سکا وعد ایندیکی کونلر حقک . .
کیم بیایر بلکه یارین . . بلکه یاریندزد . یاقین .

۶
باصدیگ برلی ، «طوبراق ؟» دیدر لیکبه ، طانی ؛
دوشون آلتده کی بیکلرجه کفندیز یاقانی ،
سن شهید اوغولسک . ایچیمته ، یازقدز ، آتاک ؛
ورمه ، دنیازی آسه لده ، بوجنت وطنی .

۷
کیم بوجنت وطنک اوزهرینه اولماز که فدا ؟
شهیدا ، فیتقیره - حق ، طوبراق صیدیک شهیدا !
جاق ، جانانی ، بتون واریمی آلینده خدا ،
ایچمسن تک وطنمسن بی دنیا ده جدا .

۸
روحمک سندن ، انسی ، تودور آنجاق املی ،
دکه سین معدیمک کوکسته نامحرم ای .
پروا اناز - که شهادتبری دستک تملی -
ابدی بوردیمک اوستنده نیم ایگله لی .

۹
اوزما . وجد ایله بیک سجده ایدر - وارسه - طاشم ،
هر جریحه ، دن ، انسی ، بوشابوب قانی باشم ،
فنتقیر روح مجرد کی بردن نشم ؛
اوزمان بوکله رک هر شه دکر بلسکه بانم .

۱۰
دالالان سنده شفقار کی ای شانلی هلال !
اولسون آرتیق دوکون قانلریک هینی حلال .
ابدیا سکا بوق ، صرغه بوق اضحلال ؛
حقیدر ، حر یاشامش ، بپرانمک حرابت ؛
حقیدر ؛ حقه طابان ، ملتک استقلال .

محمد آکف
قبول تاریخچی : ۱۲ مارت ۱۳۳۷
اجتماع ۶ جیلده ۲

Kaynak: 21 Mart 1921 tarihli Ceride-i Resmîye'nin (Resmî Gazete) ilk sayfasında yer alan İstiklâl Marşı, <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/7.pdf>.

Belge 2

İstiklâl Marşı yarışması için Hakimiyet-i Millîye gazetesine verilen ilan

Şairlerimizin nazar-ı dikkatine: Milletimizin dâhili ve harici istiklâl uğruna girişmiş olduğu mücadeleyi ifade ve terennüm için bir İstiklâl Marşı Umur-u Maarif Vekâleti Celilesi'nce müsabakaya vaz edilmiştir. İşbu müsabaka, 23 Kanun-i ewel 1336 tarihine kadar olup bir heyet-i edebiye tarafından gönderilen eserler arasından intihap olunacak ve kabul edilen eserin güftesi için beş yüz lira mükâfat verilecektir. Ve yine laakal beş yüz lira tahsis edilecek olan beste için bilahare ayrıca müsabaka açılacaktır. Bütün müracaatlar Ankara'da Büyük Millet Meclisi Maarif Vekâletine yapılacaktır.

شاعرارمركز نظر دقتنه
ماتمركز داخلي وخارجي استقلالى
اوغرئنده كبريشمش اولدينى بحسادلانى
افاده وترنم ايجون بر استقلال مارشى
امور معارف وكالت جليله سنجه مسابقه
وضع ايداشدر. اشبو مسابقه ۲۳ كانون اول
سنه ۳۶ تاريخه قدر اولوب برهيت ادبيه
طرفندن كوزد: يان اثرلردن انتخاب
اوانه جق وقبول ايديلن اثر كفتنسى
ايجون بش بوز ليرا . مكافات ويريله جكدرد .
وبنه لا: قىل بش يوز ليرا تخصييص
ايديله جك . اولان بستمه ايجون بالآ خره
آ بريجه برمسابقه آ جليله جقدر . بتون
مراجعتلر آ قردده بوبوك مات بجلدى
معارف وكالته پايله جقدر .

Kaynak: Altınbaş, N.(2016). İstiklâl Marşı'nın Kabulü'nün 95. Yılı ve Mehmet Âkif Ersoy'u Anma Günü 12 Mart 2016. Ankara: TBMM Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı, s.13.

L.10. ETKİNLİK: HABER YAZ

Etkinlik Tipi	: Manşet
Etkinliği Hazırlayan	: Tuba ŞENGÜL BİRCAN – Gülşah KIZILGÖZ
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin İstiklâl Marşı'nın kabul sürecini anlamasını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: 21 Şubat 1921 tarihli Açıksöz gazetesini bulup, bir ders materyali olarak kullanmaya hazır hâle getiriniz. Bu gazetede İstiklâl Marşı'nın haberi yer almaktadır.

Süreç: Öğrencilerinizi sınıf mevcudunu dikkate alarak 4-5 kişilik gruplara ayırınız. Her gruba bir grup temsilcisi belirlemeleri için fırsat verin. Çalışmada bazı grupların işgal güçleri diğer grupların da Türk gazeteciler olmaları gereklidir. Bu seçim sürecini kura ya da farklı yöntemlerle sağlayabilirsiniz. Gruplar hazır olduktan sonra gazete hazırlamak için gereken malzemeleri öğrencilerinize sağlayınız. Tasarım süreci için öğrencilere 10 dakika veriniz. İhtiyaç olması hâlinde ek 5 dakika daha verebilirsiniz. Çalışma sonunda grup temsilcilerine sırayla söz vererek yaptıkları tasarımları anlattırınız.

Değerlendirme: İstiklâl Marşı'nın yayımlandığı Açıksöz gazetesinin o günkü yazısını ve manşetini öğrencilerle inceleyiniz. Yapılan tüm çalışmaları sınıf panosuna asınız.

L.11. ETKİNLİK : FOTOĞRAFLARIN DİLİ

Etkinlik Tipi	: Fotoğraf Analizi
Etkinliği Hazırlayan	: Tuba ŞENGÜL BİRCAN–Eda ALAGÖZ
Süre	: 25 dk.
Amaç	: Öğrencilerin fotoğraflardan yola çıkarak İstiklâl Marşı'nın kabul sürecini anlaması sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Ek 1'deki görseli kullanabilir ya da farklı görseller hazırlayabilirsiniz.

Süreç: Sınıfı gruplara ayırınız. Her grup için sözcü belirleyiniz. İstiklâl Marşı'nın Mecliste ilk okunduğu anın fotoğrafının bulunduğu çalışma kâğıdını (Ek 1'i) gruplara dağıtınız ya da akıllı tahta yardımı ile fotoğrafın tüm sınıf tarafından görülmesini sağlayınız. Daha sonra aşağıda yer alan ilk soruyu gruplara yöneltiniz. Her soru için 3 dakika veriniz. Öğrencilerin soruları düşüncelerini ve kendi aralarında tartışmalarını sağlayınız. Süre bitiminde sözcünün, grubun cevabını bir kâğıda yazarak yakınındaki başka bir gruba vermesini söyleyiniz. 2. soruyu cevaplama öncesi yeni çalışma kâğıdını alan gruba bir önceki cevap/cevapları okuması için fırsat veriniz. Bu süreci "Soruyu sor, zaman ver, cevabı not al, kâğıdı değiştir, önceki cevapları oku." şeklinde tamamlayınız. Böylece her çalışma kâğıdında tüm grupların düşüncelerinin olmasını sağlayınız.

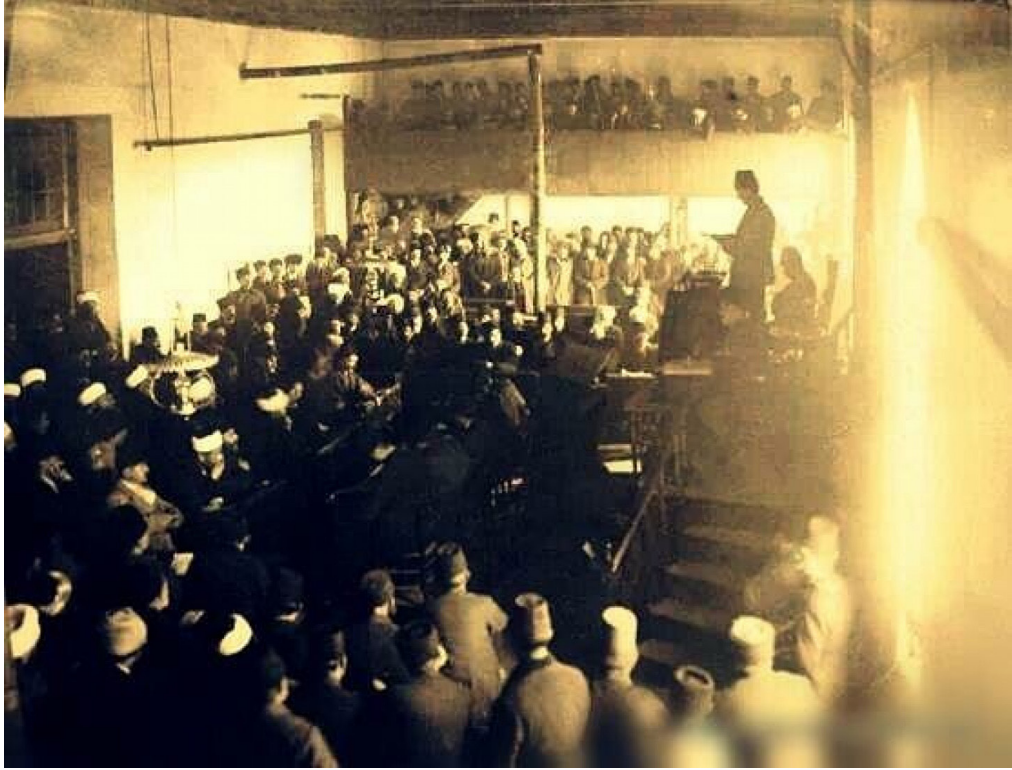
Sorular:

1. Fotoğraf nerede çekilmiş olabilir?
2. Fotoğraftaki kişiler kim olabilir?
3. Fotoğraf kaç yılında çekilmiş olabilir?
4. Fotoğrafi çekenin amacı ne olabilir?
5. Siz böyle bir fotoğraf çekseniz nelere dikkat ederdiniz?

Değerlendirme: Öğrencilerin verdikleri cevaplar doğrultusunda İstiklâl Marşı'nın kabulü konusunu konuşarak dersi sürdürünüz.

MATERYALLER

Ek 1: Çalışma Kâğıdı

Kaynak: <https://turkctarih.com/tek-kursunum-kalana-kadar-vatani-savunurum-m-kemal-ataturk/>

L.12. ETKİNLİK : ANLA HÂLİMİ

Etkinlik Tipi	: Şiir Analizi
Etkinliği Hazırlayan	: Tuba ŞENGÜL BİRCAN –Eda ALAGÖZ
Süre	: 30 dk.
Amaç	: Öğrencilerin İstiklâl Marşı'nın yazıldığı dönemin şartlarını şiir yoluyla anlamasını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Çalışma öncesi aşağıda yer alan Ek 1 ve Ek 2'deki gibi çalışma kâğıtları hazırlayınız.

Süreç: Çalışma başında Ek 1'de yer alan boşluk tamamlama çalışmasını yaptırınız. Bu çalışma için her öğrenciye veya her gruba çalışma kâğıdı verebileceğiniz gibi akıllı tahta aracılığıyla eksik şiiri tahtaya yansıtarak da çalışmayı yaptırabilirsiniz (5 dakika).

Bu çalışmanın akabinde Ek 2'de yer alan metni öğrencilerinizle paylaşınız. Daha sonra öğrencilerinizden, İstiklâl Marşı'ndan yola çıkarak Kurtuluş Savaşı'nın ruhunu ve Türk milletinin duygularını yansıtan iki kıtalık bir şiir yazmalarını isteyiniz (10 dakika.). Bu çalışmayı da grupla ya da bireysel yaptırabilirsiniz. Gönüllü öğrencilerin şiirlerini okumalarının ardından Ek 1'de yer alan soruları yöneltiniz ve tartışmalarını sağlayınız.

Değerlendirme: Bu çalışma sonunda öğrencilerinizle İstiklâl Marşı'nın hangi şartlarda yazılmış olabileceğini ve yazarın neler hissederek İstiklâl Marşı'nı yazmış olabileceğini tartışınız.

MATERYALLER

Ek 1: Çalışma Kâğıdı

Aşağıdaki şiirde boş alanları doldurarak şiiri tamamlayınız.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.

Hangi ? Şaşarım!

Kükremiş, bendimi çiğner, aşarım.

..... dağları, sığmam , taşarım.

Sorular:

1. İstiklâl Marşı sizde hangi duyguları uyandırıyor?
2. İstiklâl Marşı'nda sizi en çok etkileyen mısralar hangileridir?
3. Sizce İstiklâl Marşı, yazarı tarafından kime hitaben yazılmıştır?
4. İstiklâl Marşı, işgal döneminde halk üzerinde nasıl bir etki bırakmıştır?

Ek 2: Metin

“...Türk milletinin tam bağımsız bir millet ve devlet olarak var olma iradesinin toplumsal bir sözleşme (millî mutabakat) metni olan İstiklâl Marşı'mız, Millî Mücadele'mizi verdiğimiz Kurtuluş Savaşı'nın tam ortasında yazıldı. 1911'de Trablusgarp, 1912'de Balkan, 1914'te Birinci Dünya Savaşı'na girdik. Bütün bu savaşlardan yorgun düştük. 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi sonucunda ülkemiz, fiilen İngiltere, Fransa, İtalya, Yunanistan, Amerika gibi emperyalist Batılı Haçlı orduları tarafından işgal edildi. Bütün şartların aleyhimize geliştiği bu vassatta son büyük Türk hakani Mustafa Kemal Paşa çıktı, istiklâl mücadelesine hazır ve teşne gördüğü soylu Türk milletinin önüne düştü, sıfırdan bir milleti Kuva-yı Millîye (Millî güçler) hâlinde örgütleyerek dünya tarihinin ender gördüğü büyük destansı bir mücadeleyi başlattı. “Ya istiklâl ya ölüm!” ilkesiyle Türk'ün Haçlı emperyalist ordularına boyun eğmeyeceğini, tarihten silinemeyeceğini, asil Türk duruşunun ne olduğunu dünya âleme gösterdi. Türk'ün millî ve dinî değerlerinin özgürleştirilmesi yürüyüşünün öncüsü olan başbuğ Atatürk'ün kutsal millet mücadelesine Türk'ün asil ve korkusuz evlatlarından biri olan Mehmet Âkif de destek verdi. “Halkın bizim tarafımızdan aydınlatılmaya ihtiyacı varmış, kalkın gidiyoruz, burada durmak zamanı değil”, diyerek arkadaşlarını da alıp İstanbul'dan ayrılarak Anadolu mücadelesine fiilen katıldı. Anadolu'yu karış karış dolaşarak vaazlarıyla, konuşmalarıyla Türk'ü istiklâline sahip çıkması konusunda uyardı, Kuva-yı Millîye safalarında ölümüne savaşa davet etti. İşte böylesine olumsuz bir zeminde, en zor şartlarda ve pek çok kişinin ümitsiz olduğu bir ortamda Mehmet Âkif çıktı ve milletini “korkma!” diye uyardı, ümit telkin etti ve zafere giden yolda motive etti. İstiklâl Marşı, Türk milletinin sonsuza kadar hür ve bağımsız bir millet olarak yaşama iradesini terennüm ediyordu. İstiklâl Marşı, bizim hem millî hem de dinî değerlerimizi koruma, yaşatma ve geliştirerek devam ettirme azim ve kararlılığımızı yansıtır. İstiklâlimiz, vatanımız, hürriyetimiz, dinimiz, bayrağımız bizim millî değerlerimizdir. Millet olarak var olmamız ve tarihsel yolculuğumuz bu kutsallarımızın geliştirilerek korunmasına bağlıdır. İstiklâl Marşı, işte bunun teminatıdır. 12 Mart 1921'de Türk'ün millî iradesinin temsil edildiği yer olan Türkiye Büyük Millet Meclisinde çok büyük bir heyecanla ve mutabakatla kabul edildi...”

Kaynak: Nurullah ÇETİN (2014). İstiklâl Marşı'mızı Anlamak. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi. Türkoloji Dergisi 21/2: 25-92

L.13. ETKİNLİK: İFADE RESSAMI

Etkinlik Tipi	: Sözcük Çizimi
Etkinliği Hazırlayan	: Tuba ŞENGÜL BİRCAN
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin, kelimelerden yola çıkarak İstiklâl Marşı'nda vurgulanmak istenen maneviyatı, değerlerle kavralamalarını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilere İstiklâl Marşı'nın yazılı olduğu bir çalışma kâğıdı dağıtınız.

Süreç: Öğrencileri 10 gruba ayırınız. Çalışma kâğıdını öğrencilere dağıtınız. Her gruba içinde 1'den 10'a kadar numaraların bulunduğu kavanozdan bir numara seçtiriniz. Bu kurayla İstiklâl Marşı'nın hangi kıtasının hangi gruba düştüğü belirlenmiş olacaktır. Her gruba kendi paylarına düşen dizeleri okumaları için 2 dakika süre veriniz. Süre bitiminde her gruptan okudukları dizeleri ifade eden bir "değer" belirlemelerini ve bu değeri ifade eden bir "çizim" yapmalarını isteyiniz.

Değerlendirme: Çalışma bitiminde yapılan çizimler ve bu çizimlere hayat veren değerleri tartışarak İstiklâl Marşı'nın manevi ruhunun öğrenciler tarafından irdelenmesi sağlanacaktır.

L.14. ETKİNLİK: BESTE YARIŞMASI İÇİN AFİŞ

Etkinlik Tipi	: Afiş Hazırlama
Etkinliği Hazırlayan	: Neval AKÇA BERK
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerde Kurtuluş Savaşı Dönemi'nde Millî Marş olarak kabul edilen İstiklâl Marşı'nın bestelenmesi sürecinde yaşanan gelişmelere ilişkin farkındalık oluşturmak

YÖNERGE

Hazırlık: Sınıfınızı 10 gruba ayırınız. Her gruba “Materyaller” başlığı altında verilen Bilgi Notu 1, Bilgi Notu 2, Belge 1 ve günümüz Türkçesine çevrilmiş gazete haberini veriniz. Öğrencilerin tüm materyalleri okumalarını sağlayınız ve onlardan 1921 yılında yaşadıklarını hayal etmelerini ve İstiklâl Marşı'nın bestelenmesi yarışmasına yönelik bir afiş hazırlamalarını isteyiniz. Bu etkinlik için öğrencilerinize afiş hazırlamada kullanabilecekleri gazete, derg gibi malzemelerle birlikte karton, makas, yapıştırıcı vb. malzemeleri de veriniz.

Süreç: Öğrencilerinize bu etkinlik için 20 dakika süre veriniz ve onlara tasarlayacakları afişte;

- yarışmanın içeriği hakkında bilginin,
- ödülün ne olduğunun ve yarışmanın kim tarafından düzenlendiğinin,
- yarışmaya kimlerin katılabileceğinin,
- nereye başvuru yapılacağıının,
- hangi kıtaların besteleneceğinin,
- yarışmaya son başvuru tarihinin ne zaman olduğunun

yer alması gerektiğini ifade ediniz. Ayrıca afişin dönemin dilini yansıtması gerektiğini hatırlatınız.

Değerlendirme: Öğrencilerinizin afişleri tamamlamalarının ardından, belirlenen ölçütler doğrultusunda hazırlanan afişleri tasarım ve içerik açısından değerlendiriniz. Sınıfın tamamının görüşleri doğrultusunda tasarımı iyi olan ve etkinliğe konu olan içeriği en iyi yansıtan afişlerin belirlenmesini sağlayınız.

MATERYALLER

Bilgi Notu 1:

...

Mehmet Âkif'in yazdığı İstiklâl Marşı, Büyük Millet Meclisinin, 1 Mart 1921 günkü oturumunda Hamdullah Suphi Tanrıöver tarafından okunmuş, Meclis heyeti canla alkışlamış, Meclisin 12 Mart 1921 tarihli oturumunda da resmen kabul edilmişti.

İstiklâl Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünden birgün sonra 13 Mart 1921'de Meclis İkinci Reisi Mustafa Adnan(Adıvar) imzasıyla, Millî Eğitim Bakanlığına aşağıdaki yazı gönderilerek (Sureti ekli İstiklâl Marşı'nın kabul edildiği ve bestelenmesi hususu) bildirilmişti(1): Millî Eğitim Bakanlığı, İstiklâl Marşı güftesini, musiki öğretmenleri arasında bir yarışma açarak besteleteceğini, bir jüri tarafından beğenilen bestenin sahibine 500 lira ödül vereceğini daha önce duyurmuştu.

Millî Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi(Tanrıöver), İstiklâl Marşı bestesinin önemli bir konu olduğunu biliyor, yarışmanın nasıl ve ne şekilde olması lâzım geldiği üzerinde ısrarla duruyordu. Millî Eğitim Bakanlığının dar kadrosu içerisinde bu işleri yapacak ve takip edecek ne uzmanı, ne de zamanı vardır. Sonunda, Bakanlığın aracılığı ile beste yarışmasının Hilâl-i Ahmer Cemiyeti (Kızılay) Genel Merkezince açılması, 500 liralık ödülün bu Cemiyetçe ödenmesi görüşüne varıldı. Yarışma ilân edildi.

İstiklâl Marşı bestesi için, bestekârlara tanınan süre tamamlanmıştır. 1922 yılı Mayıs ayında Millî Eğitim Bakanlığına gelen marş bestelerinin sayısı ellibeşi bulmuştu. Yarışmaya katılanların çoğu musiki öğretmeni idi. Katılanlardan bazıları şunlardı: Ali Rifat(Çağatay), Ahmet Yekta(Madran), İsmail Zühdü, M. Zati(Arca), Rauf Yekta, Sadeddin Kaynak, Santurî Ethem, Osman Zeki(Üngör), İbrahim Alâeddin, Ahmet Cemaleddin(Cinkılıç), Abdülkadir, Musa Süreyya, Kâzım(Uz), Mustafa(Sunar), Neyzen Asım, Rıza, Hüseyin Sadeddin(Arel), İsmail Hakkı, Lemi(Atlı), Mehmet Baha(Pars), Bedri (Zabaç), Hasan Basri(Çantay), Suhi(Ezgi), Hekmet-Veli vb. . .

Kaynak: Mehmet Önder (1986). İstiklâl Marşı Belgeleri, Türk Edebiyatı Aylık Fikir ve Sanat Dergisi, Mehmet Âkif Anıt Sayısı, Aralık, Sayı: 156, s. 35.

Bilgi Notu 2:

...

Bu işler böyle yürürken, besteciler kendi bestelerini yayımlamaya, buldukları şehir ve bölgelerde korulara söyletmeğe, bondolara çaldırmağa başladılar. Edirne ve çevresinde, Edirne musiki öğretmenlerinden Ahmet Yekta'nın (Madran), İstanbul'da musiki öğretmeni Mehmet Zâti (Arca) ve Ali Rifat'ın (Çağatay), İzmir ve çevresinde O. Zeki'nin (Üngör) besteleri çalınıyor, söyleniyordu. Özellikle okullar İstiklâl Marşlarına dört elle sarılmışlardı.

Büyük Zafer'den sonra İstanbul ile de bağlantı sağlanınca, mevcut bestelerin İstanbul'da kurulacak bir komisyon tarafından seçilmesi fikri ağırlık kazanmıştı. Bu böyle sürüp gidemezdi. Yeni Türkiye'nin İstiklâl Marşı kesin olarak belirlenmeliydi. Birçok bestede güftenin tamamı, ya da bir kısmı söyleniyordu. Kaç kıt'ası söylenmeliydi? Bir sohbet sırasında Atatürk, İsmail Habib Sevük'e şunları söylemişti:

İstiklâl Marşı'nın uzun olmaması noktasında mutabıkız. Söylendiği veya çalındığı zaman herkesi uzun uzun ayakta tutmak elbette doğru olmaz. Ancak bu marşın istiklâl davamızı anlattığı cihetinden büyük bir mânâsı vardır. Benim en beğendiğim parçası şu. Siz ise bu parçayı marştan çıkarmaya karar vermişsiniz:

Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet,

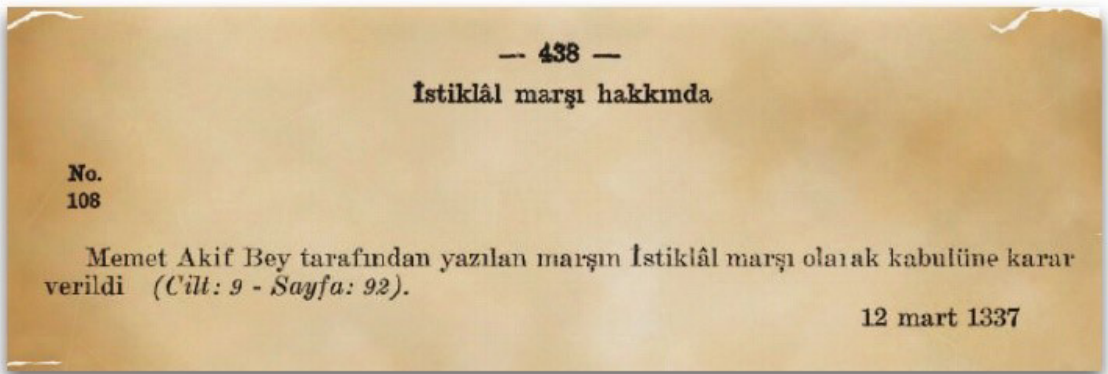
Hakkıdır, hakka tapan Milletimin istiklâl

Benim bu milletten daima hatırlanmasını istediğim vecizler bunlardır.

Sonunda buna da karar verildi. İstiklâl Marşı güftesinin iki kıt'ası bestelenecekti. İkinci kıt'anın sonundaki Hakkıdır, hakka tapan Milletimin istiklâl mısra'ı da Atatürk'ün beğendiği mısra idi.

Kaynak: Mehmet Önder (1986). İstiklâl Marşı Belgeleri, Türk Edebiyatı Aylık Fikir ve Sanat Dergisi, Mehmet Âkif Anıt Sayısı, Aralık, Sayı: 156,s. 35

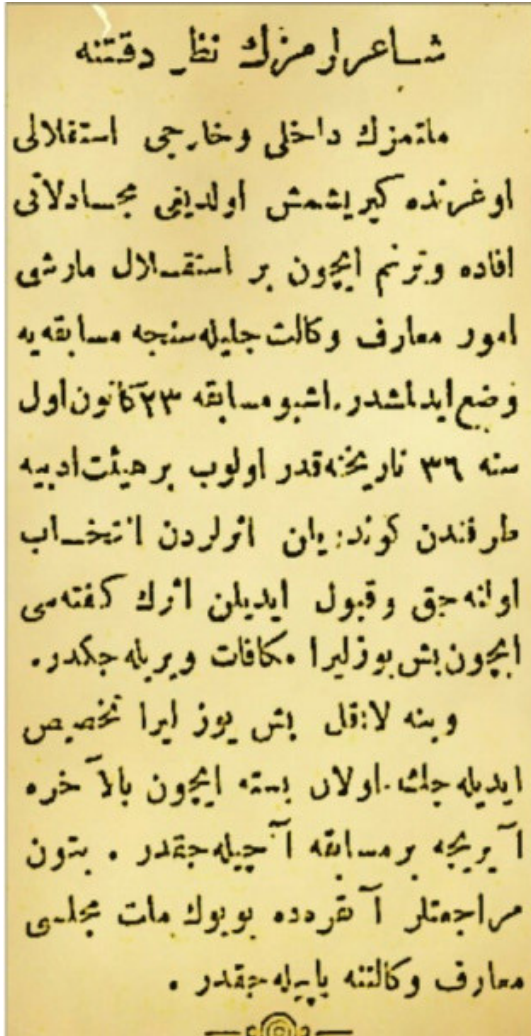
Belge 1

Kaynak: İstiklâl Marşı'nın Kabulü'nün 94. Yılı ve Mehmet Âkif Ersoy'u Anma Günü, 12 Mart 2015, TBMM, Ankara.

Belge 2

24 Ekim 1920 tarihli Hâkimiyet-i Millîye gazetesinde yarışma şöyle ilan edilir:

Hakimiyet-i Millîye Gazetesi, 10 Safer 1339.

Günümüz Türkçesine Çevrilmiş Hali

Türk Şairlerinin Nazar-ı Dikkatine¹ Maarif Vekâletinden:

Millîtimizin dâhili ve harici istiklâli uğruna girişmiş olduğu mücâdelâtı (mücadeleler, savaşmalar) ifade ve terennüm (şarkı söyleme, şakıma, dile getirme) için bir istiklâl marşı müsabakaya vaz' (koyma, konulma) edilmiştir. Hür ve meşgul (işgal edilmiş, tutulmuş) memleketlerimizdeki bütün erbâb kalemi hizmete davet ederiz. İthaf olunacak âsâr (eserler) içinden biri iki ay sonra yani 23 Kanunuevvel 1336² da Maarif Vekâleti nezdinde bir heyet-i edebîye tarafından intihâb (seçim) olunacaktır. İntihâb olunacak eserin yalnız güftesi için beş yüz lira mükâfat vardır. Yine lâakal (en azından, hiç olmazsa) beş yüz lira tahsis edilecek olan beste için bilâhère (sonradan, sonunda, nihayet) ayrıca müsabaka açılacaktır.

Bütün müracaatlar Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi Maarif Vekâletine yapılacaktır.

Hakimiyet-i Millîye Gazetesi

10 safer 1339/ 24 Ekim 1920

1 24 Safer 1339 tarihli Hakimiyet-i Millîye gazetesinde gazetede aynı ilan tekrar verilmiştir. Bu ilandaki tek değişiklik son satırdaki ifadenin "Bütün müracaatlar Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi Maarif Vekâletidir" şeklinde olmasıdır.

2 23 Kanunuevvel 1336 tarihi TTK Tarih Çevirme Klavuzu tarafından 23 Aralık 1920 şeklinde çevrilmiştir.

L.15. ETKİNLİK : ÇİZGİLERLE İSTİKLÂL MARŞI

Etkinlik Tipi	: Eşleştirme
Etkinliği Hazırlayan	: Leylanur ÇELİKAĞI
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Çizilen karakalem çalışmalarından hareketle İstiklâl Marşı'nın kıtalarında anlatılmak istenen noktaların neler olduğunun öğrenciler tarafından değerlendirilmesini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerinizden etkinliğin yapılacağı dersten önce İstiklâl Marşı'nı okuyup her bir kıtasını yorumlamalarını, Mehmet Âkif Ersoy'un bu şiirle ne anlatmak istediğini düşünmelerini isteyiniz. Marşta geçen fakat anlamını bilmedikleri kelimeleri bulup bu kelimelerin anlamlarının araştırılması gerektiğini de belirtiniz. Materyaller bölümünde verilen karakalem çizimleri aregem.kulturturizm.gov.tr sitesinden A. Muhammed Türkmen tarafından çizilen karakalem çalışmaları olup her bir çizim İstiklâl Marşı'nın bir kıtası ile ilişkilidir. Etkinlik öncesinde öğrencilerinize vermek üzere bu çalışmaları çoğaltınız.

Süreç: Etkinlik uygulanırken öğrencilerinizi dörder kişilik gruplara ayırınız. Öğrencilerinize karışık biçimde dağıttığınız karakalem çalışmalarının her birini İstiklâl Marşı'nın bir kıtası ile eşleştirmeleri gerektiğini söyleyiniz.

Değerlendirme: Grupların, dağıtılan karakalem çalışmaları ile İstiklâl Marşı'nın kıtalarını doğru eşleştirip eşleştirmediklerini kontrol ediniz. Öğrencilerinize eşleştirme sırasında ne düşündüklerini sorunuz. Karakalem çizimlerindeki hangi unsurların İstiklâl Marşı'nın kıtalarındaki hangi kelimeleri çağrıştırdığı üzerinde sınıfça tartışınız. Süreç sonunda öğrencilerinize Mehmet Âkif Ersoy ve İstiklâl Marşı konulu posterler hazırlatarak okullarında belirlenen bir mekânda öğrencilerinizle birlikte Mehmet Âkif Ersoy ve İstiklâl Marşı koridoru oluşturunuz.

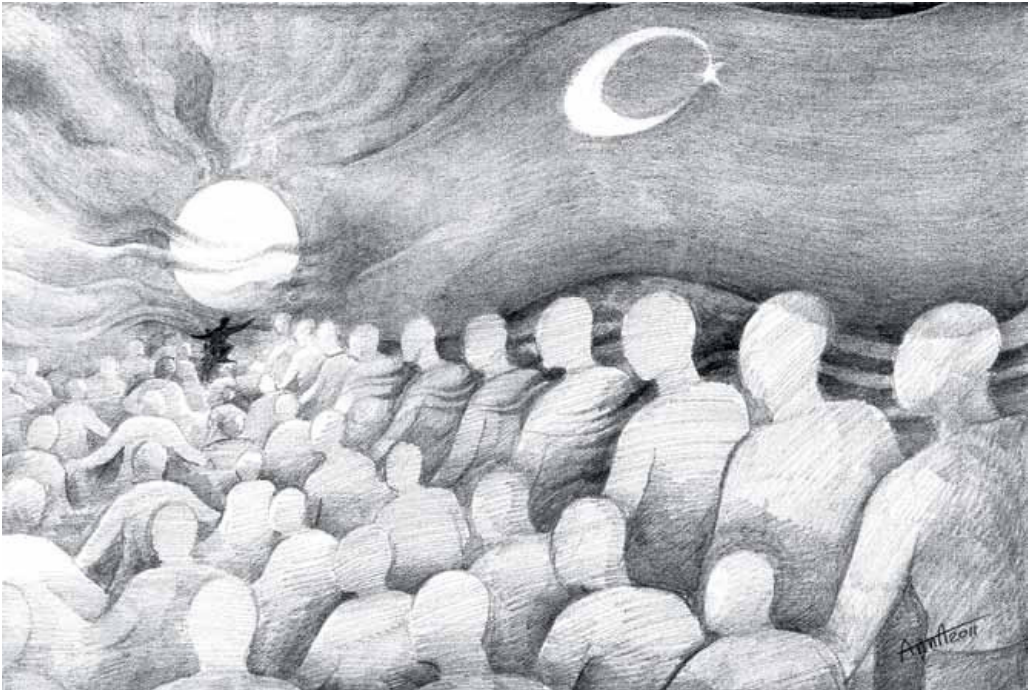
MATERYALLER

Kara kalem Çalışması 1

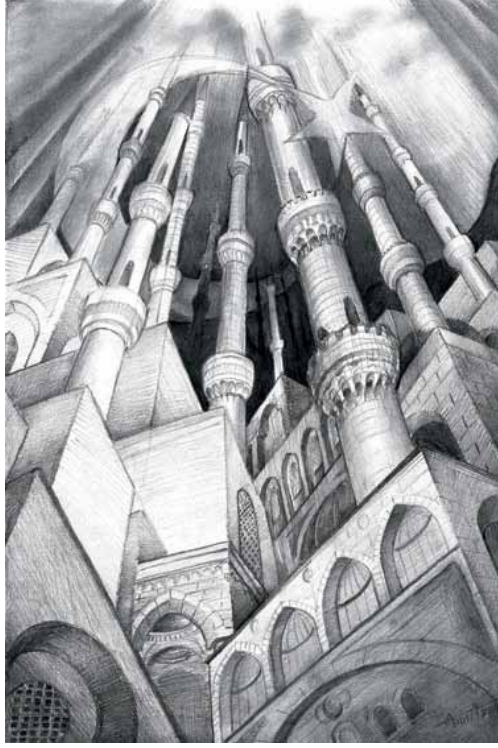
Kaynak: A. Muhammed Türkmen, (2011) Erişim Adresi: <http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR-12228/mehmet-akif-ersoy-yili-etkinlikleri.html>, Erişim Tarihi: 22.02.2019.

Kara kalem Çalışması 2

Kaynak: A. Muhammed Türkmen, (2011) Erişim Adresi: <http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR-12228/mehmet-akif-ersoy-yili-etkinlikleri.html>, Erişim Tarihi: 22.02.2019.

Kara kalem Çalışması 3

Kaynak: A. Muhammed Türkmen, (2011) Erişim Adresi: <http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR-12228/mehmet-akif-ersoy-yili-etkinlikleri.html>, Erişim Tarihi: 22.02.2019.

Kara kalem Çalışması 4

Kaynak: A. Muhammed Türkmen, (2011) Erişim Adresi: <http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR-12228/mehmet-akif-ersoy-yili-etkinlikleri.html>, Erişim Tarihi: 22.02.2019.

Kara kalem Çalışması 5

Kaynak: A. Muhammed Türkmen, (2011) Erişim Adresi: <http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR-12228/mehmet-akif-ersoy-yili-etkinlikleri.html>, Erişim Tarihi: 22.02.2019.

Kara kalem Çalışması 6

Kaynak: A. Muhammed Türkmen, (2011) Erişim Adresi: <http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR-12228/mehmet-akif-ersoy-yili-etkinlikleri.html>, Erişim Tarihi: 22.02.2019.

Kara kalem Çalışması 7

Kaynak: A. Muhammed Türkmen, (2011) Erişim Adresi: <http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR-12228/mehmet-akif-ersoy-yili-etkinlikleri.html>, Erişim Tarihi: 22.02.2019.

Kara kalem Çalışması 8

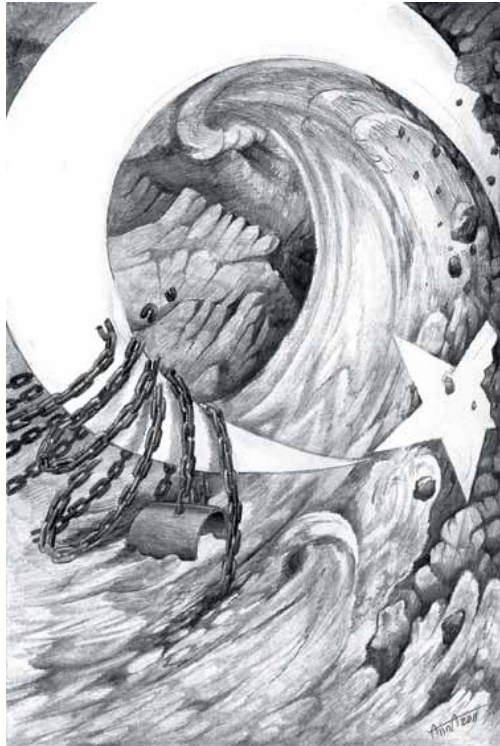
Kaynak: A. Muhammed Türkmen, (2011) Erişim Adresi: <http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR-12228/mehmet-akif-ersoy-yili-etkinlikleri.html>, Erişim Tarihi: 22.02.2019.

Kara kalem Çalışması 9

Kaynak: A. Muhammed Türkmen, (2011) Erişim Adresi: <http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR-12228/mehmet-akif-ersoy-yili-etkinlikleri.html>, Erişim Tarihi: 22.02.2019.

Kara kalem Çalışması 10

Kaynak: A. Muhammed Türkmen, (2011) Erişim Adresi: <http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR-12228/mehmet-akif-ersoy-yili-etkinlikleri.html>, Erişim Tarihi: 22.02.2019.

L.16. ETKİNLİK:

ÖZGÜRLÜK VE BAĞIMSIZLIK ÜSTÜNE

Etkinlik Tipi

: Kavram Analizi

Etkinliği Hazırlayan

: Fatma GÜLTEKİN

Süre

: 40 dk.

Amaç

: Öğrencilerin, İstiklâl Marşı'ndan hareketle birbirine yakın olan bağımsızlık ve özgürlük değerlerini incelemelerini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: İstiklâl Marşı'nın üçüncü kıtasının ilk iki dizesini ve son kıtasının son iki dizesini öğrencilerinize veriniz.

Süreç: Dizeleri verdikten sonra aşağıdaki soruları sırasıyla öğrencilere yöneltiniz.

1. Dizelerde vurgulanan, ele alınan değerler nelerdir?
2. Bu değerlerin bugünkü karşılıkları nelerdir?
3. Bu değerlerin anlamı nedir?
4. Mehmet Âkif neden hürriyeti bayrak, istiklali millet için kullanmıştır?
5. Hürriyet ve istiklal kelimeleri arasındaki anlam ilişkisini göz önünde bulundurarak özgürlük ve bağımsızlık kelimeleri arasındaki farkı açıklayınız.
6. Söz konusu değerlerden hangisi sizin için daha önceliklidir? Neden?
7. Bu değerlerin insanlar tarafından önemsenmesinin altında yatan sebepler nelerdir?
8. Söz konusu değerlere sahip olabilmek için neler yapılmaktadır, neler yapılmalıdır?
9. Sizce tarihte bu değerler için yapılan en büyük fedakârlıklar nelerdir? Neden?
10. Bu değerler için yapılan fedakârlıkları mübah ve kabul edilebilir kılan durumlar sizce nelerdir? Neden?

Yukarıdaki soruları öğrencilerinize yöneltirken aşağıdaki hususlara özellikle dikkat ediniz:

- Mümkün olduğunca çok öğrencinin fikrini paylaşmasını sağlayınız (Bu şekilde öğrencilerin birbirlerini dinleme ve anlamaları için fırsat sunulmuş, daha önce düşünmedikleri fikirler duymalarına imkân verilmiş olunacaktır.).
- “siz” ve “sizce” gibi ifadelerle sorulan sorular dışında öğrencilerin objektif cevap vermelerine, dayanaklarını belirterek soruları cevaplandırmalarına özen gösteriniz.
- Öğrencilerle kendi fikirlerinizi paylaşmayınız.
- Öğrencilere farklı bakış açıları kazandırmak için karşıt ya da alternatif fikirleri örnekler aracılığı ile sunarak onların düşünceler üzerinde fikir yürütmelerini sağlayınız.

Değerlendirme: Etkinlik sonrasında öğrencilerinizden özgürlük ve bağımsızlıkla ilgili fikirlerinde değişiklik olup olmadığını sorunuz. Ardından bunu nedenleriyle açıklamalarını isteyiniz.

MATERYALLER

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!

.....

Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

L.17. ETKİNLİK : MARŞ NAMZETLERİ

Etkinlik Tipi	: Karşılaştırma
Etkinliği Hazırlayan	: Neriman ŞAHİN
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerde İstiklâl Marşı'nın, millî marş yarışmasına katılan ve finale kalan diğer marşlardan üstün taraflarını ortaya koyarak toplumsal değerlerimiz ile ilgili farkındalık oluşturmak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerinize, İstiklâl Marşı'nın kabulünden önce İstiklâl Marşı yarışmasına katılan 724 şiiirden 7'sinin ön elemeyi geçerek meclise sunulduğu ancak 12 Mart 1921 tarihinde Âkif'in şiirinin ittifakla millî marş olarak seçildiği, bu şiirin bütün vekiller tarafından büyük bir coşkuyla alkışlandığı gibi süreçle ilgili tarihsel bağlama yönelik bilgi veriniz. Ardından aşağıdaki şiirleri öğrencilerinize dağıtınız.

Süreç: Gönüllü öğrencilerinizin "Materyaller" bölümünde verilen ön elemeyi geçen şiirleri, sınıfta sesli olarak okumalarını sağlayınız. Öğrencilerinizden bu şiirleri edebî, siyasi, dinî, kültürel değerler açısından inceleyerek karşılaştırmalarını isteyiniz.

Değerlendirme: Etkinlik sonunda öğrencilerden Mehmet Âkif Ersoy'un yazdığı İstiklâl Marşı'nın seçilmesini sağlayan unsurları ortaya koymalarını isteyiniz.

MATERYALLER

Yarışmaya Ankara'dan A.S.'nin gönderdiği "İstiklâl Türküsü" başlıklı şiir:

"Millet aşkı, din aşkı, vatan aşkı uyansın
Yurduma göz dikenler al kanlara boyansın Ya
ben, ya onlar diyen silahına dayansın
Türk oğludur bu millet
Türküdür bu memleket.

Düşman gözü tutamaz, yanar dağlar başını
Bağrımızda saklarız vatanın her taşını
Yurdumuza yan bakan döker göz yaşını
Türk oğludur bu millet
Türküdür bu memleket.

Can veririz her zaman hürriyetin yoluna
Ya gazi ya şehitlik, ne devlettir kuluna
Ata emanet etmiş namusunu oğluna
Bize Türk oğlu Türk derler
Hep bizimdir bu yerler."

Hüseyin Suat Bey'in şiiri:

"Türk'ün ewelce büyük bir pederi
Çekti sancağa hilal-i seferi
Kanımızla boyadık bahr ü berri
Böyle aldık bu güzel ülkeleri.

İleri, arş ileri, arş ileri
Geri kalsın vatanın kahbeleri.

Seni ihya için ey namı büyük
Vatanım uğruna öldük, öldük
Ne büyük kaldı bu yolda ne küçük
Siper oldu sana dağlar gibi Türk.

Yürü, ey milletin efradı yürü
Ak süt emmiş vatan evladı yürü.

Vatan evladını kurban edeli
Milletin hür yaşamaktır emeli
Veremez kimseye bir Çamlıbel'i
Bağlanır mı acaba Türkün eli.

İleri, arş ileri, arş ileri
Çiğnenir çünkü kalan yolda geri."

**Matbuat Müdüriyet-i Umumiyesi
Muharrirlerinden
(Basın Genel Müdürlüğü yazarlarından)
Kemalettin Kami Bey'in "İstiklâl Marşı"
başlıklı uzun şiirinin ilk 5 kıtası:**

"Göz yaşına veda et
Ey güzel Anadolu
Hakkını korur elbet
Türkün bükülmez kolu.

Cenk ederiz genç, koca
Bugün değil yarın da
Yadımız ağladıkça
İzmir ezanlarında.

Hak yolunda kan olur
Dünyalara taşarız
Ya şerefle vurulur
Ya efendi yaşarız.

Her gün yeni bir hile
Arkasında satıldık
Her gün yeni bir dille
Yurdumuzdan atıldık.

Yeter ey Kabemizi
Elimizden alanlar
Alıkoyamaz bizi
Yolumuzdan yalanlar."

**Merzifon İdadisi Hat Muallimi
(Merzifon Lisesi Hat Öğretmeni)
İskender Haki Bey'in şiiri:**

"Ey Müslüman, ey Türkoğlu
Açıldı İstiklâl yolu
Benim bu son günlerimdir
Diyor size Anadolu.

Çek sancağı Türk ordusu
Olmaz Türkün can korkusu.

Esarete dayanır mı
Türk vatani, Türk namusu
Bu son savaş bize farzdır
Fırsatımız gayet azdır.

Muzaffer ol da ey millet
Altın ile tarih yazdır.

Birleşelim özümüzden
Dönmeyelim sözümüzden
Hem silelim bu lekeyi
Tarihteki yüzümüzden."

Mehmet Muhsin Bey'in şiiri:

“Yıllarca altı cephede ateşle kanlara
Türkün hilal-ü dinine düşman olanlara
Ceddin o, yıldırım gibi saldın zaman zaman
Yüksek başın eğilmedi bir an cihanlara.

Ey kahramanlar ordusu, ey yıldırım-şitab
Göster cihan-ı mağribe bir kanlı inkılab.

Ey mazi-i havariki bin dasitan olan
Garbın zalam-ı zulmüne yüz yıl kılıç salan
Arslan yürekli ordu demir giy, silah kuşan
Zira hududu kapladı ateşle kan duman.

Arslan mücahit ordusu, ey haris-i salah
Destinde seyf-i hak gibi bin şanlı bir silah
Açtın sema-yı millete pür nur bir sabah
Ati bizim, bizim artık vatan, zafer, felah.

Ey kahramanlar ordusu, ey yıldırım-Şitab
Göster cihan-ı mağribe bir şanlı inkılab

Kaynak: Beşir AYVAZOĞLU (1986). İstiklâl Marşı Tarihi ve Manası, Tercüman Yayınları.

L.18. ETKİNLİK: BİRLİK VE BERABERLİĞE ATILAN ADIMLAR

Etkinlik Tipi	: Akış Şeması Oluşturma
Etkinliği Hazırlayan	: Neval AKÇA BERK
Süre	: 40 + 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin; Mehmet Âkif Ersoy'un İstiklâl Marşı'nı yazmadan önce Balkan Savaşları, Birinci Dünya Savaşı ve Millî Mücadele Dönemi'nde yapmış olduğu birlik ve beraberliği sağlamaya yönelik faaliyetlerini bir akış şeması çerçevesinde incelemelerini sağlamak, böylelikle öğrencilerde, söz konusu dönemde Mehmet Âkif Ersoy'un hangi duygu yoğunluğu içinde İstiklâl Marşı'nı yazdığına ilişkin farkındalık oluşturmak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerinizle bu etkinliği yapmadan önce onlara Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı hakkında araştırma yapmaları gerektiğini söyleyiniz. Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı ile ilgili resim, fotoğraf, belge, bilgi gibi yazılı ve basılı dokümanları bir dosya halinde hazırlamaları gerektiğini belirtiniz.

Süreç: Öğrencilerinizi ikişer kişilik gruplara ayırınız. Oluşan gruplara "Materyaller" bölümünde verilen bilgi notlarını dağıtarak onları değerlendirmelerini söyleyiniz. Gönüllü öğrencilerinizin değerlendirmelerini ifade etmelerinin ardından (Özellikle Mehmet Âkif'in nereye niçin gittiğine dikkat çekilmelidir.) öğrencilerinize Prof. Dr. Bahri Ata'nın TRT Radyo'da yapmış olduğu "Mehmet Âkif Ersoy ve Gezileri" konulu radyo programını dinletiniz (https://www.youtube.com/watch?v=dPk_zt2WhJY).

Öğrencilerinizin kendi yaptıkları araştırmalardan, aşağıda yer alan metinlerden ve dinlemiş oldukları videodan hareketle Mehmet Âkif Ersoy'un Balkan Savaşları, Birinci Dünya Savaşı ve Millî Mücadele Dönemi'nde yapmış olduğu birlik ve beraberliği sağlamaya yönelik faaliyetlerini bir akış şeması oluşturarak sunmalarını isteyiniz. Akış şemasında tarihlerin mutlaka yer alması gerektiğini belirtiniz.

Değerlendirme: Öğrencilerinizin hazırladığı akış şemalarını kronolojik, tarihsel bağlama uygunluk gibi (Mehmet Âkif'in Milli Mücadele'ye destek vermek amacıyla gerçekleştirdiği faaliyetler) kriterler oluşturarak değerlendirebilirsiniz.

MATERYALLER

Bilgi Notu1:

Şair Mehmet Âkif

Dün İstiklâl Marşı şairi büyük vatansever Mehmet Âkif'in ölümünün yirminci yıl dönümü idi.

Biz ona Allah'tan rahmet ve gufran dilerken memleketimizde Âkif gibi vatanperver, tertemiz, heyecanlı ve hakiki insan ruhlı şairlerin yetişmesini de candan diliyoruz.

Ben bundan tam kırk sene ewel Berlin'de bir talebe olarak bulunurken Şair Mehmet Âkif'in Berlin'e geldiğini duymuştum onu ismen ve eserleri ile tanırdım. Babam merhum Halil Edib'in şair olması hasebiyle dostlukları fazla bulunmasına rağmen kendisini şahsen tanıımıyordum.

Berlin'in işlek bir tren istasyonunun karşısında ikinci sınıf ve mütevazi bir otelde oturduğunu haber aldım ve ziyaretine gittim.

Babamın ismini söylediğim vakit bana çok büyük iltifat etti. O günden itibaren her gün kendisine uğruyor, günlük Alman gazetelerinde bizi alakadar eden haberleri tercüme ederek bildiriyordum.

Şair Mehmet Âkif, Enver Paşa'nın Afrika'dan tanıdığı bir şeyhin refakatinde Berlin'e gelmişti. Şeyh efendi en muhteşem bir otelde büyük bir daire işgal ediyordu. Mehmet Âkif ise bu ikinci sınıf otelin mütevazi bir odasında oturuyordu.

Kendisinin söylediğine göre Alman hariciyesi ona da aynı muhteşem otelde büyük bir daire tahsis etmiş fakat şair Mehmet Âkif bunu reddetmişti.

Berlin'e gelmesinin maksadı: O vakit Birinci Cihan Harbi'nde Almanya ile müttefik olduğumuzdan Arapça beyanname yazılıyor ve bunları uçaklarla Fransız ordusunun Müslüman askerlerinin bulunduğu yerlere atılıyordu.

Muhteşem dairede oturan bir kral gibi yaşayan Şeyh efendinin Türk sultanının aynı zamanda halife olması hasebiyle, onun namına yayılacak bu beyannameleri yazabilmek kudreti yoktu. Adı ve unvanı büyük kendisi cahildi. İşte bu Arapça beyannameleri şair Âkif Arapça olarak kaleme alıyordu. Türkoğlu Türk bir şairin başka lisandaki kudret ve kuvvetini bundan anlamak kabildir.

Almanların kendisine muhteşem bir hayat sürmesini teklif ettikleri vakit söylediği söz "Çok müteessirim ki burada sizin ücretini verdiğiniz otelde oturuyor ve yemek masraflarını da size ödetiyorum. Bu parayı vermeme imkân yoktur, eğer bu imkâna sahip olsaydım size ben para ödetmezdim, onun için en asgari masrafı yapmak mecburiyetindeyim, benim gördüğüm hizmet yalnız size değil, sizinle müşterek olan memleketime aittir." demiştir.

Kaynak: Hilmi Yücebaş (1958). "Bütün Cepheleriyle Mehmed Âkif", s. 171 - 172, İstanbul.

Bilgi Notu 2:

Eski hatıraları deşiyor, Millî Mücadele'nin ilk günlerinde Ankara İstasyonu'nda karşılaşmamızı hatırlatıyorum,

- Evet... diyor, İstanbul'dan mücadele aleyhine fetva çıktığı gün ayrılmıştım. Üsküdar'dan araba ile şimdi ismini hatırlayamadığım bir köye gittik. Oradan 'Cuma' yı tuttuk. O zaman Ada-pazarı'nda karışıklıklar vardı, girmedik, kenarından geçtik. Kâh öküz arabalarıyla kâh beygirlerle Lefkoşa'ya geldik ve trenle Ankara'ya ulaştık. Ankara kaynıyordu, heyecan ve helecan içinde... Kimsede kendini düşünecek bir hâl yok. Her sabah. Bir başka Ankara olurdu orası... Her gün, bir gün evveli arardı sanki insan... Güneş bile. Sanki bir gün ewelkinden daha az parlak doğardı, sönmeğe doğru giderdi... Hiçbir şey kalmamış gibi idi kimsede lâkin, o hava içinde kimsenin "Eh artık herşey bitti." diye tam ye'se düştüğü hamdolsun görülmedi. Hayır, asla ye'se düşmedik. Zaten başka türlü çalışabilir mi idi? Ne topumuz vardı ne tufemiz. Fakat imanımız büyüktü.

Yavaşça yatağında doğruluyor. Yastıklara yaslanıyor. Sesi birden canlanıyor:

-İstiklâl Marşı... "Doğacaktır sana va'dettiği günler hakkın!" Bu ümitle, imanla yazılır. İmanım olmasaydı yazabilir mi idim? Zaten ben, başka türlü düşünüp, başka türlü yazanlardan değilim. Bu elimden gelmez. İçimde ne varsa, bütün duygularım yazılarımdadır. Şu var ki, İstiklâl Marşı'nın şiir olmak üzere bir kıymeti yoktur. Ancak tarihî bir değeri vardır.

"Kimbilir belki yarın, belki yarından da yakın..."

-Ya büyük zafer üstadım ?.. O anda ne duyduunuz?

Kalbi durmuş gibi sarsılıyor, sonra bir anda yeniden canlanmış gibi nereden geldiği bilinmez bir ışıkla gözlerinin içi gülererek:

Ahhh!.. diyor, Allah'ım ne muazzam zaferdi o! Ortalık herc-ü merc oldu. Beş altı saat içinde bir başka dünya doğdu.

Tekrar gözlerini yumuyor.

-Ve biz mest olduk. Artık benim, ne düşünecek ne yazacak, hattâ ne yaşayacak takatim kalmamıştı... Bizim dilimiz tutulmuştu. Ordu, bizzat yazıyordu.

Kaynak: Ziyad Ebuzziya (1986). "Âkif'i ilk ve son ziyaretim", Türk Edebiyatı Aylık Fikir ve Sanat Dergisi, Mehmet Âkif Anıt Sayısı, Aralık, Sayı: 156,s. 40.

Bilgi Notu 3:

Bütün ümitsizlikler içinde üstad bir an futüre düşmedi. O, bu milletin istiklalsiz kalacağını hatırına bile getirmiyordu. Ayvalık'ta, Karasi'de başlayan hârekâtı millîyenin mutlaka büyüyeceğine, bütün memlekete yayılacağına imanı vardı.

Harekâtı millîye cephesinde :

O taraflarda bir avuç kahraman müdafaası, bu güzel topraklar için canlarını siper etmesi üstad üzerinde büyük tesir husûle getirmişti.

Bir gün baktım. Idarehaneye çok heyecanlı geldi:

-Haydi hazırlan, gidiyoruz. dedi

-Nereye?

-Harekata millîyenin başladığı cepheye artık burada duramıyorum.

Kaynak: Eşref Edip (1962). Mehmet Âkif Ersoy Hayatı-Eserleri ve Yetmiş Muharririn Yazıları, Birinci cilt, İkinci Tab'ı, İstanbul, Sebülürreşâd Neşriyatı, s. 128-129.

Bilgi Notu 4:

Devrin değerli fikir-edebiyat şahsiyetleri arasında Mehmet Âkif de Teşkilât-ı Mahsusa'nın safhaları için idi. Birinci Dünya Harbi'nde müttefikimiz Almanya'ya bu kadro içinde gitti. Teşkilât-ı Mahsusa Reisi Eşref Sencer Kuşçubaşı'nın başkanlığındaki Arabistan İrşad Heyetine bu hüviyetle katıldı. Kalbindeki dinî vecid ve huşunun Mukaddes Topraklar'daki ifade zirveleşmesi bu yolculuk dolayısıyledir. Oraları gördü, insanlarını tanıdı ve İslam Dünyası için reel gerçekçi fikirlere sahip oldu. Safahat'ın bu bölümü Âkif'in devletinin istikbâli için düşüncelerini ve politikasını binbir menfi telkin içinde ihanete sürüklemeye çalışan şer mihraklarının dört tarafa dal budak saldırdığı günlerin ilhamıdır.

Mehmet Âkif'in Arabistan İrşad Heyeti yolculuğundaki arkadaşları gaye-fikir-hedef olarak kendisini tamamlayan mükemmel bir heyetti. Bu duygularını Sebülürreşâd'ı eline emânet ederek yola çıktığı Eşref Edip Fergan'a HAİL'den Hilâl-i Ahmer (Kızılay)'ın hususî kuryesiyle gönderdiği mektublardan birinde şöyle anlatıyordu;

“-Samimiyetle söyliyelim ki Arab alemini mütehassiri olduğum idrak içinde bulamadım. Bu intihar mı? Şeyh Salih Şerif Tunusi ahval-i İslamı maşrıki mağribi ile bilen zat ı alikadr ve daima nikbin Mardinî zade taksim etmekle kalmıyorlar, hemdem daha tedbirdirler. Afgani ile tilmiz-i ewvelini âddetmemek mümkün mü? Ümmet-i Muhammed, Âsr-ı Saadetin hayat nefhasını âtil ruhlara telkin edecek rehber-i mâneviler bekliyor...”

Kaynak: Cemal Kutay (1986), “Teşkilât-ı Mahsusa...Âkif...Gurbet Mektupları...”Türk Edebiyatı Aylık Fikir ve Sanat Dergisi, Mehmet Âkif Anıt Sayısı, Aralık, Sayı: 156,s. 10.

L.19. ETKİNLİK :

DUYDUK DUYMADIK DEMEYİN

Etkinlik Tipi

: Slogan Bulma

Etkinliği Hazırlayan

: Neval AKÇA BERK

Süre

: 40 dk.

Amaç

: Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele döneminde farklı illerde, camilerde vermiş olduğu vaazların içeriklerinden yola çıkarak, bu dönemdeki rolünün anlaşılmasını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Etkinliği uygulamadan önce öğrencilerinize Mehmet Âkif'in Millî Mücadele Dönemi'nde Anadolu'da yaptığı gezilere, Millî Mücadele'ye yönelik tutumuna ve gerçekleştirdiği faaliyetlere yönelik bilgi veriniz. Ardından öğrencilerinizi iki veya dörder kişilik gruplara ayırarak aşağıda "Materyaller" bölümünde yer alan bilgi notlarını gruplara veriniz.

Süreç: Öğrencilerinizin bilgi notlarını okumalarının ardından onlara söz konusu metinlerle ilgili slogan hazırlamalarını söyleyiniz. Bu etkinlik için öğrencilere 10 dakika veriniz ve ardından sloganları siz de tahtaya yazınız.

Değerlendirme: Tahtaya yazdığınız her bir sloganın sınıfça değerlendirilmesini sağlayınız. Söz konusu bu değerlendirmeleri yaparken bilgi notlarında yer alan (ülkenin durumu, Mehmet Âkif'in tutumu, hitap ettiği kişilere vermeye çalıştığı mesaj...) unsurlara vurgu yaparak; Millî Mücadele Dönemi'nde dönemin aydını olan kişilerin Millî Mücadele'ye etkileri üzerinde tartışınız.

MATERYALLER

Bilgi Notu 1:

Balıkesir-Zağnos Paşa Camii Vaazı

....

Başımıza gelen felaketlerin sebebi din işlerimizde olduğu gibi dünya işlerinde de gevşek davranmamızdır. Hayat herkesin hakkıdır. Fakat hangi hak olursa olsun, savunulmadıkça sahibine hiçbir yarar sağlamaz. Biz Müslümanlar tıpkı yürüyemeyen çocuklar gibi emeklemeye çalışırken bir de baktık ki, etrafımızdaki devletler göklerde uçuyorlar. Berlin'den havalanıp Trabzon'a iniyorlar. Biz ise hâlâ yolda yürümeyi bile beceremiyoruz. Onlar zorluk karşısında birleşmişler. Biz ise o zorluğu görmemiş veya gördüğümüz hâlde birliğimizi sağlayamamışız. Biliyorsunuz düşman aramıza asırlardan beri bölücülük tohumları ekiyordu ve meyvelerini de topladı. Eğer Müslümanlar yaşamak istiyorlarsa cemaat arasında küskünlüğe, bölücülüğe yol açacak söz ve davranışlardan kaçınmalıdır.

...

Bu hareketin, bu hizmetin sadece vatan savunmasına yönelik olduğu dost ve düşman tarafından anlaşılmalıdır. Yani bu mücadelenin herhangi bir çıkar için yapılmadığını, en yakınımızdaki ile en uzaktaki dâhi bilmelidir... Hepimizin amacı birdir ve bellidir... Hepimizin bir vatan borcu, bir dinî borcu vardır ki onu ifa etme hususunda ufacak bir ihmal bile caiz değildir. Düşman karıya dayanmış ve namusumuzu çiğnemek istiyor. Bugün herkes varını yoğunu ortaya koymak zorundadır... Rumeli'yi baştanbaşa fethedenler hep bu topraklarda yetişen yiğitlerdi. Bugün sizler o kahraman ecdadın torunları olduğunuzu ispatlamalısınız.

Kaynak: M. Emin Erişirgil (1956), Mehmet Âkif İslamcı Bir Şairin Romanı, Ankara.

Bilgi Notu 2:

Kastomonu- Nasrullah Camii Vaazı

Ey cemâat-i müslimîn! Gözünüzü açınız, ibret alınız. Bizim hani senelerden beri kanımızı, illiğimizi kurutan dâhili meseleler yok mu, Havran meselesi, Yemen meselesi, Şam meselesi, Kürdüstan meselesi, Arnavutluk meselesi... Bunların hepsi, düşman parmağıyla çıkarılmış meselelerdir. Onlar öyle olduğu gibi bugünkü Adapazarı, Düzce, Yozgat, Bozkır, Biga, Gönen, Konya isyanları da hep o mel'un düşmanın işidir. Artık kime hizmet ettiğimizi, kimin hesabına birbirimizin gırtlığına sarıldığımızı anlamak zamanı zannediyorum ki gelmiştir. Allah rızâsı için olsun aklımızı başımıza toplayalım. Çünkü böyle düşman hesabına çalışarak elimizde kalan şu bir avuç toprağı da verecek olursak çekilip gitmek için arka tarafta bir karış yerimiz yoktur. Şimdiye kadar düşmana kaptırdığımız koca koca memleketlerin halkı hicret edecek yer bulabilmişlerdi. Nezubillâh biz öyle bir akıbete mahkûm olursak başımızı sokacak bir delik bulamayız.

“Zaten düşmanlarımızın tertip ettikleri sulh şerâti bizim için dünya yüzünde hakk-ı hayat, imkân-ı hayat bırakmıyor. Bu sefer Anadolu’nun bir hayli kısmını yeniden dolaştım, halkın fikrini yokladım... Baktım ki zavallıların bir şeyden haberi yok. “İngilizler bizden mümkün olduğu kadar fazla adam öldürtmek, kendisinden son derece az insan harcatmak istiyorlar. O sebepten bir taraftan Rum, Ermeni çeteleri teşkil edecek, bunlara para, silah dağıtarak Türkler arasında katliam yaptırarak. Diğer taraftan da Müslümanlar, Türkler arasından para ile yahut işgal ile adamlar bularak bizi birbirimize doğratacaktır ki bu zaten olup duruyor. İşte düşmanın, Anadolu’nun iç taraflarında çıkarttığı isyanları bastırmak için biz İzmir, Balıkesir cephelerindeki kuvvetimizi azaltmağa mecbur olduk da Yunanlılar burnumuzun dibine kadar sokuldular.”

Kaynak: Sebilürreşâd c.18, no: 464, s. 249-259, 25 Kasım 1920, Kastamonu

Bilgi Notu 3:

Çankırı-Ulu Camii Vaazi

Muhterem Müslümanlar, Aziz Çankırılılar, Allah’a hamd u senalar olsun. Aylardan beri Cuma namazını kılmak fırsatını Çankırı’da buldum. İstanbul ve civarında kılamadım. Çünkü o yörelerde kâfirlerin bayrağı dalgalanıyordu. O bayrağın altında kâfirin kölesi idik. Rabbü’l-âlemin Müslümanlara köleliği haram kılmıştır. Kölenin Cuma namazı kabul değildir. Hürriyetinizi kazanacak sonra cumaya koşacaksınız. Kâfirin bayrağı altında halifelik de kuru bir sözden ibarettir.

Halifelik İslam bayrağı altında olur. Yoksa halife de bir köledir. Allah’ın reddettiği bir haleftir. Öyleyse Müslüman için evvela hürriyet sonra ibadet. Aziz Çankırılılar, kafirlerin köleliğini kabul etmeyip hürriyet için cihad açan Mustafa Kemal Paşa etrafında toplanınız ve ülkemizi yakıp yıkan hamile kadınların karınlarını deşen, hiçbir günahı olmayan çocuklarımızı süngüleyip havada dolaştıran, kız ve kadınlarımızın namuslarına tecavüz eden Yunan ordusunu ve onları destekleyen kafirleri kovmadıkça ve eli kolu bağlı yörelerimizde İslam’ın bayrağını dalgalandırmadıkça sizlerin de ameli noksan (kalır) ibadeti makbul olamaz. Köleliği kaldıran, ona cihad açan Kuvva-yı Millîye ordusuna katılınız. Cennetin kapısı daima şehitlere ve gazilere açıktır. Her iki cihanda da Allah’ın makbul kulları şehitler ve gazilerdir.

Kaynak: Mustafa Durlanık’ın Hatıratı (Tarihsiz), Çankırı Belediyesi, Dr. Rifki Kamil Urgan Çankırı Araştırmaları Merkezi, s.17¹

1 Söz konusu hatıratı ulaştırmamda yardımcı olan Çankırı Belediyesi Dr. Rifki Urgan Çankırı Araştırmaları Merkezi çalışanlarına ve Tuğba MERCAN’a teşekkür ederim.

L.20. ETKİNLİK:

MEHMET ÂKİF'İN İZİNDE MİLLÎ UYANIŞ

Etkinlik Tipi

: Proje

Etkinliği Hazırlayan

: Yusuf Ziya Aktaş

Süre

: Bir hafta

Amaç

: Millî şairimiz Mehmet Âkif Ersoy'un Birinci Dünya Savaşı sonrasında ülkemizde yaşanan işgallere karşı millî bilinci uyandırmak amacıyla ülkemizin farklı şehirlerinde yaptığı konuşmaları anlamak, anlatmak ve bu şuuru yeniden hissetmek

YÖNERGE

Hazırlık: Bu etkinlik Mehmet Âkif'in Millî Mücadele yıllarında dolaşarak konuşma yaptığı illerimizden -İstanbul, Balıkesir, Ankara, Çankırı, Kastamonu - seçilen pilot okullarda görevli tarih öğretmenlerine ve öğrencilerine yönelik hazırlanmıştır.

12. sınıf öğrencilerini "Millî Mücadele" ünitesi kapsamında Mehmet Âkif'in hayatı hakkında bilgilendiriniz. Mehmet Âkif Ersoy'un ülkemizin farklı şehirlerinin camilerinde (İstanbul-Beyazıt, Fatih, Süleymaniye, Balıkesir- Zağanos Paşa Camii, Ankara-Hacı Bayram-ı Veli Camii, Çankırı-Sultan Süleyman Camii, Kastamonu-Nasrullah Camii) yaptığı konuşmalarının bir örneğini - metin olarak - sınıfa getiriniz ve dağıtınız. Sınıftan gönüllülük esasına göre seçeceğiniz bir öğrencinizin metni topluluk önünde etkili bir şekilde sunmasını metin üzerinde çalışmasını, ayrıca Mehmet Âkif'in o dönem çektiği fotoğraflara uygun bir görüntü (kıyafet, sakal, fes vb.) ile role hazırlanmasını sağlayınız. Diğer öğrencilerinizden ise gelecek derste kendi illerinde bulunan, Mehmet Âkif'in konuşma yaptığı camii ve uğradığı tarihî mekânlara gitmek üzere hazır olmalarını isteyiniz (yanlarında tablet, kamera, ses kayıt, video kayıt cihazları, akıllı telefonlar olmalı).

Not: Etkinliğin uygulanacağı illerde, Valilik, İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve İl Müftülüğü ile iş birliği sağlanarak afiş ve duyurularla önceden belirlenen tarihte yapılacak etkinliğe halkın da katılımı sağlanabilir. Organizasyon genişletilebilir.

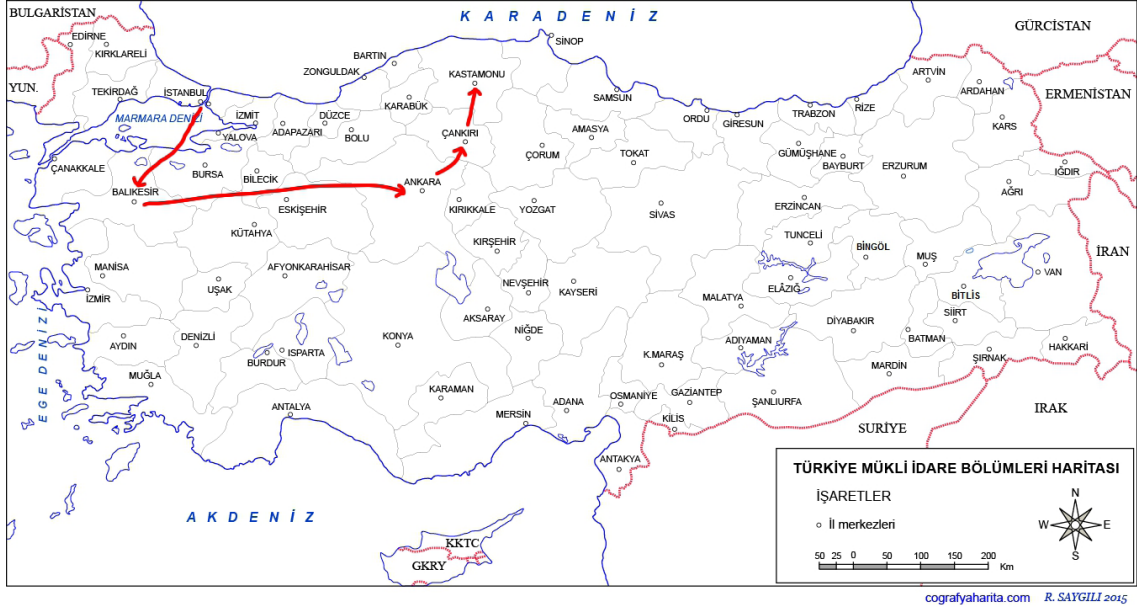
Süreç: Planlanan etkinlik kapsamında öğrenciler, öğretmenleriyle birlikte kendi illerindeki (Mehmet Âkif'in konuşma yaptığı) camilere giderek yüz yıl önce Mehmet Âkif'in çıktığı bu kürsüden, Mehmet Âkif'in kendi şehirlerinde yaptığı konuşmayı (aynı kürsüden, aynı konuşmayı), kendi arkadaşlarının sesinden dinleyeceklerdir. Böylece tam yüz yıl önce yurdun işgali karşısında, millî şuuru uyandırmak için konuşan Mehmet Âkif'in ve onu dinleyen Türk milletinin duygularının yeniden hissedilmesi amaçlanır. Etkinliğin yapıldığı ilde Mehmet Âkif ve Millî Mücadeleye dair müzeler ve tarihî mekânlar da etkinlik kapsamına dâhil edilerek gezilir. (Ankara, Altındağ/Hamamönü Mehmet Âkif Ersoy Evi vb.)

Değerlendirme: Etkinlik sonunda öğrencilerden çeşitli web araçlarıyla çektikleri fotoğrafları, videoları, katılımcılarla yaptıkları röportajları da kullanarak, süreçte yaşadıkları duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatan bir video klip hazırlamaları istenir. Etkinliğe katılan tüm okulların bilişim teknolojileri öğretmenlerinin de koordinasyonu ile kurulacak ortak bir web sitesinde etkinlikler yayınlanır.

MATERYALLER

Harita 1.

Mehmet Âkif'in konuşma yaptığı iller

Kaynak: <http://cografyaharita.com/haritalarim/4lturkiye-mulki-idare-haritasi4.png>

Mehmet Âkif, Halkı Aydınlatmak ve Millî Mücadele konusunda bilinçlendirmek için ilk önce Balıkesir Zağanos Paşa Camiinde 23 Ocak 1920 bir Cuma günü vaaz etmiştir. TBMM'nin açılışından bir gün sonra 24 Nisan 1920'de Ankara'ya gelerek 30 Nisan Cuma günü Hacı Bayram Camii'nde kürsüye çıkarak halka hitap etmiş, İstiklâl Savaşı'na da Burdur mebusu olarak katılmıştır. Mehmet Âkif, Kastamonu'dan önce 15 Ekim 1920'de Çankırı'ya 16 Ekim 1920'de İnebolu'ya geldi. Burada halk tarafından yoğun bir ilgiyle karşılanan Mehmet Âkif, İnebolu'daki camilerde vaazlarını verdikten sonra 19 Ekim 1920'de Kastamonu'ya geçmiştir.

Kaynak: M. Ertuğrul Düzdağ, "Mehmet Âkif Ersoy Hayatı ve Eserleri" Bilmin ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, Mart 2006, s.11

Mehmet Âkif Ersoy'un vaaz verdiği camiler

Kaynak: <https://www.kulturportali.gov.tr/medya/fotograf/fotodokuman/3689/nasrullah-cami-sadirvani>

Kaynak: <https://www.kulturportali.gov.tr/medya/fotograf/fotodokuman/5002/cankiri-merkez-buyuk-camii>

Kaynak: <https://www.kulturportali.gov.tr/medya/fotograf/fotodokuman/3573/haci-bayram-veli-camii>

Kaynak: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/balikesir/gezilecekyer/zagnos-pasa-camisi-pasa-camisi-ve-kulliyesi>

Mehmet Âkif'in Kastamonu Nasrullah Camii'nde yaptığı konuşma metni.

Kastamonu Nasrullah Camii Vaazı

Mehmet Âkif 27 Kasım 1920'de Kastamonu Nasrullah Camii kürsüsündeki vaazında şöyle demiştir: “Ey cemaat- i Müslimin, milletler yalnız topla, tüfekte, zırhla, ordularla, tayyarelerle yıkılmıyor, yıkılmaz. Milletler ancak aralarındaki rabita birliği çözümlenerek herkes başının derdine, kendi havasına düştüğü zaman yıkılır. İslâm tarihini şöyle bir gözden geçirecek olursak şarkta, garpta hepsinin tefrika, ayrılık, fitneler, fesatlar, nifaklar yüzünden istiklâllerine veda ettiklerini ve başka milletlerin esareti altına girdiklerini görüyoruz. Bizim zaaflarımızdan faydalanan düşmanlarımızın, yerli iş birlikçilerden de faydalanarak Osmanlı Dönemi'nde Şam, Kudüs, Yemen, Güneydoğu Anadolu, Millî Mücadele yıllarında da Adapazarı, Düzce, Yozgat, Bozkır, Biga isyanlarının çıkışında da önemli rol oynadıkları görüldü.

Artık kime hizmet ettiğimizi, kimin hesabına birbirimizin gırtlığına sarıldığımızı anlamak zamanı zannediyorum ki gelmiştir. Böylece düşman hesabına çalışarak elimizde kalan şu bir avuç toprağı da verecek olursak çekilip gitmek için arka tarafta bir karış toprağımız bile yoktur. Şimdiye kadar düşmana kaptırdığımız koca memleketin halkı hicret edecek yer bulabilmişlerdi. Neuzibillâh (Allah'a sığınırız.) biz öyle bir akıbete mahkûm olursak başımızı sokabilecek bir delik bulamayız.”

Kaynak: M. Ertuğrul Düzdağ, Mehmed Âkif Ersoy Tefsir Yazıları ve Vaazlar s. 179- 306

Çankırı Sultan Süleyman Camii Vaazı

Muhterem Müslümanlar, Aziz Çankırılılar, Allah'a hamd u senalar olsun. Aylardan beri Cuma namazını kılmak fırsatını Çankırı'da buldum. İstanbul ve civarında kılamadım. Çünkü o yörelerde kâfirlerin bayrağı dalgalanıyordu. O bayrağın altında kâfirin kölesi idik. Rabbü'l-âlemin Müslümanlara köleliği haram kılmıştır. Kölenin cuma namazı kabul değildir. Hürriyetinizi kazanacak sonra cumaya koşacaksınız. Kâfirin bayrağı altında halifelik de kuru bir sözden ibarettir. Halifelik İslam bayrağı altında olur. Yoksa halife de bir köledir. Allah'ın reddettiği bir haleftir. Öyleyse Müslüman için ewela hürriyet sonra ibadet.

Aziz Çankırılılar, kafirlerin köleliğini kabul etmeyip hürriyet için cihad açan Mustafa Kemal Paşa etrafında toplanınız ve ülkemizi yakıp yıkan hamile kadınların karınlarını deşen, hiçbir günahı olmayan çocuklarımızı süngüleyip havada dolaştıran, kız ve kadınlarımızın namuslarına tecavüz eden Yunan ordusunu ve onları destekleyen kafirleri kovmadıkça ve eli kolu bağlı yörelerimizde İslam'ın bayrağını dalgalandırmadıkça sizlerin de ameli noksan (kalır) ibadeti makbul olamaz. Köleliği kaldıran, ona cihad açan Kuvva-yı Millîye ordusuna katılınız. Cennetin kapısı daima şehitlere ve gazilere açıktır. Her iki cihanda da Allah'ın makbul kulları şehitler ve gazilerdir.

Kaynak: Mustafa Durlanık'ın Hatıratı (Tarihsiz), Çankırı Belediyesi, Dr. Rifki Kamil Urgan Çankırı Araştırmaları Merkezi, s.171

L.21. ETKİNLİK : DUYGULARIN PEŞİNDE

Etkinlik Tipi	: Araştırma - Uygulama
Etkinliği Hazırlayan	: Tuba ŞENGÜL BİRCAN
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un hayatını araştırarak İstiklâl Marşı'nın yazılma sürecini kavramalarını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık:

- Kütüphanede Mehmet Âkif Ersoy'un hayatına ilişkin bilgiler arayınız.
- İnternette Mehmet Âkif Ersoy'un hayatını inceleyiniz.
- Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı boyunca hangi meslekleri yaptığını yazınız.
- Mehmet Âkif Ersoy'un eserlerinin neler olduğunu söyleyiniz.

Yukarıdaki çalışmaları öğrenciler ders öncesi yaparak derse hazırlıklı gelmelidir. Dersin ilk 5 dakikalık kısmında öğrencilerin yaptıkları araştırmalar dinlenmeli, daha sonraki 5 dakikada da konuya ilişkin gerekli açıklama ve değerlendirmeler yapılmalıdır. Elde edilen bilgiler, eserler ve resimler farklı büyüklükteki kâğıtlara aktarılmalı ya da bunların çıktıları alınmalıdır.

Süreç: Sınıftan gönüllü 10 öğrenci seçilir. Her öğrenciye İstiklâl Marşı'nın bir kıtası verilir. Sıra ile öğrencilerin İstiklâl Marşı'nı okuması sağlanır. Öğrencilerden İstiklâl Marşı'nın sözlerindeki duygu ve düşünceleri yaşayarak, hissederek onu okumaları istenir. Bu çalışma istenirse farklı öğrencilerle birkaç kere tekrarlanır. Gönüllü öğrencilere söz vererek, İstiklâl Marşı'nı okurken hissettiklerini anlatmaları istenir. Çalışma için 10 dakika zaman ayrılır. Çalışma bitiminde İstiklâl Marşı'nın okuyucuda bıraktığı duygu tartışılır. Gönüllü öğrencilerden değerlendirmeler alınır.

Ayhan Songar'ın bir yazısında naklettiği; Mehmet Âkif'e İstiklâl Marşı için sorulan "Acaba yeniden yazılsa daha iyi olmaz mı?" sorusu ve Mehmet Âkif'in ona verdiği, "Allah, bir daha bu millete bir İstiklâl Marşı yazdırmayın." cevabı üzerinde durulur. "Yeniden bir İstiklâl Marşı yazılsa nasıl olur?" sorusuna cevap aranır. İsteyen öğrencilere yeni bir İstiklâl Marşı yazmaları (1-2 kıtalık) için 5 dakika süre verilir ve sürenin sonunda öğrenciler şiirlerini paylaşırlar.

Değerlendirme: Öğrencilerin sürece ilişkin düşünceleri alınır. Öğrencilerin duygularına kulak verilir. Öğretmen tarafından konuya ilişkin bilinmesi gerekenlere dikkat çekilir. Çalışma sonunda elde edilen malzemelerden yararlanılarak Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı ve İstiklâl Marşı konulu bir sınıf panosu hazırlanır.

L.22. ETKİNLİK : FİLM ÇİZER

Etkinlik Tipi	: Hayal Çizimi
Etkinlik Hazırlayan	: Tuba ŞENGÜL BİRCAN–Yasemin KOÇ
Süre	: 20 dk.
Amaç	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un hayatını anlamalarını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Çalışma öncesi “Kilometre Taşları-Mehmet Âkif Ersoy başlıklı kısa filmi öğrencilere izletmek için hazırlayınız (<https://www.youtube.com/watch?v=c67Vwmwed24>).

Süreç: Öğrencilerinizi 2'li gruplara ayırınız ve kısa filmi izletiniz (3.43 dakika). Daha sonra birer A4 kâğıdı dağıtarak gruplardan izledikleri filmle ilgili akıllarında kalan üç noktayı basitçe resmetmelerini isteyiniz. Tüm bu çalışma için 15 dakika zaman kullanınız. Gerekli olması hâlinde kısa filmi birkaç defa izletebilir ve verilen zamanı arttırabilirsiniz.

Değerlendirme: Çalışma sonunda çizimleri ve öğrencilerin vurgulamak istedikleri noktaları hep birlikte irdeleyiniz.

L.23. ETKİNLİK: YÜREKLERE UMUT AŞILAMAK

Etkinlik Tipi	: Belgesel Analizi
Etkinliği Hazırlayan	: Sezai ÖZTAŞ
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele'de millî birlik ve beraberliğin sağlanmasındaki rolünü düşünmelerini ve Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele'ye katkılarını değerlendirmelerini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık:

- Belgeselin aşağıda belirtilen bölümünü öğrencilerden klip hâlinde hazırlamalarını isteyiniz (İlgili belgesel <https://www.youtube.com/watch?v=kgwTfZ7Bm0> adresinden indirilebilir.).
- Derste kullanacağınız "Materyaller" bölümünde verilen "Bilgi Notu"nu, "Çalışma Yaprağı 1"i, "Çalışma Yaprağı 2"yi ve "Çalışma Yaprağı 3"ü çoğaltınız.
- "Sınıflama Kartları"ni kesip karıştırınız ve bir zarfa koyunuz.

Süreç:

1. **Bilgi Notunu Analiz Etme:** Okuma parçasını öğrencilerinize dağıttınız. Öğrencilerin okuma parçasını okumalarını isteyiniz ve bu okuma parçası ile ilgili soruyu cevaplamalarını isteyiniz.
2. **Belgesel Film Analiz Etme:** "Çalışma Yaprağı 1"i öğrencilerinize dağıttınız. Öğrencilerinizin belgeselin klip hâlinde hazırlanan bölümünü (07'03"-15'15") izlemelerini ve "Çalışma Yaprağı 1"deki soruları cevaplamalarını sağlayınız. Bu klip ve sorular ile Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele'de millî birlik ve beraberliğin sağlanmasındaki rolünü düşünmelerini ve Millî Mücadele'ye katkılarını değerlendirmelerini sağlayınız.
3. **Harita İnceleme:** "Çalışma Yaprağı 2"yi öğrencilerinize dağıttınız. Öğrencilerden haritayı kullanarak Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele Dönemi'nde gittiği şehirleri bulmalarını isteyiniz. Böylece öğrencilerin harita becerilerini geliştirmiş olursunuz.
4. **Karakter Özellikleri Sınıflandırma:** Zarftaki "Sınıflama Kartları"ni öğrencilerinize dağıttınız. Öğrencilerinizden "Sınıflama Kartları"ndaki karakter özelliklerinden

hangilerinin Mehmet Âkif Ersoy'u tanımlamak için kullanılabileceğini bulmalarını isteyiniz.

Değerlendirme:

Şiir Yazıyorum: Öğrencilerinizi gruplara ayırınız. Gruplardan Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele'deki rolüne ilişkin bir şiir yazmalarını ve gönüllü grupların yazdıkları şiirleri okumalarını isteyiniz.

Belgesel Hazırlıyorum: Öğrencilerinizden, bir sonraki ders için Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili 10 dakikalık bir belgesel hazırlamalarını isteyiniz. Belgesel hazırlamak için öğrenciler gruplar hâlinde de çalışabilirler. Bunun için öğrencileri, yeteneklerine göre iş bölümüne yönlendiriniz. Bu belgesel çalışması için öncelikle bir metin oluşturmaları gerekmektedir. Bu nedenle öğrencilere bilimsel bir metin oluşturabilmeleri için;

- konu ile ilgili bir çalışma planı çıkarmaları ve bu çalışma planına göre hareket etmeleri,
- kütüphanede konu ile ilgili kaynak taraması yapmaları,
- ansiklopedi, belge, dergi, gazete, genel ağ, kitap vb. kaynaklardan yararlanmaları,
- elde edilen bilgi ve belgelerin konularına göre sınıflandırmaları ve düzenlemeleri,
- daha sonra metni oluşturmaları,
- oluşturdukları metinleri müzik, fotoğraf, şiir vb. ile desteklemeleri,
- yararlandıkları eserleri belgesel çalışmasının sonunda kaynakça olarak belirtmeleri

gerektiğini hatırlatınız.

Hazırlanan belgesel çalışmalarından bazılarının sınıfta sunulmasını sağlayınız. Sunum sonrası çalışmalarını değerlendiriniz.

MATERYALLER

Bilgi Notu:

Nasrullah Câmîi Hitâbesi

Kastamonu Nasrullah Camii'ndeki konuşmalarının hülâsası, Sebîlürreşâd'ın Kastamonu'da çıkan ilk nüshasında yayımlandı. Konuşmadan bir bölüm:

“Ey cemâat-i müslimin! Gözünüzü açınız, ibret alınız. Bizim hani senelerden beri kanımızı, iliğimizi kurutan dahili meseleler yok mu, Havran meselesi, Yemen meselesi, Arnavutluk meselesi... Bunların hepsi düşman parmağıyla çıkarılmış meselelerdir. Onlar öyle olduğu gibi bugünkü Adapazarı, Düzce, Yozgat, Bozkır, Biga, Gönen, Konya isyanları da hep o mel'un düşmanın işidir. Artık kime hizmet ettiğimizi, kimin hesabına birbirimizin gırtlığına sarıldığımızı anlamak zamanı zannediyorum ki gelmiştir. Allah rızâsı için olsun aklımızı başımıza toplayalım. Çünkü böyle düşman hesabına çalışarak elimizde kalan şu bir avuç toprağı da verecek olursak çekilip gitmek için arka tarafta bir karış yerimiz yoktur. Şimdiye kadar düşmana kaptırdığımız koca koca memleketlerin halkı hicret edecek yer bulabilmişlerdi. Neuzubillâh biz öyle bir âkıbete mahkûm olursak başımızı sokacak bir delik bulamayız.

Zaten düşmanlarımızın tertip ettikleri sulh şerâiti bizim için dünya yüzünde hakk-ı hayat, imkân-ı hayat bırakmıyor. Bu sefer Anadolu'nun bir hayli kısmını yeniden dolaştım, halkın fikrini yokladım. Baktım ki zavallıların bir şeyden haberi yok.

İngilizler bizden mümkün olduğu kadar fazla adam öldürtmek, kendisinden son derece az harcetek istiyorlar. O sebepten bir taraftan Rum, Ermeni çeteleri teşkil edecek, bunlara para, silâh dağıtarak Türkler arasında katliâm yaptırarak. Diğer taraftan da Müslümanlar, Türkler arasından para ile yahut iğfal ile adamlar bularak, bizi birbirimize doğratacaktır ki bu zaten hep olup duruyor. İşte düşmanın, Anadolu'nun iç taraflarında çıkarttığı isyanları bastırmak için biz İzmir, Balıkesir cephelerindeki kuvvetimizi azaltmaya mecbur olduk da Yunanlılar burnumuzun dibine kadar sokuldular.”

Sebîlürreşâd yedi aylık bir aradan sonra 25 Kasım 1920'de 464. sayısını Kastamonu'da yayımladı. Burada iki sayı daha çıkan dergide, Âkif'in şehirde ve civârında yaptığı konuşmalarla Millî Mücadele'ye dâir haber ve yazılar bulunuyordu.

464. sayıda Âkif'in Nasrullah Câmîi'nde verdiği meşhur va'az yayımlanmıştır. Derginin 11 sayfasını kapsayan vaaz metni, İstiklâl Savaşı'nın neden yapıldığını açıklayan en önemli vesikadır. 465 ve 466. sayılarda ise Âkif'in Kastamonu kazalarında yaptığı konuşmalarının hülâsaları yayınlanmıştır.

Kaynak: M. Ertuğrul DÜZDAĞ (1996). Mehmet Âkif Ersoy, T.C. Kültür Bakanlığı, Ankara, ss.100-102.

- Mehmet Âkif Bey'in Nasrullah Câmîi hitabesini millî birlik ve beraberlik açısından değerlendiriniz?

ÇALIŞMA YAPRAĞI 1- Belgesel İnceleme

Filmin Künyesi

Filmin Adı	: "İstiklâl Marşı"
Yönetmeni	: Mustafa YÜREKLİ
Yapım Yılı	: 2000
Süresi	: 41'09"*

Belgesel Filme İlişkin Sorular

Klip: Gidilecek Yer Kalmıyor-Yüreklere Ümit Aşısı (07'03" -15'15")

1. Mehmet Âkif Bey Millî Mücadele'ye destek için hangi şehirleri dolaşmıştır?

.....

2. Mehmet Âkif hangi şehirden milletvekili olmuştur?

.....

3. Mehmet Âkif'in "Bu vatan da kaybedilirse gidilecek yer kalmaz." sözü ile ilgili neler söyleyebilirsiniz?

.....

.....

4. Belgeselde hangi tarihî mekânlar var?

.....

5. Sizce Millî Mücadele'de milletvekillerinin menüleri nasıldı?

.....

6. Belgesel sizde ne ile ilgili merak uyandırdı? Belgeselden sonra neyi/neleri merak ediyorsunuz?

.....

.....

* "İstiklâl Marşı" belgesel filminin tamamı değil 07.03-15.15 dakikalar arası izletilecektir.

ÇALIŞMA YAPRAĞI 2

Harita İnceleme

Öğrencilerinizden aşağıdaki haritayı kullanarak Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele'de gittiği şehirleri bulmalarını isteyiniz.

Kaynak: <http://www.beycan.net/eklenen/turkiye/turkiye-iller.png>

ÇALIŞMA YAPRAĞI 3

Karakter Özellikleri Sınıflandırma

Önceden kesip karıştırdığınız ve bir zarfın içerisine koyduğunuz “Sınıflama Kartları”nı öğrencilerinize dağıttınız. “Sınıflama Kartları”ndaki karakterlerden hangilerinin Mehmet Âkif Ersoy’u tanımlamak için kullanılabileceğini bulmalarını isteyiniz.

SINIFLAMA KARTLARI

DÜRÜST	COŞKULU
AÇIKGÖZ	MACERAPEREST
GURURLU	VATANPERVER
İDEALİST	BENCİL
GÜVENİLİR	SÖZÜ DİNLENEN

L.24. ETKİNLİK:

MEHMET ÂKİF'İN KASTAMONU HİTABETİ

Etkinlik Tipi

: Metin ve Fotoğraf Analizi

Etkinliği Hazırlayan

: Namık ÇENÇEN

Süre

: 40 dk.

Amaç

: Öğrencilerin birincil ve ikincil kaynakları içerik açısından inceleyebilme becerilerini geliştirerek Mehmet Âkif'in Kastamonu Hitabetini anlamalarını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerinizden "Materyaller" bölümünde verilen fotoğrafları ve Mehmet Âkif'in Millî Mücadele Dönemi'nde yaptığı Kastamonu Nasrullah Camii Hitabeti'ni incelemelerini isteyiniz.

Süreç: Öğrencilerinize "Materyaller" başlığı altında verilen "Bilgi Notu" ve fotoğrafları veriniz. Aşağıda belirtilen sorular çerçevesinde metni ve fotoğrafları değerlendirmelerini isteyiniz.

1. Mehmet Âkif Ersoy'un hitabetini dikkate alarak birlik ve beraberliğimizin bozulmasına sebep olan unsurları açıklayınız.
2. Mehmet Âkif Ersoy'un konuşmasında geçen vatanımıza yönelik iç ve dış tehditlere yönelik ifadeleri bulunuz. Bulduğunuz ifadeleri dikkate alarak bu tespitlerin günümüzde de geçerli olup olmadığını belirtiniz.
3. Mehmet Âkif Ersoy'un konuşmasındaki ifadelerini dikkate alarak Türk milletinin geçmişte göçmen sorunu karşısındaki tavrını açıklayınız.
4. Mehmet Âkif Ersoy'un hitabeyi okuduğu camide siz olsaydınız en çok hangi ifadesinden etkilenirdiniz? Neden?

MATERYALLER

Bilgi Notu:

Nasrullah Camii Hitabesi

“Ey cemâat-i müslimîn! Gözünüzü açınız, ibret alınız. Bizim hani senelerden beri kanımızı, iliğimizi kurutan dâhili meseleler yok mu, Havran meselesi, Yemen meselesi, Şam meselesi, Kürdüstan meselesi, Arnavutluk meselesi... Bunların hepsi, düşman parmağıyla çıkarılmış meselelerdir. Onlar öyle olduğu gibi bugünkü Adapazarı, Düzce, Yozgat, Bozkır, Biga, Gönen, Konya isyanları da hep o mel’un düşmanın işidir. Artık kime hizmet ettiğimizi, kimin hesabına birbirimizin gırtlığına sarıldığımızı anlamak zamanı zannediyorum ki gelmiştir. Allah rızâsı için olsun aklımızı başımıza toplayalım. Çünkü böyle düşman hesabına çalışarak elimizde kalan şu bir avuç toprağı da verecek olursak, çekilip gitmek için arka tarafta bir karış yerimiz yoktur. Şimdiye kadar düşmana kaptırdığımız koca koca memleketlerin halkı hicret edecek yer bulabilmişlerdi. Nezubillâh biz öyle bir akıbeta mahkûm olursak başımızı sokacak bir delik bulamayız.

‘Zaten düşmanlarımızın tertip ettikleri sulh şerâiti bizim için dünya yüzünde hakk-ı hayat, imkân-ı hayat bırakmıyor. Bu sefer Anadolu’nun bir hayli kısmını yeniden dolaştım, halkın fikrini yokladım... Baktım ki zavallıların bir şeyden haberi yok.’ İngilizler bizden mümkün olduğu kadar fazla adam öldürtmek, kendisinden son derece az insan harcetek istiyorlar. O sebepten, bir taraftan Rum, Ermeni çeteleri teşkil edecek, bunlara para, silah dağıtarak Türkler arasında katliam yaptırarak. Diğer taraftan da Müslümanlar, Türkler arasından para ile yahut işgal ile adamlar bularak, bizi birbirimize doğratacaktır ki bu zaten olup duruyor. İşte düşmanın, Anadolu’nun iç taraflarında çıkarttığı isyanları bastırmak için biz İzmir, Balıkesir cephelerindeki kuvvetimizi azaltmağa mecbur olduk da Yunanlılar burnumuzun dibine kadar sokuldular.”

Kaynak: Sebilürreşâd c.18, no: 464, s. 249-259, 25 Kasım 1920, Kastamonu.

Fotoğraflar: Günümüz Kastamonu Nasrullah Kadı Camii Girişi, Minberi, Kürsüsü ve Avlusu¹

¹ Etkinlikte kullanılan fotoğraflar Prof. Dr. Selahattin Kaymakçı tarafından çekilmiş olup kendisine teşekkür ederim.

L.25. ETKİNLİK : İKİ DÖNEM, BİR AYDIN

Etkinlik Tipi

: Akış Şeması Oluşturma

Etkinliği Hazırlayan

: Hasan IŞIK

Süre

: 30 dk.

Amaç

: Öğrencilerin Mehmet Âkif'in hayatı ile ilgili verilen olaylar ile Osmanlı'nın son dönemi ve Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki olayları ilişkilendirerek Mehmet Âkif'in hayatını anlamalarını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık:

Akış şemasının özünde oklar yardımıyla olayların kronolojik olarak dizilmesi söz konusudur. Bu yazılarla, tarihlerle, olayları ifade eden resimlerle, harita üzerinde değişik şekillerde yapılabilir. Öğrencilerinizi bu konuda kesinlikle sınırlandırmayınız ve istedikleri şekilde bir akış şeması hazırlamalarını sağlayınız. Akış şemasında tarihlerin mutlaka yer alması gerektiğini belirtiniz. Aşağıda Mehmet Âkif'in hayatı ile ilgili olayların tarihleri verilmemiştir. Bu tarihleri de öğrencilerinizin yapacakları araştırmada belirlemelerini sağlayınız. Öğrencilere ayrıca aşağıda Âkif'in hayatı ile ilgili verilen olaylarda geçen bilmedikleri kelime ve kavramların ne anlama geldiğini de araştırmalarını söyleyiniz. Dersten önce öğrencilerinizden internetten Mehmet Âkif'in Osmanlı'nın son dönemi ve Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki hayatı ile ilgili görselleri araştırmalarını ve görsellerin çıktılarını etkinliği yapacağınız bir sonraki derse getirmelerini isteyiniz.

Süreç:

- Öncelikle aşağıda liste hâlinde tarihsel açıdan karışık şekilde verilen Âkif'in hayatı ile ilgili olayların tarihlerini öğrencilerinizin tahmin etmelerini ve olayları kronolojik olarak doğru sıralamalarını sağlayınız. Sıralamayı yaparken öğrencilerinize tahminlerini hangi gerekçeye dayandıklarını açıklatınız.
- Bunun yanı sıra bu olayların geçtiği yıllarda Osmanlı Devleti veya Cumhuriyet Dönemi'nde gerçekleşen diğer tarihî olayların da öğrenciler tarafından tespit edilmesini ve ilgili aralıklara yazılmasını sağlayınız.
- Bu şekilde bir akış şeması hazırlanırken öğrencilerinizin çizim yeteneklerini sergilemelerine de fırsat tanımak amacıyla akış şemasında öğrencilerinizin kendi çizecekleri resimlere de yer verilebileceklerini belirtiniz. Bu akış şemasını oluştururken daha önce yaptıkları araştırma ile buldukları görselleri de akış şemasında ilgili yerde kullanabileceklerini belirtiniz.

Değerlendirme:

- Akış şemasının tamamlanmasından sonra “Materyaller” bölümünde yer alan tabloyu tahtaya yansıtınız ya da öğrencilerinizi gruplara ayırarak her gruba tabloyu dağıtınız.
- Öğrencilerinizden “Materyaller” bölümünde yer alan “Mehmet Âkif’in Hayatına Dair Olaylar Listesi” ne kendi buldukları olayları da eklemelerini isteyiniz.
- Listedeki tarihî olayları tabloda Mehmet Âkif’in ilgili özelliğinin altına yazmaları gerektiğini belirtiniz.

MATERYALLER

Mehmet Âkif Ersoy'un Hayatına Dair Olaylar Listesi

- Birinci Dünya Savaşı devam ederken Teşkilat-ı Mahsusa'nın isteği üzerine önce Almanların elindeki Müslüman esirlerle konuşup onlara yanlış cephede savaştıklarını anlatması için Berlin'e, ardından Arap Yarım Adası'ndaki Ceziretü'l-Arap'a gönderildi.
- II. Meşrutiyetin ilk yıllarında Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebinde kitabet, Darülfünunda edebiyat öğretmenliği yapmıştır.
- Millî Mücadele'ye katılmıştır.
- İstanbul Ziraat ve Baytar Mektebini bitirmiştir.
- Mısır'da, üniversitede Türk edebiyatı okutmuştur.
- Büyük saygınlığı bulunan güçlü bir şair ve düşünür olduğu için Kurtuluş Savaşı yıllarında giriştiği halkı aydınlatma çabalarında çok etkili olmuştur.
- Burdur milletvekili olarak TBMM'ye girmiştir.

Tablo

İstiklâl Savaşı'nda halka ne yapması gerektiğini anlatan bir dava adamıdır.			
Camilerde insanları aydınlatmak üzere vaazlar veren bir aydındır.			
Halkı eğiten bir veterinerdir.			
Bir eğitimcidir.			

L.26.ETKİNLİK : DOSTLUK

Etkinlik Tipi

: Araştırma-Yorumlama

Etkinliği Hazırlayan

: Yeliz KALE

Süre

: 40+40 dk.

Amaç

: Mehmet Âkif Ersoy ile Neyzen Tevfik'in dost olmaları örneğinden yola çıkarak dostluğun temelinde karşılıklı hoşgörü ve saygının önemi üzerine öğrencilerin düşünmelerini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerinizden Mehmet Âkif Ersoy ile Neyzen Tevfik'in hayatı ve kişisel özellikleri hakkında araştırma yapmalarını isteyiniz. Ayrıca konu ile ilgili kendi hazırlayacağınız veya ekte sunulan bilgi notlarını derste öğrencilere okutmak amacıyla kullanabilirsiniz.

Süreç: Öğrencilerden Mehmet Âkif Ersoy ile Neyzen Tevfik'in öne çıkan kişisel özelliklerini göz önüne bulundurarak her iki şahsiyetin dikkat çeken yönlerini karşılaştırmalarını isteyiniz. Tahtaya çizeceğiniz bir venn şeması ile öğrencilerin söyledikleri özellikleri yazarak bu karşılaştırmayı görselleştirebileceğiniz gibi karşılaştırmayı "Materyaller" bölümünde yer alan tabloya her iki şahsiyetin öne çıkan özelliklerini yazarak da yapabilirsiniz. Öğrencilerin söylediklerini tahtaya kısaca yazdıktan sonra aşağıdaki soruları öğrencilere yöneltiniz.

1. Sizce dostluğun olmasını ve sürmesini sağlayan unsurlar nelerdir?
2. Mehmet Âkif Ersoy ile Neyzen Tevfik'in dostluğu hakkında ne düşünüyorsunuz? Düşüncelerinizi sebepleriyle birlikte açıklayınız.

Değerlendirme: Etkinlik sonunda öğrencilere "Sizin de yaşamınızda kendi kişilik özelliklerinizden farklı yapıda olduğunu düşündüğünüz dostunuz var mı? Varsa dostluğunuzun sırrı nedir?" sorularını yönelterek öğrencilerin cevaplarını paylaşmalarını sağlayınız. Ayrıca öğrencilerden ön yargıdan uzak, hoşgörülü olmanın dostluktaki önemi üzerine kısa bir metin yazmalarını isteyebilirsiniz.

MATERYALLER

Mehmet Âkif Ersoy'un öne çıkan özellikleri	Neyzen Tevfik'in öne çıkan özellikleri

Metin 1

Mehmet Âkif (1873-1936)

Mehmet Âkif Ersoy, 1873 yılında İstanbul'da dünyaya geldi. Dört yaşındayken Fatih'te, Emir Buhari Mahalle Mektebi'nde öğrenime başladı. Fatih Medresesi Müderrisi olan babası Mehmet Tahir Efendi'den Arapça, Fatih Camisi başmamından da din dersleri aldı. Farsça, Fransızca öğrendi. Fatih Merkez Rüştiyesinden sonra, Mülkiye Okulunun lise bölümünden mezun oldu. Yüksek bölüme geçmişken babasının ölümü ve evlerinin yanması neticesinde yatılı öğrenci olarak Halkalı Mülkiye Baytar Mektebine girdi. 1893'te müfettiş yardımcısı olarak Rumeli, Anadolu ve Arabistan'da dört yıl görev yaptı. 1906'da Halkalı Ziraat Mektebinde öğretmenliğe başladı. 1908'de Darülfünun Edebiyat Umumiye müderrisliğine atandı. Sıratı Müstakim dergisinde yazdığı Küfe ve Seyfi Baba gibi şiirler ile ününü artırdı. Genellikle İstan-bul halkının yoksul bölümünden edindiği izlenimlere yer verdiği bu şiirlerini, 1911'de yayım-lanan "Safahat" adlı eserinde topladı. O dönemde, İttihat ve Terraki ile de ilişki kurdu. Parti içi kuruluşlarda Arapça dersleri verdi. İstanbul'un büyük camilerinde İslâm birliğini savunan konuşmalar yaptı. 1913'te Baytar Genel Müdürlüğündeki görevinden ayrılıp 1914'te Teşkilât-ı Mahsusa görevlisi olarak önce Almanya'ya sonra Arabistan'a gönderildi. Arapların çöküşünü görerek düş kırıklığına uğradı. 1920'de işgal altındaki Anadolu'ya geçip bağımsızlığını elde edecek bir Türkiye için Millî Mücadele'ye destek verdi. Burdur milletvekili olarak Meclise girdi. Ümmet birliğinden çok ulus birliğine değer vererek yazdığı "İstiklâl Marşı" şiiri, 1921'de Türkiye Büyük Millet Meclisinde millî marş olarak kabul edildi. 1923'ten başlayarak her yıl kış aylarını geçirmek için gittiği Mısır'a 1926'da yerleşti. Burada sıtma sonucu hastalanarak 1936'da yurda döndükten bir kaç ay sonra (27 Aralık 1936) vefat etti.

Kaynak: Özüçetin, Y. (2012). "Dikkati Çeken Yönleri İle Mehmet Âkif Ersoy" Konferans, İstiklâl Marşı'nın Kabulü'nün 91. Yıldönümü ve Mehmet Âkif Ersoy'un Vefatının 76. Yıldönümü Nedeniyle Düzenlenen Anma Programı, Kırşehir Valliliği, 14 Mart 2012. (Kısaltılmıştır.)

Metin 2

Neyzen Tevfik (1879-1953)

Hiciv ve Ney Üstadı

Yazdığı şiirlerini “Hiç ve Azab-ı Mukaddes” isimli iki kitapta toplayan, renkli kişiliği, korkusuz kalem ve insanı derinden etkileyen neyzenliğiyle tanınan Neyzen Tevfik (Kolaylı), yaşamı boyunca paraya, unvana değer vermedi. 1879 Bodrum doğumlu olan Neyzen Tevfik, İzmir İdadisi’ni bitirmeden İzmir Mevlevihanesine girdi. Daha sonra Galata ve Yenikapı mevlevihanelerine devam etti. Şair Eşref ve Mehmet Âkif ile tanışıp onlardan etkilendi. Neyi hissederek çalan Neyzen Tevfik, adını yergi ve taşlamalarıyla duyurdu. 28 Ocak 1953’te İstanbul’da ölen Neyzen Tevfik, ardında şiir kitapları ve 100’e yakın plak bıraktı.

Kaynak: Kürkçüoğlu, F. (2010). Tavanarası, NTV Tarih, Ocak 2010.

Metin 3

MEHMET ÂKİF NEYZEN TEVFİK DOSTLUĞU

Neyzen Tevfik, çocukluğunu ve ilk gençliğini İzmir’de geçiriyor. İzmir Mevlevihanesi’nde ney çalmayı öğreniyor. Babası onu 19 yaşındayken İstanbul’a Fatih Medresesi’ne gönderiyor. Fakat o medreseden çok Galata ve Yenikapı mevlevihanelerine gidiyor.

1899...

O sıralarda kendinden 6 yaş büyük Mehmet Âkif’le tanışıyor. Mehmet Âkif ona bir ağabey gibi kol kanat geriyor. Ney çalmadaki eşsiz yeteneğini fark ediyor ve onu birçok şair ve edebiyatçıyla tanıştırıyor. Birçok konakta, köşkte ney çalmasını, önemli meclislerde bulunmasını sağlıyor. Mehmet Âkif Neyzen Tevfik’e Arapça, Farsça dersleri verirken, Neyzen de Âkif’e ney çalmayı öğretiyor.

Neyzen Tevfik, genç yaşta ney çalmaya başlamış, Şair Eşref’in dostluğunu kazanmış hem II. Abdülhamit’in sarayında hem de Atatürk’ün karşısında ney’ini üflemiş, Sadrazam Talat Paşa’dan ressam Fikret Mualla’ya kadar her kesimden insanın sevgisini kazanmış ve ölümünün ardından Aşık Veysel’in ağıt yazdığı önemli bir üstadıdır. Onun tüm yaşamı boyunca en çok saygı duyduğu kişilerin başında gelen, bir ağabey olarak gördüğü, onu görmek için Mısır’a kadar gittiği, ölümünün ardından yasa büründüğü, edebiyatımızın dev ismi, istiklal şairimiz Mehmet Âkif’le kurduğu dostluk örnek alınası bir dostluktur.

Kaynak: Topuz, E. (2015). Mehmet Âkif Neyzen Tevfik Dostluğu, <http://www.manisahaberleri.com/engin-topuz-mehmet-Âkif-neyzen-tevfik-dostlugu-makale,779.html> (Kısaltılmıştır.)

Metin 4

İKİ FARKLI FENOMEN OLARAK NEYZEN ve ÂKİF

Mehmet Âkif Ersoy, modern Türk edebiyatı ve düşünce tarihinde eserleri ile hayatını birleştiren, bir çizgisi ve ideolojisi olan özgün şahsiyetlerden birisidir. Şahsiyet kelimesi sözlüklerde “kişilik, belirgin özellik, değerli kişi” anlamlarında kullanılır. Peki, nedir şairi bir şahsiyet, bir fenomen yapan? Topçu'ya göre (2010:11-22) büyük adam, eserleriyle hayatını birleştiren adamdır. Biz onda şu vasıfları arıyoruz: Önce bütün ömründe aynı kanaatin, aynı imanın sahibi olan adamdır. Devirlere, zaruretlere, cemiyetlere göre değişmez, muhitine uymaz; muhiti kendine uydurur, uydurmazsa çarpışır.

Bir münzevi ve fenomen olarak adlandırabileceğimiz Mehmet Âkif'in ilham kaynağı da Kuran-ı Kerim, harpler ve insanlardır. Âkif'in idealizmi milliyet ve din davalarıyla çevrilmiş olarak çok cepheli bir karakter taşımaktadır. Bu yönleri ile Âkif “Özgüveni tam, tespiti yerinde ve doğru, teklifleri özgün terkiplere dayanan yerli ve millî bir sosyal mücadele adamıydı. Âkif figürü benim gözümde hep etrafındaki yangını söndürme telaşı içinde, kan ter içinde öteye beriye koşturup su bulmaya çalışan bir gayyur adam imgesi oluşturmuştur. O, bir taraftan dergi çıkaran, diğer yandan üniversitede talebeye ders veren, beri yandan camide millete vaaz eden, mahallede, kahvehanede ahaliye bilinç aşıl原因, ihtiyaç duyulduğunda ülke dışında görevlendirilen, yeri geldiğinde milletin mebusu olan, gerektiğinde cepheye savaşa koşan tam bir meydan, toplum ve mücadele adamıdır.” (Çetin, 2006:58).

Neyzen Tevfik, 1879 yılında Bafra'nın Kolaylı ilçesinde dünyaya gelmiştir. Soyadını da buradan alan şair, keskin yergi ve küfürleri, yanından hiç eksik etmediği neyi, kalıplara sığmayan yaşam biçimi ve renkli kişiliği ile göze çarpan sanatçılarımızdandır. Edebiyatımızın hiciv ustaları arasında gösterilen Neyzen Tevfik'in “Hiç” ve “Azab-ı Mukaddes” adlı şiir kitapları yayınlanmıştır. Bunların dışında bestelenmiş şiirleri ile plakları vardır. Burhan Felek'e göre (Kabacalı, 1999:7) “Her memlekette böyle ara sıra parlayan yıldızlar vardır. Bunlar birer seyyaredir ki hayatın muntazam burçlarından hiçbirine tabi olmazlar.” Korkmaz ve Özcan'a göre (2006:227) o, büyük bir hayattan sonra yıkılmaya yüz tutan cemiyetin şimdiki hâline gülen insandır. Sadece gülmekle kalmaz, zembereğinden boşanan toplumun çirkin iç yüzüne, güncelin dünyasından kara yergisini ve sövgüsünü yöneltir. Bireysel kırgınlıklar yerine, toplumsal yaşamın kronikleşen sorunlarını ve nedenlerini hicveden Neyzen Tevfik, tasavvufi birikimlerinden de yararlanır. Ancak onun şiirleri, sürekli olumsuzladığı toplumsal yapımızın kara mizahıdır.

Neyzen Tevfik'i özel, aranan, sempatik ve farklı kılan, pervasız konuşmalarıdır. Dilinden düşürmediği hicivleri ile ünlenen şair, dönemi eleştiren sözleri yüzünden zaman zaman tutuklanmış, sıkıntılı günler geçirmiş; dostu Âkif'in bu konudaki uyarılarına kulak asmamıştır. Ancak şiir ve edebiyat âleminde sonra girdiği bu çevreyi benimsemekte zorlanan Neyzen, arkadaş çevresinin yokluğunu derinden hissetmiş, daha da hırçın ve isyankâr bir kişilik olarak ortaya çıkmıştır. “Ben yaratılışımın eğilimine uygun hür, başboş, sınırsız bir ufka gerek duyuyordum. Aradığım

ışığı olsa olsa Afrika'nın uçsuz bucaksız çöllerinde bulabilirdim.”(Akt. Kabacalı, 1999:21).

İstanbul'da geçirdiği dört yıldan sonra baskılara dayanamayan ve huzuru kaçan Neyzen Tevfik Kolaylı, 27 Ocak “1903'te Mısır'a gitmeye karar verir. Mısır'da yedi yıl boyunca başıboş bir hayat yaşar. “1905 yılında şair Eşref'in Mısır'da çıkardığı Deccal gazetesinde yayınlanan hicvi nedeniyle İstanbul Hükümeti tarafından hakkında idam fermanı çıkarılmıştır. Fakat Meşrutiyetin ilânıyla affedilmiştir.” (Yücebaş, 1973:297). Burada tanıştığı Lübnanlı bir güzele aşık olan şair, ondan ayrıldıktan sonra İskenderiye'deki terk edilmiş bir kalenin tepesine sığınır. Günlerini kuru bir hasır üstünde, ibadetle geçirir. Vatan özlemi duymaya başlayınca da önce İzmir'e, sonra İstanbul'a geri döner. 1908 yılında İstibdat Devri'nin sona ermesiyle hürriyet sarhoşluğunu da yaşayan Neyzen Tevfik, arkadaşları tarafından özlemle karşılanır. Çünkü o, aslında bir sürgün kahramanıdır.

Babası öldüğü için tahsilini yarım bırakmak zorunda kalan Âkif ise Anadolu'yu, Rumeli'yi, Arabistan'ı gezmiş, o coğrafyayı ve o coğrafyanın insanını tanımıştır. I. Dünya Savaşı sırasında İstanbul'un işgali üzerine burada bağımsızlık için bir şey yapamayacağını anlamış ve Ankara'ya geçmiş, il il dolaşarak halkı motive etmiştir. Vatansızlığı, idealist ruhunun yanında iyi bir güreşçi ve sporcu olan Âkif'in idealizmi, sanatı, milliyetçilik anlayışı ve devirlere göre değişmez ruhu, onu diğer aydınlardan ayıran bir özelliktir. Neyzen Tevfik'i sevmesinin, korumasının nedeni de Âkif'in insanlara olan bakış açısı yanında, Neyzen'in samimiyeti olmalıdır. Çünkü Âkif'in en kızdığı şey, insanlardaki samimiyetsizliktir. Muhtelif sınıflarda dostu olan, makam ve mevkiye önem vermeyen şairin Neyzen Tevfik'te sevdiği şey; onun dürüst, ele avuca sığmayan karakteri, lafını esirgemeyişi yani samimiyetidir. Neyzen, Mehmet Âkif'e ney; Mehmet Âkif de Neyzen'e Arapça ve Fransızca öğretmiştir.

Kaynak: Çakır, P. (2011). İki Farklı Fenomen Olarak Neyzen ve Âkif, Samsun Sempozyumu, 13-16 Ekim 2011, Bildiriler Kitabı, Cilt:1, s. 483-487. (Kısaltılmıştır.)

Metin 4'de Geçen Kelimelerin Anlamları

Gayyur	: Gayretli, çalışkan.
Fenomen	: Hayranlık uyandıracak kadar dikkat çekici olan şey veya kişi.
İstibdat	: Toplumun baskı altında tutulduğu, özgürlüğün bulunmadığı tek adam yönetimi.
Seyyare	: Gezegen.
Terkip	: Birleştirme, bir araya getirme.

L.27. ETKİNLİK : NE ZAMAN? NEREDE? NEDEN?

Etkinlik Tipi	: Fotoğraf Analizi
Etkinliği Hazırlayan	: Hasan IŞIK
Süre	: 40+40 dk.
Amaç	: Mehmet Âkif Ersoy'un yer aldığı fotoğraftan hareketle hayatı hakkında çıkarımda bulunmak

YÖNERGE

Hazırlık:

- Öğrencilerinize dağıtmak için "Materyaller" bölümünde yer alan fotoğrafı çoğaltınız.

Süreç:

- Öğrencilerinizi altı kişilik gruplara ayırınız.
- Ardından öğrencilerinize bu fotoğrafın altında yer alan soruları yöneltiniz. Özellikle fotoğrafta yer alan Mehmet Âkif Ersoy'u öğrencilerinizin tespit etmelerini sağlayınız.
- Daha sonra masada bulunan diğer kişilerin kimler olduğu bilgisini veriniz (soldan sırasıyla; Cenap Şahabeddin, Abdülhak Hamid, Süleyman Nazif, Mehmet Âkif, Sami Paşazade Sezai ve ayakta Midhat Cemal). Bu fotoğraftaki her bir kişiyi araştırmak üzere bir gruba veriniz. Gruplardan bir sonraki derse aldıkları edebî şahsiyetlerin hayatlarını ve bu kişilerin neden, ne zaman, nerede toplandıklarını araştırmalarını isteyiniz.
- Bir sonraki derste grupların araştırdıkları kişinin biyografisini diğer gruplar ile kısaca paylaşmasını sağlayınız.
- Daha sonra öğrencilerin aralarında tartışarak "ne zaman, nerede ve neden" sorularının cevaplarını vermelerini sağlayınız.
- Öğrencilerin tartışmalarının ardından fotoğrafın 1924 yılında Mithat Cemal'in evinde, düzenlenen "Asım Günü"ne ait olduğunu belirtiniz.
- "Asım" şiirinden ilgili bölümü belirleyerek öğrencilerinize veriniz.

Değerlendirme:

Öğrencilerinizden şiirin ilgili bölümü ile grupça araştırdıkları kişinin hayatındaki ortak noktaları belirlemelerini isteyiniz.

Kaynak: Beşir Ayvazoğlu, 1924 Bir Fotoğrafın Uzun Hikâyesi, İstanbul: Kapı Yayınları, 2007: 12-13

- Fotoğraftaki kişiler kimler olabilir?
- Bu kişiler ne konuşuyor olabilirler?
- Burası neresi olabilir?
- Bu fotoğraf hangi tarihte çekilmiş olabilir?
- Bu fotoğraf niçin çekilmiş olabilir?

L.28. ETKİNLİK: MEKTUPLAŞMA

Etkinlik Tipi	: Metin Analizi
Etkinliği Hazırlayan	: Namık ÇENÇEN
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin birincil ve ikincil kaynakları içerik açısından inceleyebilme becerilerini kullanarak Mehmet Âkif Ersoy'un yaşamından bir kesiti öğrenmelerini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerinize Mehmet Âkif Ersoy'un damadı Ahmet Bey'e Mısır'dan yazdığı mektubun orijinal ve Latin harflerine aktarılmış hâlini dağıtınız. Öğrencilerinizin bu mektubu okuduktan sonra bilinmeyen kelimelere yönelik bir sözlük hazırlamalarını isteyiniz. Öğrencilerinize oluşturdukları sözlükle birlikte "Materyaller" bölümünde verilen mektubu yeniden okutunuz, onları en çok etkileyen cümlelerin hangileri olduğunu yazdırınız.

Süreç: Aşağıda yer alan soruları öğrencilerinize yöneltiniz.

1. Mehmet Âkif Ersoy'un damadına yazdığı mektupta Mısır'ın ekonomik durumuna ait ifadeler nelerdir?
2. Mektupta bulduğunuz bu ifadelerden yola çıkarak mektuplar tarihî olayların değerlendirilmesinde nasıl kullanılabilir? Açıklayınız.
3. "...Ermenilerin, Rumların, Yahudilerin, İtalyanların burada mükemmel teşkilâtı olduğu hâlde onlar bile pek müşkilât ile iş bulabiliyorlar. Hiç bir teşkilâtı olmayan Türklerin maruz kalacağı sıkıntıyı artık bir kıyâs edin!.." Mehmet Âkif Ersoy yazdığı mektupta Mısır'daki yaşam koşullarını açıklarken kendi yaşam koşullarını da açıklamaktadır. Mektuba göre Mehmet Âkif Ersoy Mısır'da ne gibi zorluklarla karşılaşmış olabilir? Açıklayınız.

MATERYALLER

Mehmet Âkif Ersoy'un damadı Ahmet Bey'e Yazdığı Mektubun Orijinal Metni

Mehmed Âkif Ersoy, Abbas Halim Paşa ile Mısır'da Piramitlerin önünde.

Kaynak: Fıraklı Nâmeler Âkif'in Gurbet Mektupları, Ömer Hakan Özalp, Timaş Yayınları, 2011.

Mehmet Âkif Ersoy'un Damadı Ahmet Bey'e Yazdığı Mektubun Latin Harflerine Aktarılmış Hâli

Bihi

Evladım Ahmed Bey,

Mektubunuz geldi, evce memnun olduk. Cenâbı Hakk âfiyetinizi daim eylesin. Ferdâ Kadın hakkındaki malumatın, boğazdan düşmesi ile ukâlalığı pek ileriye götürmesi cihetlerinden baş-

kası çok hoşumuza gitti. Maamâfih iştihâ-yı kadîminin Tuzovası'nda avdet edeceğine, ukalâlığını da Suad'ın mutlaka adamakıllı bir tedavi ile bertaraf eyleyeceğine emin bulunuyoruz. Allah onu sizlere, sizleri de ona bağışlasın, âmîn.

Gelelim eczâcî dostumuzun meselesine. Evlâdım, Mısır bu son senelerde pek fenalaştı. Eski-den gelenler bile bir ekmek parasını bin belâ ile çıkarıyorlar. Yeniden gelenlere katiiyen iş yok. Binâenaleyh kendisine bu tarafa geçmeyi asla tavsiye etmem. Parasızlık yüzünden işler tamamıyla durgun. Yakın bir âfide buhrân-ı hâzırın hafifleşeceği ümidi ise hiç yok. Son senelerde iş bulmak için buraya gelen vatandaşlarımızın hemen hepsi perişan oldular. Onun için beyhude ümidlere düşerek katiiyen bu taraflara gelmesin. Ermenilerin, Rumların, Yahudilerin, İtalyanların burada mükemmel teşkilâtı olduğu hâlde onlar bile pek müşkilât ile iş bulabiliyorlar. Hiçbir teşkilâtı olmayan Türklerin maruz kalacağı sıkıntıyı artık bir kıyâs edin! Tuzovası'na bu yaz erkence çıkacaksınız gibi görünüyor. Pek alâ, Cenâb-ı Hakk güle güle gitmek, hoş zamanlar geçirmek nasip eylesin. Buz gibi suları içtikçe bizi de hatırlarsınız değil mi?

Mısır'da henüz sıcaklar başlamadı. Geçende iki üç gün ısınır gibi olduysa da şimdi tamamıyla bahar havası hüküm sürüyor.

Hoca Sâdık Efendi'ye, orada ise Ârif Hoca'ya, İzzet Bey'e ve diğer ahibbânıza selâmımı söylerseniz memnun olurum.

Her üçünüzün gözlerinizi öperim. Vâlideniz kezâlik gözlerinizi öpüyor. Kardeşleriniz sizin ellerinizi, Ferdâ'nın gözlerini öpüyorlar. Cenâb-ı Hakk'ın siyânetine emanet olun evlâdım Ahmed Bey.

fi. . .

Babanız
Mehmed Âkif

Kaynak: Fıraklı Nâmeler Âkif in Gurbet Mektupları, Ömer Hakan Özalp, Timaş Yayınları, 2011.

L.29. ETKİNLİK : BERLİN HATIRALARI

Etkinlik Tipi	: Metin Yazımı
Etkinliği Hazırlayan	: Namık ÇENÇEN
Süre	: 40+40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin Mehmet Âkif'in edebi yönünün dışında diğer yönlerini de fark edebilmelerini, farklı kişilerin anlatılarından bu yönlerini analiz edebilmelerini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: "Materyaller" bölümünde verilen bilgi notlarını çoğaltarak öğrencilerinize dağıtınız.

Süreç: Öğrencilerinizden "Materyaller" bölümünde verilen yazıları incelemelerini isteyiniz. Ardından Mehmet Âkif'in 1914 yılında yaşadıklarına ve Berlin seyahatine, bu seyahatin amacına ve onda bıraktığı izlere yönelik metinde yer alan hususları not almaları gerektiğini belirtiniz.

Değerlendirme: Öğrencilerinizden etkinlik sürecinde elde ettiği bilgilerden yola çıkarak Mehmet Âkif'i farklı yönleri ile tanıtan bir metin hazırlamalarını isteyiniz.

MATERYALLER

BERLİN SEYAHATI

Harbiye nezaretine merbut “Teşkilatı Mahsusa” kendisine mühim vazifeler tevdi etti. Bunun üzerine Berlin’e gitti. Almanya’da İtilaf Devletleri ordularından alınmış birçok Müslüman esirler vardı. Almanlar bunları diğer esirlerden ayırmış, bunlara mahsus kamplar yapmışlardı. Her milletin, mesela Arapların, Hintli Müslümanların, Rusyalı Müslümanların- birbirine yakın olmakla beraber- ayrı ayrı kampları vardı. Bunlar 50, 60 bin belki de yüz bin kadardı. Müttefikleri Türkiye’ye karşı bir cemile olmak üzere Müslüman esirlere hususi bir itina gösteriyorlardı. Onlara mahsus camiiler yapmış, mektepler açmışlardı. İmamlar, muallimler, hafızlar, vaziler getirtmişlerdi. Ayrı ayrı lisanlarda Araplara, Hintlilere, Rusya Müslümanlarına mahsus gazeteler çıkarıyorlardı. Bu, siyaset ve cemile idi. Alman hükümeti Müslüman esirlere karşı yapılan bu müstesna muameleyi İslam aleminin duymasını, bilhassa Türkiye’nin görmesini bilmesini pek arzu ediyordu. Bunun için muhtelif milletlere mensup Müslüman muharrirleri davet ediyor, Müslüman esirlerine yapılmakta olan itınayı göstermek istiyordu. Almanlar bunu faideli bir propaganda addediyorlardı.

İşte üstad bu Müslüman esirlerinin geçirdiği hayatı görmek, onlara bazı şeyler söylemek üzere Berlin’e gitmişti. Ondan başka Tunuslu Şeyh Salih, Abdurreşid İbrahim, Ağa oğlu Ahmet, Halim Sabit ve daha diğer bazı zevat da başka başka zamanlarda Almanya’ya gitmiş, Müslüman esirlerini ziyaret etmişler, onlarla bazı şeyler görüşmüşlerdi.

Buradaki “Teşkilât-ı Mahsusa” İslam alemi ile temas hususunda Alman vasıtalarından, bilhassa Alman tahtelbahirlerinden istifade ediyordu. Alman tahtelbahirleri Müslüman muharrirlerin İslam alemine hitaben yazdıkları beyannameleri ta Cavaya kadar götürüyorlardı. Hatta bir defa Felemenk sefiri şikâyet etmiş, Babiali itizar etmişti.

Kaynak: Abdülvehab Azzam, Mehmet Âkif Hayatı, Eserleri ve 70 Muharririn Yazıları (Yayına Hazırlayan Eşref Edip), Asari İlmiye Kütüphanesi Neşriyatı, İstanbul, 1938, s. 40-41.

BERLİN

Berlin'de işi bitince, İstanbul'a döndüğü zaman rastladığı arkadaşlarından hepsi ona Almanya'yı orada gördüklerini soruyorlardı. Her birine Almanya'nın gördüğü bir tarafını anlattı. Bir gün arkadaşlarından birine şunları diyordu:

Berlin'de karşıma hep Yahudiler çıktı. Banka, borsa, kitap, musiki her şey Yahudilerin elinde. Vesikasız ekmek, tereyağı da öyle.

Korkarım, bu memleket bir gün onlardan hesap soracak!

Başka bir gün diğer bir arkadaşı ona "Ne oluyoruz?" demişti.

O vakit Âkif şunu diyordu:

- Ne olacağız? Berlin'de büyükelçi Kur'an tefsiriyle uğraşiyor, Fatih'te bir kahvehanenin peykesine kurulmuş sarıklılar da sabah akşam siyaset laklakalarıyla meşgul, artık ne olacağımızı sen düşün.

Başka bir gün bir arkadaşı müsteşriklerle (yani doğu bilimcilerle) konuşmadığını ona sordu:

- Müsteşrikler mi? demişti, Berlin'de hiç beğenmediğim şeylerden biri de doğrusu bunlar oldu. Onların en büyüğü "Hartman" mış. Şu göklere çıkarılan adamı bir tanıyayım dedim. O da beni görmek istiyormuş, konuştuk. Bu meşhur müsteşrik, her ilim dalaverecisi gibi benim gözümü boyamak isteyen bir takım umumi laflar etti. Ben dediklerini dinler gibi gördükten sonra, "En iyi bildiğiniz Türk şairi kimdir?" dedim. O tereddütsüz "Fuzûlî" diye cevap verdi. Sonra şunu ilave etti: "Ben şimdi bunu yazmakla meşgulüm." Bir de gördüm ki herif yüzünden Fuzûlî'yi okuyamıyor, hele hiç anlamıyordu. Artık tahammülüm kalmadı, "Ben, dedim, bilgilerinizin sınırını takdir edecek durumda değilim, size bir şey söyleyeyim mi sizin en bilmediğiniz ve anlamadığınız Türk şairi Fuzûlî'dir, buna emin olun."

Hikâyeyi Mithat Cemal'e anlattığı gündü, dediklerine şunu da ilave etmişti.

- Herif, iki gün sonra Fuzûlî'nin Su Kasidesi'ni öğretmemi benden ricaya gelmesin mi?

Mithat Cemal de ona,

- Desene şu Berlin seyahatinin tek neticesi bir müsteşrikin senden "Su Kasidesi"ni öğrenmesi oldu demiş ve gülüşmüşlerdi.

O Almanların politikalarını da hiç beğenmiyordu. Dostlarına,

- Canım, diyordu, durup dururken Amerika'yı kendi aleyhlerine harbe sürüklemeye çalışmanın budalalık olduğunu bu adamlar bir türlü anlamadılar, buna hayret ediyorum!

Bir gün hanımına, aman demişti, lahanadan patatesten bana bahsetme. Kendimi Berlin'de bir sofradayım sanıyorum.

Ondan sonra uzun uzadıya Türk mutfağını methetmişti.

Kaynak: Emin Erişirgil, İslamcı Bir Şairin Romanı, (Yayına Hazırlayan: Aykut Kazancıgil ve Cem Alpar), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara 1986, s.256-258).

L.30. ETKİNLİK:

MİLLETLERİ KURTARAN ŞAHSİYETLER

Etkinliğin Adı
Etkiliği Hazırlayan
Süre
Amaç

: Yorumlama
: Fatma GÜLTEKİN
: 40 dk.
: Öğrencilerin tarihî olayların kişileri, kişilerin de tarihî olayları etkilediğini anlamalarını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Millî Mücadele Dönemi'nde faaliyet göstermiş kişilerin aile ve eğitim yaşamlarını detaylıca ele alan metinler hazırlayınız.

Süreç: Öğrencilere Mehmet Âkif Ersoy, Halide Edip Adivar, Mustafa Kemal Atatürk, Kâzım Karabekir vb. kişilerin aile ve eğitim öykülerini veriniz. Sonrasında öğrencilerinizin aşağıdaki sorulara cevap vermelerini isteyiniz.

1. Millî Mücadele Dönemi'nde faaliyet göstermiş şahsiyetlerin aile ve eğitim yaşamlarında ortak unsurlar nelerdir?
2. Söz konusu ortak unsurların kişilerin hayatlarını şekillendirmede ne gibi etkileri olmuştur?
3. Dönemin şahsiyetlerinin eğilim gösterdiği özel bir alan (sanat, edebiyat, spor vb.) var mıdır? Varsa bu eğilimin sebebi ne olabilir?
4. Toplumlara öncülük eden şahsiyetlerin sahip oldukları ve olmaları gerektiğini düşündüğünüz karakter özelliklerini sıralayınız.
5. Sizin belirlediğiniz karakter özelliklerinin edinilmesi nasıl mümkün olur? Ne tür bir yaşam öyküsü bunları sağlayabilir? Açıklayınız.

Değerlendirme: Öğrencilerin soruları cevaplarırken gerekçelerini detaylı bir şekilde sunmalarını sağlayınız (Bunu 'neden öyle düşünüyorsun?' gibi sorularla sağlayabilirsiniz.).

MATERYALLER

Millî Mücadele Dönemi'nde faaliyet göstermiş kişileri öğretmenler belirleyeceğinden onların yaşam öykülerine dair materyalleri de öğretmenler hazırlamalıdır.

L.31. ETKİNLİK:

MEHMET ÂKİF'İ KAYBETTİK!

Etkinlik Tipi

: Metin Yazımı

Etkinliği Hazırlayan

: Neval AKÇA BERK

Süre

: 40+40 dk.

Amaç

: Mehmet Âkif Ersoy'un vefatının arkadaşları ve dostlarında uyandırdığı duyguları öğrencilerin anlamasını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Bu etkinlik sırasında öğrencileriniz bireysel çalışabilir. Öğrencilerinize “Materyaller” başlığı altında verilen görselleri dağıtınız. İlgili görselleri incelemelerinin ardından onlara ölüm ardı yazıları (vefat ilanları, vefeyât ve ihtisat) ile ilgili bilgi veriniz.

Süreç: Öğrencilerinizle verilen materyalleri inceleyerek ölüm ardı yazılarında nelerin yer aldığı, yer alması gerektiğini belirleyiniz. Ardından, öğrencilerinize Mehmet Âkif'in ölümünün 84. anma yılında bir gazetede yayımlanmak üzere vefeyât yazısı yazmaları gerektiğini ifade ediniz. Öğrencilerinize bu etkinlik için 20 dakika süre veriniz ve öğrencilerinizin yazacağı vefeyât yazısında Mehmet Âkif'in;

- ölüm tarihi, yaşı ve vefat sebebi,
- biyografisi (başından geçen önemli olaylar, kişisel özellikleri, insanlığa getirdiği katkılar, başarı ya da ödülleri),
- yaşayan ve vefat etmiş tanınan aile bireylerinin belirtilmesi,
- cenazesinin ne zaman ve nereden kalktığı

gibi bilgilere yer vermeleri gerektiğini belirtiniz. Ayrıca vefeyât yazısında fotoğrafının da olması gerektiğini belirtiniz.

Değerlendirme: Öğrencilerinizin vefeyât yazılarını tamamlamalarının ardından, belirlenen ölçütler doğrultusunda hazırlanmış vefeyât yazılarını öğrencilerinizle birlikte tasarım ve içerik açısından değerlendiriniz. Çalışma sonucunda elde edilen vefeyât yazılarından yararlanarak duvar gazetesi hazırlayınız.

MATERYALLER

Öğretmenler İçin Bilgi Notu:

Vefeyât, birden fazla kişinin ölüm haberlerini toparlayan bir kitap görünümünde olsa da eski dergi ve gazetelerde vefat haberinin yer aldığı kısma da bu ad verilmiştir. Tarih-i Osmani Encümeni Mecmuası, Akademik İncelemeler dergisi, Türk Dünyası İncelemeleri dergisi, İslam Araştırmaları dergisi de bu haberleri “vefeyât” başlığı altında vermektedir. İhtisat yazıları yakın zamanda ölmüş bir kişi hakkında büyük övgüyü kapsayan bir konuşma ya da yazı parçasıdır. Vefat eden kişinin hususiyetlerini ve anılarını öğrenebileceğimiz duygusal bir içeriğe sahiptir. Bu tür metinler vefeyât yazılarına göre edebî bir zevki yansıtmaktadır. İhtisat yazıları vefeyât yazılarındaki resmi anlatımlardan çok uzakta olup vefat eden kişilere ilişkin duyguların ve anıların da paylaşıldığı bir düzyazı olarak karşımıza çıkmaktadır. Mustafa Şekip Tunç’un 30 Haziran 1946 tarihli Cumhuriyet gazetesine yazdığı “Kaybettiğimiz Millî Değerler: Terbiye İnkılâbcılarımızdan İhsan Sungu” yazısı bu türden bir yazıdır. İhtisat yazılarında arkadaşları ve dostları, vefat eden kişinin biyografisinin ötesinde duygu, düşünce ve anılarını paylaşmaktadır.

Kaynak: Bahri Ata (2018). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Ölümardı Yazılarından (Vefat İlanları, Vefeyât ve İhtisat) Yararlanma, Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar III, Edt. Refik Turan ve Hakan Akdağ, 2. Baskı, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara, s. 119-123.

Gazete Haberi 1

Mehmed Âkif'in cenazesi merasimle kaldırıldı
Gençlik büyük şairin tabutunu eller üstünde taşıdı
Her sene Âkif için ihtifal yapılacak, mezarı gençlik tarafından yaptırılacak.

Büyük şair Mehmed Âkif'in tabutu gençlerin elleri üstünde taşınıyor.

Evvelki gün vefat ettiğini teessürle yazdığımız büyük şair Mehmed Âkif'in cenazesi dün Beyoğlu'nda Mısır apartmanından kaldırılarak Beyazıt Camii'ne getirilmiş ve cenaze namazı burada kılındıktan sonra Edirnekapı'da şehidlik karşısındaki kabristanda hazırlanan hususi makberesine defnedilmiştir.

Cenazeye merhumun dostlarından başka üniversite talebesinin büyük bir kısmı da iştirak etmiştir. Beyazıt Camii'nde cenaze namazı kılındıktan sonra tabut cenaze otomobiline konacak iken talebe bunu istememiş ve yüzlerce genç Beyazıt'dan Edirnekapı'ya kadar büyük

şairin tabutunu elleri üzerinde taşımışlardır.

Mezar başında tabut açılmış; Heykeltıraş Ratib Âşir tarafından büyük şairin yüzünün alçı ile kalıbı alınmıştır. Bu kalıba göre Mehmed Âkif'in bir büstü yapılacaktır.

Dinî merasimi müteakıb üniversite talebesi hep bir ağızdan merhumun eseri olan İstiklâl Marşı'mızı söylemişlerdir.

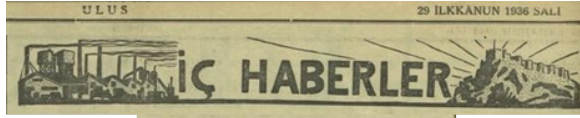
Bundan sonra talebeden Edebiyat Fakültesi adına Abdülkadir büyük şairin hayatını ve gençliğin bu ölümden duyduğu teessürü kısaca anlatmıştır. Bunu müteakıb talebeden Bayan Fikret Çanakkale manzumesini, Süheylâ da merhumun resminin altına yazmış olduğu son şiirini okumuştur.

Mezar başında tıbbiyeden bir genç Mehmed Âkif'in mezarının üniversite gençliği tarafından yaptırılmasını ve bunun için de Edebiyat Fakültesi kurumunun meşgul olmasını teklif etmiş ve bu teklif ittifakla kabul edilmiştir. Bundan sonra her sene merhumun öldüğü günün "Âkif Günü" olarak kabul edilmesi ve o gün ihtifal yapılması kararlaştırılmıştır.

Büyük şairi bedi metfenine tevdi edenler, gözyaşları arasında oradan ayrılmışlardır.

Mehmed Âkif'e Allah'tan rahmet diler ve kederli ailesine bir daha taziyetlerimizi sunarız.

Kaynak: Cumhuriyet Gazetesi, 29 Birincikanun 1936, s. 1.

Şair Akif gömüldü

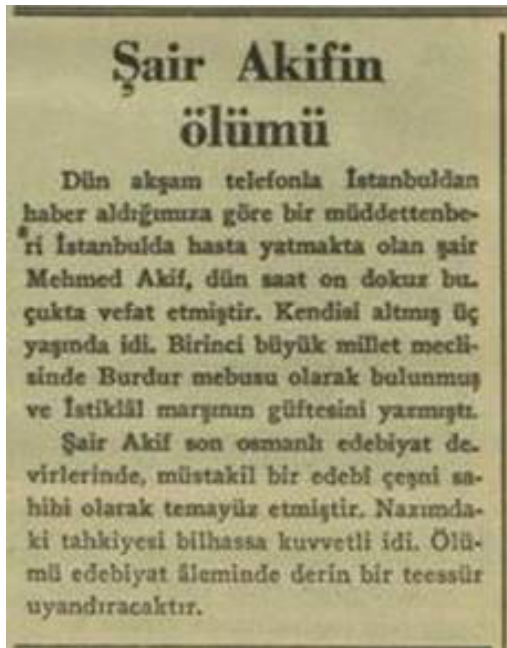
Istanbul, 28 — Şair Mehmed Akif bugün, Edirnekapı mezarlığına ve Süleyman Nazifin yanına gömüldü. Cenaze töreninde profesörleriyle beraber edebiyat fakültesi ve üniversite talebeleri bulundular. Cenaze Beyazırdan Edirnekapıya kadar el üstünde taşındı. Mezarının başında heyecanlı nutuklar söylendi. Üniversiteler, Çanakkaleşirini okudular ve İstiklâl marşını söylediler, üniversiteler şairin mezarını yaptıracaktıdır.

İÇ HABERLER

Şair Akif gömüldü

Istanbul, 28 — Şair Mehmed Âkif bugün, Edirnekapı mezarlığına ve Süleyman Nazif'in yanına gömüldü. Cenaze töreninde profesörleriyle beraber edebiyat fakültesi ve üniversite talebeleri bulundular. Cenaze Beyazırdan Edirnekapı'ya kadar el üstünde taşındı. Mezarının başında heyecanlı nutuklar söylendi. Üniversiteler, Çanakkaleşirini okudular ve İstiklâl Marşı'nı söylediler, üniversiteler şairin mezarını yaptıracaktıdır.

Kaynak: Ulus Gazetesi, Şair Âkif Gömüldü, 29 İlkânun 1936, Salı, s. 2.

Şair Akifin Ölümü

Dün akşam telefonla İstanbul'dan haber aldığımız göre bir müddetten beri İstanbul'da hasta yatmakta olan şair Mehmed Âkif, dün saat on dokuz buçukta vefat etmiştir. Kendisi altmış üç yaşında idi. Birinci Büyük Millet Meclisinde Burdur mebusu olarak bulunmuş ve İstiklâl marşının güftesini yazmıştı.

Şair Akif son Osmanlı edebiyat devirlerinde müstakil bir edebî çeşni sahibi olarak temayüz etmiştir. Nazımdaki tahkiyesi bilhassa kuvvetli idi. Ölümü edebiyat aleminde derin bir teessür uyandıracaktır.

Kaynak: Ulus Gazetesi, Şair Âkif'in Ölümü, 28 İlkânun 1936 Pazartesi, s. 3.

İstiklâl Marşı Şairi

Akifin cenazesi tezahüratla kaldırıldı

Vefatını büyük bir teessürle yazdığımız İstiklâl marşı şairi üstat Mehmet Akif, dün çok candan ve büyük bir merasimle defnedilmiştir.

Mehmet Akif dün öldü

Safahat ve İstiklâl marşı şairi üstat Mehmet Akif dün akşam saat yedi buçukta hayata gözlerini yummuştur.

Merhum son günlerde karaciğer hastalığı yüzünden şiddetle buhranlara uğramış ise de buhranları atlattıktan sonra tekrar açılmış ve yine dostlarını ve zairlerini kabul ederek konuşmaya başlamıştı. Dün akşam da hayatının son dakikasına kadar çocuklar ile konuşmuş ve birdenbire uğradığı bir nefes darlığını müteakip vefat etmiştir.

Kendisi altı yedi aydan beri tedavi ediliyor, fakat günden güne kuvvitten düşüyor ve zayıflıyordu. Son günlerde iskelet haline gelmişti. Buna rağmen üstat kuvve-i akilesini muhafaza ediyor günün bütün hadiseleriyle alakadar oluyor ve her hadise hakkında tefsilat istiyordu. Nihayet dün gec alınan bütün tedbirlere rağmen üstat son nefesini vermiştir.

Safahat şairinin cenazesi bugün öğle namazını müteakip Beyazıt camisinden kaldırılacak ve Edirnekapisinde gömülecektir.

Mehmet Akif 63 yaşında vefat etmiş bulunuyor. İstanbulda doğmuş ve baytar mektebi alisinden neşet etmiştir.

Uzun müddet baytarlıkla meşgul olmuş, daha sonra eski darülfünunda müderrislik etmiş, milî cidal senelerinde Burdur mebusu sıfatıyla Büyük Millet Meclisinde çalışmış, nihayet Mısır'a giderek Mısır üniversitesinde Türkçe profesörlüğü yapmıştır. Yedi ay evvel İstanbul'a dönen şair derhal tedavi altına alınmış, hastalıktan kurtularak safahatın sekizincisini yazmayı ummuştu, ve son dakikaya kadar bu ümidi sarsılmamıştı.

Şairin memlekete bıraktığı eser safahatın yedi cildir.

"İstiklâl marşı", üstadı millî savaşın şairi yapmış, Çanakkale destanı ise, Çanakkale harbinin en büyük edebi abidesi olarak yaşamıştır.

Merhuma mağfiret diler, kederli ailesine taziyetlerimizi bildiririz.

Kaynak: Âkif'in Cenazesi Tezahüratla Kaldırıldı, 29 Birincikânun 1936, s. 10.

Mehmed Akifin cenazesi

Her sene Mehmed Akif günü yapılacak

Vefatını teessürle yazdığımız şair Mehmed Akifin cenazesi dün kaldırılmıştır. Cenaze otomobile Beyazıt camiiin getirilmiş, namazı kılınmıştır. Buradan otomobile Edirnekapı mezarlığına götürülecekti. Fakat gösterilen arzu üzerine Türk bayrağına sarılı olan tabut otomobile konmamış ve eller üzerinde taşınmak suretile Beyazıttan Edirnekapıya kadar götürülmüştür.

Mezar başında yapılan dini merasimden sonra heykeltıraş Aşir ile arkadaşları merhumun büstünü yapmak üzere alçı ile yüzünün kalıbını almışlardır. Bundan sonra cenaze merasiminde bulunan üniversite gençleri hep bir ağızdan mezarın başında şair tara-

fından güftesi yazılmış olan İstiklâl marşını hep bir ağızdan söylemişlerdir.

Marş söylendikten sonra üniversite gençlerinden bazıları merhumun şahsiyetinden, hususiyetlerinden, memlekete, edebiyatımıza yaptığı hizmetlerden bahsetmişler, gençliğin merhumu hiçbir zaman unutmayacağını söylemişlerdir.

Bundan sonra talebeden biri merhumun Çanakkale şiirini okumuştur.

Talebeden birinin teklifi üzerine şairin mezarının üniversite gençliği tarafından yapılmasına işi edebiyat fakültesi talebe kurumu tarafından tanzim ve idare edilecektir. Bundan başka her sene bir (Mehmed Akif günü) yapılması da karar altına alınmıştır.

Merhumun cenazesine edebiyat fakültesi talebesi tarafından bir çelenk gönderilmiştir.

Merhuma rahmet diler, ailesine bu meyanda muharrir arkadaşımız Ömer Rizaya taziyetlerimizi sunarız.

Kaynak: Akşam Gazetesi, 27 Kânunuevvel 1936, Mehmet Âkif'in cenazesi, s. 3.

M. Akifin cenazesi gençliğin elleri üzerinde kaldırıldı

Üstat Akifin cenazesi, Beyoğlu hastanesinden otomobil ile alınmış, Beyazıt camiine getirilmiştir.

Merasime buradan başlanmıştır. Öğle namazından sonra cenaze namazı kılınmıştır.

Üstadın tabutu Türk bayrağına sarılmıştır. Cenazeye Mehmet Akifi taniyan bir çok şair ve edipler, Üniversite profesörlerinden bazıları ile Üniversite talebeleri ve diğer mektep talebeleri gelmişlerdir.

Gençler, tabutu musalla taşından elleri üzerinde kaldırmışlardır. Üniversite gençleri, tabutun cenaze arabasına konmasına razı olmamışlar ve mzarına kadar el üstünde götürceklerini söylemişlerdir.

Büyük şairin tabutu bu suretle, havanın karlı olmasına rağmen, eller üzerinde Edirnekapiya götürülmüştür. İki genç, tabutun önünde Üniversite Edebiyat Fakültesi talebe kurumunun çelenğini taşımıştır:

Büyük bir kalabalık

Cenazeyi, ekseriyetini gençler teşkil eden büyük bir cemaat takip etmiştir. Fatih semtinde de bazı mektep talebeleri yollara dizilerek, Akif merhumun cenazesini saygı ile karşılamışlardır.

Cenaze, Beyazıt – Şehzadebaşı – Fatih – Edirnekapı caddesinden geçerken halk, şapkasını çıkararak son hürmet eserini göstermiştir.

Merhumun defnedildiği yer, Edirnekapıda Şehitlik karşısındaki kabristandır. Burada eski dostlarından ve Üniversite profesörlerinden merhum Naim yatmaktadır. Üstadın makberesi, onun yanındadır. Biraz daha ileride merhum şair Süleyman Nazif'in makberesi vardır.

Tabut mezar inerken

Üstadın tabutu, makberesinin yanına indirilmiş, etrafını gençler çevirmiştir. Burada Menemen abidesini yapan heykeltıraş Ratip Aşir, büyük şairin yüzünün alçı ile maskini almıştır. Ratip Aşir, bu masktan büyük şairin heykelini yapacaktır. Merhumun kabri başında en merasim yapılmış, çelenkler konmuştur.

itimadı akıllara durgunluk verecek derecede sağlamdı. Ara sıra kendi kendime:

- Acaba bize teselli vermek için mi böyle söylüyor!

Diyordum ve derhal kendi kendimi tashih ediyordum. Çünkü ona bu nikbinliği, bu sönmez ve solmaz ümidi veren kaynak, beşerin hayata müfrit bağlanması değildi. Bu kaynak, daha derin, daha engin ve daha ulvi idi!

Hastanede tedavi edildiği müddetçe; odası, misafirlerle mütemadiyen dolup boşalıyor ve kendisi misafirlerini karşılamaktan ve onlarla konuşmaktan yoruluyordu. Bu yüzden doktorları şikayet ediyor, fakat, kendisi, kendisini sevenleri görmekten, ve her biriyle ayrı ayrı görüşmekten memnun oluyor ve yorgunluğundan şikayet etmiyordu.

Nihayet bu vaziyetin önünü almak icap etti ve üstat eski ve asil bir dostunun oğluna ait bir köşke misafir olma davet edildi. Köşk Alemdağında olduğu için üstat buranın havasından, suyundan, huzurundan istifade edecek, burada gıdasına daha fazla ehemmiyet verecek, Avrupadan getirilen ilaçlarını tatbik edecek ve gündün güne iyileşecekti. Alemdağına kavuşmak onu cidden sevindirmişti. Haftada veya on günde bir şehre inerek dostlarını görecek, doktoru ile görüşecek ve tekrar Alemdağına dönecekti, hatta kışı da orada geçirecekti:

- Orada, diyordu, bir ağacın dibine bir halı sererek uzanır, dinlenir, arasına gezer dolaşır, temiz hava, bol güneş içinde yaşar, ve kendimi toplama gayret ederim. Biraz kendimi topladıktan sonra hepinizi de davet edeceğim. Çünkü aşçım, eşsiz bir san'atkar.

Üstat, gerçi Alemdağında halısını yeşil ağaçların altına serdi ve uzandı, yeşil ağaçlar arasında gezip dolaştı. Fakat kendisine öyle bir ilaç verilmişti ki Alemdağı seyahatinin bütün zevkini zehir ediyordu: Bu ilacı andıkça:

- İngiliz tuzu yok mu, bunun yanında şerbet gibi bir şey! Diyor ve ilave ediyordu:

- Günde bir defa içilse neyse. Fakat bir defa içip, oh! Bitti, dedikten sonra sıra ikinci defaya geliyordu. Bu yüzden Alemdağı seferinden bir şey anıyamıyorum.

Fakat üstat, Alemdağı seferinden de bir türlü vazgeçmiyordu. Şehre gelip iki eşi dostu kabul ettikten ve doktorunu gördükten sonra derhal yola çıkıyordu.

Üstadın en büyük emellerinden biri istiklâl savaşının bir destanını yazmaktı

Hiç unutmam. Bir gün bana şöyle yanıp yakıldı:

- Oğlum, dedi, ben ewelce Üsküardan kalkar, bir hamlede Alemdağını yaya olarak boylardım. Bugün gerçi ayağım yere değmeden Alemdağına gidiyorum, fakat kaç para eder, otomobilin içinde inim inim inliyorum. İyi olsam da yine yayan gitsem!

Üstat, hahikaten, en uzak mesafeleri yaya gitmeyi, mutat nakil vasıtalarıyla seyahate tercih ederdi. Bir aralık Beylerbeyinde oturuyorduk. Arasıra Göztepedeki bir dostunu görmeye giderdi. Beylerbeyi sırtlarını aşar, menzili maksuda varır, akşamlayın da aynı tarik ile eve dönerdi.

Bu gürbüz ve canlı adamın otomobil içinde inliyecek derecede elden, ayaktan düşmesi, bir

facia değil de nedir?

Alemdağı seferleri tevali ettikçe üstadım sıhatten düştüğü göze çarpıyor, fakat Alemdağına gitmekten de vazgeçmiyordu. Çünkü orada, senelerce mahrum kaldığı memleket havasını daha bol, daha saf buluyor, orada en derin huzur içinde memlekette başbaşa kalıyor ve gündelik ihtiyaçlarının haricindeki bütün vaktini düşünerek geçiriyordu.

Aylarca devam eden bu derin, bu ıstıraplı ve buhranlı düşünme devri ona kim bilir neler ilham etti, ve kendisi bu ilhamları, kim bilir, hangi çerçeveye içinde bize sunmayı tasarladı!

Ötedenberi en büyük emellerinden biri İstiklâl harbinin destanını yazmaktı. Mısra çekilmekten maksadı, hayat gailelerinden azade bir köşede çalışmak ve bu destanı yaratmaktı. Tam bu sırada diyanet işleri riyaseti ona Kur'an tercümesini vermek istedi. Kendisi bu işi kat'i surette kabul etmemek istemiş, ve bu kararında ısrar etmişti.

Bu ısrara, ısrar ile mukabele edenlere:

- Birkaç parça şiir yazacağım, ona mani oluyorsunuz! Diyordu.

Fakat yine muannidane ısrar ile karşılaşmış, ve onun bu yerden göğeye kadar haklı olan itirazı kabul olunmamıştı.

Akif buna rağmen bu işi üzerine almamaya uğraşmış, bir aralık muvaffak olur gibi olmuş, bu sefer işi mutlaka ona yüklemek isteyenler, merhumun en aziz arkadaşı merhum Ahmet Naimi öne sürerek üstadı iknaya çalışmışlar, nihayet Akif, ömründe kırmak istemediği Naimi ısrarına dayanamamış ve bu işi kendi tabiriyle "istemiyeye istemiyeye" kabul etmişti.

Akifin Kur'an tercümesi işini kabul etmek istememesinin hikmeti, Kur'ana olan sonsuz hürmeti idi. Bu yüksek hürmet, onu Kur'anın her kelimesi üzerinde uzun uzun durmaya sevk ediyor ve sonunda onu yine muvaffak olamadığına inandırıyor.

Kur'anı Kerime karşı bu duyguyu ve bu imanı taşıyan adamın Kur'anı tercüme etmesine, yahut yaptığı tercümenin kendini tatmin etmesine imkan yoktu:

Nitekim kendisine, bu tercüme ne yaptığını sordukça:

- Yapamadım, diyor ve ilave ediyordu:

- Beni tatmin etmeyen bir eser, başkalarını nasıl tatmin edebilir?

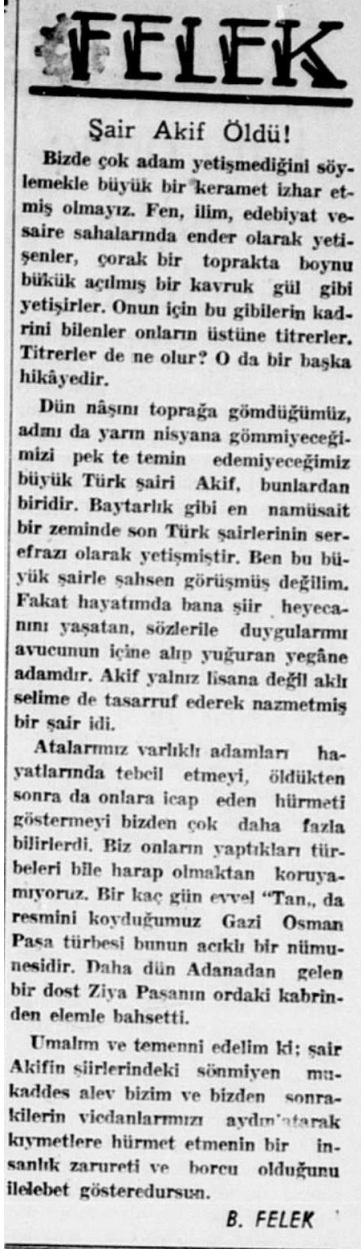
Ve ben, üstadın bu sözüne karşı bir diyecek bulamıyordum.

Üstadın Mısırdaki geçirdiği beş altı seneyi işgal eden bu çalışmaları, kendisine göre, hiçbir netice vermediği için boşa gitmiş, ve bu yüzden Türk edebiyatı büyük bir abideden mahrum kalmıştır. On senenin geride kalan dördünün ikisini, daha evvelki senelerin yorgunluğunu dindirmek ihtiyacı, ikisini de son hastalığının ıstırapları imha etmiştir.

Kendisi bu boşu boşuna giden senelerini teessürle anıyor ve:

- Bu yüzden ne tasarladıklarımı yasabildim, ne de bu işi bitire...

Kaynak: Ömer Rıza DOĞRUL, İstiklâl Marşı Şairi Mehmet Âkif'in Son Günleri, Tan Gazetesi, 29.12.1936, s. 6.

Şair Akif Öldü!

Bizde çok adam yetişmediğini söylemekle büyük bir keramet izhar etmiş olmalıyız. Fen, ilim, edebiyat vesaire sahalarında ender olarak yetişenler, çorak bir toprakta boynu bükük açılmış bir kavruk gül gibi yetişirler. Onun için bu gibilerin kadri bilenler onların üstüne titrerler. Titrerler de ne olur? O da bir başka hikâyedir.

Dün nâşını toprağa gömdüğümüz, adını da yarın nisyanaya gömmiyeceğimizi pek te temin edemeyeceğimiz büyük Türk şairi Akif, bunlardan biridir. Baytarlık gibi en namüsaid bir zeminde son Türk şairlerinin serrefrazı olarak yetişmiştir. Ben bu büyük şairle şahsen görüşmüş değilim. Fakat hayatımda bana şiir heyecanını yaşatan, sözleri ile duygularımı avucunun içine alıp yoğuran yegâne adamdır. Akif yalnız lisana değil aklı selime de tasarruf ederek nazmetmiş bir şair idi.

Atalarımız varlıklı adamları hayatlarında tebcil etmeyi, öldükten sonra da onlara icap eden hürmeti göstermeyi bizden çok daha fazla bilirlerdi. Biz onların yaptıkları türbeleri bile harap olmaktan koruyamıyoruz. Birkaç gün evvel "Tan'da resmini koyduğumuz Gazi Osman Paşa türbesi bunun acıklı bir numunesidir. Daha dün Adanadan gelen bir dost Ziya Paşanın ordaki kabrinden elemle bahsetti.

Umalım ve temenni edelim ki; şair Akifin şiirlerindeki sönmiyen mukaddes alev bizim ve bizden sonrakilerin vicdanlarımızı aydınlatarak kıymetlere hürmet etmenin bir insanlık zarureti ve borcu olduğunu ilelebet göstereversun.

Kaynak: Tan Gazetesi, Burhan Felek, Şair Âkif Öldü!, 29.12.1936

Gazete Haberi 8

<p>Hadiseler arasında Mehmed Akif</p> <p>En büyük vatan şairlerimizi aruz yetiştirdi. Namık Kemalle başlayan, Tevfik Fikretle devam eden vatan şiiri, dün, Mehmed Akifle beraber toprağa girmiş sayılabilir. Milli veznimiz hece olduğu halde, hece şairlerimiz için Namık Kemal'in «Vaveylâ» sı, «Kaside» si gibi, Tevfik Fikretin «Sis» i, «Rübabın cevabı», «Millet Şarkısı» gibi, Mehmed Akifin «Çanakkale» si ve «İstiklâl Marşı» gibi, bir milletin hafızasına her mısrası atalar sözü haysiyetile malolan, vatanın büyük günlerinde bir ağızdan haykırılan, en perakende ve şaşkın ruhları bile tek bir müdafaa aşkı ve iradesi içinde bir araya devşirerek ayağa kaldıran, «millî» vasfına tam layık bir şairimiz çıkmadı. Namık Kemalden ve Tevfik Fikretten sonra, iki gündenberi, Mehmed Akif te yoktur. Vatan şiirinin bu üç büyük zirveli sıra dağları üstüne ölümün kara bulutu indi. Bütün ölçüleri ve haysiyetile düşünürsek, bugün, Türk vatani şairsizdir.</p> <p>Gözlerimiz, boş kalan bu üç kürsünün ayakları dibinde bazı namzedlerin karartılmı seçmiyor değil. Kendilerine, vatanın büyük emellerini, acılarını ve hasretlerini nida eden güzel manzumeler borçlu olduğumuz birkaç aruz ve hece şairimizi unutmak hafızasızlığına, yahud unuttur görünmek politikasına düşmek istemem; fakat bu üç büyük vatan şairinin ve onlarla beraber yokluğa karşı diğer bir ikisinin yaşayışlarıyla söyleyişleri arasındaki şahıs ve eser ahengi, daha açıkçası, onları yalnız eserleriyle değil hayatlarıyla de birer fazilet abidesi halinde sivrilten büyük feragat, yerine koyamadığımız birer seçeresiz tarih kıymeti olmuş, varis bırakmamıştır.</p>	<p>Tesadüfle izah olunamayacak kadar muayyen, tek bir sebebden ileri geliyormuş gibi sabit bir kader, vatan şairlerimizin hepsini ya sürgünlerde, yahud zaruret, hüsrana ve muhitin tüyler ürpertici tasasızlığı içinde öldürdü. Mehmed Akif te bu korkunç an'aneden kurtulmuş değildir. Son defa Mısırdan İstanbul'a geldiği zaman, Fransızların Marseyyez'ini yazan Rouget de Lile'in yüzüncü yıldönümüydü. Sosyalist, komünist, nasyonalist, ruvayalist bütün Fransa onun mezarına diz çöküyordu; bütün Fransa yüz sene sonra Marseyyez şairini ve bestekarını anarken, Türkiye, on sene içinde, İstiklâl şairini unutmıştu. Akıbeti gözönünde olan hastalığında bir Mısırlıdan başka ona tek bir Türkün yardım eli uzanmadı, bilakis bazı gazetelerde, aleyhine yazılar çıktı.</p> <p><i>Şüheda fıskırcağ toprağı sıksan şüheda</i></p> <p>Bugün Akif te o toprağın içindedir ve o şüheda arasındadır. Bütün ömrünü Türk bayrağındaki hilalin şerefini müdafaaya tahsis eden şairin arkasından kendi mısrai tekrar edilebilir:</p> <p><i>Bir hilal uğruna Ya rab ne güneşler batıyor!</i></p> <p>PEYAMI SAFA</p>
--	---

Hadiseler arasında Mehmed Akif

En büyük vatan şairlerimizi aruz yetiştirdi. Namık Kemalle başlayan, Tevfik Fikretle devam eden vatan şiiri, dün, Mehmed Akifle beraber toprağa girmiş sayılabilir. Millî veznimiz hece olduğu halde, hece şairlerimiz için Namık Kemal'in "Vaveylâ" sı, "Kaside" si gibi, Tevfik Fikretin "Sis" i, "Rübabın cevabı", "Millet Şarkısı" gibi, Mehmed Akifin "Çanakkale" si ve "İstiklâl Marşı" gibi, bir milletin hafızasına her mısrası atalar sözü haysiyetile malolan, vatanın büyük günlerinde bir ağızdan haykırılan, en perakende ve şaşkın ruhları bile tek bir müdafaa aşkı ve iradesi içinde bir araya devşirerek ayağa kaldıran "millî" vasfına tam layık bir şairimiz çıkmadı. Namık Kemalden ve Tevfik Fikretten sonra,

iki gündenberi, Mehmed Akif te yoktur, Vatan şiirinin bu üç büyük zirveli sıra dağları üstüne ölümün kara bulutu indi. Bütün ölçüleri ve haysiyetile düşünürsek, bugün, Türk vatani şairsizdir.

Gözlerimiz, boş kalan bu üç kürsünün ayakları dibinde bazı namzedlerin karartılmı seçmiyor değil. Kendilerine, vatanın büyük emellerini, acılarını ve hasretlerini nida eden güzel manzumeler borçlu olduğumuz birkaç aruz ve hece şairimizi unutmak hafızasızlığına, yahud unuttur görünmek istemem; fakat bu üç büyük vatan şairinin ve onlarla beraber yokluğa karşı diğer bir ikisinin yaşayışlarıyla söyleyişleri arasındaki şahıs ve eser ahengi, daha açıkçası, onları yalnız eserleriyle değil hayatlarıyla de birer fazilet abidesi halinde sivrilten büyük feragat, yerine koyamadığımız birer seçeresiz tarih kıymeti olmuş, varis bırakmamıştır.

Tesadüfle izah olunmayacak kadar muayyen, tek bir sebebden ileri geliyormuş gibi sabit bir kader, vatan şairlerimizin hepsini ya sürgünlerde, yahud zaruret, hüsrana ve muhitin tüyler ürpertici tasasızlığı içinde öldürdü. Mehmed Akif de bu korkunç an'aneden kurtulmuş değildir. Son defa Mısırdan İstanbul'a geldiği zaman, Fransızların Marseyyez'ini yazan Rouget de Lile'in yüzüncü yıldönümüydü. Sosyalist, komünist, nasyonalist, ruvayalist bütün Fransa onun mezarına diz çöküyordu; bütün Fransa yüz sene sonra Marseyyez şairini ve bestekarını anarken, Türkiye, on sene içinde, İstiklâl şairini unutmıştu. Akıbeti göz önünde olan hastalığında bir Mısırlıdan başka ona tek bir Türkün yardım eli uzanmadı, bilakis bazı gazetelerde, aleyhine yazılar çıktı.

Şüheda fıskırcağ toprağı sıksan şüheda

Bugün Akif te o toprağın içindedir ve o şüheda arasındadır. Bütün ömrünü Türk bayrağındaki hilalin şerefini müdafaaya tahsis eden şairin arkasından kendi mısrai tekrar edilebilir:

Bir hilal uğruna ya Rab ne güneşler batıyor!

Kaynak: Cumhuriyet Gazetesi, 30 Birinci Kanun 1936, s.3.

L.32. ETKİNLİK: SANATSAL BİR BAKIŞ

Etkinlik Tipi

Etkinliği Hazırlayan

Süre

Amaç

: Şiir ve Resim Analizi

: Besime Arzu GÜNGÖR AKINCI

: 40 dk.

: Öğrencilerin Çanakkale Savaşları ve Kurtuluş Savaşı'nda cephe ve cephe gerisinde yaşananları, sanat eserleri üzerinden analiz etmesini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: "Materyaller" bölümünde verilen bilgi notlarını ve fotoğrafları çoğaltınız.

Süreç: Materyaller bölümünde verilen "Bilgi Notu 1"i öğrencilerinize dağıtınız ve ardından söz konusu derste Çanakkale Savaşları ve Kurtuluş Savaşı'nda cephe ve cephe gerisinde yaşananlar, Mehmet Âkif Ersoy'un "Çanakkale Şehitlerine" şiiri ve I. Dünya Savaşı'nı temsilî resimler üzerinden analiz edeceğinizi ifade ediniz.

Değerlendirme: Çanakkale Savaşları ve Kurtuluş Savaşı'nın nasıl yaşandığını betimlemeye çalışan İbrahim Çallı, Sami Yetik ve Ali Avni Çelebi'nin resimlerinin incelenmesi ve Mehmet Âkif Ersoy'un "Çanakkale Şehitleri" şiirinden bölümlerin okunup yorumlamak için aşağıdaki soruları öğrencilerinize yöneltiniz.

1. Resimlerde neler anlatılmaktadır, dikkatinizi çeken unsurlar nelerdir? Resimlerden yaşanan tarihsel dönemle ilgili ne gibi çıkarımlarda bulunulabilir? Resimlerde yer alan askerlerden biri olsaydınız duygu ve düşünceleriniz neler olurdu?
2. "Çanakkale Şehitleri" şiirinden sunulan bölümlerde, Çanakkale Savaşı'nın geçtiği yıllar nasıl anlatılmaktadır?
3. Sunulan resimler ve şiir bölümleriyle Çanakkale Savaşları ve Kurtuluş Savaşı'nın nasıl yaşandığını ve nasıl bir mücadele içinde olduğunu belirtiniz.

MATERYALLER

Bilgi Notu 1:

Sanat yapıtları, içinden geçtikleri çağın bir aynası gibidir. Sanat yapıtlarında, sanatçının o anda yaşadığı dünyayı, olayları, insan ilişkilerini nasıl algıladığını ve bunları nasıl bir dizeye ya da imgeye dönüştürerek yansıttıklarını izleriz.

Kaynak: A.K. Gören (2002). Cumhuriyet'in ilk yıllarında Türk resim sanatı-1. rh+ Sanat, 2, 32-39.

Cumhuriyetin kuruluş yıllarından itibaren "sanat", yalnızca estetik bir sorun olarak görülmez, ulusal bilincin güçlendirilmesine yönelik bir etkinlik olarak da değerlendirilir. Bundan dolayı eserlerin, yalnız sanat bakımından değil, memleketin dününü, bugününü ve yarınını anlatması bakımından önemi büyüktür.

Kaynak: N. Öndin (2003). Türk resim sanatında evrensellik ve ulusallık. rh+ Sanat, 3, 30-32.

Resim 1

Kaynak: İbrahim Çallı, "Türk Topçuları", 1917, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi

Bilgi Notu 2:

İbrahim Çallı'nın, gerçekçi bir anlatım tarzıyla ele aldığı "Türk Topçuları" resminde, I. Dünya Savaşı yıllarında Türk kuvvetleri içerisinde yer alan topçu birliklerinin cepheye doğru mevzi almak üzere hareketleri konu edilmiştir. Tabloda atlar tarafından son derece bozuk tepelik bir arazide çekilen iki top arabası askerlerin de iteklemesiyle mevziye yerleştirilmeye çalışılmaktadır. Sabahın erken saatlerinde güneşin hafifçe aydınlattığı ve gökyüzünde bulutların olduğu bir atmosferde cereyan eden olayda altı atın çektiği top arabası üç tane erin de yardımıyla yamaca doğru binbir güçlkle ilerletilmeye çalışılmaktadır.

Kaynak: V. Özsoy (1995). Tarihî ve toplumsal olayların Türk resmine yansımaları. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNE

Öteden sâikalar parçalıyor âfâkı;
Beriden zelzeleler kaldırıyor a'mâkı;
Bomba şimşekleri beyninden inip her siperin;
Sönüyor göğsünün üstünde o arslan neferin.
Mehmet Âkif Ersoy

Resim 2

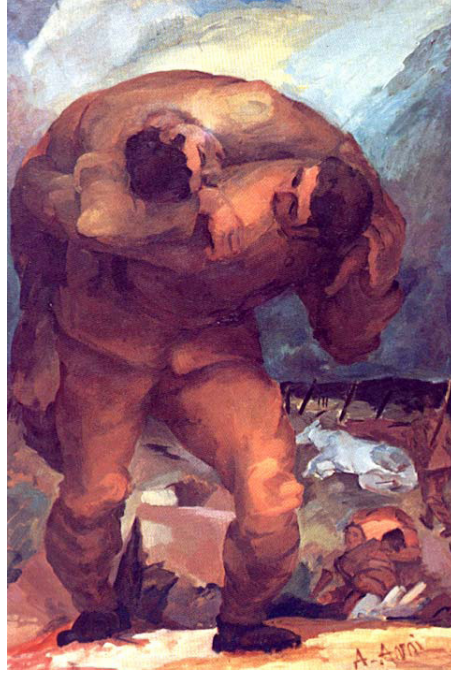
Kaynak: Sami Yetik, "Türk Kurtuluş Savaşı'ndan", 1920, Askeri Müze

ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNE

Yerin altında cehennem gibi binlerce lâğam
Atılan her lâğamın yaktığı: Yüzlerce adam.
Ölüm indirmede gökler, ölü püskürmede yer;
O ne müdhiş tipidir: Savrulur enkâz-ı beşer...
Kafa, göz, gövde, bacak, kol, çene, parmak, el, ayak,
Boşanır sırtlara, vâdîlere, sağnak sağnak.

Saçıyor zırha bürünmüş de o namerd eller,
Yıldırım yayılımı tûfanlar, alevden seller.
Veriyor yangını, durmuş da açık sînelere,
Sürü hâlinde gezerken sayısız tayyâre.
Top tüfekden daha sık gülle yağın mermîler...
Kahraman orduyu seyret ki, bu, tehdîde güler!
Mehmet Âkif Ersoy

Resim 3

Kaynak: Ali Avni Çelebi, "Yaralı Asker" (Silah Arkadaşları), 1932 ya da 1933, Mimar Sinan Üniversitesi Resim ve Heykel Müzesi

ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNE

Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş, asker!
Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alnı değer.
Ne büyüsun ki, kanın kurtarıyor Tevhîd'i...
Bedr'in aslanları ancak, bu kadar şanlı idi.
Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın?
"Gömelim gel seni tarihe" desem, sığmazsın.

Mehmet Âkif Ersoy

Not: Etkinlikte kullanılan "Çanakkale Şehitlerine" başlıklı şiir metinleri bu şiirin farklı bölümlerine aittir.

Kaynak: Ersoy, M.A. (1973). Safahat. M. Ertuğrul Düzdağ (Haz.). 10. Baskı. İstanbul: İnkılâp ve Aka Kitapları.

L.33. ETKİNLİK: ÇANAKKALE...

Etkinlik Tipi	: Şiir Analizi
Etkinliği Hazırlayan	: Fatma GÜLTEKİN
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin dönemin edebî metinlerinden tarihî bir olaya ilişkin çıkarımda bulunmalarını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: “Materyaller” bölümünde Mehmet Âkif Ersoy’un Çanakkale Savaşı sırasında yurt dışındayken yazdığı iki farklı şiir bulunmaktadır. İlk şiiri Berlin’de bulunduğu sırada yazmış, şiirinde Alman kültürünün gelişmişliğini ifade ettikten sonra şiirin sonunda Çanakkale Savaşı’nı işlemiştir. İkinci şiir ise Çanakkale Şehitleri adlı şiirdir. Öğrencilerinizi 3 kişilik gruplara ayırarak metinleri öğrencilerinize dağıtmak için çoğaltınız.

Süreç: Öğrencilerinize iki şiirin “Materyaller” bölümündeki parçalarını vererek ikisinin de Mehmet Âkif yurt dışında iken yazıldığını belirtiniz. Öğrencilerinizden bu iki şiirde Çanakkale Savaşı’na dair hangi unsurlara yer verildiğini bulmalarını ve aşağıda belirtilen başlıklar doğrultusunda bir tablo hazırlayarak iki şiiri karşılaştırmalarını isteyiniz. Bu karşılaştırmayı;

- kullanılan ifadeler,
- içerik,
- anlam,
- olayları ele alış şekli,
- vurgulanan duygu,
- değerler

açısından yapmaları gerektiğini belirtiniz.

Değerlendirme: Grupların yaptıkları karşılaştırmaları birbirleri ile değiştirerek kendi yazdıkları ile benzer ve farklı olan unsurları kaydetmelerini isteyiniz. Buradan hareketle söz konusu şiirlerle bağlı olarak ortak olan unsurların tüm sınıfça tahtada listelenmesini sağlayınız.

MATERYALLER

BERLİN HATIRALARI

.....

-Korkma

Cehennem olsa gelen, göğsümüzde söndürürüz;

Bu yol ki Hak yoludur, dönme bilmeyiz, yürürüz!

Düşer mi tek taşı, sandın, harîm-i nâmûsun?

Meğer ki harbe giren son nefer şehîd olsun.

Şu karşımızdaki mahşer kudursa, çıldırsa;

Denizler ordu, bulutlar donanma yağdırsa;

Bu altımızdaki yerden bütün yanardağlar,

Taşıp da kaplasa âfâkı bir kızıl sarsar;

Değil mi cebhemizin sînesinde îman bir;

Sevinme bir, acı bir, gâye aynı, vicdan bir;

Değil mi cenge koşan Çerkes'in, Lâz'ın, Türk'ün,

Arap'la, Kürt ile bâkîdir ittihâdı bugün;

Değil mi sînede birdir vuran yürek... Yılmaz!

Cihan yıkılsa, emîn ol, bu cebhe sarsılmaz!

Nasıl ki yarmadan âfâkı pâre pâre düşer,

Hudâ'yı boğmak için saldıran cünûn-i beşer;

Nasıl ki nûr-i hakîkatle çarpışan evhâm;

Olur şerâre-i gayretle âkıbet güm-nâm,

Şu karşımızdaki mahşer de öyle haşrolacak.

Yakında kurtulacaktır bu cebhe..

— Kurtulacak? ..

Demek yıkılmayacak kible-gâh-ı âmâlîm...

Demek ki ölmüyoruz...

Haydi arkadaş gidelim!

(Kaynak: Mehmet Âkif Ersoy, Safahat, 18 Mart 1915'te Berlin'de yazdığı "Berlin Hatıraları" şiirinden)

ÇANAKKALE ŞEHİTLERİ

.....
Ölüm indirmede gökler, ölü püskürmede yer;
O ne müdhiş tipidir: Savrulur enkaaz-ı beşer..
Kafa, göz, gövde, bacak, kol, çene, parmak, el, ayak,
Boşanır sırtlara, vâdîlere, sağnak sağnak.
SaÇıyor zırha bürünmüş de o nâmerd eller,
Yıldırım yayılımı tûfanlar, alevden seller.
Veriyor yangını, durmuş da açık sînelere,
Sürü hâlinde gezerken sayısız tayyâre.
Top tüfekten daha sık, gülle yağan mermîler..
Kahraman orduyu seyret ki bu tehdîde güler!
Ne çelik tabyalar ister, ne siner hasmından;
Alınır kal'â mı göğsündeki kat kat îman?
Hangi kuvvet onu, hâşâ, edecek kahrına râm?
Çünkü te'sis-i îlâhî o metîn istihkâm.

Sarılr, indirilir mevki'-i müstahkemler,
Beşerin azmini tevkîf edemez sun'-i beşer;
Bu göğüslerse Hudâ'nın ebedî serhaddi;
"O benim sun'-i bedî'im, onu çiğnetme" dedi.
Âsım'ın nesli...diyordum ya...nesilmiş gerçek:
İşte çiğnetmedi nâmûsunu, çiğnetmeyecek.

.....
(Mehmet Âkif Ersoy, Safahat, Çanakkale Şehitleri şiirinden)

L.34. ETKİNLİK: ŞİİRLERLE TARİH YAZMAK

Etkinlik Tipi	: Şiir Analizi
Etkinliği Hazırlayan	: Fatma GÜLTEKİN
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerin, Mehmet Âkif'in şiirlerinden tarihî olaylara ilişkin çıkarımda bulunmasını sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: “Materyaller” kısmında verilen Mehmet Âkif Ersoy'un şiirlerinden alınmış parçaları öğrencilerinize dağıtınız.

Süreç: Öğrencilerinizden şiirleri inceleyerek şiirlerde hangi tarihî olaylara atıfta bulunulduğunu keşfetmelerini isteyiniz. Bu keşfi yaparken belirledikleri her bir tarihî olayı şiirlerin hangi sözlerinden anladıklarını gerekçesi ile birlikte açıklamalarını isteyiniz. Bu çalışmayı materyaller kısmında sunulan “Çalışma Kâğıdı” üzerinde yaptırınız.

Not: Bu çalışmada size sunulan şiirlerin farklı bölümlerini ya da Mehmet Âkif'in farklı şiirlerini kullanabilirsiniz.

Değerlendirme: Çalışmanın ardından öğrencilere şiirlerde geçen tarihî olayların listesini vererek onlardan bu listeyi kendi oluşturdukları liste ile karşılaştırmalarını isteyiniz. Karşılaştırma neticesinde tespit edilen farklılıkların sebeplerinin belirlenerek (bilgi eksikliği, şiir okur-yazarlığının yetersiz olması, yanlış algılama. . .) çalışma kâğıdındaki ilgili yere not etmelerini sağlayınız. Temelde öğrencilerinizin “Materyaller” bölümünde verilen tarihî olay listesini ele alması yeterlidir. Ancak I. Murad ve Yıldırım Bayezid dönemlerindeki Balkan fetihleri, Sırbistan ile olan ilişkiler, II. Murad Dönemi'ndeki Balkanlardaki faaliyetler, II. Abdülhamit Dönemi'ndeki Balkanlardaki karışıklıkları ele alan öğrenciler, daha üst düzeyde amacı gerçekleştirmiş olacaktırlar.

MATERYALLER

Üç beyinsiz kafanın derdine, üç milyon halk
Bak nasıl doğranıyor? Kalk, baba, kabrinden kalk!
Diriler koşmadı imdâdına, sen bâri yetiş...
Arnavutluk yanıyor... Hem bu sefer pek müdhiş!
Baba! En sevgili annen, o senin öz vatanın
Olacak mıydı fedâ hırsına üç kaltabanın?
Dedemin sürdüğü, can ektiği toprak gitti...
Öyle bir gitti ki hem: Bir daha gelmez ebedî!
Ne olurdun bunu kalkıp da göreydin acaba?
"Meşhed"in beynine haç saplanacak mıydı baba!
Ne felâket: Dönüversin de mesâcid ahıra,
Hırvat'ın askeri tepsin çıkıp üstünde hora!
Bâri bir hâtıra kalsaydı şu toprakta diri...
Yer yanılmış, yere geçmiş, şühedâ türbeleri!
Nerde olsam çıkıyor karşıma bir kanlı ova...
Sen misin, yoksa hayâlin mi? Vefâsız Kosova!
Hani binlerce mefâhirdi senin her adımın?
Hani sînende yarıp geçtiği yol "Yıldırım "ın?
Hani asker? Hani kalbinde yatan Şâh-ı Şehîd?
Ah o kurbân-ı zafer nerde bugün? Nerde o iyi?
Söyle, Meşhed, öpeyim secde edip toprağını;
Yok mudur sende Murâd'ın iki üç damla kanı?

Kaynak: Mehmet Âkif Ersoy, Safahat, Hakkın Sesleri, Hadis Tercümesi

Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyâda eşi?
En kesif orduların yükleniyor dördü beşi,
-Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya-
Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.
Ne hayâsızca tehaşşüd ki ufuklar kapalı!
Nerde -gösterdiği vahşetle- "bu: bir Avrupalı! "
Dedirir -yırtıcı, his yoksulu, sırtlan kümesi,
Varsa gelmiş, açılıp mahbesi, yâhud kafesi!

Kaynak: Mehmet Âkif Ersoy, Safahat, Çanakkale Şehitleri

Şiirlerdeki Tarihi Olay Listesi

- Arnavutluk İsyanı, 1912
- I.Kosova Savaşı, 1389
- II.Kosova Savaşı, 1448
- Niğbolu Savaşı, 1396
- İstanbul'un Fethi, 1453
- I.Dünya Savaşı, 1914 ve 1915 yılları
- Çanakkale Savaşı, 1915

Çalışma Kâğıdı

Yanlışlığın Sebebi					
Listeye Göre Doğruluğu					
Gerekçe/Dayanak					
Belirlenen Tarihî Olay					
Şiirdeki İlgili Kısım					

L.36. ETKİNLİK: ANLA BENİ

Etkinlik Tipi	: Karşılaştırma
Etkinliği Hazırlayan	: Tuba ŞENGÜL BİRCAN – Gülşah KIZILGÖZ
Süre	: 40 dk.
Amaç	: Öğrencilerde Türk milletinin bağımsızlığını hangi şartlar altında kazandığına dair farkındalık oluşturmak

YÖNERGE

Hazırlık: İstiklâl Marşı ve Çanakkale Şehitlerine şiirlerinin yazılı olduğu bir çalışma kâğıdı hazırlayınız. Bu çalışma kâğıdını etkinlikteki öğrenci ya da grup sayısı kadar çoğaltınız. Bu çalışmayı grup çalışması ya da bireysel olarak planlayabilirsiniz.

Süreç: Sınıfı 4-5 kişilik gruplara ayırınız. Her gruba çalışma kâğıdı veriniz. Ardından önce İstiklâl Marşı'nı sonra "Çanakkale Şehitlerine" şiirini yüksek sesle vurgulu ve duygulu bir biçimde sınıfa okuyunuz. Daha sonra gruplardan bu iki eseri benzerlik ve farklılıkları açısından karşılaştırmalarını isteyiniz. Çalışma kâğıdının arkasına benzerlik ve farklılıklara ilişkin bir tablo yaparak üzerine notlar almalarını isteyiniz. Gruplara 10 dakika süre veriniz. Süre bitiminde gruplar arasında çalışma kâğıdının değiştirilmesini sağlayınız (Her gruba kendi kâğıdının gelmediğinden emin olunuz.).

Grupların ellerindeki kâğıda yeni farklar ve benzerlikler eklemelerini isteyiniz. Bu değişim işini her kâğıdın tüm grupları dolaşmasına fırsat verecek şekilde sürdürünüz.

Değerlendirme: Çalışma sonunda şiirlerin arasındaki benzerlik ve farklılıklara ilişkin tabloyu tahtaya çizerek üzerinde konuşunuz.

L.36. ETKİNLİK:

GELECEĞE ÜMİTLE BAKMAK

Etkinlik Tipi

: Şiir Analizi

Etkinliği Hazırlayan

: Yeliz KALE

Süre

: 40+40 dk.

Amaç

: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un şiirine yansıttığı gelecek algısını keşfetmelerini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerden şiir analizi etkinliği için bir ders öncesinden Mehmet Âkif Ersoy'un "Atıyı Karanlık Görerek Azmi Bırakmak" adlı şiirini okuyarak ve aşağıdaki konularda açıklama yaparak gelmelerini isteyiniz.

1. Şiirde geçen anlamını bilmediğiniz kelime ve deyimleri araştırınız.
2. Şiirin beyitler hâlinde açıklamasını yapınız.
3. Şiirin temasını belirtiniz.
4. Şiirin yazıldığı tarihi göz önünde bulundurarak dönemin koşullarının şiire yansımaları hakkında bir değerlendirme yapınız.
5. Mehmet Âkif Ersoy'un dünya görüşünün ve mizacının bu şiire yansımalarını değerlendiriniz.

Süreç: Dersin başında şiirin tamamını bir öğrenciye okutarak bir önceki derste verilenlerle ilgili açıklamalarını paylaşmalarını isteyiniz.

Değerlendirme: Etkinlik sonunda öğrencilere "Şiir sizde hangi duyguları uyandırdı? Neden?" sorusunu yönelterek etkinliği genel olarak değerlendirmelerini sağlayınız.

MATERYALLER

ÂTIYİ KARANLIK GÖREREK AZMİ BIRAKMAK

Âtiyi karanlık görerek azmi bırakmak...

Alçak bir ölüm varsa, emînim, budur ancak.

Dünyâda inanmam, hani görsem de gözümle.
İmânî olan kimse gebermez bu ölümle:

Ey dipdiri meyyit, 'İki el bir baş içindir.'
Davransana... Eller de senin, baş da senindir!

His yok, hareket yok, acı yok... Leş mi kesildin?
Hayret veriyorsun bana... Sen böyle değildin.

Kurtulmaya azmin neye bilmem ki süreksiz?
Kendin mi senin, yoksa ümîdin mi yüreksiz?

Âtiyi karanlık görüvermekle apıştın?
Esbâbî elinden atarak ye'se yapıştın!

Karşında ziyâ yoksa, sağından, ya solundan
Tek bir ışık olsun buluver... Kalma yolundan.

Âlemde ziyâ kalmasa, halk etmelisin, halk!
Ey elleri böğründe yatan, şaşkın adam, kalk!

Herkes gibi dünyâda henüz hakk-ı hayâtın
Varken, hani herkes gibi azminde sebâtın?

Ye's öyle bataktır ki; düşersen boğulursun.
Ümîde sarıl sımşıkı, seyret ne olursun!

Azmiyle, ümidiyle yaşar hep yaşayanlar;
Me'yûs olanın rûhunu, vicdânını bağlar.

Lânetleme bir ukde-i hâtır ki: çözümez...

En korkulu câni gibi ye'sin yüzü gülmez!

Mâdem ki alçaklığı bir, ye's ile şirkin;
Mâdem ki ondan daha mel'un daha çirkin

Bir seyyie yoktur sana; ey unsur-ı îman,
Nevmid olarak rahmet-i mev'ûd-u Hudâ'dan,

Hüsrâna rıza verme... Çalış... Azmi bırakma;
Kendin yanacaksan bile, evlâdını yakma!

Evler tünek olmuş, ötüyor bir sürü baykuş...
Sesler de: 'Vatan tehlikedeymiş... Batıyormuş!'

Lâkin, hani, milyonları örten şu yığından,
Tek kol da yapışsam demiyor bir tarafından!

Sâhipsiz olan memleketin batması haktır;
Sen sâhip olursan bu vatan batmayacaktır.

Feryâdı bırak, kendine gel, çünkü zaman dar...
Uğraş ki: telâfi edecek bunca zarar var.

Feryâd ile kurtulması me'mûl ise haykır!
Yok, yok! Hele azmindeki zincirleri bir kır!

'İş bitti... Sebâtın sonu yoktur!' deme, yılma.
Ey millet-i merhûme, sakın ye'se kapılma.

27 Mart 1913

Mehmet Âkif Ersoy

Kaynak: METİN, B. B. (2016). "Âtiyi Karanlık Görerek Azmi Bırakmak..." Üzerine Bir Söylem Çözümlemesi. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 5(3), 1225-1242.

L.37. ETKİNLİK :

GEÇMİŞE SELAM OLSUN

Etkinlik Tipi

: Metin Yazımı

Etkinliği Hazırlayan

: Besime Arzu GÜNGÖR AKINCI

Süre

: 40 dk.

Amaç

: Öğrencilerin Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı, kişiliği ve Millî Mücadele'ye katkılarını dönemin şartları içinde değerlendirmelerini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerle Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı ve kişiliği ile İstiklâl Marşı'nın kabulü üzerine konuştuğundan sonra öğrencilerinizi gruplara ayırınız.

Süreç: Gruplara ayrılan öğrencilerinize "Materyaller" başlığı altında verilen "Bilgi Notu 1" ve "Bilgi Notu 2" ile fotoğrafları dağıtınız. Öğrencilerinizden "Mehmet Âkif Ersoy'un Hayatı ve Kişiliği" ile "İstiklâl Marşı'nın Kabulü" metinlerini okumalarını ve fotoğrafları incelemelerini isteyiniz. Metin ve karakter analizi yapabilmek amacıyla öğrencilerinize şu soruları yöneltiniz:

1. Mehmet Âkif Ersoy nasıl bir kişiliğe sahiptir, kişiliğinde öne çıkan özellikler nelerdir?
2. İstiklâl Marşı, nasıl bir ortamda kabul edilmiştir?
3. Millî marşların ülke için önemi üzerine neler söyleyebilirsiniz?

Değerlendirme: Etkinliğin tamamlanmasının ardından öğrencilerinizden aşağıdaki sorulardan birine cevap verecek şekilde bir metin yazmalarını ve sonrasında bu metni arkadaşlarıyla paylaşmalarını isteyiniz.

1. Mehmet Âkif Ersoy'la bir röportaj yapsanız kendisine ne gibi sorular sorarsınız?
2. Mehmet Âkif Ersoy'a günümüzden bir mektup yazacak olsanız neler yazarsınız?
3. Mehmet Âkif Ersoy'un Millî Mücadele'ye katkıları üzerine neler söyleyebilirsiniz?

MATERYALLER

Bilgi Notu 1:

Mehmet Âkif Ersoy'un Hayatı ve Kişiliği

1873-1936 yılları arasında yaşayan Mehmet Âkif Ersoy, İstiklâl Marşı'nı yazmış ve Kurtuluş Savaşı yıllarında I. TBMM'de milletvekili olarak görev yapmıştır. Babası Mehmet Tahir Efendi, Fatih Medresesi müderrislerinden olup Arnavutluk'tan İstanbul'a gelmiştir. Annesi Cemile Hanım ise aslen Buharalı'dır. Babasının ölümü ve evlerinin yanması üzerine mezunlarına hemen memuriyet verilen Halkalı Baytar Mektebine gitmek zorunda kalmış ve bu okulu 1893 yılında birincilikle bitirmiştir. Ziraat Nezaretinde görev yapmaya başlayan Mehmet Âkif Ersoy, Rumeli, Anadolu ve Arabistan'da pek çok yeri dolaşarak bölge insanlarını yakından tanıma fırsatı bulmuştur. 1898 yılında evlenen Mehmet Âkif Ersoy'un ilk üçü kız olmak üzere altı çocuğu olmuş, dördüncüsü bir buçuk yaşındayken vefat etmiştir. Mekteb-i Mülkiyenin lise bölümünde okurken Edebiyat hocası İsmail Safa'nın izinden giderek şiirle uğraşmaya başlamış olan Mehmet Âkif Ersoy, çeşitli mecmualara şiirler ve yazılar yazmıştır.

4 Haziran 1920'de Biga milletvekili olarak katıldığı Büyük Millet Meclisinde 8 Temmuz'da Burdur milletvekilliğine geçmiştir. Mehmet Âkif, halkın, maddi ve manevi olarak Millî Mücadele'ye desteğini sağlamak amacıyla Balıkesir, Konya, Çankırı, Afyon, Antalya, Kastamonu ve Burdur gibi şehirlere giderek camilerde ve hükümet meydanlarında halka hitaben konuşmalarda bulunmuştur. Bu yönüyle Mehmet Âkif Ersoy, Anadolu'da halkı, Millî Mücadele'ye sevk edecek vaazlarıyla dikkati çeker. Çeşitli düşünce ve te'sirler altında kalarak Ankara'ya karşı şüphe ve tereddüt ile bakanlara, bu işin bir partinin veya şahsın davası olmadığını, milletin ölüm-kalım meselesi olduğunu anlatmıştır. 19 Ekim 1920 tarihinde geldiği Kastamonu'da bir süre kaldığı ve Nasrullah Camii'nde birkaç kere kürsüye çıkarak halka hitap ettiği bilinmektedir. Bu konuşmalarında, düşmana karşı gelmeyi boyun eğmemiz hâlinde, milletin başına geleceklere, şu anda yabancıların işgali altında yaşayan esir milletlerin ne halde bulduklarını tasvir ederek gözler önüne sermiştir. Bu vaazlar, gazetelerde ya da ayrı olarak basılarak bütün vilayetlere ve cephelere dağıtılmıştır. Çok iyi bir hatip olan Mehmet Âkif Ersoy, halkın anlayabileceği şekilde Sevr Antlaşması'nın bir idam fermanı hükmünde olduğunu anlatır ve Millî Mücadele'nin manevi cephesini güçlendirir.

1923 yılında Mehmet Âkif Ersoy, davet edildiği Mısır'a giderek burada Türk dili ve edebiyatını öğretmeyi kendine görev edinmiş ve uzun yıllar Mısır'da hayatını sürdürmüştür. Arapça ve Farsçanın yanı sıra Fransızca'yı da öğrenmiş olan Mehmet Âkif Ersoy, doğru sözlü, sözünde duran, vatan ve millet sevgisini içinde derinden yaşamış bir kişiliğe sahiptir. Alçakgönüllülük ve dürüstlüğü'nün sembolü gibi görülen Mehmet Âkif Ersoy'un yazmış olduğu 7 kitaplık şiir külliyyatı; Safahat (1911), Süleymaniye Kürsüsü'nde (1912), Hakkın Sesleri (1913), Fatih Kürsüsü'nde (1914), Hatıralar (1917), Asım (1924) ve Gölgeler (1933) bölümlerinden oluşmaktadır. Mehmet Âkif Ersoy, ilk şiir kitabını "safhalar, devreler" anlamına gelen "Safahat" adıyla yayımlamış ve daha sonra bu isim, yedi kitaptan oluşan toplu şiirlerinin adı olmuştur.

Kaynak: M.E. Düzdağ (2004). Mehmet Âkif Ersoy. İstanbul: Kaynak Kitaplığı. K.Yetiş (2006). Mehmet Âkif Ersoy. Ankara: Akçay Basım Yayımları.

Mehmet Âkif Kızları, Oğulları ve Eşi.

Kaynak: Mehmet Âkif Ersoy (2011). Fıraklı Nameler Âkif'in Gurbet Mektupları, (Ömer Hakan Özalp, Hazırlayan). İstanbul: Timaş Yayınları

Mehmet Âkif Ersoy Mısır'da

(En solda Prens Abbas Halim Paşa ve soldan ikinci sırada Mehmet Âkif Ersoy görülmektedir).

Kaynak: Mehmet Âkif Ersoy (2011). Fıraklı Nameler Âkif'in Gurbet Mektupları, (Ömer Hakan Özalp, Hazırlayan). İstanbul: Timaş Yayınları

Bilgi Notu 2:

İstiklâl Marşı'nın Kabulü

İstiklâl Marşı'nın kabulü süreci, Genel Kurmay Başkanı İsmet İnönü'nün, o dönemin Millî Eğitim Bakanı Rıza Nur'dan, millî heyecan uyandıracak, millî azim ve imanı besleyecek bir marşın yazılmasını Türk ordusu adına teklif etmesiyle başlar. 12 Mart 1921'de İstiklâl Marşı kabul edildiğinde, I. İnönü Zaferi kazanılmış, 1921 Anayasası kabul edilmiş, II. İnönü Savaşı ve Sakarya Meydan Muharebesi henüz yaşanmamıştır. Millî marş olarak seçilecek şiir için para ikramiyesi konmuş ve Mehmet Âkif Ersoy, para ikramiyesi ile millî marş yazılmayacağını söyleyerek bu yarışmaya katılmamıştır. Hamdullah Suphi Tanrıöver, yazılan şiirler arasında çok kuvvetli bir şiir bulamayınca, Mehmet Âkif Ersoy'u millî marş yazma konusunda ikna etmiştir. Mehmet Âkif Ersoy'un yazdığı İstiklâl Marşı'nın Millet Meclisi'nde kabulü, Maarif Vekili Hamdullah Suphi'nin büyük çabaları sonucu gerçekleşmiştir. Hamdullah Suphi, Meclis'e sunulan 724 şiir arasından 7 tanesini meclis genel kuruluna sunmuş ve Mehmet Âkif Ersoy'un yazdığı İstiklâl Marşı'nı kürsüde okurken milletvekilleri şiiri ayakta ve sürekli alkışlayarak dinlemiştir. Yurdumuz düşman işgalinde felaket günlerini yaşarken; mecliste bu marş okunduğunda, İstiklâl Marşı'nın nasıl bir ortamda kabul edildiğini Meclis kâtiplerinin tuttukları notlarla ayrıntılı bir şekilde öğrenebiliyoruz.

Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın

Kim bilir belki yarın, belki yarından da yakın

Bu dizeler, İstiklâl Marşı, Meclis'te okunduğunda en çok alkışlanan dizeler olmuştur. Mehmet Âkif Ersoy tarafından yazılan İstiklâl Marşı, Meclis milletvekillerinin büyük çoğunluğu tarafından oy birliğiyle millî marş olarak seçilmiştir. Mehmet Âkif Ersoy, millî marş için konulan para ikramiyesini kabul etmeyerek çeşitli kurumlara bağışta bulunmuştur. Şiirin bestesi için de ayrı bir yarışma açılmış ve Ali Rifat Çağatay'ın yaptığı beste, 1930 yılına kadar kullanılmıştır. Daha sonra Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın Şefi olan Osman Zeki Üngör ikinci besteyi yapmış ve daha batılı görülen bu beste günümüzde de kullanılan marş bestesidir. Mustafa Kemal Atatürk de, İstiklâl Marşı'nın yazılması söz konusu olduğunda, bunu hiçbir siyasi ihtirası olmadığını bildiği Mehmet Âkif Ersoy'dan başka kimsenin yazamayacağını söylemiştir. Ersoy, son yıllarında karaciğer rahatsızlığı yaşamış ve Mısır'dan gelerek bir süre Antakya'da hayatını sürdürmüştür. İstanbul'da kendisine siroz teşhisi konduktan sonra 27 Aralık 1936 tarihinde İstanbul'da hayata gözlerini yummuş ve Edirnekapı Mezarlığı'na defnedilmiştir. Mehmet Âkif Ersoy, son günlerinde hasta yatağında şöyle der: "Allah bu millete bir daha İstiklâl Marşı yazdırmasın".

Kaynak: M.E. Düzdağ (2004). Mehmet Âkif Ersoy. İstanbul: Kaynak Kitaplığı. K.Yetiş (2006). Mehmet Âkif Ersoy. Ankara: Akçay Basım Yayımları.

L.38. ETKİNLİK:

FARKLI GÖZLERDEN MEHMET ÂKİF

Etkinlik Tipi

: Metin Yazımı

Etkinliği Hazırlayan

: Namık ÇENÇEN

Süre

: 40+40 dk.

Amaç

: Öğrencilerin birinci ve ikinci el kaynaklardan hareketle farklı bakış açlarına ilişkin metinleri analiz ederek Mehmet Âkif Ersoy ve kişiliği hakkında bilgi edinmelerini sağlamak

YÖNERGE

Hazırlık: Öğrencilerinize “Materyaller” bölümünde verilen metinleri dağıtınız ve okumalarını isteyiniz. Verilen metinlerde bilinmeyen sözcüklerin anlamlarını bulmaları gerektiğini belirtiniz. Ardından kaynaklarda Mehmet Âkif ile ilgili vurgulanan noktaları öğrencileriniz ile birlikte tespit ediniz.

Süreç: Öğrencilerinizin verilen kaynakları aşağıda yer alan sorular çerçevesinde değerlendirmesini sağlayınız.

1. Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili, içerik olarak diğerlerinden farklı olan yazı size göre hangisidir? Neden?
2. Mehmet Âkif Ersoy neden ilelebet hatırlanacaktır? Verilen metinlerden yararlanarak cevaplayınız.
3. Verilen kaynaklarda size göre Mehmet Âkif Ersoy hangi yönleri ile tanımlanmaktadır? Kanıt göstererek açıklayınız.

Değerlendirme: Öğrencilerinizin kaynakları analiz etmelerinin ardından bu metinlerden yararlanarak Mehmet Âkif Ersoy’u tanımlayan bir yazı yazınız.

MATERYALLER

En Büyük İslam ve Türk Şairi

“Şiiri millî namile ırkımızın rüsum ve an’anatına aid neşideler kasdediyorsak, pişinde serfûru edeceğimiz bir dehayi şair görüyorum: Mehmet Âkif. Hiç kimse o kadar saf ve şeffaf bir billuri beyan içinde menaziri millîyeti teşhir etmemiştir. Türk ve İslam ruhu (Safahat) rüşeymi ilhamı oldu. Tarihi edebiyat şimdilik büyük Âkif’ten daha büyük bir İslam ve Türk şairi tanımaz. Fakat ben her kime olursa olsun, şairi millî sıfatının münhasiren tahsis olunmasını haklı bulmam. Şairden safhai san’ate düşmüş bir mucizei dimağ beklenir. Buna kim ibda ederse şair odur. Her güzel eser, eğer bir Türk elinden çıktı ise (millî) sıfatına namzed olmak lazım gelir.”

Kaynak: Cenap Şehabettin, Mehmet Âkif Hayatı, Eserleri ve 70 Muharririn Yazıları (Yayına Hazırlayan Eşref Edip), Asari İlmiye Kütüphanesi Neşriyatı, İstanbul, 1938.

Türk Halkının Gönlünü Terennüm Eden Şair

“Âkif, fikirlerinden, hislerinden kıyafetine ve itiyadlarına kadar her noktadan gayet tabii idi. Bilhassa son derece samimi bir memleket adamı idi. Bazı eserlerindeki kanaatlara iştirak etmediğimiz zaman dahi onun ta içinden kopan coşkunculuklara uymamamız kabil değildir. O rüzgar gibi, dalga gibi külli kudretlerdendir; sizi mutlaka sürükler. Türk halk dilini onun kadar munis ve tabii kullanan olmadığı gibi, Türk halkının gönlünü onun derecesinde doğrulukla ve samimiyetle intak eden bir şairimiz yetişmemiştir. Öyle sanıyorum ki (safahat) şark ufuklarında akisleri asırlarca dalgalanmaya namzed bir şaheser olarak kalacaktır.”

Kaynak: İbrahim Alaeddin, Mehmet Âkif Hayatı, Eserleri ve 70 Muharririn Yazıları (Yayına Hazırlayan Eşref Edip), Asari İlmiye Kütüphanesi Neşriyatı, İstanbul, 1938).

Demokrat Şair

İslam Ansiklopedisi’nde Profesör Fuad Köprülü Osmanlı – Türk edebiyatına dair yazdığı bir makalede Mehmed Âkif hakkında şunları söylemiştir: “Mehmed Âkif aruz vezninin kıyas kabul edilmez bir üstadıdır, halk hayatını sade bir lisan ile en realist bir şekilde tasvir eder. Bazen çok kudretli bir lirizme yükselen Âkif Garp şiirinin tesiri altında kalmamıştır. O halk içinde yetişen demokrat bir şairdir.”

Kaynak: İslam Ansiklopedisi Cilt 17, s. 1008

Adı Türk İstiklâline Bağlı Şair

Toprakta gezen gölgeme toprak çekilince
Günler şu heyulayı ergeç silecektir.
Rahmetle anılmaktadır amma ebediyet
Sessiz yaşadım, kim beni nerden bilecektir
Bir canlı izin varsa yer üstünde silinmez
Ölsen seni sırtında taşır toprağın altı
Ey gölgeden ümmidi vefa eyleyen insan
Kaç gün seni hatırlayacaktır şu karaltı!

“Hayır, aziz ölü, hayır. Seni herkes ve her zaman anacak. Adın, tarihte olduğu gibi, yüreklerde de yaşayacaktır. Çünkü yazdığın marşla adın, Türk istiklaline bağlı, yani ebedi kaldı. Ruhun emin ve müsterih olsun. . . Âkif, aşk şairi, ihtiras şairi, süs ve saz şairi değildi. Külli kudret mefhumunu teşehhüs ettiren Allah'ın kemal ve celalini, ilahi büyüklüklere ve temizliklere tercüman olan Peygamberin rikkat ve nezahetini, geçmiş devirlerin yüksek şahsiyetlerini, mensub olduğu cemiyeti ve insanıyeti terennüm ederdi. . .

Dine sevgi ve saygı taşırdı. İslam aleminin hedef ola geldiği musibetlere karşı ağlayıcı birer mısra halinde ruhundan dökülen teellümler, telehhüfler insani ıstırapların en nezih ve en belîği sayılabilir. Şarkın ve garbın bütün şairlerini kamil bir üstat göz ile tetkik ve tahlil etmiştir. Fuzûlî'ye adeta aşkı. Lakin o aşk şairini yalnız taktirde iktifa ve kendisini taklid den iba ederdi. Beşeri ve tabii güzelliklerden aldığı hazzı, heyecanı şiirle ifadeye tenezzül etmezdi. Bunları cemiyetin elemlerini veya emellerini teşrih ederken süte şeker karıştırır gibi kullanırdı. Aynı zamanda o, hayal şairi değildi. Ancak duyduğunu ve gördüğünü yazardı. İhtimal ki bütün duyduklarını ve gördüklerini yazmamış, yahud yazamamıştı. Lakin kaleminden çıkan her yazıda maddi ve manevi benliğinin heyecanı görünür. Rahmetli Süleyman Nazif, artık onun gibi rahmetli diye anılmak mevkiine geçen Âkif için: “İlhamlarını arşı aladan alırdı. Dehası, etekleri güneş olan şahikalara vakit vakit iner ve sonra sanat şahikasından da yüksek ufuklara çıkardı. Namütenahilikte hubut ile uruc müteradiftir. Âkif'in miraçları da, hubutları da mübarektir.” diyor. Mübalagalı gibi görünen bu sözlerde tam bir hakikat vardır. Çünkü Âkif'in bizim diyarımızda mevcudiyeti tahayyül olunabilen sanat şahikasının çok fevkine yükseldiğine şüphe yoktur. Sadelik, tabiilik içinde sanatı onun kadar canlandıran başka bir şair gösterilemez. Gene Süleyman Nazif'in dediği gibi “Peygamber Davud'un elinde balmumu hâline geldiği söylenen demir ne ise Âkif'in elinde kelime odur.”

Kaynak: M. Turhan Tan, Mehmet Âkif Hayatı, Eserleri ve 70 Muharririn Yazıları (Yayına Hazırlayan Eşref Edip, Asari İlmîye Kütüphanesi Neşriyatı, İstanbul, 1938).

İstiklâl Harbinin Manevi Cephesi Kahramanı

“İstiklâl Marşı İstiklal Harbi'nin manevi cephesinde yapılmış büyük ve muzaffer bir taarruzdu. O zaman millî mücadelenin mutlaka zaferle neticeleneceğine inanmış olanlar, yani sağlam iman sahipleri bile İstiklâl Marşı'ndan yeni manevi kuvvet almışlardır. Şair Mehmet Âkif yürekleri çelikleştiren İstiklâl Marşı'nı yaratmak sureti ile İstiklâl harbinin manevi cephesinde döğüşen kahramanlardan biri olmuştur. Mehmet Âkif'in en büyük meziyeti her mısraını inanarak yazmış olmasındadır. Onun içindir ki mesela İstiklâl Marşı hiçbir babayiğit tarafından benzeri yazılamayan, alev gibi bir şiidir. Mehmet Âkif öldü. Fakat İstiklâl Marşı şairi yarattığı ölmez İstiklâl Marşı gibi ebedi bir hayata mazhar olarak yaşayacaktır.”

Kaynak: Abidin Daver, Mehmet Âkif Hayatı, Eserleri ve 70 Muharririn Yazıları (Yayına Hazırlayan Eşref Edip), Asari İlmiye Kütüphanesi Neşriyatı, İstanbul, 1938.

L.39. ETKİNLİK:

VATAN VE MİLLET ŞAİRİ OLMAK!

Etkinlik Tipi

: Araştırma-İnceleme

Etkinliği Hazırlayan

: Fatma GÜLTEKİN

Süre

: 2 ay

Amaç

: Öğrencilere “Mehmet Âkif’in vatan ve millet şairi olarak anılmasına etki eden unsurlar” konusundan hareketle tarih ve ilişkili olduğu disiplinlerden yararlanarak araştırma-inceleme yapma becerisi kazandırmak

YÖNERGE

Hazırlık: “Kaynaklar” bölümünde yer alan yönerge formunu öğrenciye sununuz, öğrenciye tüm araştırması boyunca kaynak ve düzenleme konusunda destek veriniz.

Süreç: Öğrencilerinizden Mehmet Âkif Ersoy’un “vatan ve millet şairi” olarak benimsenmesine etki eden unsurları ortaya çıkaracak bir araştırma yapmalarını isteyiniz. Bu araştırmaları için aşağıdaki yönergeyi takip ediniz.

1. Öğrencilere araştırmalarının aşağıdaki soruların cevaplarını içermesi gerektiğini belirtiniz:
 - Vatan nedir? Farklı kültürlerde nasıl algılanmıştır?
 - Millet ne demektir? Sözcüğün anlamı zaman içinde ne yönde bir değişime uğramıştır?
 - Vatan ve millet kavramları Türk şiir ve edebiyatında ne zamandan beri görülmektedir? Bu zamanın özelliği ve önemi nedir?
 - Mehmet Âkif Ersoy vatan ve millet kavramını kullandığı şiirlerinde hangi tarihsel olaylardan bahsetmiştir?
 - Mehmet Âkif Ersoy vatan ve millet kavramlarını tarihsel olaylar için kullanırken nasıl, ne amaçla ele almıştır?
 - Söz konusu tarihî olayların vatan ve millet kavramları için değeri nedir? Kavramlar neden bu tarihî olaylarda kullanılmıştır?
 - Mehmet Âkif Ersoy’un bahsettiği tarihî konulardan bahseden Mehmet Âkif Ersoy’un çağdaşı şairler kimlerdir?
 - Mehmet Âkif Ersoy’un vatan ve millet kavramlarını ele alışında çağdaşı şairlerden farkı var mıdır? Varsa bu farklılıklar nelerdir?
 - Mehmet Âkif Ersoy’dan başka “vatan ve millet şairi” olarak tanınan şair var mıdır? Varsa Mehmet Âkif Ersoy ile ortak olan yönleri nelerdir?

2. Öğrencilere araştırmalarında yararlandığı kaynaklara yer vermeleri gerektiğini söyleyiniz ve dipnot, kaynakça yazımı konusunda öğrencilerinize eğitim veriniz.
3. Öğrencilerinize araştırma metinlerini hazırlarken belli yazım kriterlerine uymaları gerektiğini, bu konuda yönergeye dikkat etmelerini söyleyiniz.
4. Araştırmaları boyunca kaynak, içerik düzenleme ve yazı düzeni konusunda öğrencilerinize yardımcı olunuz. Bunun için her haftaya en az bir saatlik bir görüşme saati belirleyiniz.
5. Öğrencilerden araştırma sonuçlarına dair bir sunum hazırlamalarını ve bu konu hakkında arkadaşlarını bilgilendirmelerini isteyiniz.
6. Öğrencilerinizin yönerge formunda yer alan görevleri yerine getirip getirmediğini kontrol etmelerini sağlayınız.

Değerlendirme: Araştırmalarını tamamlayan öğrencilerinizin yönerge formunda yer alan kontrol listesi sayesinde kendilerini değerlendirmelerini sağlarken siz de öğrenci çalışmalarını için aşağıdaki listeyi kullanınız (Değerlendirme formunu talepleriniz ve öğrencilerinizin çalışma alışkanlıkları doğrultusunda daha detaylı hazırlayabilir ya da geliştirebilirsiniz.).

ÖĞRENCİ ARAŞTIRMA ÇALIŞMASI DEĞERLENDİRME FORMU

Öğrencinin Adı-Soyadı:

Öğrenci Numarası:

	1	2	3	4	5
Konusuna şevk ile çalışmıştır.					
Kaynak bulma konusunda azimli davranmıştır.					
Her hafta görüşmelere katılmıştır.					
Görüşmelerdeki uyarı ve önerileri dikkate alarak görüşmelere her seferinde araştırmasını geliştirerek gelmiştir.					
Araştırma için belirtilen yazım kriterlerine uymuştur.					
Araştırma raporu için belirtilen bölümleri hazırlamıştır.					
Araştırma raporunda bölümleri uygun şekilde hazırlamıştır.					
Araştırmanın sorularını cevaplayan bir metin oluşturmuştur.					
Araştırmayı zamanında teslim etmiştir.					
Sunum için belirtilen zamana uymuş ve sunumunu yapmıştır.					

Yönerge Formu

ARAŞTIRMA YÖNERGESİ	
KONU	Mehmet Âkif'in vatan ve millet şairi olarak anılmasına etki eden unsurlar
CEVAP ARANACAK SORULAR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vatan nedir? Farklı kültürlerde nasıl algılanmıştır? 2. Millet ne demektir? Sözcüğün anlamı zaman içinde ne yönde bir değişime uğramıştır? 3. Vatan ve millet kavramları Türk şiir ve edebiyatında ne zamandan beri görülmektedir? Bu zamanın özelliği ve önemi nedir? 4. Mehmet Âkif Ersoy vatan ve millet kavramını kullandığı şiirlerinde hangi tarihsel olaylardan bahsetmiştir? 5. Mehmet Âkif Ersoy vatan ve millet kavramlarını tarihsel olaylar için kullanırken nasıl, ne amaçla ele almıştır? 6. Söz konusu tarihî olayların vatan ve millet kavramları için değeri nedir? Kavramlar neden bu tarihi olaylarda kullanılmıştır? 7. Mehmet Âkif Ersoy'un bahsettiği tarihî konulardan bahseden Mehmet Âkif Ersoy'un çağdaşı şairler kimlerdir? 8. Mehmet Âkif Ersoy'un vatan ve millet kavramlarını ele alışı çağdaşı şairlerden farkı var mıdır? Varsa bu farklılıklar nelerdir? 9. Mehmet Âkif Ersoy'dan başka "vatan ve millet şairi" olarak tanınan şair var mıdır? Varsa Mehmet Akif Ersoy ile ortak olan yönleri nelerdir?
DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Araştırmanızda genel ağ kaynaklarından ziyade basılı kaynakları tercih ediniz, genel ağ kaynakları için de yazarı, kaynakları, yayım tarihi belli olan kaynakları kullanınız. ▪ Araştırmanız için ana metnin önünde yer alacak kapak ve içindekiler ile sonunda yer alacak sonuç ve kaynakça kısımlarını hazırlayınız. ▪ Araştırma raporunuzda Times New Roman yazı karakteri kullanınız, yazılarınızı 12 punto ve iki yana yaslı olarak düzenleyiniz. ▪ Araştırmanızda yararlandığınız kaynakları dipnot olarak belirtiniz. ▪ Her hafta gün ve saatlerde araştırma ile ilgili soru ve sorunlarınızı paylaşıp yaptıklarınızı göstereceğiniz görüşmelere katılınız. ▪ Araştırma raporunuzu bitirdikten sonra sınıftaki arkadaşlarınıza bilgilendirme yapmak üzere 30 dakikalık bir sunum hazırlayınız. ▪ Gerek araştırma raporunuzda gerek sunumunuzda açık ve anlaşılır bir dil kullanınız. ▪ Aşağıdaki kontrol listesini tamamladığınızdan emin olunuz. ▪ Araştırma raporunuzu tarihinde teslim ediniz. ▪ Araştırmanızı sunmak üzere tarihinde sunum hazırlıklarınızı yapınız. 	
KONTROL LİSTESİ	
Kapak hazırlandı.	
Times New Roman karakteri, 12 punto, iki yana yaslı olarak metin hazırlandı.	
İçindekiler hazırlandı.	
Sorulara cevap verildi.	
Yararlanılan kaynaklar dipnot olarak gösterildi.	
Araştırmanın temel konusuna ilişkin sonuç yazıldı.	
Kaynakça hazırlandı.	
Sunum hazırlandı.	

L.40.ETKİNLİK:

MEHMET ÂKİF ERSOY ve İSTİKLÂL MARŞI BİBLİYOGRAFYASI

Etkinlik Tipi

: Listeleme

Etkinliği Hazırlayan

: Fatih BERK

Süre

: 40+40 dk.

Amaç

: Mehmet Âkif Ersoy ve İstiklâl Marşı'nın kabulüne yönelik birinci el ve ikinci elden kaynakların neler olduğu, yazılı ve görsel arşivde hangi kaynakların yer aldığına dair öğrencilerde farkındalık oluşturmak

YÖNERGE

Hazırlık: Bu etkinliği gerçekleştirmeden bir ders önce öğrencilerinize Mehmet Âkif Ersoy ve İstiklâl Marşı'nın kabulüne yönelik ne bilmek istediklerini belirten bir liste oluşturmaları gerektiğini söyleyiniz. Söz konusu listeleri öğrencilerinizden alarak sınıf panosuna asınız.

Süreç: Öğrencilerinizin sınıf panosunu inceleyerek Mehmet Âkif Ersoy ve İstiklâl Marşı'nın kabulüne yönelik kaynak araştırması yapacakları bir konu belirlemeleri gerektiğini ifade ediniz. Bu konu ile ilgili olarak öğrencilerinizin nasıl kaynak tarayacaklarına ilişkin bir sunum yapınız (arama motorları, gazete arşivleri, İSAM veri tabanı, TBMM kütüphanesi, Ulusal Tez Merkezi, Google Akademik, üniversite kütüphanelerinin veri tabanları... gibi). Ardından öğrencilerinize sizin sunumunuzdan hareketle belirledikleri konu ile ilgili kaynak taraması yapmaları gerektiğini söyleyiniz. Bu kaynakları "Materyaller" bölümünde verilen forma göre not etmeleri gerektiğini söyleyiniz.

Değerlendirme: Gönüllü öğrencilerinizden belirledikleri konulara yönelik yapmış oldukları kaynak taramalarını sınıfla paylaşımlarını isteyiniz. Ardından bir tarihçinin kaynak analizini nasıl yaptığını anlatarak (iç ve dış kritik gibi) bu kaynakları öğrencilerinizle birlikte analiz ediniz. Öğrencilerinizin tespit ettikleri kaynakların türlerini belirlemek için çalışınız.

MATERYALLER

Araştırılan Konu:	
Yapılan Çalışmalar	
Arşiv Belgeleri (TBMM tutanakları gibi)	
Kitaplar	
Tezler	
Makaleler	
Görsel Kaynaklar	
Gazete, dergi ...	
Diğer	

L.41. ETKİNLİK:

MEHMET ÂKİF ERSOY MÜZESİ İNŞA EDİYORUZ

Etkinlik Tipi

: Okul Müzesi Oluşturma ve Sanal Müze Ziyareti Yapma

Etkinliği Hazırlayan Süre

: Hasan IŞIK
: Eğitim öğretim yılının ikinci döneminin başından 12 Mart tarihine kadar bitmesi planlanan bir proje olarak tasarlanmıştır.

Amaç

: Öğrencilere müze eğitimi yoluyla Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı hakkında farkındalık kazandırmak

YÖNERGE

Hazırlık:

Öğrencilerinize Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili bir müze kuracaklarını veya bir sergi açacaklarını belirtiniz. Daha sonra öğrencilerinizi gruplara ayırınız. Kurulacak olan bu müzede Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili aşağıdaki unsurların yer alacağını belirtiniz.

1. Eserleri, şiirleri
2. Onun gönderdiği ve ona gönderilen mektuplar
3. Fotoğrafları
4. Yaşadığı ve ziyaret ettiği yerler
5. Millî Mücadele yıllarında yaptığı faaliyetler
6. Çevresindeki kişiler (aile, akraba, arkadaş, mesai arkadaşı vb.) ile ilgili bilgiler ve görseller
7. Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili mevcut müzelerin tanıtımı ile ilgili dokümanlar ve bu müzelerden elde edilebilecek dokümanlar
8. Hakkında yazılan eserler
9. Sergilenen unsurlar ile ilgili kısa bilgi notları

Bu müzeyi oluştururken fikir vermesi amacıyla aşağıdaki yönergeler dikkate alınabilir.

- Öğrencilerinize aşağıda verilen linklerden de yararlanarak Çanakkale Bayramıç Mehmet Âkif Ersoy Evi Müzesi'nin sanal turunu yaptırıp müzeyi ve içindekileri tanıtabilirsiniz.
- Öğrencilerinize Ankara'da bulunan Tacettin Dergâhı ve Mehmet Âkif Ersoy Müze Evi ile ilgili 3D sanal gezi de yaptırabilirsiniz.

- “Bilgi Notu” bölümünde yer alan “Mehmet Âkif Ersoy Müze Evi” ile ilgili bölümden öğrencilerinize uygun gördüğünüz kısımları okuyabilir ya da tamamını okutturabilirsiniz.
- “Taceddin Dergâhı Mehmet Âkif Ersoy Kültür Evi/Müze Evi” başlığı altında verilen fotoğrafları duvara yansıtabilir ya da basılı hâlde öğrencilerinize dağıtabilirsiniz.
- Okulunuzun bulunduğu bölgede bir müze var ise buradan bir uzmanı davet ederek öğrencilerinize müze konusunda bir seminer vb. verdirebilirsiniz.
- Daha sonra öğrenciler ile beraber okulda yapmayı düşündüğünüz Mehmet Âkif Ersoy Müzesi'nin planlamasını yapınız. Bu müzeyi okulun neresinde oluşturacağınıza karar veriniz. İsterseniz bu çalışmayı bir “Mehmet Âkif Ersoy Sergisi” şeklinde yapmayı da tercih edebilirsiniz.

Süreç:

- Öğrencilerin proje ile ilgili araştırma yapmalarını sağlayınız. Bu çalışmanın 12 Mart'a kadar tamamlanması gerektiğini ve hazırlayacakları müzenin/serginin 12 Mart'ta öğrencilerin, velilerin, öğretmenlerin ve diğer kişilerin ziyaretine açılacağını belirtiniz.
- Hazırlık bölümünde Mehmet Âkif ile ilgili müzede/sergide kullanılabilecek unsurlara ait öğrencilerin çalışmalarının ne durumda olduğunu kontrol ediniz.
- 12 Mart öncesi uygun bir zamanda öğrenci gruplarından çalışmalarını getirmelerini isteyebilirsiniz. Sınıfa getirilen çalışmaların eksiklerini belirleyerek gerekirse tekrardan görev dağılımı yapabilirsiniz.
- 12 Mart öncesi müzenin oluşturulacağı mekânı uygun hâlde getiriniz. Öğrenci gruplarına kendilerine ayrılan bölüme çalışmalarını yerleştirmelerini söyleyiniz.
- Müzede yer alan unsurlara ilişkin açıklayıcı bilgi notlarının malzemelerin uygun yerine öğrenciler tarafından yerleştirilmesini sağlayınız.
- Hazırlanan okul müzesinin açılacağı gün ziyaretçilere yardımcı olması için öğrencilere görev dağılımı yapınız.

Değerlendirme:

Öğrencilerin süreçte Mehmet Âkif Ersoy'a dair neler öğrendikleriyle ilgili öz değerlendirme yazmalarını ve gönüllü öğrencilerden bu değerlendirmelerini paylaşmalarını isteyiniz.

EKLER

Yararlanılabilecek Mehmet Âkif Müzeleri:

- Ankara Taceddin Dergahı ve Mehmet Âkif Ersoy Evi Müzesi
- Çanakkale Bayramiç Mehmet Âkif Ersoy Evi Müzesi
- Sabahattin Zaim Üniversitesi Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebi Mehmet Âkif Ersoy Müzesi

Yararlanılabilecek İnternet Adresleri:

- <http://mehmetakifersoyevi.com/index.html>
- https://www.360tr.com/mehmet-akif-kultur-evi-sergi-sanal-tur_6f5dbdba8_tr.html
- https://www.360tr.com/tacettin-dergahi-sanal-tur_d84a5c4d3_tr.html

BİLGİ NOTU:

Tacettin Dergâhı ve Mehmet Âkif Ersoy Müze Evi

Atatürk'ün daveti üzerine Mehmet Âkif, on iki yaşındaki oğlu Emin ile birlikte, işgal altındaki İstanbul'dan Millî Mücadele'ye katılmak için Ankara'ya hareket eder. 24 Nisan 1920'de Ankara'ya ulaşır. Mehmet Âkif'in Ankara'ya ayak bastığı yıllarda kalacak yer sorunu vardır. İstanbul'dan Ankara'ya Millî Mücadele'ye katılmak için gelen asker, aydın, şair, yazar, gazeteciler konaklayacak yer bulmakta sıkıntı çekmektedirler. Bu sıkıntıyı bilen Taceddin Dergâhı Şeyhi, Eşref Edip'in deyişiyle “bir hürmet-i mahsusa olmak üzere” Âkif'e dergâhı tahsis eder. Tacettin Camii, Türbe ve Âkif'in Millî Mücadele yıllarında ev olarak kullandığı dergâhın geçirmiş olduğu sürece bakıldığında farklı zaman dilimlerinde onarım geçirdiği kayıt ve kitabesinden anlaşılmaktadır. Âkif'in bu müze evi bugün Ankara'nın Altındağ ilçesi sınırları içerisinde Hacettepe semtinde bulunmaktadır.

Tâceddin Dergâhı ve İstiklâl Marşı'nın Yazılışı

Âkif'e tahsis edilen Dergâh Evi'ni Eşref Edip şöyle tasvir eder: “Dergâh deyince dervişler, ayinler, hatıra gelmesin. . . Ufak bir köşk gibi muntazam yapılmış. İçi dışı boyalı, döşenip dayanmış, güzel ve geniş bir bahçesi var. Önünde bir şadırvan, şarıl şarıl sular akıyor (Edip, Tarihsiz: 124).” Mehmet Âkif, Tâceddin Dergâhı'na yerleştikten sonra yapı ilgi merkezi olmuş, kendisini ziyarete gelen dostlarıyla, edebî meclis, sohbet meclisi oluşturmuştur. Bu mekânı önemli kılan ise Mehmet Âkif'in 17 Şubat 1921'de İstiklâl Marşı'nı burada yazmasıdır. İstiklâl Marşı'nın yazılışını Âkif'in yakın arkadaşı Eşref Edip şöyle anlatır: “Ankara'daki bütün şiirlerini, İstiklâl Marşı'nı hep bu dergâhta yazmıştır. Yüzlerce asır Türk milleti ile beraber yaşayacak olan bu marşı ne vakit okusam, Tâceddin Dergâhı'nda Âkif Ersoy'un bu şiiri yazarken düşündüğü zamanları hatırlarım. Odanın bir tarafına çekilmiş, elinde ufak bir kâğıt. . . Tefekküre dalış. . . Arasına bir kelime yazıyor. . . Bazen yazdığını çiziyor. . . Sonra tekrar yazıyor. . . Bazen saatlerce düşünüyor. Âkif

şairini yazmak için çok zaman sarf ederdi. Bazen bir beyit üzerinde günlerce uğraştığı olurdu. . . İstiklâl Marşı kabul edildikten sonra bu evde çok samimi bir merasim yapıldı. Âkif'in sevdiği bütün arkadaşları, birçok mebuslar Âkif'i tebrike geldi (Edip, Tarihsiz: 124-125)." Mithat Cemal Kuntay ise; "İstanbul'da bazı gazeteler manda isterken Âkif'in göğsü Ankara'da yazacağı İstiklâl Marşı ile dolu idi. Yalnız marşın sesini Ankara'da buldu (Yıldırım, 2007:210)." diye yazar.

İstiklâl Marşı gibi Türk Milletinin yaşadığı acı günleri vurgulu sözcüklerle en iyi dile getiren bu şiiir, Mehmet Âkif'in kısa bir sürede yazması hayret edilecek bir durumdur. Taceddin Dergâhı'nda İstiklâl Marşı'na yoğunlaştığı bir sırada, gece uykusundan kalkıp ışığı yakacak fırsatı bulamadan İstiklâl Marşı'nın bazı kıtalarını odanın duvarına çiziktirmesi de dikkat çekicidir. Bu aynı zamanda Millî Mücadele'yi ruhunda yaşayan şairin, zamanı ve yeri geldiğinde, önceden ruhunda ve kafasında biriktirdiği şiiiri kaleme dökmesinden başka bir şey değildir. . .

İstiklâl Marşını yazarkenki hâlini kendisi gibi Tacettin Dergâhı'nda ikamet eden Konya milletvekili Hafız Bekir Efendi şöyle anlatır (Ayvazoğlu, 1987: 27-28):

"-Üstat bir gece birden uyanır. Kâğıt arar; bulamayınca kalemiyle yattığı yer yatağının yanındaki duvara marşın 'Ben ezelden beridir hür yaşadım hür yaşarım..' mısrası ile başlayan kıtasını yazar. Ben sabah namazına kalktığımda üstadı çakısıyla duvardaki yazısını kazırken gördüm."

Mehmet Âkif Ersoy Kültür Evi/Müze Evi:

Cami, türbe ve dergâh evinden oluşan "Taceddin Külliyesi gerek mimari özellikleri ve gerek kullanılan malzemeler ve hepsinden daha önemlisi türbe kapısının üzerindeki II Abdülhamid'in tuğrası altında yer alan dört satırlık kitabeden mevcut yapıların 20. yüzyılın ilk senelerinde inşa edildiği anlaşılmaktadır.

Mehmet Âkif'in kaldığı, İstiklâl Marşı ve Bülbül şiirlerini yazdığı bu yapı maalesef uzun yıllar atıl kalmıştır. Mehmet Âkif'in hatırasına sokağa "Şair Mehmet Âkif Ersoy" adı verilmesine karşın, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün onarımını yapıp Kültür Evi olarak hizmete açılmasına kadar çok az kişi tarafından Mehmet Âkif Ersoy'un kaldığı ve İstiklâl Marşı'nı yazdığı mekân olarak bilinmiştir.

İstiklâl Marşı'nın yazıldığı bir mekân olarak, yeniden düzenlenen Taceddin Dergâhı Ankara Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nce 2008'de restorasyon ve çevre düzenlemesi yapılarak 2009 yılında Mehmet Âkif Ersoy Kültür Evi (müze evi) olarak hizmete açılmıştır.

Hacettepe Üniversitesi Sıhhiye Kampüsü içinde bulunan Mehmet Âkif Ersoy Kültür Evi, yüksek avlu duvarları ile çevrilidir ve bahçesine küçük avlu kapısından girilmektedir. Bahçenin ortasında yer alan bina, iki katlı ahşap bir evdir. Üst kata çıkan tahta merdiven boyunca Âkif fotoğrafları duvara asılıdır. Üst katta dinlenme ve toplantı odası bulunmaktadır. Evin en gösterişli alanı, toplantı odalarının tavanıdır.

Tâceddin Dergâhı Evi'nin giriş katı servis, üst kat yaşam mekânlarına ayrılmıştır. Doğudan girilen bir ana kapı ile kuzeyde bir servis kapısına sahip yapının altında bir hol ile üç dikdört-

gen mekân yer alır. Bu ev günümüzde “Mehmet Âkif Ersoy Müzesi” olarak düzenlenmiştir ve ziyarete açıktır.

Müzenin üst katındaki odalar dönemin ruhuna uygun olarak biçimlenmiş, Mehmet Âkif ve dostlarının balmumu heykelleriyle tanzim edilmiştir. Geleneksel Ankara ev hayatını tasvir eden odanın duvarları ise Mehmet Âkif'in Osmanlıca el yazısı mektupları, İstiklâl Marşı ve şiirleriyle süslenmiştir.

Müzenin avlusunda ise aynı şekilde Mehmet Âkif'in fotoğrafları, resimleri ve el yazısı mektup ve şiirleri sergilenmektedir. Bir diğer odada ise dergâh yaşamından kesit sunan balmumu derviş heykelleri yer almaktadır. Mütevazı bir yaşamı tasvir eden odanın duvarları hat levhalarıyla süslenmiş, küçük bir kitaplık yerleştirilmiştir. Dervişlerin biri düşünceli şekilde tasvir edilmiş, diğeri ise önünde bir ekmek ve tepsi bulunur şekilde oturtulmuştur. Müzenin alt kısmı ise kiler olarak düzenlenmiştir. Özellikle Mehmet Âkif'in kaldığı evin, Kültür Evi olarak tanzim edilmesi, burayı, Millî Mücadele Dönemi ruhunun yaşadığı canlı bir mekâna dönüştürmüş ve Ankara'nın en çok ziyaret edilen mekânlarından biri yapmıştır.

Âkif'in Tacettin Dergahındaki Günleri

Âkif'in Ankara'da Tacettin Dergâhı'nda geçirdiği günler bir yandan Millî Mücadele'nin sürdüğü, diğer yandan yeni toplanan Meclis ve düşmanın Polatlı'ya kadar yaklaştığı en kritik ve en heyecanlı günlerdi. Millî Mücadele'de cepheden cepheye koşturan, Mehmetçik'e manevi aşkı yapan, söylevleriyle halkın iman gücünü coşturan Âkif, Ankara'da bulunduğu sıralarda Taceddin Dergâhı'nda mütevazı yaşantısını, alışkanlıklarını sürdürmüştür. Âkif, Taceddin Dergâhı'nda kaldığı sıralarda, burası bir edebî mahfile dönüşmüş, yakın dostları, dönemin meşhur edebiyatçıları, Millî Mücadele'nin önde gelen simaları kendisini sık sık ziyaret etmişlerdir. Burası ayrıca cephelerdeki durumdan halkın bilgi almak için koştuğu bir mekân olmuştur (Fergan, 1938: 70-71). Ziyarete gelenlerden bazılarının isimleri şu şekildedir:

- Hasan Basri, Washington Sefiri Münir Ertegün, Mısırlı Hilmi Bey, İzzet Paşa, Doktor Adnan Bey (Adivar), Eşref Edip, Neyzen Tevfik, Yusuf Akçura. . .

Taceddin Dergâhı'nda İstikâl Şairi Mehmet Âkif kitabından özetlenmiştir.

KAYNAK: Mehmet Kurtoğlu, Taceddin Dergâhı'nda İstikâl Şairi Mehmet Âkif, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 2018, sayfa: 99,103, 106, 109, 111, 112, 113, 115, 118, 119.

MÜZE OLUŞTURULURKEN YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR:

Eşref Edip, Mehmet Âkif, Beyan Yayınları, İstanbul: Tarihsiz

Tahsin Yıldırım, Millî Mücadelede Mehmet Âkif, Selis Yayınları, İstanbul: 2007.

Beşir Ayvazoğlu, İstiklâl Marşı Tarihi ve Manası, Tercüman Yayınları, İstanbul:1986.

Eşref Edip Fergan, Mehmet Âkif'in Hayatı, Eserleri ve 70 Muharririn Yazıları, Asarı İlmiye Kütüphanesi, İstanbul: 1938.

Taceddin Dergâhı Mehmet Âkif Ersoy Kültür Evi/Müze Evi

Fotoğraf-1: Evin güney ve doğu yönü

Fotoğraf-2: Evin batı ve kuzey yönü

Fotoğraf-3: Doğudan girilen ana kapı

Fotoğraf-4: Evin giriş katı

Fotoğraf-5: Birinci katta Mehmet Âkif'in kaldığı ve İstiklâl Marşı'nı yazdığı oda

Fotoğraf-6: Mehmet Âkif ve dostlarının balmumu heykellerinin bulunduğu toplantı odası

Fotoğraf-7: Dergâh yaşamından kesit sunan balmumu derviş heykellerinin yer aldığı bir diğer oda

Kaynak: Fotoğraflar Hasan IŞIK'ın arşivinden alınmıştır.

